

GOVERNMENT OF INDIA
ARCHAEOLOGICAL SURVEY OF INDIA

CENTRAL
ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY

ACCESSION NO. 9272

CALL No. BPa2 | Vin | old

DS 730
4.5.10
10.10.2

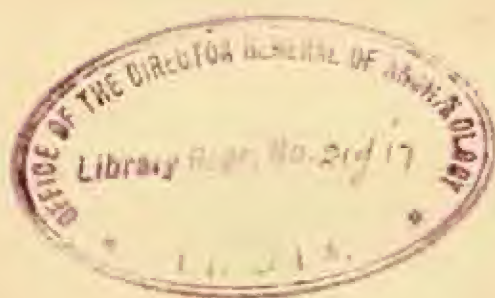

28.
15-1-17

THE
VINAYA PITAKAM.

THE
VINAYA PITAKAM:

ONE OF
THE PRINCIPAL BUDDHIST HOLY SCRIPTURES IN
THE PĀLI LANGUAGE.

9272

EDITED BY
HERMANN OLDENBERG.

VOL. V.
THE PARIVĀRA.

PUBLISHED WITH THE ASSISTANCE OF THE ROYAL ACADEMY OF BERLIN
AND OF THE SECRETARY OF STATE FOR INDIA IN COUNCIL.

BPa2
Vin/old

WILLIAMS AND NORRIS,
14, HENRIETTA STREET, COVENT GARDEN, LONDON;
AND 20, SOUTH FREDERICK STREET, EDINBURGH.

1883.

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No. 9272

Date. 3-8-57

Call No. Bpa 3

vin/old

HERTFORD:

PRINTED BY STEPHEN AUSTIN AND SONS.

CONTENTS.

THE PARIVĀRA.

- I. MAHĀVIBHĀṢĀ. pp. 1-53.
- II. BHĪKṢHUNĪVIBHĀṢĀ. pp. 54-85.
- III. SAMUṬṬHĀNA. pp. 86-90.
- IV. ASANTAKATṬYĀLA. SAMATHABHEDA. pp. 91-113.
- V. KHANDHAKAPUCCĀVĀRA. p. 114.
- VI. EKUTṬARAKA. pp. 115-141.
- VII. UPOSAṬHĀDIYISSAJJANĀ. pp. 142-143.
- VIII. GĀTHĀSAMGAṆIKA. pp. 144-149.
- IX. ADHIKARAṆABHEDA. pp. 150-157.
- X. APPAṬA GĀTHĀSAMGAṆIKA. pp. 158-159.
- XI. CODANĀKAṆḌA. pp. 160-162.
- XII. CĪḌAKAṆḌĀMA. pp. 163-165.
- XIII. MAHĀSAMGAṆĀMA. pp. 166-171.

- XIV. KATTHINABHEDA. pp. 172-179.
XV. UPÂLIPANĪSĀKA. pp. 180-206.
XVI. SAMUTTIHĀNA. pp. 207-209.
XVII. GĀTHĀSAMOGAṆĪZA. pp. 210-215.
XVIII. SEDAMOGAKAGĀTHĀ. pp. 216-219.
XIX. THE FIVE VAGGAS. pp. 220-226.
-

Various Readings and Extracts from the Commentary of Buddhaghosa, pp. 227-232.

Index to Vols. III.-V., pp. 233-257.

Corrections, pp. 259-260.

VINAYAPITAKAM.

PARIVĀRA.

I.

Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa.

Yan tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena paṭhamam pārājikam kattha paññattam, kam ārabbha, kismim vatthusmim, atthi tattha paññattī anupaññattī anuppannapaññattī, sabbatthapaññattī padesapaññattī, sādharapapaññattī asādharapapaññattī, ekatopaññattī ubhatopaññattī, pañcannam pātimokkhuddesaṇam katthogadham katthapariyāpannam, katamena uddesena uddesaṇ āgacchati, catunnam vipattinam katamā vipatti, sattannam āpattikkhandhānam katamo āpattikkbandho, channam āpattisamuṭṭhānānam katthi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, catunnam adhikaraṇānam katamam adhikaraṇam, sattannam samathānam katthi samatthehi sammati, ko tattha vinayo ko tattha abhivinayo, kim tattha pātimokkham kim tattha adhipātimokkham, kā vipatti, kā sampatti, kā paṭipatti, kati atthavase paṭicca bhagavatā paṭhamam pārājikam paññattam, ke sikkhanti, ke sikkhitasikkhā, kattha ṭhitam, ke dhārenti, kassa vacanam, kenābhatan ti.

yan tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena paṭhamam pārājikam kattha paññattan ti Vesāliyā paññattam. kam ārabbhā 'ti Sudinnam Kalandaputtam ārabbha. kismim vatthusmin ti Sudinno Kalandaputto purāpadutiyikāya methu-

naṃ dhammaṃ paṭisevi, tasmim vatthusmim. atthi tattha paññatti anupaññatti anuppannapaññattiti ekā paññatti dve anupaññattiyo, anuppannapaññatti tasmim u' atthi. sabbatthapaññatti padesapaññattiti sabbatthapaññatti. sādharanapaññatti asādharanapaññattiti sādharanapaññatti. ekatopaññatti ubhatopaññattiti ubhatopaññatti. pañcannaṃ pātimokkhuddesaṃ katthagadhaṃ katthapariyāpannaṃ ti nidānogadhaṃ nidānapariyāpannaṃ. katamena uddesena uddesaṃ āgacchattī dutiyena uddesena uddesaṃ āgacchati. catunnaṃ vipattīnaṃ katamā vipattīti eilavipatti. sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ katamo āpattikkhandho 'ti pārājikāpattikkhandho. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ kaṭṭhi samuṭṭhānehi samuṭṭhātīti ekena samuṭṭhānena samuṭṭhātī kāyato ca cīttato ca samuṭṭhātī na vāceto. catunnaṃ adhikarānaṃ katamaṃ adhikaraṇaṃ ti āpattādhikaraṇaṃ. sattannaṃ samathānaṃ kaṭṭhi samathehi sommatīti dvīhi samathehi sammati sammukhāvīnayaṇa ca paṭiññātakaraṇaṇa ca. ko tattha vinayo ko tattha abhivīnayo 'ti paññatti vinayo vibhatti abhivīnayo. kim tattha pātimokkhaṃ kim tattha adhipātimokkhaṃ ti paññatti pātimokkhaṃ vibhatti adhipātimokkhaṃ. kā vipattīti asaṃvaro vipatti. kā sampattīti saṃvaro sampatti. kā paṭipattīti na evarūpaṃ karissāmīti yāvajīvaṃ āpānakoṭṭikaṃ samādāya sikkhati sikkhāpadesa. kaṭṭhi atthavase paṭicca bhagavatā paṭhamam pārājikaṃ paññattān ti dasa atthavase paṭicca bhagavatā paṭhamam pārājikaṃ paññattam saṃghasamūṭṭhātāya saṃghaphāsutāya dummānānānaṃ puggalānaṃ niggahāya pesalānaṃ bhikkhūnaṃ phāsuviḥārāya diṭṭhadhammikanānaṃ āsavānaṃ saṃvarāya saṃparāyikanānaṃ āsavānaṃ paṭighātāya appasannānaṃ pasādāya paṇānānaṃ bhīyyobhāvāya saddhammaṭṭhitiyā vinayānuggahāya. ko sikkhantīti sekha ca paṭhujjanakalyāṇakā ca sikkhanti. ko sikkhitasikkhā 'ti arahanto sikkhitasikkhā. kattha ṭhitaṃ ti sikkhākāmesu ṭhitaṃ. ko dhārentīti yesam vattati te dhārenti. kassa vacanān ti bhagavato vacanaṃ arahato sammāsaṃbuddhassa. kenābhātān ti paraṃparābhātān :

Upāli Dāsako e' eva Sonako Siggavo tathā
Moggaliputtēna pañcamā ete Jambusirivhaye.]

tato Mahindo Itthiyo Uttiyo Sambalo tathā Bhaddanāmo
 ca paṇḍito
 ete nāgā mahāpaṇḍā Jambudīpā idhāgatā, |
 vinayaṃ te vācayimsu piṭakaṃ Tambapaṇṇiyā.
 nikāye pañca vācesuṃ satta o' eva pakāraṇe |
 tato Ariṭṭho medhāvi Tissadatto ca paṇḍito
 visārado Kālasumano thero ca Dighanāmakō Dighasu-
 mano ca paṇḍito, |
 punar eva Kālasumano Nāgatthero ca Buddharakkhito
 Tissatthero ca medhāvi Devatthero ca paṇḍito, |
 punar eva Sumano medhāvi vinaye ca visārado,
 bahussuto Cūlanāgo gajo va duppadhamsiyo, |
 Dhammapālitanāmo ca Rohaṇo sādhipūjito,
 tassa sisso mahāpaṇḍo Khemanāmo tipetaki |
 dīpe tārakarājā va paṇḍāya atirocatha.
 Upatisso ca medhāvi Phussadevo mahākathī, |
 punar eva Sumano medhāvi Pupphanāmo bahussuto
 mahākathī Mahāsivo piṭake sabbatthakovidō, |
 punar eva Upālī medhāvi vinaye ca visārado,
 Mahānāgo mahāpaṇḍo saddhammavamsakovidō, |
 punar eva Abhayo medhāvi piṭake sabbatthakovidō,
 Tissatthero ca medhāvi vinaye ca visārado, |
 tassa sisso mahāpaṇḍo Pupphanāmo bahussuto
 sāsanaṃ anurakkhanto Jambudīpe patitṭhito, |
 Cālābhayo ca medhāvi vinaye ca visārado
 Tissatthero ca medhāvi saddhammavamsakovidō |
 Cūladevo ca medhāvi vinaye ca visārado
 Sivatthero ca medhāvi vinaye sabbatthakovidō, |
 ete nāgā mahāpaṇḍā vinayaṇḍā maggakovidā
 vinayaṃ dīpe pakāsesuṃ piṭakaṃ Tambapaṇṇiyā 'ti. || 1 ||

yan tena bhagavatā jānatā . . . dutiyaṃ pārājikaṃ kattha
 paṇḍattan ti Rājagahe paṇḍattam. kaṃ ārabbhā 'ti Dhani-
 yaṃ kumbhakāraputtam ārabbhā. kismiṃ vatthusmiṃ ti
 Dhaniyo kumbhakāraputto raṇḍo dārāni adinnaṃ ādiyi
 tasmīṃ vatthusmīṃ. ekā paṇḍatti ekā anupaṇḍatti. chan-
 naṃ āpattisamuttāhānaṃ katthi samuttāhehi samuttāhātī
 tīhi samuttāhehi samuttāhātī, siyā kāyato ca cittato ca

samuṭṭhāti na vācato, siyā vācato ca cittato ca samuṭṭhāti na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ||2||

— pe — tutiyam pārājikam kattha paññattan ti Vesāliya paññattam. kam ārabbhā 'ti sambahule bhikkhū ārabbhā. kismiṃ vatthusmīn ti sambahulā bhikkhū aññamaññaṃ jīvīlā voropesuṃ tasmīṃ vatthusmīṃ. ekā paññatti ekā anupaññatti. chaṇṇam āpattisamuṭṭhānānam . . . (see § 2) . . . siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ||3||

— pa — catuttham pārājikam kattha paññattan ti Vesāliya paññattam. kam ārabbhā 'ti Vaggumudātīriye bhikkhū ārabbhā. kismiṃ vatthusmīn ti Vaggumudātīriyā bhikkhū gilīnaṃ aññamaññassa uttarimanussadhammassa vaṇṇam bbāsīsu tasmīṃ vatthusmīṃ. ekā paññatti ekā anupaññatti. chaṇṇam āpattisamuṭṭhānānam . . . (see § 2) . . . siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ||4||

cattāro pārājikā niṭṭhitā. tass' uddānam :

methun'-ādinnādānañ ca manussaviggah'-uttari
pārājikāni cattāri chejjavatthu asampasā 'ti.

yan tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsam-buddhena upakkamivā asuciṃ mocentassa saṃghādiseso kattha paññatto, kam ārabbhā, kismiṃ vatthusmīṃ . . . (see Pārāj. 1) . . . kati atthavase poṭicca bhagavatā upakkamivā asuciṃ mocentassa saṃghādiseso paññatto, ke sikkhanti, ke sikkhitasikkhā, kattha ṭhitaṃ, ke dhārenti, kassa vacanam, kenābhatan ti.

yan tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsam-buddhena upakkamivā asuciṃ mocentassa saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Sāvattihīyā paññatto. kam ārabbhā 'ti āyasmantaṃ Seyyasakam ārabbhā. kismiṃ vatthusmīn ti āyasmā Seyyasako hatthena upakkamivā asuciṃ mocesi tasmīṃ vatthusmīṃ. atthi tattha paññatti anupaññatti anuppannapaññattiti ekā paññatti ekā anupaññatti, anuppannapaññatti tasmīṃ u' atthi. sabbatthapaññatti padesa-paññattiti sabbatthapaññatti. sādharapapaññatti asādharapapaññattiti asādharapapaññatti. ekatopaññatti ubhato-paññattiti ekatopaññatti. pañcannam . . . nidānagallham nidānapariyāpannam . . . tatiyena uddesena uddesaṃ

āgacchati . . . sīlavipatti . . . saṃghādiseso āpattikkhandho . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato . . . āpattādhikaraṇaṃ . . . dvihi samatthehi sammati sammukkhāvinayena ca paṭiññātakaraṇena ca . . . (see Pārāj. 1) . . . kaṭi atthavase paṭicca bhagavatā upakkamītvā asuciṃ mocentassa saṃghādiseso paññatto 'ti desa atthavase paṭicca bhagavatā up. as. moc. saṃghādiseso paññatto saṃghasamuṭṭhātāya . . . vinayānuggahāya. ke sikkhantīti sekhā ca . . . piṭakaṃ Tambapanniya 'ti. || 1 ||

yan tena bhagavatā jānātā passatā arahatā sammāsam-buddhena mātugāmena saddhīm kāyasamagggaṃ samā-pajjantassa saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Sāvatthiyā paññatto. kaṃ ārabbhā 'ti āyasmantaṃ Udāyipa ārabbhā. kismiṃ vatthusmīn ti. āyasmā Udāyi mātugāmena saddhīm kāyasamagggaṃ samāpajji tasmīṃ vatthusmīṃ. ekā paññatti. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato. || 2 ||

— pa — mātugāmaṃ dutṭhullāhi vācāhi obhāsentassa saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Sāvatthiyā paññatto. kaṃ ārabbhā 'ti āyasmantaṃ Udāyipa ārabbhā. kismiṃ vatthusmīn ti. āyasmā Udāyi mātugāmaṃ dutṭhullāhi vācāhi obhāsi tasmīṃ vatthusmīṃ. ekā paññatti. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato, siyā vācato ca cittato ca samuṭṭhāti na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. || 3 ||

— pa — mātugāmassa santike attakāmapāricariyāya vaṇṇaṃ bhāasantassa saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Sāvatthiyā paññatto . . . āyasmantaṃ Udāyipa ārabbhā . . . āyasmā Udāyi mātugāmassa santike attakāmapāricariyāya vaṇṇaṃ abhāsi . . . (see § 3). || 4 ||

— pa — sañcarittarū samāpajjantassa saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Sāvatthiyā paññatto . . . āyasmantaṃ Udāyipa ārabbhā . . . āyasmā Udāyi sañcarittarū samāpajji . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato samuṭṭhāti na vācato na cittato, siyā vācato samuṭṭhāti na kāyato na cittato, siyā kāyato ca vācato ca samuṭṭhāti na kāyato na cittato, siyā kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na

vācato, siyā vācato ca cittato ca samuṭṭhāti na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ||5||

— pe — saññācīkāya kuṭiṃ kārāpentassa saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Āḷaviyā paññatto . . . Āḷavake bhikkhū ārabbhā . . . Āḷavakā bhikkhū saññācīkāya kuṭiyo kārāpesuṃ . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||6||

— pa — mahallakaṃ vihāraṃ kārāpentassa saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Kosambiyā paññatto . . . āyasmantaṃ Channaṃ ārabbhā . . . āyasmā Channo vihāravattthuṃ soḍhento uññataraṃ cetiyarukkhaṃ chedāpesi . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||7||

— la — bhikkhuṃ amūlakena pārājikena dhammena anuddhamsentassa saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Rājagahe paññatto . . . Mettiyabhummajake bhikkhū ārabbhā . . . Mettiyabhummajakā bhikkhū āyasmantaṃ Dabbaṃ Mallaputtaṃ amūlakena pārājikena dhammena anuddhamsesuṃ . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||8||

— la — bhikkhuṃ aññabhāgiyassa adhikarapaṇassa kiñci desaraṃ lesamattaṃ upādāya pārājikena dhammena anuddhamsentassa saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Rājagahe paññatto . . . Mettiyabhummajake bhikkhū ārabbhā . . . Mettiyabhummajakā bhikkhū āyasmantaṃ Dabbaṃ Mallaputtaṃ aññabhāgiyassa . . . anuddhamsesuṃ . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||9||

— la — saṃghabhedakassa bhikkhuno yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjantassa saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Rājagahe paññatto . . . Devadattaṃ ārabbhā . . . Devadatto saṃggaṇṇa saṃghassa bhedāya parakkami . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhāneṇa samuṭṭhāti kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ||10||

— la — bhedanuvattakānaṃ bhikkhūnaṃ yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjantānaṃ saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Rājagahe paññatto . . . sambahulo bhikkhū ārabbhā . . . sambahulā bhikkhū Devadattassa saṃghabhedāya parakkamantassa anuvattakā ahesuṃ vaggavādakā . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhāneṇa . . . ||11||

— la — dubbacassa bhikkhuno yāvatatiyaṃ samanubhā-

sanāya na paṇinissajjantassa saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Kosambiyā paññatto . . . āyasmantaṃ Channaṃ ārabbhā . . . āyasmā Channo bhikkhūhi sahadhammikaṃ vuccamāno attānaṃ avacaniyaṃ akāsi . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena . . . ||12||

— la — kuladūsekassa bhikkhuno yāvatatiyaṃ samanu-bhāsanāya na paṇinissajjantassa saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Sāvatthiyā paññatto . . . Assajipunabbasuke bhikkhū ārabbhā . . . Assajipunabbasukā bhikkhū saṃghena pabbā-janiyakammakatā bhikkhū chandagāmitā dosagāmitā moha-gāmitā bhayagāmitā pāpesuṃ . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena . . . ||13||

terasa saṃghādisesā nūṭhitā. tassa uddānaṃ :

visaṭṭhi, kāyasamaggam, dutṭhullam, attakāmaṃ ca,
saṇcarittam, kuṭi o' eva, vihāro ca, amūlakam,
kiñcidesaṃ ca, bhedo ca, tath' eva anuvattakā,
dubbacam, kuladūsaṃ ca : saṃghādisesā terasā 'ti.]

yan tena bhagavatā jānātā passatā arahatā sammāsam-buddhena paṭhamo aniyato kattha paññatto, kaṃ ārabbhā, kismiṃ vatthusmiṃ, . . . kati atthavase paṭicca bhagavatā paṭhamo aniyato paññatto . . . kenābhatan ti.

yan tena bhagavatā . . . paṭhamo aniyato kattha paññatto 'ti Sāvatthiyā paññatto. kaṃ ārabbhā 'ti āyasmantaṃ Udā-yiṃ ārabbhā. kismiṃ vatthusmiṃ ti āyasmā Udāyi mātugā-mena saddhiṃ eko ekāya raho paṭicchanne āsane alaṃkamma-ṇiye nisajjaṃ kappesi tasmिṃ vatthusmiṃ. atthi tattha . . . (see Saṃghād. I) . . . catutthena uddesena uddesaṃ āgacchati. catunnaṃ vipattīnaṃ katama vipattīti siyā sllavipatti siyā ācāravipatti. sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ katamo āpattikkhandho 'ti siyā pārājikāpattikkhandho siyā saṃghādisesāpattikkhandho siyā pācittiyaṃpattikkhandho. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ katihi samuṭṭhānehi sam-utṭhātīti ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato . . . āpattādhikaraṇaṃ . . . tihi samathehi sammatī, siyā sammukkhāvinayena ca paṇiññāta-karaṇena ca, siyā sammukkhāvinayena ca tiṇavatthārakena ca . . . kati atthavase paṭicca bhagavatā paṭhamo aniyato paññatto

'ti dāsa atthavase paṭicea bhagavatā paṭhamo aniyato paññatto saṃghasaṃvuttatāya . . . vinayānuggahāya. ke sikkhantīti sekhā ca . . . piṭakaṃ Tambapaṇṇiyā 'ti. || 1 ||

yan tena bhagavatā . . . dutiyo aniyato kattha paññatto 'ti Sāvatthiyā paññatto . . . āyasmantaṃ Udāyima ārabbhā . . . āyasmā Udāyi mātugāmena saddhima eko ekāya raho nisajjaṃ kappesi tasmima vatthusmin ti. atthi tattha . . . (see Aniyata 1) . . . katamo āpattikkhandho 'ti siyā saṃghādisesāpattikkhandho siyā pācittiyaṃpattikkhandho. chaṇṇaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ kaṭhihi samuṭṭhānehi samuṭṭhātīti tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhātī, siyā kāyato ca cittato ca samuṭṭhātī na vācato, siyā vācato ca cittato ca samuṭṭhātī na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhātī . . . tiṇavattihārakena ca. || 2 ||

dve aniyatā niṭṭhitā. tass' uddānaṃ :

alamkammaniyaṃ e' eva tath' eva ca, na h' eva kho :
aniyatā supaññattā buddhaseṭṭhena tādinā 'ti.

yan tena bhagavatā . . . atirekacivaraṃ dasāhaṃ atikkāmentassa nissaggiyaṃ pācittiyaṃ kattha paññattan ti Vesāliyā paññattaṃ. kaṃ ārabbhā 'ti chabbaggiyaṃ bhikkhū ārabbhā. kismiṃ vatthusmin ti chabbaggiyā bhikkhū atirekacivaraṃ dhāresuṃ tasmima vatthusmima. ekā paññatti ekā anupaññatti. chaṇṇaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ dvihi samuṭṭhānehi samuṭṭhātī, siyā kāyato ca vācato ca samuṭṭhātī na cittato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhātī. || 1 ||

— la — ekarattaṃ ticivarena vipavasantaṃ nissaggiyaṃ pācittiyaṃ kattha paññattan ti Sāvatthiyā paññattaṃ . . . sambahule bhikkhū ārabbhā . . . sambahulā bhikkhū bhikkhūnaṃ batthe cīvaraṃ nikkhipitvā santaruttarena janapadacārikaṃ pakkamimsu . . . ekā paññatti ekā anupaññatti. chaṇṇaṃ . . . (see Nissaggiya 1). || 2 ||

— la — akālacivaraṃ paṭiggahetvā māsuṃ atikkāmentassa nissaggiyaṃ pācittiyaṃ kattha paññattan ti Sāvatthiyā paññattaṃ . . . sambahule bhikkhū ārabbhā . . . sambahulā bhikkhū akālacivaraṃ paṭiggahetvā māsaṃ atikkāmesu . . . ekā paññatti ekā anupaññatti. chaṇṇaṃ . . . || 3 ||

— la — paññatikāya bhikkhuniyā purāṇacivaraṃ dhovā-

pentassa nissaggiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . .
 āyasmantaṃ Udāyaṃ ārabha . . . āyasmā Udāyi aññātikāya
 bhikkhuniyā purāṇacivaraṃ dhovāpesi . . . ekā paññatti.
 channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ chahi samuṭṭhānehi sam-
 uṭṭhāti. || 4 ||

— la — aññātikāya bhikkhuniyā hatthato cīvaraṃ paṭi-
 gaṇhantassa nissaggiyaṃ . . . Rājagaha paññattam . . .
 āyasmantaṃ Udāyaṃ ārabha . . . āyasmā Udāyi aññātikāya
 bhikkhuniyā hatthato cīvaraṃ paṭiggahesi . . . ekā paññatti
 ekā anupaññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 5 ||

— la — aññātakam gahapatiṃ vā gahapatānaṃ vā cīvaraṃ
 viññāpentassa nissaggiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . .
 āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ ārabha . . . āyasmā
 Upanando Sakyaputto aññātakam seṭṭhiputtaṃ cīvaraṃ
 viññāpesi . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . chahi
 samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 6 ||

— la — aññātakam gahapatiṃ vā gahapatānaṃ vā tadutta-
 riṃ cīvaraṃ viññāpentassa nissaggiyaṃ . . . Sāvatthiyā
 paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabba-
 ggiyā bhikkhū na mattaṃ jānitvā bahum cīvaraṃ viññā-
 pesuṃ . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi sam-
 uṭṭhāti. || 7 ||

— gha — pubbe appavāritena aññātakam gahapatikaṃ
 upasaṃkamitvā cīvare vikappaṃ āpajjantassa nissaggiyaṃ . . .
 Sāvatthiyā paññattam . . . āyasmantaṃ Upanandaṃ Saky-
 puttaṃ ārabha . . . āyasmā Upanando Sakyaputto pubbe
 appavārito aññātakam gahapatikaṃ upasaṃkamitvā cīvare
 vikappaṃ āpajji . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi
 samuṭṭhāti. || 8 ||

— la — pubbe appavāritena aññātake gahapatike upa-
 saṃkamitvā cīvare vikappaṃ āpajjantassa nissaggiyaṃ . . .
 Sāvatthiyā paññattam . . . āyasmantaṃ Upanandaṃ Saky-
 puttaṃ ārabha . . . āyasmā Upanando Sakyaputto pubbe
 appavārito aññātake gahapatike upasaṃkamitvā cīvare
 vikappaṃ āpajji . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi
 samuṭṭhāti. || 9 ||

— la — atirekatikkhattuṃ codanāya atirekachakkhattuṃ
 ṭhānena cīvaraṃ abhinipphādentassa nissaggiyaṃ . . .

Sāvatthiyā paññattam . . . āyasmantam Upanandam Sakya-
puttam ārabha . . . āyasmā Upanando Sakyaputto upāsa-
kena ajjunho bhante āgamaheṭṭi vuccamāno nāgamesi . . .
ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 10 ||

kāṭhinavaggo paṭhamo.

— la — kosiyamissakam santhataṃ kārāpentassa nissaggi-
yam . . . Āḷaviyā paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū
ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū kosiyakārako upasa-
kamitvā evam āhaṃsu : bahū āvuso kosakārako pucatha,
amhākam pi dassatha, mayam pi icchāma kosiyamissakam
santhataṃ kātun ti . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhā-
nehi samuṭṭhāti. || 11 ||

— la — suddhakālakānam elakalomānam santhataṃ kārā-
pentassa nissaggiyam . . . Vesāliyā paññattam . . . chabba-
ggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū suddha-
kālakānam elakalomānam santhataṃ kārāpesum . . . ekā
paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 12 ||

— la — anādiyitvā tulam odātānam tulam gocariyānam
navam santhataṃ kārāpentassa nissaggiyam . . . Sāvatthiyā
paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabba-
ggiyā bhikkhū thokaṃ ñeva odātam ante ādiyitvā tath' eva
suddhakālakānam elakalomānam santhataṃ kārāpesum . . .
ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 13 ||

— la — anuvassam santhataṃ kārāpentassa nissaggiyam
. . . Sāvatthiyā paññattam . . . sambahule bhikkhū
ārabha . . . sambahulā bhikkhū anuvassam santhataṃ kārā-
pesum . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . chahi sam-
uṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 14 ||

— la — anādiyitvā purāṇasanthatassa sāmantaṃ sugata-
vatthim navam nisīdanasanthataṃ kārāpentassa nissaggiyam
. . . Sāvatthiyā paññattam . . . sambahule bhikkhū ārabha
. . . sambahulā bhikkhū santhatāni ujjhितvā ārañṇakaṅgam
piṇḍapātikaṅgam paṃsukūlikaṅgam samādiyissu . . . ekā
paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 15 ||

— la — elakalomāni paṭiggahetvā tiyojanam atikkā-
mentassa nissaggiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . .
aññataram bhikkhum ārabha . . . aññataro bhikkhu elaka-
lomāni paṭiggahetvā tiyojanam atikkāmesi . . . ekā paññatti

. . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato samuṭṭhāti na vācato na cittato, siyā kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato. || 16 ||

— la — aññātikāya bhikkhuniyā eṭṭakalomāni dhovāpentassa nissaggiyaṃ . . . Sakkesu paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabbhā . . . chabbaggiyā bhikkhū aññātikāhi bhikkhunīhi eṭṭakalomāni dhovāpesum . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 17 ||

— pa — rūpiyaṃ paṭiggaḥantassa nissaggiyaṃ . . . Rājagahe paññattam . . . Āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ ārabbhā . . . Āyasmā Upanando Sakyaputto rūpiyaṃ paṭiggaḥesi . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 18 ||

— la — nānappakāraṃ rūpiyasamvohāraṃ samāpajjantassa nissaggiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabbhā . . . chabbaggiyā bhikkhū nānappakāraṃ rūpiyasamvohāraṃ samāpajjimsu . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 19 ||

— la — nānappakāraṃ kayavikkayaṃ samāpajjantassa nissaggiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . . āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ ārabbhā . . . Āyasmā Upanando Sakyaputto paribbājakena saddhiṃ kayavikkayaṃ samāpajji . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 20 ||

kosiyaavaggo dutiyo.

— la — atirekapattaṃ dasāhaṃ atikkāmentassa nissaggiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabbhā . . . chabbaggiyā bhikkhū atirekapattaṃ dhāresum . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato ca vācato ca samuṭṭhāti na cittato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. || 21 ||

— la — ānappacabandhanena pattena aññaṃ navam pattaṃ cetāpentassa nissaggiyaṃ . . . Sakkesu paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabbhā . . . chabbaggiyā bhikkhū appamattakena pi bhinnena appamattakena pi khaḍgena vilikhītamattena pi bahū patte viññāpesum . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 22 ||

— la — bhesajjāni paṭiggaḥetvā sattāhaṃ atikkāmentassa nissaggiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . . sambahulo

bhikkhū ārabbha . . . sambahulā bhikkhū bhesajjāni paṭigga-
hetvā sattāhaṃ atikkāmesuṃ . . . ekā paññatti . . . dvīhi
samuṭṭhānehi samuṭṭhāti kaṭhinake. || 23 ||

— la — atirekamāse sese gimbhāne vassikasāṭikacīvaram
pariyesantassa nissaggiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattaṃ . . .
chabbaggiye bhikkhū ārabbha . . . chabbaggiyā bhikkhū
atirekamāse sese gimbhāne vassikasāṭikacīvaram pariyesimpu
. . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 24 ||

bhikkhussa sāmam cīvaram datvā kupitena anattamanena
acchīdantassa nissaggiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattaṃ . . .
āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ ārabbha . . . āyasmā
Upanando Sakyaputto bhikkhussa sāmam cīvaram datvā
kupito anattamano acchīdi . . . ekā paññatti . . . tīhi
samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 25 ||

— la — sāmam suttaṃ viññāpetvā tantavāyehi cīvaram
vāyāpentaṃ nissaggiyaṃ . . . Rājagahe paññattaṃ . . .
chabbaggiye bhikkhū ārabbha . . . chabbaggiyā bhikkhū
sāmam suttaṃ viññāpetvā tantavāyehi cīvaram vāyāpesuṃ
. . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi sam-
uṭṭhāti. || 26 ||

— la — pubbe appavārītenā aññātakagahapatikassa tanta-
vāye upasaṃkamitvā cīvare vikappaṃ āpajjantassa nissaggi-
yaṃ . . . Sāvatthiyā paññattaṃ . . . āyasmantaṃ Upa-
nandaṃ Sakyaputtaṃ ārabbha . . . āyasmā Upanando
Sakyaputto pubbe appavārīto aññātakagahapatikassa tanta-
vāye upasaṃkamitvā cīvare vikappaṃ āpajji . . . ekā
paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 27 ||

— la — accekacīvaram paṭiggahetvā cīvarakālasamayam
atikkāmentassa nissaggiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattaṃ . . .
sambahule bhikkhū ārabbha . . . sambahulā bhikkhū acceka-
cīvaram paṭiggahetvā cīvarakālasamayam atikkāmesuṃ . . .
ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti kaṭhi-
nake. || 28 ||

— la — tiṇṇam cīvarānaṃ aññātaraṃ cīvaram antaragha-
re nikkhipitvā atirekachāraṃ vippavasantassa nissaggiyaṃ
. . . Sāvatthiyā paññattaṃ . . . sambahule bhikkhū ārabbha
. . . sambahulā bhikkhū tiṇṇam cīvarānaṃ aññātaraṃ cīva-
ram antaragha-
re nikkhipitvā atirekachāraṃ vippavasimpu

. . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti kaṭṭhinake. ||29||

— la — jānaṃ saṃghikaṃ lābhaṃ pariṇataṃ attano pari-
pāmentassa nissaggiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ . . .
chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū
jānaṃ saṃghikaṃ lābhaṃ pariṇataṃ attano pariṇāmesuṇa
. . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||30||

pattavaggo tatiyo. timsa nissaggiyā pāc. n. tass' uddānaṃ:

das', ekaratti, māso ca, dhovanañ ca, paṭiggaho,
aññātakañ ca, uddissa, ubhinnaṃ, dūtakena ca,
kosiyā, suddha-dve bhāgā, chabbassāni, nisīdanam,
dve ca lomāni, uggaḃhe, ubho nānappakārakā,
dve ca pattāni, bhesajjam, vassikā, dānapaṇṇamam,
sāmaṃ, vāyāpan', aṇṇeko, sāsāṇkam, saṃghikena cā 'ti.

yan tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsam-
buddhena sampajānamusāvāde pācittiyaṃ kattha paññattan
ti Sāvattiyaṃ paññattaṃ. kam ārabbhā 'ti Hatthakam
Sakyaputtaṃ ārabha. kismiṃ vatthusmin ti Hatthako
Sakyaputto titthiyehi saddhim sallapento avajānitvā paṭijāni
paṭijānitvā avajāni tasmim vatthusmim. ekā paññatti.
channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti,
siyā kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vāceto, siyā vāceto ca
cittato ca samuṭṭhāti na kāyato, siyā kāyato ca vāceto ca
cittato ca samuṭṭhāti. ||1||

omasavāde pācittiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ . . .
chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū
pesalehi bhikkhūhi saddhim bhaḍḍentā pesule bhikkhū
omasimsu . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi sam-
muṭṭhāti. ||2||

bhikkhupesunñe pācittiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ
. . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhi-
kkhū bhikkhūnaṃ bhaḍḍanaḍḍātānaṃ kalahaḍḍātānaṃ vivādā-
pannānaṃ pesunñānaṃ upasampharimsu . . . ekā paññatti . . .
tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||3||

anupasaṃpannaṃ padaso dhammaṃ vācentassa pācittiyaṃ
. . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ . . . chabbaggiye bhikkhū
ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū upāsako padaso dhammaṃ

vācesum . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā vācato samuṭṭhāti na kāyato na cīttato, siyā vācato ca cīttato ca samuṭṭhāti na kāyato. ||4||

anupasampannena uttaridvīratatirattam sahasseyyam kappentassa pācittiyam . . . Ājaviyā paññattam . . . sambahule bhikkhū ārabbhā . . . sambahulā bhikkhū anupasampannena sahasseyyam kappesum . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato samuṭṭhāti na vācato na cīttato, siyā kāyato ca cīttato ca samuṭṭhāti na vācato. ||5||

mātugāmena sahasseyyam kappentassa pācittiyam . . . Sāvattīyā paññattam . . . āyasmantam Anuruddham ārabbhā . . . āyasmā Anuruddho mātugāmena sahasseyyam kappesi . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti elakalomsake. ||6||

mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammam desentassa pācittiyam . . . Sāvattīyā paññattam . . . āyasmantam Udāyīn ārabbhā . . . āyasmā Udāyī mātugāmassa dhammam desesi . . . ekā paññatti dve anupaññattiyo . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti padasodhamme. ||7||

anupasampannassa uttarimanussadhammam bhūtam ārocentassa pācittiyam . . . Vesālīyā paññattam . . . Vaggumudātīriye bhikkhū ārabbhā . . . Vaggumudātīriyā bhikkhū gihīnam sūñhamānassa uttarimanussadhammassa vaṇṇam bhāsīmsu . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato samuṭṭhāti na vācato na cīttato, siyā vācato samuṭṭhāti na kāyato na cīttato, siyā kāyato ca vācato ca samuṭṭhāti na cīttato. ||8||

bhikkhussa duṭṭhullāpatim anupasampannassa ārocentassa pācittiyam . . . Sāvattīyā paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabbhā . . . chabbaggiyā bhikkhū bhikkhussa duṭṭhullāpatim anupasampannassa ārocesum . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti — la —, ||9||

pathaviṃ khanantassa pācittiyam . . . Ājaviyā paññattam . . . Ājavake bhikkhū ārabbhā . . . Ājavakā bhikkhū pathaviṃ khanīmsu . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti — la —, ||10||

musāvādavaggo paṭhamo.

bhūtagāmapātabyatāya pācittiyam . . . Ālavīyā paññattam . . . Ālavake bhikkhū ārabba . . . Ālavakā bhikkhū rukkhāṃ chindimsu . . . ekā paññatti . . . tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||11||

aññavādake vihesake pācittiyam . . . Kosambiyā paññattam . . . āyasmantaṃ Channaṃ ārabba . . . āyasmā Channo saṃghamaññe āpattiyaṃ anuyuññiyamāno aññen' aḍḍhaṃ paṭicari . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||12||

ujjhāpanake khīyanake pācittiyam . . . Rājagahe paññattam . . . Mettiyabhummajake bhikkhū ārabba . . . Mettiyabhummajakā bhikkhū āyasmantaṃ Dabbaṃ Mallaputtaṃ bhikkhū ujjhāpesum . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||13||

samghikaṃ mañcaṃ vā pīṭhaṃ vā bhisim vā kocchaṃ vā ajjhokāse santharitvā anuddharitvā anāpucchā pakkamantassa pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . sambahule bhikkhū ārabba . . . sambahulā bhikkhū saṃghikaṃ senāsanaṃ ajjhokāse santharitvā anuddharitvā anāpucchā pakkamimsu . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti kaṭhinake. ||14||

samghike vihāre seyyaṃ santharitvā anuddharitvā anāpucchā pakkamantassa pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . sattarasavaggiye bhikkhū ārabba . . . sattarasavaggiyā bhikkhū saṃghike vihāre seyyaṃ santharitvā anuddharitvā anāpucchā pakkamimsu . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti kaṭhinake. ||15||

samghike vihāre jānaṃ pubbapagataṃ bhikkhuṃ anupakhaṇṇa seyyaṃ kappentassa pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabba . . . chabbaggiyā bhikkhū there bhikkhū anupakhaṇṇa seyyaṃ kappesum . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato. ||16||

bhikkhuṃ kupitena anattamanena saṃghikā vihārā nikkaddhantassa pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabba . . . chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā bhikkhū saṃghikā vihārā

nikkaḍḍhimsu . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||17||

samghike vihāre uparivehāsakuṭiyā āhaccapādakam mañcam vā piṭham vā abhinisīdantassa pācittiyam . . . Sāvattthiyā paññattam . . . aññataram bhikkham ārabba . . . aññataro bhikkhu samghike vihāre uparivehāsakuṭiyā āhaccapādakam mañcam sahasā abhinisīdi . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato samuṭṭhāti na vācato na cīttato, siyā kāyato ca cīttato ca samuṭṭhāti na vācato. ||18||

dvittipariyāye adhiṭṭhahitvā taduttarim adhiṭṭhahantassa pācittiyam . . . Kosambiyā paññattam . . . āyasmantam Channam ārabba . . . āyasmā Channo kaṭapariyositam vihāram punappunam chādāpesi punappunam limpāpesi, atibhāriko vihāro paripati . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||19||

jānam sappāpakaṃ udakaṃ tiṇaṃ vā mattikaṃ vā siñcan-tassa pācittiyam . . . Ālaviyā paññattam . . . Ālavake bli-kkhū ārabba . . . Ālavakā bhikkhū jānam sappāpakaṃ udakaṃ tiṇaṃ pi mattikaṃ pi siñcimsu . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||20||

bhūtagāmaṃvaggo dutiyo.

asammātena bhikkhuniyo ovaḍantassa pācittiyam . . . Sāvattthiyā paññattam . . . chabbaggiyo bhikkhū ārabba . . . chabbaggiyā bhikkhū asammātā bhikkhuniyo ovaḍimsu tasmim vatthusmim. atthi tattha paññatti anupaññatti anuppannapaññattiti ekā paññatti ekā anupaññatti, anuppannapaññatti tasmim n' atthi . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti siyā vācato samuṭṭhāti na kāyato na cīttato, siyā vācato ca cīttato ca samuṭṭhāti na kāyato. ||21||

atthamgate suriye bhikkhuniyo ovaḍantassa pācittiyam . . . Sāvattthiyā paññattam . . . āyasmantam Cūlapantha-kam ārabba . . . āyasmā Cūlapanthako atthamgate suriye bhikkhuniyo ovadi . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhā-nehi samuṭṭhāti padasodhamme. ||22||

bhikkhunūpassayaṃ upasamkamitvā bhikkhuniyo ova-dantassa pācittiyam . . . Sakkesu paññattam . . . chabba-ggiyo bhikkhū ārabba . . . chabbaggiyā bhikkhū bhi-

kkhunûpassayaṃ upasampkamitvā bhikkhuniyo ovadim̐su . . .
ekā paññatti ekā anupaññatti . . . dvihi samuṭṭhānehi
samuṭṭhāti kaṭṭhinake. ||23||

Āmisahetu bhikkhū bhikkhuniyo ovadantīti bhaṇantassa
pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiyo
bhikkhū ārabba . . . chabbaggiyā bhikkhū āmisahetu bhi-
kkhū bhikkhuniyo ovadantīti bhaṇim̐su . . . ekā paññatti
. . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||24||

aññātikāya bhikkhuniyā cīvaram̐ dentassa pācittiyam . . .
Sāvatthiyā paññattam . . . aññataram̐ bhikkhum̐ ārabbha
. . . aññataro bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā cīvaram̐
adāsi . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . chahi
samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||25||

aññātikāya bhikkhuniyā cīvaram̐ sibbentassa pācittiyam
. . . Sāvatthiyā paññattam . . . āyasmantam̐ Udāyim̐ ārabbha
. . . āyasmā Udāyi aññātikāya bhikkhuniyā cīvaram̐ sibbesi
. . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||26||

bhikkhuniyā saddhim̐ samvidhāya ekaddhānamaggam̐ paṭi-
pajantassa pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . .
chabbaggiye bhikkhū ārabbha . . . chabbaggiyā bhikkhū
bhikkhunihi saddhim̐ samvidhāya ekaddhānamaggam̐ paṭi-
pajim̐su . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . catūhi
samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato samuṭṭhāti na vācato
na cittato, siyā kāyato ca vācato ca samuṭṭhāti na cittato, siyā
kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato, siyā kāyato ca
vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ||27||

bhikkhuniyā saddhim̐ samvidhāya ekam̐ nāvam̐ abhirū-
hantassa pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabba-
ggiye bhikkhū ārabbha . . . chabbaggiyā bhikkhū bhi-
kkhunihi saddhim̐ samvidhāya ekam̐ nāvam̐ abhirūhim̐su
. . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . catūhi samuṭṭhānehi
samuṭṭhāti. ||28||

jānam̐ bhikkhuniparipācitam̐ pīṇapātam̐ bhuñjantassa
pācittiyam . . . Rājagahe paññattam . . . Devadattam̐
ārabbha . . . Devadatto jānam̐ bhikkhuniparipācitam̐ pīṇa-
pātam̐ paribhuñji . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . .
ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti
na vācato. ||29||

bhikkhuniyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjāṃ kappentassa pācittiyāṃ . . . Sāvatthiyā paññattāṃ . . . āyasmantāṃ Udāyīṃ ārabbhā . . . āyasmā Udāyi bhikkhuniyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjāṃ kappesi . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato. ||30||

ovādavaggo tatiyo.

taduttariṃ āvasathapiṇḍaṃ bhuñjantassa pācittiyāṃ . . . Sāvatthiyā paññattāṃ . . . chabbaggiye bhikkhū ārabbhā . . . chabbaggiyā bhikkhū anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ bhuñjimsu . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti eḷakulomake. ||31||

gaṇabhojane pācittiyāṃ . . . Rājagahe paññattāṃ . . . Devadattaṃ ārabbhā . . . Devadatto sapariṣo kulesu viññāpetvā viññāpetvā bhuñji . . . ekā paññatti satta anupaññattiyo . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti eḷakulomake. ||32||

paramparabhojane pācittiyāṃ . . . Vesālīyā paññattāṃ . . . sambahule bhikkhū ārabbhā . . . sambahulā bhikkhū aññatra nimantitā aññatra bhuñjimsu . . . ekā paññatti tisso anupaññattiyo . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti kaṭhinake. ||33||

dvittipattapāre pāve paṭiggahetvā taduttariṃ paṭigrahanantassa pācittiyāṃ . . . Sāvatthiyā paññattāṃ . . . sambahule bhikkhū ārabbhā . . . sambahulā bhikkhū na mattāṃ jānitvā paṭiggahesum . . . ekā paññatti . . . chaḥi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||34||

bhuttāvinā pavāritena anātirittaṃ khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā bhuñjantassa pācittiyāṃ . . . Sāvatthiyā paññattāṃ . . . sambahule bhikkhū ārabbhā . . . sambahulā bhikkhū bhuttāvi pavāritā aññatra bhuñjimsu . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti kaṭhinake. ||35||

bhikkhuṃ bhuttāviṃ pavāritaṃ anātiritteṇa khādaniyena vā bhojaniyena vā abhihaṭṭuṃ pavārentassa pācittiyāṃ . . . Sāvatthiyā paññattāṃ . . . aññatarāṃ bhikkhuṃ ārabbhā . . . aññataro bhikkhu bhikkhuṃ bhuttāviṃ pavāritaṃ anātiritteṇa bhojaniyena abhihaṭṭuṃ pavāresi . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||36||

vikāle khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā bhuñjantassa pācittiyaṃ . . . Rājagaha paññattam . . . sattarasavaggiye bhikkhū ārabha . . . sattarasavaggiyā bhikkhū vikāle bhojanam bhuñjimsu . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti elakalomake. ||37||

sannidhikāraṇaṃ khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā bhuñjantassa pācittiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . . āyasmantaṃ Belaṭṭhasisaṃ ārabha . . . āyasmā Belaṭṭhasiso sannidhikāraṇaṃ bhojanam bhuñji . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti elakalomake. ||38||

paññatbhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjantassa pācittiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū paññatbhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjimsu . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . catūhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||39||

adinnam mukhadvāraṃ āhāraṃ āhārentassa pācittiyaṃ . . . Vesāliyā paññattam . . . aññataram bhikkhum ārabha . . . aññataro bhikkhu adinnam mukhadvāraṃ āhāraṃ āhāresi . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti elakalomake. ||40||

bhojanavaggo catuttho.

neelakassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā sahattā khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā dentassa pācittiyaṃ . . . Vesāliyā paññattam . . . āyasantam Ānandaṃ ārabha . . . āyasmā Ānando aññatarissā paribbājikāya ekaṃ maññamāno dve pūve adāsi . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti elakalomake. ||41||

bhikkhum eh' āvuso gāmaṃ vā nigamaṃ vā piṇḍāya pavississāma 'ti tassa dāpetvā vā adāpetvā vā uyyojentassa pācittiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . . āyasantam Upanandaṃ Sakyaputtaṃ ārabha . . . āyasmā Upanando Sakyaputto bhikkhum eh' āvuso gāmaṃ piṇḍāya pavississāma 'ti tassa adāpetvā uyyojesi . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||42||

sabbhojane kule anupakhajja nisajjam kappentassa pācittiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . . āyasantam Upanandaṃ Sakyaputtaṃ ārabha . . . āyasmā Upanando Sakyaputto sabbhojane kule anupakhajja nisajjam kappesi . . . ekā

paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vāceto. ||43||

mātugāmena saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjam kappentassa pācittiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . . āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ ārabha . . . āyasmā Upanando Sakyaputto mātugāmena saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjam kappesi . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vāceto. ||44||

mātugāmena saddhiṃ eko ekāya raho nisajjam kappentassa pācittiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . . āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ ārabha . . . āyasmā Upanando Sakyaputto mātugāmena saddhiṃ eko ekāya raho nisajjam kappesi . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vāceto. ||45||

nimantitena sabhattena santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā purebhattaṃ pacchābhattaṃ kulesu cārittaṃ āpajjantassa pācittiyaṃ . . . Rājagahe paññattam . . . āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ ārabha . . . āyasmā Upanando Sakyaputto nimantito sabhatto samāno purebhattaṃ pacchābhattaṃ kulesu cārittaṃ āpajji . . . ekā paññatti catasso anupaññattiyo . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti kaṭhinake. ||46||

taduttaraṃ bhesajjaṃ viññāpentassa pācittiyaṃ . . . Sakkesu paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū Mahānāmena Sakkena aṇṇaḥo bhante āgamethā 'ti vuccamānā nāgamaṃ . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||47||

uyyuttaṃ senaṃ dassanāya gacchantassa pācittiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū uyyuttaṃ senaṃ dassanāya āgamaṃsu . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti oḷakalomake. ||48||

atirekatirattaṃ senāya vasantaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū atirekatirattaṃ senāya vasiṃsu . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti oḷakalomake. ||49||

uyyodhikaṃ gacchantassa pācittiyaṃ . . . Sāvatthiyā

paññattaṃ . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū uyyodhikaṃ agamaṃsu . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti eka-kalomake. ||50||

acelakavaggo pañcamo.

surāmerayapāne pācittiyaṃ . . . Kosambiyā paññattaṃ . . . āyasmantaṃ Sāgataṃ ārabha . . . āyasmā Sāgato majjaṃ pivi . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato samuṭṭhāti na vācato na cīttato, siyā kāyato ca cīttato ca samuṭṭhāti na vācato. ||51||

aṅgulipatodake pācittiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattaṃ . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuṃ aṅgulipatodakena hāsesuṃ . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cīttato ca samuṭṭhāti na vācato. ||52||

udake hāsadhamme pācittiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattaṃ . . . sattarasavaggiye bhikkhū ārabha . . . sattarasavaggiyā bhikkhū Aciravatiyā nadiyā udake kilīṃsu . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cīttato ca samuṭṭhāti na vācato. ||53||

anādariye pācittiyaṃ . . . Kosambiyā paññattaṃ . . . āyasmantaṃ Channaṃ ārabha . . . āyasmā Channo anādariyaṃ akāsi . . . ekā paññatti . . . tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||54||

bhikkhuṃ bhīṃsāpentassa pācittiyaṃ . . . Sāvatthiyā paññattaṃ . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuṃ bhīṃsāpesuṃ . . . ekā paññatti . . . tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||55||

jotiṃ samādahitvā visibbentassa pācittiyaṃ . . . Bhaggesu paññattaṃ . . . sambahule bhikkhū ārabha . . . sambahulā bhikkhū jotiṃ samādahitvā visibbesuṃ . . . ekā paññatti dve anupaññattiyo . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||56||

oren' addhamāsaṃ nhāyantassa pācittiyaṃ . . . Rājagahe paññattaṃ . . . sambahule bhikkhū ārabha . . . sambahulā bhikkhū rājānaṃ pi passitvā na mattaṃ jānitvā nhāyīsu . . . ekā paññatti cha anupaññattiyo. sabbattha-paññatti padesapaññattitī padesapaññatti. channaṃ āpattisamuṭṭhānaṃ dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti eka-kalomake. ||57||

anādiyivā tiṇṇaṃ dubbapaṇṇakaraṇānaṃ aṇḍataraṃ dubba-
ṇṇakaraṇaṃ navaṃ cīvaraṃ paribhuñjantassa pācittiyaṃ . . .
Sāvatthiya paṇḍattaṃ . . . sambahule bhikkhū ārabha
. . . sambahulā bhikkhū attano cīvaraṃ na sañjānimsu . . .
ekā paṇḍatti. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ dvīhi sam-
uṭṭhānehi samuṭṭhāti eḷakalomako. ||58||

bhikkhussa vā bhikkhuniyā vā sikkhamācāya vā sāma-
nerassa vā sāmaṇeriyā vā sāmaṃ cīvaraṃ vikappetvā
apaccuddhāraṇaṃ paribhuñjantassa pācittiyaṃ . . . Sā-
vatthiya paṇḍattaṃ . . . āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakya-
puttaṃ ārabha . . . āyasmā Upanando Sakyaputto bhi-
kkhussa sāmaṃ cīvaraṃ vikappetvā apaccuddhāraṇaṃ pari-
bhuñji . . . ekā paṇḍatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti
kaṭhinako. ||59||

bhikkhussa pattaṃ vā cīvaraṃ vā nisīdanaṃ vā sūcigharaṃ
vā kāyabandhanaṃ vā apanidhentaṃ pācittiyaṃ . . . Sā-
vatthiya paṇḍattaṃ . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . .
chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūnaṃ pattaṃ pi cīvaraṃ pi
apanidhesuṃ . . . ekā paṇḍatti . . . tihi samuṭṭhānehi
samuṭṭhāti. ||60||

surāmerayaavaggo chaṭṭho.

sañcicca paṇaṃ jīvitaṃ voropentassa pācittiyaṃ . . .
Sāvatthiya paṇḍattaṃ . . . āyasmantaṃ Udāyimaṃ ārabha
. . . āyasmā Udāyi sañcicca paṇaṃ jīvitaṃ voropeṣi . . . ekā
paṇḍatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||61||

jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ paribhuñjantassa pācittiyaṃ
. . . Sāvatthiya paṇḍattaṃ . . . chabbaggiye bhikkhū
ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū jānaṃ sappāṇakaṃ
udakaṃ paribhuñjimsu . . . ekā paṇḍatti . . . tihi sam-
uṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||62||

jānaṃ yathādhammaṃ nihatādhikaraṇaṃ punakammāya
ukkoṭentassa pācittiyaṃ . . . Sāvatthiya paṇḍattaṃ . . .
chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū
jānaṃ yathādhammaṃ nihatādhikaraṇaṃ punakammāya
ukkoṭesuṃ . . . ekā paṇḍatti . . . tihi samuṭṭhānehi sam-
uṭṭhāti. ||63||

bhikkhussa jānaṃ duṭṭhallaṃ āpattiṃ paṭicchādentassa
pācittiyaṃ . . . Sāvatthiya paṇḍattaṃ . . . aṇḍataraṃ bhi-

kkhum ārabba . . . aññataro bhikkhu bhikkhussa jānaṃ dutṭhullaṃ āpattiṃ paṭicchādesi . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ||64||

jānaṃ ānavisativassam puggalaṃ upasampādentassa pācittiyam . . . Rājagahe paññattam . . . sambahule bhikkhū ārabba . . . sambahulā bhikkhū jānaṃ ānavisativassam puggalaṃ upasampādesum . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||65||

jānaṃ theyyasatthena saddhiṃ samvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjantassa pācittiyam . . . Sāvattiya paññattam . . . aññataram bhikkhum ārabba . . . aññataro bhikkhu jānaṃ theyyasatthena saddhiṃ samvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajji . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ||66||

mātugāmena saddhiṃ samvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjantassa pācittiyam . . . Sāvattiya paññattam . . . aññataram bhikkhum ārabba . . . aññataro bhikkhu mātugāmena saddhiṃ samvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajji . . . ekā paññatti . . . catūhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||67||

pāpikāya dīṭṭhiyā yāvatatīyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjantassa pācittiyam . . . Sāvattiya paññattam . . . Ariṭṭham bhikkhum gaddhabādhīpubbam ārabba . . . Ariṭṭho bhikkhu gaddhabādhīpubbo pāpikāya dīṭṭhiyā yāvatatīyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajji . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ||68||

jānaṃ tathāvādinā bhikkhunā akatānudhammena taṃ dīṭṭhiṃ appaṭinissatthena saddhiṃ sambhuñjantassa pācittiyam . . . Sāvattiya paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabba . . . chabbaggiyā bhikkhū jānaṃ tathāvādinā Ariṭṭhena bhikkhunā akatānudhammena taṃ dīṭṭhiṃ appaṭinissatthena saddhiṃ sambhuñjipsu . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||69||

jānaṃ tathā nāsitaṃ samaguddesaṃ upalāpentassa pācittiyam Sāvattiya paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabba . . . chabbaggiyā bhikkhū jānaṃ tathā nāsitaṃ

Kaṇḍakam samaṇuddesaṃ upalāpesuṃ . . . ekā paññatti
 . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||70||

sappāṇakavaggo sattamo.

bhikkhūhi sahadhammikam vuccamānena na tāvāhaṃ
 āvuso etasmim sikkhāpade sikkhissāmi yāva nāññaṃ bhi-
 kkhū byattam vinayadharāṃ paripucchāmi bhaṇantassa
 pācittiyam . . . Kosambiyā paññattam . . . āyasmantaṃ
 Channaṃ ārabha . . . āyasmā Channo bhikkhūhi saba-
 dhammikam vuccamāno na tāvāhaṃ . . . paripucchāmi bhaṇi
 . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||71||

vinayaṃ vivaṇṇentassa pācittiyam . . . Sāvatthiyā pañ-
 ñattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabba-
 ggiyā bhikkhū vinayaṃ vivaṇṇesuṃ . . . ekā paññatti . . .
 tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||72||

mohanake pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . .
 chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū
 mohesu . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi sam-
 uṭṭhāti. ||73||

bhikkhussa kupitena anattamanena pahāraṃ dentassa
 pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiye
 bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū kupitā anatta-
 manā bhikkhūnaṃ pahāraṃ adamsu . . . ekā paññatti . . .
 ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cīttato ca sam-
 uṭṭhāti na vāceto. ||74||

bhikkhussa kupitena anattamanena talasattikam uggi-
 rantassa pācittiyam . . . (see § 74; instead of pahāraṃ
 adamsu read talasattikam uggirimsu). ||75||

bhikkhūṃ amūlakena saṃghādisesena anuddhamsentassa
 pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiye
 bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūṃ
 amūlakena saṃghādisesena anuddhamsesuṃ . . . ekā paññatti
 . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||76||

bhikkhussa sañceca kukkucam upadāhantassa pācittiyam
 . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū
 ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūnaṃ sañceca
 kukkucam upadāhimsu . . . ekā paññatti . . . tihi sam-
 uṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||77||

bhikkhūnaṃ bhaydanajātānaṃ kalahajātānaṃ vivādā-

paññānaṃ upassutiṃ tiṭṭhantaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūnaṃ bhaṇḍanañjātānaṃ kalahañjātānaṃ vivādāpaññānaṃ upassutiṃ tiṭṭhamāsu . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vāceto, siyā kāyato ca vāceto ca cittato ca samuṭṭhāti. ||78||

dhammikānaṃ kammānaṃ chandaṃ datvā pacchā khiyadhammaṃ āpajjantaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū dhammikānaṃ kammānaṃ chandaṃ datvā pacchā khiyadhammaṃ āpajjīṃsu . . . ekā paññatti . . . tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||79||

saṃghe vinicchaya-kathāya vattamānāya chandaṃ adatvā utṭhāyāsanā pakkamantaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ . . . aññātaraṃ bhikkhuṃ ārabha . . . aññātaro bhikkhu saṃghe vinicchaya-kathāya vattamānāya chandaṃ adatvā utṭhāyāsanā pakkāmi . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca vāceto ca cittato ca samuṭṭhāti. ||80||

samaggena saṃghena cīvaraṃ datvā pacchā khiyadhammaṃ āpajjantaṃ pācittiyaṃ . . . Rājagahe paññattaṃ . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū samaggena saṃghena cīvaraṃ datvā pacchā khiyadhammaṃ āpajjīṃsu . . . ekā paññatti . . . tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||81||

jānaṃ saṃghikaṃ lābhaṃ paripaṭaṃ puggalassa pariñāmetaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū jānaṃ saṃghikaṃ lābhaṃ paripaṭaṃ puggalassa pariñāmesuṃ . . . ekā paññatti . . . tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||82||

sabadhammikavaggo aṭṭhamo.

pubbe appaṭisaṃvidītena rañño antepuraṃ pavisaṃtassa pācittiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ . . . āyasmantaṃ Ānandaṃ ārabha . . . āyasmā Ānando pubbe appaṭisaṃvidīto rañño antepuraṃ pāvisi . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti kathinake. ||83||

ratanaṃ uggaṇhantaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ pañ-

ñattam . . . aññataram bhikkhum ārabha . . . aññataro bhikkhu ratanam uggahehi . . . ekā paññatti dve anupaññattiyo . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||84||

santam bhikkhum anāpucchā vikāle gāmaṃ pavasantassa pācittiyaṃ . . . Sāvattiya paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū vikāle gāmaṃ pāvisimsu . . . ekā paññatti tisso anupaññattiyo . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti kaṭhinake. ||85||

aṭṭhimayaṃ vā dantamayaṃ vā visāpamayaṃ vā sūcigharaṃ kārāpentassa pācittiyaṃ . . . Sakkesu paññattam . . . sambahule bhikkhū ārabha . . . sambahulā bhikkhū na mattam jānityā bahū sūcighare viññāpesuṃ . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||86||

pamāṇātikkantaṃ mañcam vā piṭhaṃ vā kārāpentassa pācittiyaṃ . . . Sāvattiya paññattam . . . āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ ārabha . . . āyasmā Upanando Sakyaputto ucece mañce sayi . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||87||

mañcam vā piṭhaṃ vā tūlonaddhaṃ kārāpentassa pācittiyaṃ . . . Sāvattiya paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū mañcam pi piṭhaṃ pi tūlonaddhaṃ kārāpesuṃ . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||88||

pamāṇātikkantaṃ nisīdanaṃ kārāpentassa pācittiyaṃ . . . Sāvattiya paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū appamāṇikāni nisīdanāni dhāresuṃ . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||89||

pamāṇātikkantaṃ kaṇḍupaṭicchādiṃ kārāpentassa pācittiyaṃ . . . Sāvattiya paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū appamāṇikāyo kaṇḍupaṭicchādiyo dhāresuṃ . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||90||

pamāṇātikkantaṃ vassikasāṭikaṃ kārāpentassa pācittiyaṃ . . . Sāvattiya paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū appamāṇikāyo vassikasāṭikāyo dhāresuṃ . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||91||

sugatacivarappamāṇaṃ civarāṃ kārāpentassa pācittiyāṃ
 . . . Sāvatthiyā paññattāṃ . . . āyasmantaṃ Nandaṃ
 ārabbhā . . . Ayasmā Nando sugatacivarappamāṇaṃ civarāṃ
 dhāresi . . . ekā paññatti . . . chahi samuttāhānehi sam-
 uttāhāti. ||92||

rājavaggo navamo. dvenavuti pācittiyā niṭṭhitā. tass'
 uddānaṃ :

musā, omasa-pesuṇṇe, pada-seyyā ca itthiyo
 aññatra viññanā, bhūtā, dutṭhullāpatti, khaṇanā,|
 bhūtāṃ, aññāya, ujjhāyi, mañco, seyyā ca vuccati,
 pubba-nikkaddhaṇ'-āhacca, dvāraṃ, sappāṇakena ca,|
 asammattā, atthamgate, upassay'-āmisena ca,
 dade, sibbe, vidhānena, nāvā, bhuñjeyya, ekato,|
 piṇḍaṃ, gaṇaṃ, paraṃ, pūvaṃ, pavārito, pavāritaṃ,
 vikālaṃ, sannidhi, khīraṃ, dantaponeṇa te dasa,|
 acelak'-ānupakhajja, paṭicchannaṃ, rahena ca,
 nimantito, paccayehi, senā, vasaṇ', uyyodhikaṃ,|
 surā, aṅguli, hāso ca, anādariyaṃ ca, bhimsanā,
 jotī, nhānena, dabbāṇe, sāmāṃ, upanidhena ca,|
 sañcicca', udaka-kammā ca, dutṭhullaṃ, ānavisati,
 theyya-itthi, avadesaṃ, samvāse, nāsitena ca,|
 sahadhammika-vilekkhā, moho, pahāren', uggīro,
 amūlakaṇ ca, sañcicca, sossāmi, khīya-pakkame,
 samghena civarāṃ datvā, pariṇāmeyya paggale,|
 rañṇāṇ ca, ratanaṃ, santaṃ, sūci, mañco ca, tūlikā,
 nisīdanaṃ, kaṇḍucchādi, vassikā, sugatena cā 'ti.|

tesaṃ vaggānaṃ uddānaṃ :

musā, bhūtā ca, ovādo, bhojan'-ācolakena ca,
 surā, sappāṇakā, dhammo, rājavaggena te navā 'ti.|

yan tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammā-
 sambuddhena aññātikāya bhikkhuniyā antaragharāṃ pa-
 viṭṭhāya hatthato khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā sahatthā
 paṭiggahetvā bhuñjantassa pāṭidesaniyaṃ . . . Sāvatthiyā
 paññattāṃ . . . aññātaraṃ bhikkhuṃ ārabbhā . . . aññātaro
 bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā antaragharāṃ pavittbhāya
 hatthato āmisuṃ paṭiggahesi . . . ekā paññatti . . . dvīhi

samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato samuṭṭhāti na vācato na cittato, siyā kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato. ||1||

bhikkhuniyā vosāsanīyā na nivāretvā bhuñjantassa paṭidesaniyam . . . Rājagahe paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabbhā . . . chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuniyo vosāsanīyo na nivāresum . . . ekā paññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ||2||

sakhasammatesu kulesu khādaniyam vā bhojaniyam vā sabatthā paṭiggahetvā bhuñjantassa paṭidesaniyam . . . Sāvattīyā paññattam . . . sambahule bhikkhū ārabbhā . . . sambahulā bhikkhū na mattam jānitvā paṭiggahesum . . . ekā paññatti dve anupaññattiyo . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato samuṭṭhāti na vācato na cittato, siyā kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato. ||3||

āraññakesu senāsanesu pubbe appaṭisaṃviditam khādaniyam vā bhojaniyam vā ajjhārame sabatthā paṭiggahetvā bhuñjantassa paṭidesaniyam . . . Sakkesu paññattam . . . sambahule bhikkhū ārabbhā . . . sambahulā bhikkhū ārame core paṭivasante nārocesum . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti na cittato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ||4||

cattāro paṭidesaniyā niṭṭhitā. tass' uddānam:

aññātikāya, vosāsam, sēkha-āraññakena ca paṭidesuniyā cattāro sambuddhena paḍāsītā 'ti.

yan tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena anādariyam paṭicea purato vā pacchato vā olambentena nivāsentassa dukkaṭam . . . Sāvattīyā paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabbhā . . . chabbaggiyā bhikkhū purato pi pacchato pi olambentā nivāsesum . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato. ||1||

anādariyam paṭicea purato vā pacchato vā olambentena pārūpantassa dukkaṭam . . . (see § 1; instead of nivāsesum read pārūpimsu.) ||2||

anādariyam paṭicea kāyam vivaritvā antaraghare gacchan-tassa dukkaṭam . . . (as before.) ||3||

anādariyaṃ paṭicca kāyaṃ vivaritvā antaraghare nisidantassa dukkaṭaṃ . . . || 4 ||

anādariyaṃ paṭicca hattham vā pādaṃ vā kilāpentena antaraghare gacchantassa dukkaṭaṃ . . . || 5 ||

anād. p. hattham vā pādaṃ vā kilāpentena antaraghare nisidantassa dukkaṭaṃ . . . || 6 ||

anād. p. taḥaṃ taḥaṃ olokontena antaraghare gacchantassa (. . . nisidantassa . . .) dukkaṭaṃ . . . || 7. 8 ||

anād. p. ukkhiṭṭakāya antaraghare gacchantassa (. . . nisidantassa . . .) dukkaṭaṃ . . . || 9. 10 ||

parimaṇḍalavaggo paṭhamo.

anād. p. ujjhaggikāya antaraghare gacchantassa (. . . nisidantassa . . .) dukkaṭaṃ . . . Sāvatthiyā paññattaṃ . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū mahāhasitaṃ hasantā antaraghare gacchiṃsu (. . . nisidimṣu . . .) . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca vāceto ca cittato ca samuṭṭhāti. || 11. 12 ||

anād. p. uccāsaddaṃ mahāsaddaṃ karontena antaraghare gacchantassa (. . . nisidantassa . . .) dukkaṭaṃ . . . chabbaggiyā bhikkhū uccāsaddaṃ mahāsaddaṃ karontā antaraghare gacchiṃsu (. . . nisidimṣu . . .) . . . (see § 11). || 13. 14 ||

anād. p. kāyappacālakam antaraghare gacchantassa (. . . nisidantassa . . .) dukkaṭaṃ . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vāceto. || 15. 16 ||

anād. p. bāhuppacālakam . . . (see § 15). || 17. 18 ||

anād. p. sisappacālakam . . . || 19. 20 ||

ujjhaggikavaggo dutiyo.

anād. p. khambhakatena antaraghare gacchantassa (. . . nisidantassa . . .) dukkaṭaṃ . . . || 21. 22 ||

anād. p. oguṭṭhitena antaraghare gacchantassa (. . . nisidantassa . . .) dukkaṭaṃ . . . Sāvatthiyā paññattaṃ . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū sasitaṃ pārupitvā antaraghare gacchiṃsu (. . . nisidimṣu . . .) . . . || 23. 24 ||

anād. p. ukkuṭikāya antaraghare gacchantassa dukkaṭaṃ . . . || 25 ||

anād. p. pallatthikāya antaraghare nisidantassa dukkaṭaṃ . . . || 26 ||

anâd. p. asakkaccam piṇḍapâtam paṭigaṇhantassa dukkaṭam . . . ||27||

anâd. p. taḥam taḥam olokontena piṇḍapâtam paṭigaṇhantassa dukkaṭam . . . ||28||

anâd. p. sūpaṇ ñeva bahum paṭigaṇhantassa dukkaṭam . . . ||29||

anâd. p. thūpikatam piṇḍapâtam paṭigaṇhantassa dukkaṭam . . . ||30||

khambbakataavaggo tatiyo.

anâd. p. asakkaccam (. . . taḥam taḥam olokontena . . . taḥam taḥam omasitvā) piṇḍapâtam bhuñjantassa dukkaṭam . . . ||31-33||

anâd. p. sūpaṇ ñeva bahum bhuñjantassa dukkaṭam . . . ||34||

anâd. p. thūpakato omadditvā piṇḍapâtam bhuñjantassa dukkaṭam . . . ||35||

anâd. p. sūpam vā byañjanam vā odanena paṭicchādentassa dukkaṭam . . . ||36||

anâd. p. sūpam vā odanam vā agilāno attano atthāya viññāpetvā bhuñjantassa dukkaṭam . . . Sāvattiya paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhū sūpam pi odanam pi attano atthāya viññāpetvā bhuñjimsu . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . dvīhi samuttāhānehi samuttāhāti, siyā kāyato ca cīttato ca samuttāhāti na vācato, siyā kāyato ca vācato ca cīttato ca samuttāhāti. ||37||

anâd. p. ujjhānasaññino paresam pattam olokontassa dukkaṭam. ekā paññatti. ekena samuttāhānena samuttāhāti kāyato ca cīttato ca samuttāhāti na vācato. ||38||

anâd. p. mahantam kabalam karontassa dukkaṭam . . . ||39||

anâd. p. digham ālopam karontassa dukkaṭam . . . ||40||

piṇḍapātavaggo catuttho.

anâd. p. anāhaṭṭe kabalā mukhadvāram vivarantassa dukkaṭam . . . ||41||

anâd. p. bhuñjamānena sabbam hattham mukhe pakkhipantassa dukkaṭam . . . ||42||

anâd. p. sakabalaṇa mukheṇa byāharantassa dukkaṭam . . . Sāvattiya paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū

ārabbha . . . chabbaggiyā bhikkhū sakapaḷena mukhena
byāharimṣu . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena
samuṭṭhāti kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ||43||

anād. p. piṇḍukkhepakam (. . . kapaḷavacchedakam . . .
avagaṇḍakārakam . . . hatthaniddhunakam . . . sīthāva-
kārakam . . . jivhānicchārakam . . . capucapukārakam . . .)
bhuñjantassa dukkaṭam. ekā paññatti. ekena samuṭṭhānena
samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato. ||44-50||

kapaḷavaggo pañcamo.

anād. p. surusurukārakam bhuñjantassa dukkaṭam . . .
Kosambiyā paññattam . . . sambahule bhikkhū ārabba
. . . sambahulā bhikkhū surusurukārakam khiraṃ pivimṣu
. . . ekā paññatti. ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti . . . ||51||

anād. p. hatthanillehakam (. . . pattanillehakam . . .
otṭhanillehakam . . .) bhuñjantassa dukkaṭam. ekā paññatti.
ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti . . . ||52-54||

anād. p. sāmisenā hatthenā pāniyathālakam paṭiganhan-
tassa dukkaṭam . . . Bhaggesu paññattam . . . sambahule
bhikkhū ārabba . . . sambahulā bhikkhū sāmisenā
hatthenā pāniyathālakam paṭiggāhesum . . . ekā paññatti
. . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti . . . ||55||

anād. p. sasittakam pattadhovanam antaraghare chaḍḍen-
tassa dukkaṭam . . . Bhaggesu paññattam . . . sambahule
bhikkhū ārabba . . . sambahulā bhikkhū sasittakam
pattadhovanam antaraghare chaḍḍesum . . . ekā paññatti
. . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti . . . ||56||

anād. p. chattapāpissa dhammam desentassa dukkaṭam . . .
Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiye bhikkhū ārabba
. . . chabbaggiyā bhikkhū chattapāpissa dhammam desesum
. . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . ekena s. s. vācato ca
cittato ca samuṭṭhāti na kāyato. ||57||

anād. p. daḍḍapāpissa (. . . satthapāpissa . . . Avudha-
pāpissa . . .) dhammam desentassa dukkaṭam. ekā paññatti
ekā anupaññatti . . . ekena s. s. vācato ca cittato ca
samuṭṭhāti na kāyato. ||58-60||

surusuruvaggo chaṭṭho.

anād. p. pādukārūḷhassa (. . . upābanārūḷhassa . . . yāna-
gatassa . . . sayanogatassa . . . pallatthikāya nisinnassa

. . . vetṭhitasāsissa . . . oguṭṭhitasāsissa . . .) dhammaṃ desentassa dukkaṭaṃ. ekā paññatti ekā anupaññatti . . . (*as before.*) ||61-67||

anād. p. chaṃāyaṃ nisīditvā āsane nisinnassa . . . nice āsane nisīditvā ucece āsane nisinnassa . . . ṭhītena nisinnassa . . . paccato gacchantena purato gacchantassa . . . uppaṭhena gacchantena paṭhena gacchantassa . . .) dhammaṃ desentassa dukkaṭaṃ. ekā paññatti ekā anupaññatti. channaṃ āpattisamuṭṭhānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ||68-72||

anād. p. ṭhītena uccāraṃ vā passāvaṃ vā karontassa dukkaṭaṃ. ekā paññatti ekā anupaññatti. channaṃ āpattisamuṭṭhānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato. ||73||

anād. p. harite uccāraṃ vā passāvaṃ vā kheḷaṃ vā karontassa dukkaṭaṃ . . . ||74||

anādariyaṃ paṭicca udaye uccāraṃ vā passāvaṃ vā kheḷaṃ vā karontassa dukkaṭaṃ kattha paññattan ti Sāvattṭhiyā paññattaṃ. kaṃ ārabbhā 'ti chabbaggiye bhikkhū ārabbhā. kīmaṃ vatthusmin ti chabbaggiyā bhikkhū udaye uccāraṃ pi passāvaṃ pi kheḷaṃ pi akāṃsu tasmaṃ vatthusmiṃ. ekā paññatti ekā anupaññatti. channaṃ āpattisamuṭṭhānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato. ||75||

pādukavaggo sattamo. pañcasattati sekhiyā niṭṭhitā.

Mahāvibhaṅge katthapaññattivāro niṭṭhito. tass' uddānaṃ:

parimaṇḍalaṃ, paṭicchannaṃ, sasapivut' - okkhittacca-kkhunā,

ukkhitojjhaggikā, saddo, tayo c' eva pacālanā, |
khambhaṃ, oguṭṭhito c' eva, kuṭi, pallatthikāya ca,
sakkaccaṃ, pattasaññi ca, samasūpaṃ, samatitthikaṃ, |
sakkaccaṃ, pattasaññi ca, sapadānaṃ, samasūpakaṃ,
thūpakato, paṭicchannaṃ, viññatt', ujjhānasaññinā, |
na mahantaṃ, maṇḍalaṃ, dvāraṃ, sabbahatthaṃ, na
byāhare,

ukkhepo, chedanā, gaṇḍo, dhunaṃ, sithhāvākāraṃ, |
jivhānicchārakaṃ c' eva, capucapu, surasuru,

hattho, patto ca, ottho ca, sāmisaṇi, siṭṭhakena ca,
 chattapāṇissa saddhammaṃ na desenti tathāgatā,
 evaṃ eva daṇḍapāṇissa, sattha-āvudhapāṇiṇaṃ,
 pāduka, upāhanā c' eva, yāna-seyyāgatassa ca,
 pallatthikānisinnassa, veṭṭhitogunṭhitassa ca,
 chamā, nicāsane, thāne, pacchato, uppathena ca,
 thitakena na kâtabbhaṇi, harite udakamhi cā 'ti.

tesaṃ vaggānaṃ uddānaṃ :

parimaṇḍalaṃ, ujjhaggi, khambhaṃ, piṇḍaṃ tath' eva ca,
 kabalā, surusuru ca, pādakena ca sattamā 'ti. || 1 ||

methunaṃ dhammaṃ paṭisevanto kati āpattiyo āpajjati.
 methunaṃ dh. p. tisso āpattiyo āpajjati. akkhayite sarire
 methunaṃ dhammaṃ paṭisevati, āpatti pārājikassa. ye-
 bhuyyena khayite sarire methunaṃ dhammaṃ paṭisevati,
 āpatti thullaccayassa. vattakate mukhe acchupantaṃ aṅga-
 jātaṃ paveseti, āpatti dukkaṭassa. methunaṃ dhammaṃ
 paṭisevanto imā tisso āpattiyo āpajjati. || 1 ||

adinnaṃ ādiyanto kati āpattiyo āpajjati. adinnaṃ ādi-
 yanto tisso āpattiyo āpajjati. pañcamāsakaṃ vā atireka-
 pañcamāsakaṃ vā agghanakaṃ adinnaṃ theyyasamkhātaṃ
 ādiyati, āpatti pārājikassa. atirekamāsakaṃ vā ānapañcamā-
 sakaṃ vā agghanakaṃ adinnaṃ theyy. ād., āpatti thullacca-
 yassa. māsakaṃ vā ānamāsakaṃ vā agghanakaṃ ad. theyy.
 ād., āpatti dukkaṭassa. adinnaṃ ādiyanto imā tisso āpattiyo
 āpajjati. || 2 ||

sañcieca manussaviggahaṃ jīvitaṃ voropento . . . tisso
 āpattiyo āpajjati. manussaṃ odissa opātaṃ khaṇati papatitvā
 marissutiti, āpatti dukkaṭassa. papatite dukkhā vedanā
 uppajjati, āpatti thullaccayassa. marati, āpatti pārājikassa.
 sañcieca . . . imā tisso āpattiyo āpajjati. || 3 ||

asantaṃ abhūtaṃ uttarimanussadhammaṃ ullapanto . . .
 tisso āpattiyo āpajjati. pāpiccho icchāpakato asantaṃ abh.
 utt. ullapati, āpatti pārājikassa. yo te vihare vaseati so bhi-
 kku araha 'ti bhapati, paṭivijānantassa āpatti thullacca-
 yassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa. asantaṃ . . .
 imā tisso āpattiyo āpajjati. || 4 ||

cattāro pārājikā nīṭṭhitā.

upakkamivā asuciṃ mocento tisso āpattiyo āpajjati. ceteti upakkamati muccati, āpatti saṃghādisesassa. ceteti upakkamati na muccati, āpatti thullaccayassa. payoge dukkaṭṭam. || 1 ||

mātugāmena saddhiṃ kāyasamsaggam samāpajjanto tisso āpattiyo āpajjati. kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti saṃghādisesassa. kāyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti thullaccayassa. kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭṭassa. || 2 ||

mātugāmaṃ duṭṭhullāhi vācāhi obhāsento tisso āp. āp.; vaccamaggam passāvamaggam ādissa vaṇṇam pi bhajati avañṇam pi bhajati, āp. saṃgh.; vaccamaggam passāvamaggam thapetvā adhakkhakam ubbhajānumaṇḍalam ādissa vaṇṇam pi bh. avañṇam pi bh., āp. thull.; kāyapaṭibaddham ādissa . . . pi bhajati, āpatti dukkaṭṭassa. || 3 ||

attakāmapāricariyāya vaṇṇam bhāsento tisso āp. āp.; mātugāmaṃ santike attakāmapāricariyāya vaṇṇam bhāsati, āp. saṃgh.; paṇḍakassa santike att. v. bhāsati, āp. thull.; tiracehānagatassa santike att. v. bhāsati, āpatti dukkaṭṭassa. || 4 ||

sañcarittam samāpajjanto tisso āp. āp.; paṭigaṇhāti vimaṃsati paccāharati, āp. saṃgh.; paṭigaṇhāti vimaṃsati na paccāharati, āp. thull.; paṭigaṇhāti na vimaṃsati na paccāharati, āpatti dukkaṭṭassa. || 5 ||

saññācikāya kuṭiṃ kārāpento tisso āp. āp.; kārāpeti payoge dukkaṭṭam; ekam piṇḍam anāgate āp. thull.; tasmīṃ piṇḍe āgate āp. saṃghādisesassa. || 6 ||

mahallakam vibhāram kārāpento . . . (see § 6). || 7 ||

bhikkhum amūlakena pārājikena dhammena anuddham-sento tisso āp. āp.; anokāsam kārāpetvā cāvanādhippāyo vadeti, āp. saṃghādisesena dukkaṭṭassa; okāsam kārāpetvā akkosādhippāyo vadeti, āpatti omasavādassa. || 8 ||

bhikkhum aññabhāgiyassa adhikaraṇassa kiñci desam lesamattam upādāya pārājikena dhammena anuddham-sento tisso āp. āp.; anokāsam . . . || 9 ||

saṃghabhedako bhikkhu yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṇinissajjanto tisso āp. āp.; ñattiya dukkaṭṭam; dvīhi kammavācāhi thullaccayā; kammavācāpariyosāne āpatti saṃghādisesassa. || 10 ||

bhedakānuvattakā bhikkhū yāvatatīyaṃ samanubbhāsanāya na paṭinissajjantā tisso āpattiyo āpajjanti; ñattiya . . . ||11||

dubbaco bhikkhu yāvatatīyaṃ samanubbhāsanāya na paṭinissajjanto tisso . . . ||13||

kuladūssko bhikkhu yāvatatīyaṃ samanubbhāsanāya na paṭinissajjanto tisso . . . ||13||

terasa saṃghādisesā niṭṭhitā.

atirekacīvaram dasāhaṃ atikkāmento ekaṃ āpattim āpajjati nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. ||1||

ekarattaṃ ticīvarena vippavaasanto ekaṃ . . . ||2||

akālacīvaram paṭiggahetvā māsaṃ atikkāmento ekaṃ . . . ||3||

aññātikāya bhikkhuniyā purāṇacīvaram dhovāpento dve āpattiyo āpajjati; dhovāpeti payoge dukkaṭaṃ, dhovāpīte nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. ||4||

aññātikāya bhikkhuniyā hatthato cīvaram paṭigaṇhanto dve āpattiyo āpajjati; gaṇhāti payoge dukkaṭaṃ, gaṇhite nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. ||5||

aññātakam gahapatim vā gahapatānim vā cīvaram viññāpento dve āp. āp.; viññāpeti payoge dukkaṭaṃ, viññāpīte nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. ||6||

aññātakam gahapatim vā gahapatānim vā tadattarim cīvaram viññāpento . . . (see § 6). ||7||

pubbe appavārīto aññātakam gahapatikam upasaṃkamitvā cīvare vikappam āpajjanto dve āp. āp.; vikappam āpajjati payoge dukkaṭaṃ; vikappam āpanne nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. ||8||

pubbe appavārīto aññātake gahapatike upasaṃkamitvā cīvare vikappam āpajjanto . . . (see § 8). ||9||

atirekatikkhattum codanāya atirekachakkhattum ṭhānena cīvaram abhinipphādentō dve āp. āp.; abhinipphādeti payoge dukkaṭaṃ; abhinipphāдите nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. ||10||

kathinavaggo paṭhamo.

kosiyamissakam santhataṃ kārāpento dve āp. āp.; kārāpeti payoge dukkaṭaṃ; kārāpīte nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. ||11||

suddhakāḷakānam eḷakalomānam santhataṃ kārāpento . . . (see § 11). ||12||

anādiyitvā tulaṃ odātānaṃ tulaṃ gocariyānaṃ navaṃ
santhataṃ kārāpento . . . || 13 ||

anuvassaṃ santhataṃ kārāpento . . . || 14 ||

anādiyitvā purāpasanthatassa sāmantaṃ sugatavidatthiṃ na-
vaṃ nisīdanasanthataṃ kārāpento . . . || 15 ||

ekakalomāni paṭiggahetvā tiyojanaṃ atikkāmento dve āp.
āp. ; paṭhamāṃ pādaṃ tiyojanaṃ atikkāmeti, āp. dukkaṭassa ;
dutiyaṃ pādaṃ atikkāmeti, niss. pācittiyaṃ. || 16 ||

aññātikāya bhikkhuniyā ekakalomāni dhovāpento . . . (see
§ 4). || 17 ||

rūpiyaṃ paṭigaṇhanto dve āp. āp. ; gaṇhāti payoge dukka-
ṭaṃ ; gaṇhite niss. pācittiyaṃ. || 18 ||

nānappakāraṃ rūpiyaṃvohāraṃ samāpajjanto dve āp.
āp. ; samāpajjati payoge dukkaṭaṃ, samāpanne niss. pācitti-
yaṃ. || 19 ||

nānappakāraṃ kayavikkayaṃ samāpajjanto . . . (see
§ 19). || 20 ||

koṣiyavaggo dutiyo.

atirekapattaṃ dasūhaṃ atikkāmento ekaṃ āp. āp. nissaggi-
yaṃ pācittiyaṃ. || 21 ||

ūnapanācabandhanena pattaṇa aññaṃ navaṃ pattaṃ cetā-
pento dve āp. āp. ; cetāpeti payoge dukkaṭaṃ ; cetāpīte niss.
pācittiyaṃ. || 22 ||

bhesajjāni paṭiggahetvā sattāhaṃ atikkāmento ekaṃ
. . . || 23 ||

atirekaṃāse sese gimhāne vassikasātikacivaraṃ pariyesanto
dve āp. āp. ; pariyesati pay. dukk. ; pariyeṭṭhe niss. pācitti-
yaṃ. || 24 ||

bhikkhussa sāmaṃ cīvaraṃ datvā kupīto anattamano
acchindanto dve āp. āp. ; acchindati pay. dukk. ; acchinne
niss. pācittiyaṃ. || 25 ||

sāmaṃ suttaṃ viññāpetvā tantavāyehi cīvaraṃ vāyāpento
dve āp. āp. ; vāyāpeti pay. dukk. ; vāyāpīte niss. pācitti-
yaṃ. || 26 ||

pubbe appavārīto aññātakassa gaḥapatikassa tantavāyo
upasaṃkāmītvā cīvare vikappaṃ āpajjanto dve āp. āp. ;
vikappaṃ āpajjati payoge dukkaṭaṃ ; vikappaṃ āpanne niss.
pācittiyaṃ. || 27 ||

accekacivaram paṭiggahetvā civarakālasamayam atikkā-
mento ekaṃ . . . ||28||

tiṇṇam civarānam aññataram civaram antaraghaṇe nikkhi-
pitvā atirekachāratam vippavasanto ekaṃ . . . ||29||

jānam saṃghikaṃ lābham pariṇātam attano pariṇāmento
dve āp. āp. ; pariṇāmeti pay. dukk. ; pariṇāmite niss. pācitti-
yam. ||30||

pattavaggo tatiyo. tiṃsa nissaggiyā pācittiyaṃ nittihā.

sampajānamusāvādam bhāsanto kati āpattiyo āpajjati.
sampajānamusāvādam bhāsanto pañca āp. āp. ; pāpiccho
icchāpakato asantam abhūtam uttarimanussadhammam ulla-
pati, āp. pārājikassa ; bhikkhum amūlakena pārājikena
dhammena anuddhamseti, āp. saṃghādisesassa ; yo te vihāro
yāsati so bhikkhu arahā 'tī bhapati paṭivijānantassa āp.
thullaccayassa, na paṭivijānantassa āp. dukkaṭassa ; sampajā-
namusāvādo pācittiyam. sampajānamusāvādam bhāsanto
imā pañca āpattiyo āpajjati. ||1||

omasanto dve āpattiyo āpajjati ; upasampannam omasati,
āp. pācittiyassa ; anupasampannam omasati, āp. dukkaṭassa. ||2||

pesuññam upasampharanto dve āp. āp. ; upasampannassa
pesuññam upasampharati, āp. pāc. ; anupasampannassa pe-
suññam upasampharati, āp. dukkaṭassa. ||3||

anupasampannam padaso dhammam vācento dve āp. āp. ;
vāceti payoge dukkaṭam, pade pade āpatti pācittiyassa. ||4||

anupasampannena uttaridvirattatirattam sahasayyam kap-
pento dve āp. āp. ; nipajjati pay. dukk. ; nipanne āp. pācitti-
yassa. ||5||

mātugāmena sahasayyam kappento . . . (see § 5). ||6||

mātugāmassa uttariehappañcavācāhi dhammam desento dve
āp. āp. ; deseti payoge dukkaṭam ; pade pade āp. pācittiyassa. ||7||

anupasampannassa uttarimanussadhammam bhūtam āro-
cento dve āp. āp. ; āroceti pay. dukk. ; ārocite āp. pācitti-
yassa. ||8||

bhikkhussa duṭṭhullam āpattiṃ anupasampannassa āro-
cento dve āp. āp. ; āroceti . . . (see § 8). ||9||

pathaviṃ khaṇanto dve āp. āp. ; khaṇati pay. dukk. ;
pahāre pahāre āpatti pācittiyassa. ||10||

musāvādavaggo paṭhamo.

bhûtagâmaṃ pātento dve āp. āp.; pāteti pay. dukk.;
pahāre pahāre āp. pācittiyassa. ||11||

aññena aññaṃ paṭicaranto dve āp. āp.; anāropite aññavā-
dake aññena aññaṃ paṭicarati āp. dukk.; āropite aññavādake
aññena aññaṃ paṭicarati āp. pācittiyassa. ||12||

bhikkhuṃ ujjhāpento dve āp. āp.; ujjhāpeti payoge
dukkaṭaṃ; ujjhāpiti āp. pācittiyassa. ||13||

saṃghikaṃ mañcaṃ vā piṭhaṃ vā bhisiṃ vā koechaṃ vā
ajjhokāse santharivā anuddharitvā anāpucchā pakkamanto
dve āp. āp.; paṭhamam pādaṃ leḍḍapātaṃ atikkāmeti, āp.
dukkaṭassa; dutiyam pādaṃ atikkāmeti, āp. pācittiyassa. ||14||

saṃghike vihāre seyyam santharivā anuddharitvā anā-
pucchā pakkamanto dve āp. āp.; paṭhamam pādaṃ parikkhe-
pam atikkāmeti, āp. dukkaṭassa; dutiyam pādaṃ atikkāmeti,
āp. pācittiyassa. ||15||

saṃghike vihāre jānaṃ pubbupagataṃ bhikkhuṃ anu-
pakhaṇṇa seyyam kappento dve āp. āp.; nipajjati pay. dukk.;
nipanne āp. pācittiyassa. ||16||

bhikkhuṃ kupito anattamano saṃghikā vihārā nikkad-
dhanto dve āp. āp.; nikkaddhati pay. dukk.; nikkaddhite
āp. pācittiyassa. ||17||

saṃghike vihāre uparivehāsakuṭiyā āhacca pādakaṃ mañcaṃ
vā piṭhaṃ vā abhinisīdanto dve āp. āp.; abhinisīdati pay.
dukk.; abhinisinno āp. pācittiyassa. ||18||

dvittipariyāye adhiṭṭhahitvā taduttariṃ adhiṭṭhahanto dve
āp. āp.; adhiṭṭheti pay. dukk.; adhiṭṭhite āp. pācittiyassa. ||19||

jānaṃ sappānaṃ udakaṃ tiṇaṃ vā mattikaṃ vā siñcanto
dve āp. āp.; siñcati pay. dukk.; siñcite āp. pācittiyassa. ||20||

bhûtagâmaṃ dutiyo.

asammato bhikkhuniyo ovaḍanto dve āp. āp.; ovaḍati
pay. dukk.; ovaḍite āp. pācittiyassa. ||21||

atthamgate suriye bhikkhuniyo ovaḍanto . . . (see § 21). ||22||

bhikkhunūpassayaṃ upasamkamitvā bhikkhuniyo ova-
danto . . . ||23||

āmisahetu bhikkhū bhikkhuniyo ovaḍantīti bhaṇanto dve
āp. āp.; bhaṇati pay. dukk.; bhaṇite āp. pācittiyassa. ||24||

aññātikāya bhikkhuniyā cīvaraṃ dento dve āp. āp.; deti
pay. dukk.; dinne āp. pācittiyassa. ||25||

aññātikāya bhikkhuniyā cīvaram sibbento dve āp. āp.;
sibbeti pay. dukk.; ārāpathe ārāpathe āp. pācittiyassa. ||26||

bhikkhuniyā saddhīm samvidhāya ekaddhānamaggam paṭi-
pajjanto dve āp. āp.; paṭipajjati pay. dukk.; paṭipanne āp.
pācittiyassa. ||27||

bhikkhuniyā saddhīm samvidhāya ekam nāvam abhirū-
hanto dve āp. āp.; abhirūhati pay. dukk.; abhirūlhe āp.
pācittiyassa. ||28||

jānam bhikkhunīparipācitam piṇḍapātam bhuñjanto dve
āp. āp.; bhuñjissāmiti paṭiganhāti, āp. dukkaṭassa; ajjhoḥāre
ajjhoḥāre āp. pācittiyassa. ||29||

bhikkhuniyā saddhīm eko ekāya raho nisajjam kappento
dve āp. āp.; nisidati pay. dukk.; nisinne āp. pācitti-
yassa. ||30||

ovādavaggo tatiyo.

taduttarim āvasathapiṇḍam bhuñjanto dve āp. āp.; bhuñji-
ssāmiti . . . (see § 29). ||31||

gaṇabhojanam bhuñjanto dve āp. āp.; bhuñjissāmiti . . . ||32||

paramparabhojanam bhuñjanto dve āp. āp.; bhuñjissāmiti
. . . ||33||

dvittipattapāre pūve paṭiggahetvā taduttarim paṭiganhanto
dve āp. āp.; gaṇhāti payoge dukk., gahite āpatti pācittiyassa. ||34||

bhuttāvi pavārito anātirittam khādaniyam vā bhojaniyam
vā bhuñjanto dve āp. āp., bhuñjissāmiti . . . (see § 29). ||35||

bhikkhum bhuttāvim pavāritam anātirittena khādaniyena
vā bhojaniyena vā abhihaṭṭum pavārento dve āp. āp., tassa
vacanena khādissāmi bhuñjissāmiti paṭiganhāti, āpatti dukka-
ṭassa, bhojanapariyosāne āp. pācittiyassa. ||36||

vikāle khādaniyam vā bhojaniyam vā bhuñjanto dve āp.
āp., bhuñjissāmiti . . . (see § 29). ||37||

sannidhikāraṇam khādaniyam vā bhojaniyam vā bhuñjanto
dve āp. āp., bhuñjissāmiti . . . ||38||

paṇṭabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjanto dve
āp. āp., bhuñjissāmiti . . . ||39||

adinnam mukhadvāram āhāram āharanto dve āp. āp.,
bhuñjissāmiti . . . ||40||

bhojanavaggo catuttho.

acelakassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā sahatthā

khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā dento dve āp. āp., deti payoge dukkaṭaṃ, dinne āp. pācittiyassa. ||41||

bhikkhuṃ eh' āvaso gāmaṃ vā nigamaṃ vā piṇḍāya pavissāma 'ti tassa dāpetvā vā adāpetvā vā uyyojento dve āp. āp., uyyojeti payoge dukkaṭaṃ, uyyojite āp. pācittiyassa. ||42||
 sabhojane kule anupakhajja nisajjaṃ kappento dve āp. āp., nisidati pay. dukk., nisinne āp. pācittiyassa. ||43||

mātugāmena saddhīṃ raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappento dve āp. āp., nisidati . . . (see § 43). ||44||

mātugāmena saddhīṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappento dve āp. āp., nisidati . . . ||45||

nimantito sabhatto samāno purebhattaṃ pacchābhattaṃ santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā kulesu cārittaṃ apajjanto dve āp. āp., paṭhamam pādamaṃ ummāraṃ atikkāmeti, āp. dukkaṭassa, dutiyaṃ pādamaṃ atikkāmeti, āp. pācittiyassa. ||46||

taduttariṃ bhesajjaṃ viññāpento dve āp. āp., viññāpeti payoge dukkaṭaṃ, viññāpīte āp. pācittiyassa. ||47||

uyyuttaṃ senaṃ dassanāya gacchanto dve āp. āp., gacchati āp. dukkaṭassa, yattha ṭhito passati āp. pācittiyassa. ||48||

atirekatirattaṃ senāya vasanto dve āp. āp., vasati pay. dukk., vasite āp. pācittiyassa. ||49||

uyyodhikaṃ gacchanto dve āp. āp., gacchati āp. dukkaṭassa, yattha ṭhito passati āp. pācittiyassa. ||50||

acelakavaggo pañcama.

majjaṃ pivanto dve āp. āp., pivissāmiti paṭiganhāti āp. dukkaṭassa, ajjhohāre ajjhohāre āp. pācittiyassa. ||51||

bhikkhuṃ aṅgulipatodakena hāsento dve āp. āp., hāseti pay. dukk., hāsite āp. pācittiyassa. ||52||

udake kiṇanto dve āp. āp., heṭṭhāgopphake udake kiṇati āp. dukkaṭassa, uparigopphake udake kiṇati āp. pācittiyassa. ||53||

anādariyaṃ karonto dve āp. āp., karoti pay. dukk., kate āp. pācittiyassa. ||54||

bhikkhuṃ bhīṃsāpento dve āp. āp., bhīṃsāpeti pay. dukk., bhīṃsāpīte āp. pācittiyassa. ||55||

jotim samādahitvā visibbento dve āp. āp., samādahati pay. dukk., samādahite āp. pācittiyassa. ||56||

oren' addhamāsaṃ nhāyanto dve āp. āp., nhāyati pay. dukk., nhānapariyosāne āp. pācittiyassa. ||57||

anādiyitvā tiṇṇaṃ dubbapaṇakeraṇānaṃ aññatarāṃ dubbapaṇakeraṇaṃ navāṃ cīvaraṃ paribhuñjanto dve āp. āp., paribhuñjati pay. dukk., paribhutte āp. pācittiyassa. ||58||

bhikkhussa vā bhikkhuniyā vā sikkhamānāya vā sāmaṇerassa vā sāmaṇeriyā vā sāmāṃ cīvaraṃ vikappetvā apaccudhārakaṃ paribhuñjanto dve āp. āp., paribhuñjati pay. dukk., paribhutte āp. pācittiyassa. ||59||

bhikkhussa pattāṃ vā cīvaraṃ vā nisīdanāṃ vā sūcigharaṃ vā kāyabandhanaṃ vā apanidhento dve āp. āp., apanidheti pay. dukk., apanidhite āp. pācittiyassa. ||60||

surāmerayavaggo chaṭṭho.

sañcioca pāṇaṃ jīvitaṃ voropento kati āpattiyo āpajjati. sañcioca . . . voropento catasso āpattiyo āpajjati. anodiassa opātaṃ khaṇati yo koci papatitvā marissatīti āp. dukkaṭassa, manusso tasmīṃ papatitvā marati āp. pārājikassa, yakkho vā peto vā tiracchānagatamanussaviggaho vā tasmīṃ papatitvā marati āpatti thullaccayassa, tiracchānagato tasmīṃ papatitvā marati āpatti pācittiyassa. sañcioca pāṇaṃ jīvitaṃ voropento imā catasso āp. āpajjati. ||61||

jānaṃ sappākaṃ udakaṃ paribhuñjanto dve āp. āp., paribhuñjati pay. dukk., paribhutte āp. pācittiyassa. ||62||

jānaṃ yathādhammaṃ nihatādhikaraṇaṃ punakammāya ukkoṭento dve āp. āp., ukkoṭeti pay. dukk., ukkoṭite āp. pācittiyassa. ||63||

bhikkhussa jānaṃ dutṭhullaṃ āpattiṃ paṭicchādento ekaṃ āpattiṃ āpajjati pācittiyaṃ. ||64||

jānaṃ ūnavisativassaṃ puggalaṃ upasampādento dve āp. āp., upasampādeti pay. dukk., upasampādite āp. pācittiyassa. ||65||

jānaṃ theyyasatthena saddhīṃ samvidhāya ekadāhānamaggaṃ paṭipajjanto dve āp. āp., paṭipajjati pay. dukk., paṭipanne āp. pācittiyassa. ||66||

mātugāmena saddhīṃ samvidhāya . . . (see § 66). ||67||

pāpikāya dīṭṭhiyā yāvatatiyaṃ samauubhāsanāya na paṭinissajjanto dve āp. āp., nāttiyā dukkaṭaṃ, kammavācāpariyosāne āp. pācittiyassa. ||68||

jānaṃ tathāvādinā bhikkhunā akatānoudhammena taṃ dīṭṭhiṃ appaṭinissatṭhena saddhīṃ sambhuñjanto dve āp. āp., sambhuñjati pay. dukk., sambhutte āp. pācittiyassa. ||69||

jānaṃ tathā nāsitaṃ samaṇuddesaṃ upalāpento dve āp. āp.,
upalāpeti pay. dukk., upalāpīte āp. pācittiyassa. ||70||
sappāṇakavaggo sattamo.

bhikkhūhi sahadhammikaṃ vuccamāno na tāvāhaṃ āvuso
etasmim aikkhāpade sikkhissāmi yāva na aññaṃ bhikkhuṃ
byattaṃ vinsayadharaṃ paripucchāmi bhaṇanto dve āp. āp.,
bhaṇati pay. dukk., bhaṇīte āp. pācittiyassa. ||71||

vinayaṃ vivaṇṇento dve āp. āp., vivaṇṇeti pay. dukk.,
vivaṇṇīte āp. pācittiyassa. ||72||

mohento dve āp. āp., anāropite mohe moheti āp. dukka-
tassa, āropite mohe moheti, āp. pācittiyassa. ||73||

bhikkhussa kupito anattamaṇo pahāraṃ dento dve āp. āp.,
paharati pay. dukk., paharīte āp. pācittiyassa. ||74||

bhikkhussa kupito anattamaṇo talasattikaṃ uggiranto dve
āp. āp., uggirati pay. dukk., uggirīte āp. pācittiyassa. ||75||

bhikkhuṃ amūlakena saṃghādisesena anuddhamṇento dve
āp. āp., anuddhamṇeti pay. dukk., anuddhamṇīte āp. pācitti-
yassa. ||76||

bhikkhussa sañcecca kukkuccaṃ upadahanto dve āp. āp.,
upadahati pay. dukk., upadahīte āp. pācittiyassa. ||77||

bhikkhūnaṃ bhaṇḍana-jātānaṃ kalaha-jātānaṃ vivādā-
pannānaṃ upassutim tiṭṭhanto dve āp. āp., soṇḍāmi gacchati
āp. dukkaṭassa, yattha ṭhito suṇāti āp. pācittiyassa. ||78||

dhammikaṇaṃ kammaṇaṃ chandaṃ datvā pacchā khīya-
dhammaṃ āpajjanto dve āp. āp., khīyati pay. dukk., khīyīte
āp. pācittiyassa. ||79||

saṃghe vinicchaya-kathāya vattamānāya chandaṃ adatvā
utthāyāsanā paṭkumanto dve āp. āp., paṇāya hatthapāsaṃ
vijahantassa āp. dukkaṭassa, vijahīte āp. pācittiyassa. ||80||

saṃaggena saṃghena cīvaraṃ datvā pacchā khīyadhammaṃ
āpajjanto dve āp. āp., khīyati . . . (see § 79). ||81||

jānaṃ saṃghikaṃ lābhaṃ pariṇataṃ puggalassa pariṇā-
mento dve āp. āp., pariṇāmeti pay. dukk., pariṇāmitē āp.
pācittiyassa. ||82||

sahadhammika-vaggo aṭṭhamo.

pubbe appaṭisaṃvidito raṇṇo antepuraṃ pavisanto dve āp.
āp., paṭhamam pādeṃ ummāraṃ atikkāmeti āp. dukkaṭassa,
dutiyaṃ pādaṃ atikkāmeti āp. pācittiyassa. ||83||

raṭanaṃ uggaṇhanto dve āp. āp., gaṇhāti pay. dukk., gahito āp. pācittiyassa. ||84||

santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā vikāle gāmaṃ pavisanto dve āp. āp., paṭhamaṃ pādaṃ parikkhepaṃ atikkāmeti āp. dukkaṭassa, dutiyaṃ pādaṃ atikkāmeti āpatti pācittiyassa. ||85||

aṭṭhīmayāṃ vā dantamayāṃ vā viśāṇamayāṃ vā sūcigharaṃ kārāpento dve āp. āp., kārāpeti pay. dukk., kārāpito āp. pācittiyassa. ||86||

pamāṇātikkantaṃ mañcaṃ vā piṭhaṃ vā kārāpento dve āp. āp., kārāpeti pay. dukk., kārāpito āp. pācittiyassa. ||87||

mañcaṃ vā piṭhaṃ vā tūlonaddhaṃ kārāpento dve āp. āp., kārāpeti . . . (see § 87). ||88||

pamāṇātikkantaṃ nisīdanaṃ kārāpento dve āp. āp., kārāpeti . . . ||89||

pamāṇātikkantaṃ kaṇḍupaṭicchādhaṃ kārāpento dve āp. āp., kārāpeti . . . ||90||

pamāṇātikkantaṃ vassikasāṭikaṃ kārāpento dve āp. āp., kārāpeti . . . ||91||

sugatacīvarappamāṇaṃ cīvaraṃ kārāpento kati āpattiyo āpajjati. sugatacīvarappamāṇaṃ cīvaraṃ kārāpento dve āp. āp., kārāpeti pay. dukk., kārāpito āp. pācittiyassa. sugatacīvarappamāṇaṃ cīvaraṃ kārāpento imā dve āpattiyo āpajjati. ||92||

rājavaggo navamo. khuddakaṃ niṭṭhitaṃ.

aññātikāya bhikkhuniyā antaragharaṃ pavittihāya hatthato khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā bhuñjanto kati āpattiyo āpajjati. aññātikāya . . . bhuñjanto dve āpattiyo āpajjati, bhuñjissāmiti paṭigaṇhāti āp. dukkaṭassa, ajjhohāre ajjhohāre āp. pāṭidesaniyassa. aññātikāya . . . bhuñjanto imā dve āpattiyo āpajjati. ||1||

bhikkhuniyā vesāsantiyā na nivāretvā bhuñjanto dve āp. āp., bhuñjissāmiti . . . (see § 1). ||2||

sekhasammatesu kulesu khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā bhuñjanto dve āp. āp., bhuñjissāmiti . . . ||3||

āraññakesu senāsanesu pubbe appaṭisaṃviditaṃ khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā ajjhārame sahatthā paṭiggahetvā bhuñjanto kati āp. āpajjati. āraññakesu . . . bhuñjanto dve āpattiyo

āpajjati, bhūñjissāmiti . . . ; āraññakesu . . . bhūñjanto imā
dve āp. āpajjati. || 4 ||

cattāro paṭidesanīyā niṭṭhitā.

anādariyaṃ paṭicca purato vā pacchato vā olambento nivā-
sento kati āp. āpajjati. anādariyaṃ . . . nivāsento ekaṃ
āpattiṃ āpajjati dukkaṭaṃ. anādariyaṃ . . . nivāsento
imaṃ ekaṃ āpattiṃ āpajjati. || 1 ||

anādariyaṃ paṭicca purato vā pacchato vā olambento pārū-
panto ekaṃ āp. āp. dukkaṭaṃ. || 2 ||

anād. paṭ. kāyaṃ vivarivā antaraghare gacchanto (. . . ni-
sīdanto) ekaṃ . . . || 3. 4 ||

anād. paṭ. haṭṭhaṃ vā pādaṃ vā kilāpento antaraghare
gacchanto (. . . nisīdanto) ekaṃ . . . || 5. 6 ||

anād. paṭ. taṃhaṃ taṃhaṃ olokento antaraghare gacchanto
(. . . nisīdanto) ekaṃ . . . || 7. 8 ||

anād. paṭ. ukkhittakāya antaraghare gacchanto (. . . nisi-
danto) ekaṃ . . . || 9. 10 ||

parimaṇḍalavaggo paṭhamo.

anād. paṭ. ujjhaggikāya antaraghare gacchanto (. . . nisi-
danto) ekaṃ . . . || 11. 12 ||

anād. paṭ. uccāsaddaṃ mahāsaddaṃ karonto antaraghare
gacchanto (. . . nisīdanto) ekaṃ . . . || 13. 14 ||

anād. paṭ. kāyappacālakam antaraghare gacchanto (. . . ni-
sīdanto) ekaṃ . . . || 15. 16 ||

anād. paṭ. bāhuppacālakam antaraghare gacchanto (. . . ni-
sīdanto) ekaṃ . . . || 17. 18 ||

anād. paṭ. sisappacālakam antaraghare gacchanto (. . .
nisīdanto) ekaṃ . . . || 19. 20 ||

ujjhaggikavaggo dutiyo.

anād. paṭ. khambhakato antaraghare gacchanto (. . . nisi-
danto) ekaṃ . . . || 21. 22 ||

anād. paṭ. oguṇṭhito antaraghare gacchanto (. . . nisi-
danto) ekaṃ . . . || 23. 24 ||

anād. paṭ. ukkuṭikāya antaraghare gacchanto ekaṃ . . . || 25 ||

anād. paṭ. pallatthikāya antaraghare nisīdanto ekaṃ . . . || 26 ||

anād. paṭ. asakkaccaṃ piṇḍapātaṃ paṭiganhanto ekaṃ
. . . || 27 ||

anād. paṭ. taḥaṃ taḥaṃ olokeno piṇḍapātaṃ paṭigaṇhanto
ekaṃ . . . || 28 ||

anād. paṭ. sūpaṇ ñeva baḥuṃ paṭigaṇhanto ekaṃ . . . || 29 ||

anād. paṭ. thūpikataṃ piṇḍapātaṃ paṭigaṇhanto ekaṃ
. . . || 30 ||

khambhakatavaggo tatiyo.

anād. paṭ. asakkaccaṃ (. . . taḥaṃ taḥaṃ olokeno . . .
taḥaṃ taḥaṃ omasitvā) piṇḍapātaṃ bhuñjanto ekaṃ
. . . || 31-33 ||

anād. paṭ. sūpaṇ ñeva baḥuṃ bhuñjanto ekaṃ . . . || 34 ||

anād. paṭ. thūpakato omadditvā piṇḍapātaṃ bhuñjanto
ekaṃ . . . || 35 ||

anād. paṭ. sūpaṃ vā byañjanaṃ vā odanena paṭicchādentō
ekaṃ . . . || 36 ||

anād. paṭ. sūpaṃ vā odanaṃ vā agilāno attano atthāya
viññāpetvā bhuñjanto ekaṃ . . . || 37 ||

anād. paṭ. ujjhānasaṇṇi paresaṃ pattaṃ olokeno ekaṃ
. . . || 38 ||

anād. paṭ. mahantaṃ kabaḷaṃ karonto ekaṃ . . . || 39 ||

anād. paṭ. dighaṃ ālopaṃ karonto ekaṃ . . . || 40 ||

piṇḍapātavaggo catuttho.

anād. paṭ. anāhaṭe kabaḷe mukhadvāraṃ vivaranto ekaṃ
. . . || 41 ||

anād. paṭ. bhuñjamāno sabbhaṃ hatthaṃ mukhe pakkhi-
panto ekaṃ . . . || 42 ||

anād. paṭ. sakabaḷena mukhena byāharanto ekaṃ
. . . || 43 ||

anād. paṭ. piṇḍukkhepakāṃ bhuñjanto ekaṃ . . . || 44 ||

anād. paṭ. kabaḷavacchedakāṃ (. . . avagaṇḍakārakāṃ
. . . hatthaniddhanakāṃ . . . sithāvakārakāṃ . . . jivhā-
nīccārakāṃ . . . capucapukārakāṃ) bhuñjanto ekaṃ
. . . || 45-50 ||

kabaḷavaggo pañcama.

anād. paṭ. surusurukārakāṃ (. . . hatthanillehakāṃ . . .
pattanillehakāṃ . . . oṭṭhanillehakāṃ) bhuñjanto ekaṃ
. . . || 51-54 ||

anād. paṭ. sāmisenā hatthena pāṇiyathālakaṃ paṭigaṇhanto
ekaṃ . . . || 55 ||

anād. paṭ. sasitthakam pattadhovanam anteraghare cha-
ddento ekam . . . ||56||

anād. paṭ. chattapāṇissa (. . . daṇḍapāṇissa . . . satthapāṇissa
. . . āvudhapāṇissa) dhammam desento ekam . . . ||57-60||

surusuruvaggo chaṭṭho.

anād. paṭ. pādukārū]hassa (. . . upāhanārū]hassa . . .
yānagatassa . . . sayanagatassa . . . pallatthikāya nisinnassa
. . . vetṭhitasissassa . . . oguṇṭhitasissassa . . . chamāya
nisiditvā āsane nisinnassa . . . nice āsane nisiditvā uce-
āsane nisinnassa . . . ṭhito nisinnassa . . . pacchato
gacchanto purato gacchantassa . . . uppathena gacchanto
pathena gacchantassa) dhammam desento ekam . . . ||61-72||

anād. paṭ. ṭhito uccāram vā passāvam vā karonto ekam
. . . ||73||

anād. paṭ. harite uccāram vā passāvam vā kheḷam vā ka-
ronto ekam . . . ||74||

anād. paṭ. uḍake uccāram vā passāvam vā kheḷam vā ka-
ronto kati āpattiyo āpajjati. anād. paṭ. uḍake . . . karonto
ekam āpattiṃ āpajjati dukkaṭam. anād. paṭ. uḍake . . .
karonto imam ekam āpattiṃ āpajjati. ||75||

pādukavaggo sattamo. sekhiyā niṭṭhitā. katāpattivāram
niṭṭhitam dutiyam. ||2||

methunam dhammam paṭisevantassa āpattiyo catunnam
vipattinam kati vipattiyo bhajanti. methunam . . . āpattiyo
catunnam vipattinam dve vipattiyo bhajanti siyā sllavipattiṃ
siyā ācāravipattiṃ. — la —

anādariyam paṭicca uḍake uccāram vā passāvam vā kheḷam
vā karontassa āpatti catunnam vipattinam kati vipattiyo bhaja-
ti. anādariyam . . . karontassa āpatti catunnam vipattinam
ekam vipattiṃ bhajati ācāravipattiṃ.

vipattivāram niṭṭhitam tatiyam. ||3||

methunam dhammam paṭisevantassa āpattiyo sattannam
āpattikkhandhānam katihi āpattikkhandehi saṃgahitā. me-
thunam . . . āpattikkhandhānam tihi āpattikkhandhehi saṃ-
gahitā siyā pārājikāpattikkhandhena siyā thullaccayāpatti-
kkhandhena siyā dukkaṭāpattikkhandhena. — la —

anādariyaṃ paṭicca uḍaḱe . . . karontassa āpatti sattannaṃ
āpattikkhandhānaṃ kaṭṭhi . . . ekena āpattikkandhena saṃ-
gahitā dukkatāpattikkhandhena.

saṃgahitavāraṃ niṭṭhitam catuttham. || 4 ||

methunaṃ dhammaṃ paṭisevantassa āpattiyo channaṃ
āpattisamutṭhānānaṃ kaṭṭhi samutṭhānehi samutṭhanti. me-
thunaṃ . . . ekena samutṭhānena samutṭhanti kāyato ca
cittato ca samutṭhanti na vācato. — la —

anādariyaṃ paṭicca uḍaḱe . . . karontassa āpatti channaṃ
āpattisamutṭhānānaṃ kaṭṭhi . . . ekena samutṭhānena sam-
utṭhāti kāyato ca cittato ca samutṭhāti na vācato.

samutṭhānavāraṃ niṭṭhitam pañcamam. || 5 ||

methunaṃ dhammaṃ paṭisevantassa āpattiyo catunnaṃ
adhikaraṇānaṃ katamaṃ adhikaraṇam. methunaṃ . . .
adhikaraṇānaṃ āpattādhikaraṇam. — la —

anādariyaṃ paṭicca uḍaḱe . . . karontassa āpatti catunnaṃ
adhikaraṇānaṃ katamaṃ adhikaraṇam. anādariyaṃ . . .
adhikaraṇānaṃ āpattādhikaraṇam.

adhikaraṇavāraṃ niṭṭhitam chaṭṭham. || 6 ||

methunaṃ dhammaṃ paṭisevantassa āpattiyo sattannaṃ
samathānaṃ kaṭṭhi samathehi sammanti. methunaṃ . . .
samathānaṃ tīhi samathehi sammanti siyā sammukhāvina-
yena ca paṭiññātakarapena ca siyā sammukhāvinayena ca
tiṇavattthārakena ca. — la —

anādariyaṃ paṭicca uḍaḱe . . . karontassa āpatti sattannaṃ
samathānaṃ kaṭṭhi . . . samathānaṃ tīhi samathehi sammanti
siyā sammukhāvinayena ca paṭiññātakarapena ca siyā sammu-
khāvinayena ca tiṇavattthārakena ca.

samathavāraṃ niṭṭhitam sattamaṃ. || 7 ||

methunaṃ dhammaṃ paṭisevanto kati āpattiyo āpajjati.
methunaṃ dhammaṃ paṭisevanto tisso āpattiyo āpajjati.
akkhayite sarire methunaṃ dhammaṃ paṭisevati, āpatti
pārājikassa. yobhuyyena khayite sarire methunaṃ dhammaṃ
paṭisevati, āpatti thullaccayassa. vattakate mukhe acchu-

pantaṃ aṅgaḷaṃ paveśeti, āpatti dukkaṭassa. methunaṃ dhammaṃ paṭisevanto imā tisso āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnaṃ vipattiṇaṃ kati vipattiyo bhajanti, sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ katthi āpattikkhandhehi saṃgahitā, chaṇṇaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ katthi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti, catunnaṃ adhikaraṇānaṃ katamaṃ adhikaraṇaṃ, sattannaṃ samathānaṃ katthi samathehi sammanti. tā āpattiyo catunnaṃ vipattiṇaṃ dve vipattiyo bhajanti siyā silavipattiṃ siyā ācāravipattiṃ, sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ tithi āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā pārājikāpattikkhandhena siyā thullaccayāpattikkhandhena siyā dukkaṭāpattikkhandhena, chaṇṇaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhanti kāyato ca cittato ca samuṭṭhanti na vāceto, catunnaṃ adhikaraṇānaṃ āpattādhikaraṇaṃ, sattannaṃ samathānaṃ tithi samathehi sammanti siyā sammukkhāvīṇayena ca paṭiññātakaṇaṇa ca, siyā sammukkhāvīṇayena ca tipavattbhāraṇa ca. — la —.

anādariyaṃ paṭicca udake . . . karonto kati āpattiyo āpajjati. anādariyaṃ . . . karonto ekaṃ āpattiṃ āpajjati dukkaṭaṃ. anādariyaṃ . . . karonto imaṃ ekaṃ āpattiṃ āpajjati. sā āpatti catunnaṃ vipattiṇaṃ kati vipattiyo bhajati . . . (*as above; instead of samuṭṭhanti read samuṭṭhāti*) . . . katthi samathehi sammanti. sā āpatti catunnaṃ vipattiṇaṃ ekaṃ vipattiṃ bhajati ācāravipattiṃ, sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ ekena āpattikkhandhena saṃgahitā dukkaṭāpattikkhandhena, chaṇṇaṃ . . . (*as above*) . . . tipavattbhāraṇa ca.

samuccayavāraṃ nīṭṭhitam aṭṭhamam. ||8||

ime aṭṭha vārā sajjhāyamaggena likhitā. tass' addānaṃ :

katthapaññatti, kati ca, vipatti, saṃgahena ca,
samuṭṭhānādhikaraṇā, samathā, samuccayena cā 'ti.]

yan tena bhagavatā jānataṃ passatā arahatā sammāsam-buddhena methunaṃ dhammaṃ paṭisevanapaccayā pārājikaṃ kattha paññattaṃ kaṃ ārabba kismiṃ vatthusmiṃ — la — kenābhatan ti. yan tena bhagavatā . . . paṭisevanapaccayā

pārājikam kattha paññattan ti Vesāliyā paññattam . . . (see chap. 1, Pārāj. 1.) . . . kāyato ca cīttato ca samuṭṭhāti na vācato — la — kenābhatan ti paramparābhatam :

Upāli Dāsako o' eva Sonako Siggavo tathā
Moggaliputtana pañcamā ete Jambusirivhaye — la —
ete nāgā mahāpaññā vinayaññā maggakovidā
vinayam dipe pakāsesum piṭakam Tambapañṇiyā 'ti. ||1||

yan tena bhagavatā . . . sammāsambuddhena adinam
ādiyanapaccayā pārājikam kattha paññattan ti Rājagaho
paññattam . . . (see chap. 1) . . . ca cīttato ca sam-
uṭṭhāti. ||2||

sañcieca manussaviggaham jīvītā voropanapaccayā pārā-
jikam kattha paññattan ti Vesāliyā paññattam . . . ca cīttato
ca samuṭṭhāti. ||3||

asantaṃ abhūtaṃ uttarimanussadhammam ullapanapaccayā
pārājikam kattha paññattan ti Vesāliyā paññattam . . . ca
cīttato ca samuṭṭhāti. ||4||

yan tena bhagavatā . . . sammāsambuddhena upakka-
mitvā asucim mocanapaccayā samghādiseso kattha paññatto
kam ārabbhā kiamim vatthusmim — la — kenābhatan ti.
yan tena bhagavatā . . . mocanapaccayā samghādiseso
kattha paññatto 'ti Sāvattthiyā paññatto . . . na vācato
— la — kenābhatan ti paramparābhatam :

Upāli Dāsako . . . Tambapañṇiyā 'ti. ||1||

mātugāmena saddhim kāyasamsaggasamāpajjanapaccayā
samghādiseso kattha paññatto 'ti Sāvattthiyā paññatto . . .
samuṭṭhāti na vācato. ||2||

mātugāmam dutṭhullāhi vācāhi obhāsanapaccayā samghā-
diseso kattha paññatto 'ti Sāvattthiyā paññatto . . . ca cīttato
ca samuṭṭhāti. ||3||

mātugāmassa santiko attakāmapāricariyāya vaṇṇam bhā-
sanapaccayā samghādiseso kattha paññatto 'ti Sāvattthiyā
paññatto . . . ||4||

sañcarittam samāpajjanapaccayā samghādiseso kattha pañ-
ñatto 'ti Sāvattthiyā paññatto . . . ca cīttato ca samuṭṭhāti. ||5||

saññācikāya kuṭim kārāpanapaccayā samghādiseso kattha

paññatto 'ti Ājaviyā paññatto . . . chahi samuttāhānehi samuttāhāti. ||6||

mahallakaṃ vihāraṃ kāraṇapaccayā saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Kosambiyā paññatto . . . chahi samuttāhānehi samuttāhāti. ||7||

bhikkhū amūlakena pārājikena dhammena anuddhamsanapaccayā saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Rājagahe paññatto 'ti . . . tihi samuttāhānehi samuttāhāti. ||8||

bhikkhū aññabhāgiyassa adhikaraṇassa kiñcidesuṃ lesamattam upādāya pārājikena dhammena anuddhamsanapaccayā saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Rājagahe paññatto . . . tihi samuttāhānehi samuttāhāti. ||9||

saṃghabhedakassa bhikkhuno yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na ppaṭinissajjanapaccayā saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Rājagahe paññatto . . . ca cittato ca samuttāhāti. ||10||

bhedakānuvattakānaṃ bhikkhūnaṃ yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na ppaṭinissajjanapaccayā saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Rājagahe paññatto . . . ca cittato ca samuttāhāti. ||11||

dubbacassa bhikkhuno yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na ppaṭinissajjanapaccayā saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Kosambiyā paññatto . . . ca cittato ca samuttāhāti. ||12||

kuladhūsekassa bhikkhuno yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na ppaṭinissajjanapaccayā saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Sāvattihīyā paññatto . . . ca cittato ca samuttāhāti. ||13||

— la —.

anādariyaṃ paṭicca uḍake uccāraṃ vā passāvaṃ vā kheḷaṃ vā karaṇapaccayā dukkaṭaṃ kattha paññattan ti Sāvattihīyā paññattam. kaṃ ārabbhā 'ti chabbaggiye bhikkhū ārabbhā. kismiṃ vatthusmiṃ ti chabbaggiyā bhikkhū uḍake uccāraṃ pi passāvaṃ pi kheḷaṃ pi akāṃsu tasmīṃ vatthusmiṃ. ekā paññatti ekā anupaññatti. chaṃnaṃ āpattisamuttāhānaṃ ekena samuttāhānena samuttāhāti kāyato ca cittato ca samuttāhāti na vācuto. ||75||

katthapaññattivāraṃ niṭṭhitam. ||9||

methunaṃ dhammaṃ paṭisevanapaccayā kati āpattiyo

āpajjati. methunam dhammam paṭisevanapaccayā catasso āpattiyo āpajjati. akkhayite . . . (see chap. 2, Pārāj. 1) . . . āpatti dukkaṭassa; jatumaṭṭhake pācittiyam. methunam dhammam paṭisevanapaccayā imā catasso āpattiyo āpajjati. ||1||

adinnam ādiyanapaccayā . . . tisso āpattiyo āpajjati . . . (see chap. 2, Pārāj. 2) . . . dukkaṭassa. adinnam ādiyanapaccayā imā tisso āpattiyo āpajjati. ||2||

sañciicca manussaviggaham jīvita voropanapaccayā . . . tisso āpattiyo āpajjati . . . pārājīkassa. sañciicca man. j. voropanapaccayā imā tisso āpattiyo āpajjati. ||3||

asantam abhūtam uttarimanussadhammam ullapanapaccayā . . . tisso āpattiyo āpajjati . . . dukkaṭassa. asantam . . . ullapanapaccayā imā tisso āpattiyo āpajjati. ||4||

uppakkamitvā asuecim mocanapaccayā . . . tisso āpattiyo āpajjati . . . ||1||

kāyasamsaggam samāpajjanapaccayā . . . pañca āpattiyo āpajjati. avassutā bhikkhuni avassutassa parisapuggalassa adbhakkhakam ubbhajānumaṇḍalam gahayam sādīyati, āpatti pārājīkassa. bhikkhu kāyena kāyam āmasati, āpatti samghādisesassa. kāyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti thullaccayassa. kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. aṅgulipatodake pācittiyam. kāyasamsaggam samāpajjanapaccayā imā pañca āpattiyo āpajjati. ||2||

mātugāman duṭṭhullāhi vācāhi obhāsanapaccayā tisso āpattiyo āpajjati . . . (see chap. 2). ||3||

attakāmapāricariyāya vaṇṇam bhāsanapaccayā tisso āpattiyo āpajjati . . .

sañcarittam samāpajjanapaccayā tisso āpattiyo āpajjati . . . (etc., see chap. 2. *Instead of kārāpento, anuddhampento, paṭinissajjanto read kārāpanapaccayā, anuddhampanapaccayā, paṭinissajjanapaccayā*). ||4-12||

kuladūseko bhikkhu yāvatatīyam samanubhāsanāya na paṭinissajjanapaccayā tisso āpattiyo āpajjati, ṭattiya dukkaṭam, dvīhi kammavācāhi thullaccayā, kammavācāpariyosāne āpatti samghādisesassa. ||13|| — la —

anādariyam paṭicca udako uccāram vā passāvam vā kheḷam

vā karaṇapaccayā kati āpattiyo āpajjati. anādariyaṃ . . . karaṇapaccayā ekaṃ āpattiṃ āpajjati dukkaṭaṃ. anādariyaṃ . . . karaṇapaccayā imaṃ ekaṃ āpattiṃ āpajjati. ||75||
katāpattivāraṃ niṭṭhitaṃ dutiyaṃ. ||10||

methunaṃ dhammaṃ paṭisevanapaccayā āpattiyo catunnaṃ vipattiṇaṃ kati vipattiyo bhajanti. methunaṃ . . . vipattiṇaṃ dve vipattiyo bhajanti siyā sīlavipattiṃ siyā ācāra-vipattiṃ. — la —

anādariyaṃ paṭicca uḍahe . . . karaṇapaccayā āpatti catunnaṃ vipattiṇaṃ kati vipattiyo bhajati. anādariyaṃ . . . vipattiṇaṃ ekaṃ vipattiṃ bhajati ācāravipattiṃ.
vipattivāraṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ. ||11||

methunaṃ dhammaṃ paṭisevanapaccayā āpattiyo sattanaṃ āpattikkhandhānaṃ katihi āpattikkhandhehi saṃgaḥitā. methunaṃ . . . āpattikkhandhānaṃ catūhi āpattikkhandhehi saṃgaḥitā siyā parājikāpattikkhandhena siyā thullaccayā-pattikkhandhena siyā pācittiya-pattikkhandhena siyā dukkaṭāpattikkhandhena. — la —

anādariyaṃ paṭicca uḍahe . . . karaṇapaccayā āpatti . . . (see chap. 4) . . . dukkaṭāpattikkhandhena.
saṃgaḥitavāraṃ niṭṭhitaṃ catutthaṃ. ||12||

methunaṃ dhammaṃ paṭisevanapaccayā āpattiyo chaunnaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ . . . (see chap. 5; instead of karaṇassa read karaṇapaccayā).

samuṭṭhānavāraṃ niṭṭhitaṃ pañcamam. ||13||

methunaṃ dhammaṃ paṭisevanapaccayā āpattiyo catunnaṃ adhikaraṇānaṃ . . . (see chap. 6).

adhikaravāraṃ niṭṭhitaṃ chaṭṭham. ||14||

methunaṃ dhammaṃ paṭisevanapaccayā āpattiyo sattannaṃ samathānaṃ . . . (see chap. 7).

samathavāraṃ niṭṭhitaṃ sattamaṃ. ||15||

methunaṃ dhammaṃ paṭisevanapaccayā kati āpattiyo āpajjati. methunaṃ dhammaṃ paṭisevanapaccayā catasso

āpattiyo āpajjati; akkhaṇḍite . . . (see chap. 10) . . .
 pācittiyaṃ. methunaṃ dhammaṃ paṭisevanapaccayā imā
 catasso āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnaṃ . . . (see
 chap. 8) . . . kaṭṭhi samatthehi sammanti. tā āpattiyo
 catunnaṃ vipattiṇaṃ dve vipattiyo bhajanti siyā silavipattiṃ
 siyā ācāravipattiṃ, sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ catūhi
 āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā pārājikāpattikkhandhena
 siyā thullaccayāpattikkhandhena siyā pācittiyāpattikkhan-
 dhena siyā dukkaṭṭhāpattikkhandhena, channaṃ āpattisamuṭṭhā-
 nānaṃ . . . (chap. 8, down to the end of that chapter.
Instead of karonto read karaṇapaccayā.) . . . tīṇavatthā-
 rakena cā 'ti. ||16||

samuccayavāraṃ niṭṭhitaṃ aṭṭhamam. aṭṭha paccayavārā
 niṭṭhitā.

Mahāvibhaṅge mahābhede soḷasa mahāvārā niṭṭhitā.

II.

Yan tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammā-sambuddhena bhikkhunīnaṃ pañcamāṃ pārājikāṃ kattha paññattam . . . (see I. 1, Pārājika I. *Instead of* pañcannaṃ pātimokkhuddesaṇaṃ *read* catunnaṃ pātimokkhuddesaṇaṃ) . . . kati atthavase pañceva bhagavatā bhikkhunīnaṃ pañcamāṃ pārājikāṃ paññattam, kā sikkhanti, kā sikkhitasikkhā, kattha ñhitam, kā dhārenti, kassa vacanaṃ, kenābhatan ti.

yan tena bhagavatā . . . bhikkhunīnaṃ pañcamāṃ pārājikāṃ kattha paññattan ti Sāvatthiyā paññattam. kaṃ ārabbhā 'ti Sundarīnandaṃ bhikkhunīṃ ārabbhā. kismiṃ vattusmiṃ ti Sundarīnandā bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa kāyasamaggam sādīyī, tasmīṃ vattusmiṃ. atthi tattha paññatti anupaññatti anuppannapaññattitī ekā paññatti, anupaññatti anuppannapaññatti tasmīṃ n' atthi. sabbatthapaññatti padesapaññattitī sabbatthapaññatti. sādharanapaññatti asādhāranapaññattitī asādhāranapaññatti. ekatopaññatti ubhatopaññattitī ekatopaññatti. catunnaṃ pātimokkhuddesaṇaṃ . . . (see I. 1) . . . kati atthavase pañceva bhagavatā bhikkhunīnaṃ pañcamāṃ pārājikāṃ paññattan ti dasa atthavase pañceva bhagavatā bhikkhunīnaṃ pañcamāṃ pārājikāṃ paññattam saṃghasutthūāya . . . (see I. 1. *Instead of* puggalānaṃ *and* bhikkhūnaṃ *read* bhikkhunīnaṃ.) . . . vinayānuggahāya. kā sikkhantitī sekhā ca puthujjanakalyāṇikā ca sikkhanti. kā sikkhitasikkhā 'ti arahantā sikkhitasikkhā. kattha ñhitan ti sikkhākāmaṃsu ñhitam. kā dhārentitī yāsam vattati tā dhārenti. kassa vacanaṃ ti bhagavato vacanaṃ arahato sammāsambuddhassa. kenābhatan ti parupparābhatam :

Upāli Dāsako e' eva . . .

vinayaṃ dīpe pakāsesuṃ piṭakaṃ Tambapaṇṇiyā 'ti. ||1||

yan tena bhagavatā . . . bhikkhunīnaṃ chaṭṭhaṃ pārājikaṃ kattha paññattan ti Sāvattiya paññattaṃ. kaṃ ārabbhā 'ti Thullanandaṃ bhikkhuniṃ ārabbhā. kismiṃ vatthusmin ti Thullanandā bhikkhuni jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ ajjhāpannaṃ bhikkhuniṃ n' ev' attanā paṭicodesi na gaṇassa ārocesi, tasmīṃ vatthusmiṃ. ekā paññatti. channaṃ āpattisamuṭṭhānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhāti. ||2||

bhikkhunīnaṃ sattamaṃ pārājikaṃ kattha paññattan ti Sāvattiya paññattaṃ . . . Thullanandaṃ bhikkhuniṃ ārabbhā . . . Thullanandā bhikkhuni samaggena saṃghena ukkhittaṃ Aritṭhaṃ bhikkhuṃ gaddhabādhiputtaṃ anuvatti . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti dhuraṇikkhepe. ||3||

bhikkhunīnaṃ aṭṭhamaṃ pārājikaṃ . . . Sāvattiya paññattaṃ . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbhā . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo aṭṭhamaṃ vatthuṃ paripāreṣuṃ . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti dhuraṇikkhepe. ||4||

aṭṭha pārājikā nīṭṭhitā. tass' uddānaṃ :

methun'-ādinnādānaṃ ca, manussaviggah,' uttari
kāyasamsuggaṇṇa, chādeti, ukkhittā, aṭṭhavatthuka
paññāpesi mahāvīro chejjavatthu asamsaya 'ti.

yan tena bhagavatā . . . ussayavādikāya bhikkhuniyā aṭṭhaṃ karontiyā saṃghādiseso kattha paññatto kaṃ ārabbhā kismiṃ vatthusmin ti — la — kenābhataṃ ti.

yan tena bhagavatā . . . ussayavādikāya bhikkhuniyā aṭṭhaṃ karontiyā saṃghādiseso kattha paññatto 'ti Sāvattiya paññatto. kaṃ ārabbhā 'ti Thullanandaṃ bhikkhuniṃ ārabbhā. kismiṃ vatthusmin ti Thullanandā bhikkhuni ussayavādikā vihari tasmīṃ vatthusmiṃ. aṭṭhi tattha . . . (see II. 1, Pārāj. 1. *Instead of* dutiyena uddesena, pārājikā-pattikkhandho *read* tatiyena uddesena, saṃghādisesāpattikkhandho.) . . . samuṭṭhānti dvīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā kāyato ca vācato ca samuṭṭhāti na cīttato, siyā kāyato ca

vācato ca cīttato ca samuṭṭhāti — pa — kenābhatan ti paramparābhatam :

Upāli Dāsako e' eva . . .

vinayam dipe pakāsesuṃ piṭakam Tambapaṇṇiyā 'ti. ||1||
 coriṃ vuṭṭhāpentiyā saṃghādiseso . . . Sāvattthiyā pañ-
 ñatto . . . Thullanandam bhikkhunim ārabba . . . Thulla-
 nandā bhikkhuni coriṃ vuṭṭhāpesi . . . ekā paññatti . . .
 dvihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, siyā vācato ca cīttato ca
 samuṭṭhāti na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cīttato ca
 samuṭṭhāti. ||2||

ekāya gāmantaram gacchantiyā saṃghādiseso . . . Sā-
 vattthiyā paññatto . . . aññataram bhikkhunim ārabba . . .
 aññatarā bhikkhuni ekā gāmantaram gacchi . . . ekā pañ-
 ñatti tisso anupaññattiyo . . . ekena s. s. paṭhamapārājiko. ||3||

samaggena saṃghena ukkhittam bhikkhunim dhammena
 vinayena satthu sāsaneṇa anupaloketvā kārakasamgham anañ-
 ñāya gaṇassa chaṇḍam osārentiyā saṃghādiseso . . . Sāvattthi-
 yā paññatto . . . Thullanandam bhikkhunim ārabba . . .
 Thullanandā bhikkhuni samaggena saṃghena ukkhittam
 bhikkhunim dhammena vinayena satthu sāsaneṇa anapalo-
 ketvā kārakasamgham anaññāya gaṇassa chaṇḍam osāresi
 . . . ekā paññatti . . . ekena s. s. dhuranikkhepe. ||4||

avassutāya bhikkhuniyā avassutassa purisapuggalassa
 hatthato khādaniyam vā bhojaniyam vā sahatthā paṭigga-
 hetvā bhuñjantiyā saṃghādiseso . . . Sāvattthiyā paññatto
 . . . Sundarinandam bhikkhunim ārabba . . . Sundari-
 nandā bhikkhuni avassutā avassutassa purisapuggalassa
 hatthato āmisaṃ paṭiggahesi . . . ekā paññatti . . . ekena
 s. s. paṭhamapārājiko. ||5||

kin te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā ana-
 vassuto vā yato tvam anavassutā, iñh' ayye yaṇ te eso
 purisapuggalo deti khādaniyam vā bhojaniyam vā tam tvam
 sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā 'ti uyyojentiya
 saṃghādiseso . . . Sāvattthiyā paññatto . . . aññataram
 bhikkhunim ārabba . . . aññatarā bhikkhuni kin te ayye
 . . . bhuñja vā 'ti uyyojesi . . . ekā paññatti . . . tihi
 samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||6||

kupitāya bhikkhuniyā yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na

paṭinissajjantiyā saṃghādiseso . . . Sāvattihiyā paññatto
Caṇḍakālīm bhikkhunīm ārabha . . . Caṇḍakālī bhikkhuni
kupitā anattamanā evaṃ avaca : buddhaṃ paccācikkhāmi
dhammaṃ paccācikkhāmi saṃghaṃ paccācikkhāmi sikkhaṃ
paccācikkhāmi . . . ekā paññatti . . . ekena samuṭṭhānena
samuṭṭhāti dhuraṇikkhepe. || 7 ||

kismiṇceid eva adbhikaraṇe paccākatāya bhikkhuniyā yāva-
tatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjantiyā saṃghādiseso
. . . Sāvattihiyā paññatto . . . Caṇḍakālīm bhikkhunīm ārabha
. . . Caṇḍakālī bhikkhuni kismiṇceid eva adbhikaraṇe paccā-
katā kupitā anattamanā evaṃ avaca : chandagāminiyo ca
bhikkhuniyo dosagāminiyo ca bhikkhuniyo mohagāminiyo ca
bhikkhuniyo bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo 'ti . . . ekā
paññatti . . . ekena s. s. dhuraṇikkhepe. || 8 ||

samsaṭṭhānaṃ bhikkhunīnaṃ yāvattatiyaṃ samanubhāsa-
nāya na paṭinissajjantiyaṃ saṃghādiseso . . . Sāvattihiyā
paññatto . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabha . . . sambā-
hulā bhikkhuniyo samsaṭṭhā viharimṣu . . . ekā paññatti
. . . ekena s. s. dhuraṇikkhepe. || 9 ||

samsaṭṭhā 'va ayye tumhe viharatha mā tumhe nānā
viharitthā 'ti uyyojentiyaṃ yāvattatiyaṃ samanubhāsanāya na
paṭinissajjantiyā saṃghādiseso . . . Sāvattihiyā paññatto
. . . Thullanandaṃ bhikkhunīm ārabha . . . Thullanandā
bhikkhuni samsaṭṭhā 'va ayye . . . 'ti uyyojesi . . . ekā
paññatti . . . ekena s. s. dhuraṇikkhepe. || 10 ||

dasa saṃghādisesā nīṭṭhitā, tass' uddānaṃ :

assaya-cori, gāmantam, ukkhittam, khādanena ca,
kin te, kupitā, kismiṇcei, samsaṭṭh', aññāya te dasā 'ti.]

yan tena bhagavatā . . . pattasannicayaṃ karontiyaṃ
nissaggiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattihiyā paññattam . . .
chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabha . . . chabbaggiyā bhi-
kkhuniyo pattasannicayaṃ akamṣu . . . ekā paññatti . . .
dvīhi s. s. kaṭṭhinako. || 11 ||

akālaśvaraṃ kālaśvaran ti adhiṭṭhahitvā bhājāpentiyaṃ
nissaggiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattihiyā paññattam . . .
Thullanandaṃ bhikkhunīm ārabha . . . Thullanandā bhi-

kkhuni akālacivaram kālacivaram ti adhiṭṭhahitvā bhājāpesi . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||2||

bhikkhuniyā saddhīm civarāṃ parivattetvā acchindantiyā nissaggiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattihiyā paññattaṃ . . . Thullanandaṃ bhikkhuniṃ ārabha . . . Thullanandā bhikkhuni bhikkhuniyā saddhīm civarāṃ parivattetvā acchindi . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||3||

aññaṃ viññāpetvā aññaṃ viññāpentiyā nissaggiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattihiyā paññattaṃ . . . Thullanandaṃ bhikkhuniṃ ārabha . . . Thullanandā bhikkhuni aññaṃ viññāpetvā aññaṃ viññāpesi . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||4||

aññaṃ cetāpetvā aññaṃ cetāpentiyā . . . (see § 4. *Instead of viññ^a read cet^a.)* ||5||

aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena aññaṃ cetāpentiyā nissaggiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattihiyā paññattaṃ . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabha . . . sambahulā bhikkhuniyo aññadatthikena . . . aññaṃ cetāpesuṃ . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||6||

aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena saññācikena aññaṃ cetāpentiyā . . . ||7||

aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena aññaṃ cetāpentiyā . . . ||8||

aññadatthikena parikkhārena anuddisikena mahājauikena saññācikena aññaṃ cetāpentiyā . . . ||9||

aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena puggalikena saññācikena aññaṃ cetāpentiyā nissaggiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattihiyā paññattaṃ . . . Thullanandaṃ bhikkhuniṃ ārabha . . . Thullanandā bhikkhuni aññadatthikena . . . aññaṃ cetāpesi . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||10||

atirekacatukkamaṣaparamaṃ garupāpuraṇaṃ cetāpentiyā nissaggiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattihiyā paññattaṃ . . . Thullanandaṃ bhikkhuniṃ ārabha . . . Thullanandā bhikkhuni rājanāṃ kambalaṃ viññāpesi . . . ekā paññatti . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||11||

atirekaṇḍbhatēyyakamaṣaparamaṃ lahuṇāpuraṇaṃ cetā-

pentiyā nissaggiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ
 . . . Thullanandaṃ bhikkhuniṃ ārabha . . . Thullananda
 bhikkhuni rājanāṃ khomaṃ viññāpesi . . . ekā paññatti
 . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. || 12 ||

dvādasa nissaggiyā pācittiyā niṭṭhitā. tass' uddānaṃ :

pattaṃ, akālakālaṃ ca, parivatte ca, viññāpe,
 cetāpetvā, aññadatthi saṃghikaṃ ca, mahājani,
 saññācikā, puggalikā, catukkamaṃ, aḍḍhateyyakā 'ti.

yaṃ tena bhagavatā . . . lasaṇaṃ khādantiyā pācittiyaṃ
 . . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ . . . Thullanandaṃ bhikkhuniṃ
 ārabha . . . Thullananda bhikkhuni na mattaṃ jānitvā
 lasaṇaṃ harāpesi . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. eḷaka-
 lomake. || 1 ||

sambādhe lomaṃ saṃharāpentiyā pācittiyaṃ . . . Sā-
 vatthiyaṃ paññattaṃ . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabha
 . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo sambādhe lomaṃ saṃharā-
 pesuṃ . . . ekā paññatti . . . catūhi samuṭṭhānehi sam-
 uṭṭhāti. || 2 ||

talaghātaka pācittiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ . . .
 dve bhikkhuniyo ārabha . . . dve bhikkhuniyo talaghā-
 takam akāmaṃ . . . ekā paññatti . . . ekena s. s. paṭhamā-
 pārājike. || 3 ||

jatumaṭṭhake pācittiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ . . .
 aññataraṃ bhikkhuniṃ ārabha . . . aññataraṃ bhikkhuni
 jatumaṭṭhakam ādiyi . . . ekā paññatti . . . ekena s. s.
 paṭhamapārājike. || 4 ||

atirekadvaṅgulapabbaparamaṃ udakasuddhikaṃ ādiyantiyā
 pācittiyaṃ . . . Sakkesu paññattaṃ . . . aññataraṃ bhi-
 kkhuniṃ ārabha . . . aññataraṃ bhikkhuni atigambhiraṃ
 udakasuddhikaṃ ādiyi . . . ekā paññatti . . . ekena s. s.
 paṭhamapārājike. || 5 ||

bhikkhussa bhuñjantassa paṇiyena vā vidhūpanena vā
 upatiṭṭhantiyā pācittiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ paññattaṃ . . .
 aññataraṃ bhikkhuniṃ ārabha . . . aññataraṃ bhikkhuni
 bhikkhussa bhuñjantassa paṇiyena ca vidhūpanena ca upa-
 tiṭṭhi . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. eḷakalomake. || 6 ||

āmakadhaññam viññāpetvā bhuñjantiyā pācittiyam . . .
 Sāvattihiyā paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabba
 . . . sambahulā bhikkhuniyo āmakadhaññam viññāpetvā
 bhuñjāsu . . . ekā paññatti . . . catūhi samuṭṭhānehi
 samuṭṭhāti. ||7||

uccāram vā passāvam vā saṃkāram vā vighāsam vā tiro-
 kuḍḍe chaḍḍentiya pācittiyam . . . Sāvattihiyā paññattam
 . . . aññatarā bhikkhunim ārabba . . . aññatarā bhi-
 kkhunī uccāram pi passāvam pi saṃkāram pi vighāsam pi
 tirokuḍḍe chaḍḍesi . . . ekā paññatti . . . chaḥi samuṭṭhā-
 nehi samuṭṭhāti. ||8||

uccāram vā passāvam vā saṃkāram vā vighāsam vā harite
 chaḍḍentiya pācittiyam . . . Sāvattihiyā paññattam . . .
 sambahulā bhikkhuniyo ārabba . . . sambahulā bhikkhu-
 niyo uccāram pi . . . vighāsam pi harite chaḍḍesum . . .
 ekā paññatti . . . chaḥi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||9||

naccam vā gitam vā vāditam vā dassanāya gacchantiya
 pācittiyam . . . Rājagahe paññattam . . . chabbaggiyā bhi-
 kkhuniyo ārabba . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo naccam
 pi gitam pi vāditam pi dassanāya agamaṃsu . . . ekā
 paññatti . . . dvīhi s. s. elakalomake. ||10||

lasupavaggo paṭhamo.

rattandhakāre appadipe purisena saddhim eken' ekāya
 santiṭṭhantiyā pācittiyam . . . Sāvattihiyā paññattam . . .
 aññatarā bhikkhunim ārabba . . . aññatarā bhikkhuni
 rattandhakāre appadipe purisena saddhim eken' ekā santiṭṭhi
 . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. theyyasatthake. ||11||

paṭicchanne okāse purisena saddhim . . . (see § 11. Instead
 of rattandhakāre appadipe read paṭicchanne okāse.) ||12||

njjhokāse purisena saddhim . . . ||13||

rathiyā vā byūhe vā siṅghātake vā purisena saddhim eken'
 ekāya santiṭṭhantiyā pācittiyam . . . Sāvattihiyā paññattam
 . . . Thullanandam bhikkhunim ārabba . . . Thullanandā bhi-
 kkhunī rathiyāpi byūhe pi siṅghātako pi purisena saddhim
 eken' ekā santiṭṭhi . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. theyya-
 satthake. ||14||

purebhattam kulāni upasamkamitvā āsano nisīditvā sāmiko
 anāpucchā pakkamantiyā pācittiyam . . . Sāvattihiyā pañ-

ñattam . . . aññataram bhikkhuniṃ ārabbha . . . aññatarā bhikkhuniṃ purebbhattam . . . anāpucchā pakkāmi . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. kaṭhinake. ||15||

pacchābhattam kulāni upasaṃkamitvā sāmiko anāpucchā āsane abhinisidantiyā pācittiyam . . . Sāvattiyaṃ paññattam . . . Thullanandam bhikkhuniṃ ārabbha . . . Thullanandā bhikkhuniṃ pacchābhattam . . . abhinisidi . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. kaṭhinake. ||16||

vikāle kulāni upasaṃkamitvā sāmiko anāpucchā seyyam santharitvā vā santharāpetvā vā abhinisidantiyā pācittiyam . . . Sāvattiyaṃ paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabbha . . . sambahulā bhikkhuniyo vikāle kulāni upasaṃkamitvā sāmiko anāpucchā seyyam santharitvā abhinisidimisu . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. kaṭhinake. ||17||

duggahitena dūpadhāritena param ujjhāpentiyaṃ pācittiyam . . . Sāvattiyaṃ paññattam . . . aññataram bhikkhuniṃ ārabbha . . . aññatarā bhikkhuniṃ duggahitena dūpadhāritena param ujjhāpesi . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||18||

attānam vā param vā nirayena vā brahmacariyena vā abhisapantiyaṃ pācittiyam . . . Sāvattiyaṃ paññattam . . . Caṇḍakālī bhikkhuniṃ ārabbha . . . Caṇḍakālī bhikkhuni attānam pi param pi nirayena pi brahmacariyena pi abhisapi . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||19||

attānam vadhitvā vadhitvā rodantiyaṃ pācittiyam . . . Sāvattiyaṃ paññattam . . . Caṇḍakālī bhikkhuniṃ ārabbha . . . Caṇḍakālī bhikkhuni attānam vadhitvā vadhitvā rodi . . . ekā paññatti . . . ekena s. s. dhiranikkhepe. ||20||

rattandhakāravaggo dutiyo.

naggā nhāyantiyaṃ pācittiyam . . . Sāvattiyaṃ paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabbha . . . sambahulā bhikkhuniyo naggā nhāyimsu . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. elakalomake. ||21||

paṇāpātikantam udakasāṭikam kārapentiyaṃ pācittiyam . . . Sāvattiyaṃ paññattam . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbha . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo appamāṇikāyo udakasāṭikāyo dhāresu . . . ekā paññatti . . . chaṇi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||22||

bhikkhuniyā cīvaram visibbetsvā vā visibbāpetvā vā n'eva
sibbentiyā na sibbāpanāya ussukkam karontiyā pācittiyam
... Sāvatthiyā paññattam ... Thullanandam bhikkhunim
ārabha ... Thullanandā bhikkhuni bhikkhuniyā ...
n'eva sibbesi na sibbāpanāya ussukkam akāsi ... ekā
paññatti ... ekena s. s. dhuranikkhepe. ||23||

pañcāhikam saṃghāṭicāram atikkāmentiyā pācittiyam ...
Sāvatthiyā paññattam ... sambahulā bhikkhuniyo ārabha
... sambahulā bhikkhuniyo bhikkhuninam hatthe cīvaram
nikkhipitvā santaruttarena janapadacārikam pakkamimsu ...
ekā paññatti ... dvīhi s. s. kaṭhinake. ||24||

cīvarasaṃkamanīyam dhārentiyā pācittiyam ... Sāvattbi-
yā paññattam ... aññataram bhikkhunim ārabha ...
aññatarā bhikkhuni aññatarāya bhikkhuniyā cīvaram anā-
pucchā pārupi ... ekā paññatti ... dvīhi s. s. kaṭhi-
nake. ||25||

gaṇassa cīvaralābham antarāyam karontiyā pācittiyam
... Sāvatthiyā paññattam ... Thullanandam bhikkhunim
ārabha ... Thullanandā bhikkhuni gaṇassa cīvaralābham
antarāyam akāsi ... ekā paññatti ... tīhi samuṭṭhānehi
samuṭṭhāti. ||26||

dhammikam cīvaravibhaṅgam paṭibāhantiyā pācittiyam
... Sāvatthiyā paññattam ... Thullanandam bhikkhunim
ārabha ... Thullanandā bhikkhuni dhammikam cīvaravi-
bhaṅgam paṭibāhi ... ekā paññatti ... tīhi samuṭṭhānehi
samuṭṭhāti. ||27||

agārikassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā samaṇa-
cīvaram dentiya pācittiyam ... Sāvatthiyā paññattam ...
Thullanandam bhikkhunim ārabha ... Thullanandā bhi-
kkhuni agārikassa samaṇacīvaram adāsi ... ekā paññatti
... chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||28||

dubbala-cīvarapaccāsāya cīvarakālasamayam atikkāmentiyā
pācittiyam ... Sāvatthiyā paññattam ... Thullanandam
bhikkhunim ārabha ... Thullanandā bhikkhuni dubbala-
cīvarapaccāsāya cīvarakālasamayam atikkāmesi ... ekā
paññatti ... tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||29||

dhammikam kaṭhinuddhāram paṭibāhantiyā pācittiyam
... Sāvatthiyā paññattam ... Thullanandam bhikkhunim

ārabbha . . . Thullanandā bhikkhuni dhammikam kaṭhi-nuddhāraṃ paṭibāhi . . . ekā paṇṇatti . . . tihi samuṭṭhā-nehi samuṭṭhāti. ||30||

nhānavaggo tatiyo.

dvinnam bhikkhunīnam ekamañce tuvattentīnam pācitti-yam . . . Sāvatthiyā paṇṇattam . . . sambahulā bhikkha-niyo ārabbha . . . sambahulā bhikkhuniyo dve ekamañce tuvattesum . . . ekā paṇṇatti . . . dvīhi s. s. eḷakalo-make. ||31||

dvinnam bhikkhūnam ekattharaṇapāvuraṇe tuvattenti-nam pācittiyam . . . Sāvatthiyā paṇṇattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabbha . . . sambahulā bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇe tuvattesum . . . ekā paṇṇatti . . . dvīhi s. s. eḷakalomake. ||32||

bhikkhuniyā sañcecca aphaṣum karontiyā pācittiyam . . . Sāvatthiyā paṇṇattam . . . Thullanandam bhikkhunīm ārabbha . . . Thullanandā bhikkhuni bhikkhuniyā sañcecca aphaṣum akāsi . . . ekā paṇṇatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||33||

dukkhitam sahaḷiviniṃ n' eva upaṭṭhentiyaṃ na upaṭṭhā-panāya ussukkam karontiyā pācittiyam . . . Sāvatthiyā paṇṇattam . . . Thullanandam bhikkhunīm ārabbha . . . Thullanandā bhikkhuni dukkhitam sahaḷiviniṃ n' eva upaṭṭhesi na upaṭṭhāpanāya ussukkam akāsi . . . ekā paṇṇatti . . . ekena s. s. dhuranikkhepe. ||34||

bhikkhuniyā upassayam datvā kupitāya anattamanāya nikkadḍhantiyaṃ pācittiyam . . . Sāvatthiyā paṇṇattam . . . Thullanandam bhikkhunīm ārabbha . . . Thullanandā bhi-kkhuni bhikkhuniyā upassayam datvā kupitā anattamanā nikkadḍhi . . . ekā paṇṇatti . . . tihi samuṭṭhānehi sam-
uṭṭhāti. ||35||

samsaṭṭhāya bhikkhuniyā yāvatatiyam samanubbāsanāya na paṇiṃsajjantiyaṃ pācittiyam . . . Sāvatthiyā paṇṇattam . . . Caṇḍakālīm bhikkhunīm ārabbha . . . Caṇḍakālī bhi-kkhuni samsaṭṭhā vihari . . . ekā paṇṇatti . . . ekena s. s. dhuranikkhepe. ||36||

antoratṭhe sāsaṅkasammate sappatibhaye asatthikāya cāri-kam carantiyaṃ pācittiyam . . . Sāvatthiyā paṇṇattam . . .

sambahulā bhikkhuniyo ārabba . . . sambahulā bhikkhuniyo antoratthe sāsāṅkasammate sappatibhāye asatthikāyo cārikaṃ carimṣu . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. eḷakulomake. ||37||

tiroratthe sāsāṅkasammate . . . (see § 37). ||38||

antovassaṃ cārikaṃ carantiyā pācittiyam . . . Rājagahe paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabba . . . sambahulā bhikkhuniyo antovassaṃ cārikaṃ carimṣu . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. eḷakulomake. ||39||

vassaṃ vutthāya bhikkhuniyā cārikaṃ na pakkamantiyā pācittiyam . . . Rājagahe paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabba . . . sambahulā bhikkhuniyo vassaṃ vutthā cārikaṃ na pakkamimṣu . . . ekā paññatti . . . ekena s. s. paṭhamapārājike. ||40||

tuvaṭṭavaggo catuttho.

rājāgāraṃ vā cittaḡāraṃ vā ārāmaṃ vā uyyānaṃ vā pokkharaniṃ vā dassanāya gacchantiyā pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabba . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo rājāgaram pi cittaḡāraṃ pi dassanāya agamimṣu . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. eḷakulomake. ||41||

āsandiṃ vā pallaṅkaṃ vā paribhuñjantiyā pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabba . . . sambahulā bhikkhuniyo āsandiṃ pi pallaṅkaṃ pi paribhuñjimṣu . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. eḷakulomake. ||42||

suttaṃ kantantiyā pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabba . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo suttaṃ kantimṣu . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. eḷakulomake. ||43||

gihiveyyāvaccam karantiyā pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabba . . . sambahulā bhikkhuniyo gihiveyyāvaccam akaṃṣu . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. eḷakulomake. ||44||

bhikkhunihi eḥ' oyye imaṃ adhikaraṇaṃ vūpasamebhi vūpasamānāya sādhu 'ti paṭisaṇṭvā n' eva vūpasamentiyaṃ na vūpasamāya ussukkaṃ karantiyā pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . Thullanandaṃ bhikkhuniṃ ārabba . . .

Thullanandā bhikkhuni bhikkhunihi eh' ayyo . . . vucca-
mānā sādhu 'ti paṭisunivā n'eva vāpasamesi na vāpasamāya
ussukkaṃ akāsi . . . ekā paṇṇatti . . . ekena s. s. dhura-
nikkhepe. || 45 ||

agārikassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā sahatthā
khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā dentiyaṃ pācittiyaṃ . . .
Sāvattiyaṃ paṇṇattaṃ . . . Thullanandaṃ bhikkhuniṃ
ārabha . . . Thullanandā bhikkhuni agārikassa sahatthā
khādaniyaṃ pi bhojaniyaṃ pi adāsi . . . ekā paṇṇatti . . .
dvīhi s. s. eḷakalomake. || 46 ||

āvasathacīvaraṃ anissajjivā paribhuñjantiyaṃ pācittiyaṃ
. . . Sāvattiyaṃ paṇṇattaṃ . . . Thullanandaṃ bhikkhuniṃ
ārabha . . . Thullanandā bhikkhuni āvasathacīvaraṃ anis-
sajjivā paribhuñji . . . ekā paṇṇatti . . . dvīhi s. s. kaṭhi-
nake. || 47 ||

āvasathaṃ anissajjivā cārikaṃ pakkamantiyaṃ pācittiyaṃ
. . . Sāvattiyaṃ paṇṇattaṃ . . . Thullanandaṃ bhikkhuniṃ
ārabha . . . Thullanandā bhikkhuni āvasathaṃ anissajjivā
cārikaṃ pakkāmi . . . ekā paṇṇatti . . . dvīhi s. s. kaṭhi-
nake. || 48 ||

tīracehānavijjaṃ pariyaṇṇantiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāva-
tthiyaṃ paṇṇattaṃ . . . chabbaggiyaṃ bhikkhuniyo ārabha
. . . chabbaggiyaṃ bhikkhuniyo tīracehānavijjaṃ pariyaṇ-
ṇimsu . . . ekā paṇṇatti . . . dvīhi s. s. padasodhamme. || 49 ||

tīracehānavijjaṃ vācentiyaṃ pācittiyaṃ . . . (see § 49. *In-
stead of pariyaṇṇimsu read vācesuṃ*.) || 50 ||

cittāgāravaggo pañcama.

jānaṃ sabhikkhukaṃ ārāmaṃ anāpucchā pavisantiyaṃ pā-
cittiyaṃ . . . Sāvattiyaṃ paṇṇattaṃ . . . sambahulā bhi-
kkhuniyo ārabha . . . sambahulā bhikkhuniyo anāpucchā
ārāmaṃ pavisimsu . . . ekā paṇṇatti dve anupaṇṇattiyo . . .
ekena s. s. dhuranikkhepe. || 51 ||

bhikkhuṃ akkosantiyaṃ paribhāsantiyaṃ pācittiyaṃ . . . Ve-
sālīyaṃ paṇṇattaṃ . . . chabbaggiyaṃ bhikkhuniyo ārabha
. . . chabbaggiyaṃ bhikkhuniyo āyasmantaṃ Upālīṃ akko-
simsu . . . ekā paṇṇatti . . . tīhi samuṭṭhānehi sam-
uṭṭhāti. || 52 ||

eaṇḍikatāya gaṇaṃ paribhāsantiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāva-

tthiyā paññattam . . . Thullanandam bhikkhunim ārabha . . . Thullanandā bhikkhuni caṇḍikatā gaṇam paribhāsi . . . ekā paññatti . . . tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||53||

nīmantitāya vā pavāritāya vā khādaniyam vā bhojaniam vā bhuñjantiyā pācittiyam . . . Sāvattiya paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabha . . . sambahulā bhikkhuniyo bhuttāvi pavāritā aññatra bhuñjimsu . . . ekā paññatti . . . catūhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||54||

kulam maccharāyantiyā pācittiyam . . . Sāvattiya paññattam . . . aññataram bhikkhunim ārabha . . . aññatarā bhikkhuni kulam maccharāyi . . . ekā paññatti . . . tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||55||

abhikkhuke āvāse vassam vassantiyā pācittiyam . . . Sāvattiya paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabha . . . sambahulā bhikkhuniyo abhikkhuke āvāse vassam vassimsu . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. eḷakalomake. ||56||

vassam vutthāya bhikkhuniyā ubhatosamghe tīhi ṭhānehi na pavārentiyā pācittiyam . . . Sāvattiya paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabha . . . sambahulā bhikkhuniyo vassam vutthā bhikkhusamgaham na pavāresum . . . ekā paññatti . . . ekena s. s. dhuranikkhepe. ||57||

ovādāya vā samvāsāya vā na gacchantiyā pācittiyam . . . Sakkesu paññattam . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo ovadam na gacchimsu . . . ekā paññatti . . . ekena s. s. paṭhamapārājike. ||58||

uposatham pi na pucchantiyā ovadam pi na yācantiyā pācittiyam . . . Sāvattiya paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabha . . . sambahulā bhikkhuniyo uposatham pi na pucchimsu ovadam pi na yācimsu . . . ekā paññatti . . . ekena s. s. dhuranikkhepe. ||59||

pasāke jātam gaṇam vā rūhitam vā anapaloketvā samgaham vā gaṇam vā purisena saddhīm eken' ekāya bheda-pentiya pācittiyam . . . Sāvattiya paññattam . . . aññataram bhikkhunim ārabha . . . aññatarā bhikkhuni pasāke jātam gaṇam purisena saddhīm eken' ekā bheda-pesi . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. kaṭhinake. ||60||

ārāma-vaggo chaṭṭho.

gabbhinim vutthāpentiya pācittiyam . . . Sāvattiya pañ-

ñattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabba . . . sambahulā bhikkhuniyo gabbhinim vuttāpesum . . . ekā paññatti . . . tibi samuttāhehi samuttāhāti. ||61||

pāyantim vuttāpentiyā pācittiyam . . . ||62||

dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham sikkhamānam vuttāpentiyā pācittiyam . . . ||63||

dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham sikkhamānam saṃghena asaṃmatam vuttāpentiyā pācittiyam . . . ||64||

ūnavādasavassam gihigatam vuttāpentiyā pācittiyam . . . ||65||

paripunnadvādasavassam gihigatam dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham vuttāpentiyā pācittiyam . . . ||66||

paripunnadvādasavassam gihigatam dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham saṃghena asaṃmatam vuttāpentiyā pācittiyam . . . ||67||

sahajiviniṃ vuttāpetvā dve vassāni n'eva anugaṇhantiyā na anuggahāpentiyā pācittiyam . . . Sāvattiya paññattam Thullanandam bhikkhunim ārabba . . . Thullanandā bhikkhuni sahajiviniṃ vuttāpetvā dve vassāni n'eva anugāhesi na anuggahāpesi . . . ekā paññatti . . . ekena s. s. dhuraṇikkhepe. ||68||

vuttāpitam pavattiniṃ dve vassāni nānubandhantiyā pācittiyam . . . Sāvattiya paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabba . . . sambahulā bhikkhuniyo vuttāpitam pavattiniṃ dve vassāni nānubandhimsu . . . ekā paññatti . . . ekena s. s. paṭhamapārājike. ||69||

sahajiviniṃ vuttāpetvā n'eva rūpakāsentiyā na rūpakāśāpentiyā pācittiyam . . . Sāvattiya paññattam . . . Thullanandam bhikkhunim ārabba . . . Thullanandā bhikkhuni sahajiviniṃ vuttāpetvā n'eva rūpakāsesi na rūpakāśāpesi . . . ekā paññatti . . . ekena s. s. dhuraṇikkhepe. ||70||
gabbhinivaggo sattamo.

ūnavisativassam kumāribhūtam vuttāpentiyā pācittiyam . . . (see § 61). ||71||

paripunnavisativassam kumāribhūtam dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham vuttāpentiyā pācittiyam . . . ||72||

paripupphavissatīvassam kumāribhūtam dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham saṃghena asaṃmatam vuṭṭhāpentiyaṃ pācittiyaṃ . . . ||73||

ūnadvādasavassāya vuṭṭhāpentiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattthiyaṃ paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabbhā . . . sambahulā bhikkhuniyo ūnadvādasavassā vuṭṭhāpesum . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||74||

paripupphadvādasavassāya saṃghena asaṃmatāya vuṭṭhāpentiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattthiyaṃ paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabbhā . . . sambahulā bhikkhuniyo paripupphadvādasavassā saṃghena asaṃmatā vuṭṭhāpesum . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||75||

alan tāva te ayye vuṭṭhāpitenā 'ti vuccamānāya sādhu 'ti paṭisunivā pacchā khiyadhammam āpajjantiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattthiyaṃ paññattam . . . Caṇḍakālī bhikkhunī ārabbhā . . . Caṇḍakālī bhikkhuni alan tāva te ayye vuṭṭhāpitenā 'ti vuccamānā sādhu 'ti paṭisunivā pacchā khiyadhammam āpajji . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||76||

sikkhamānam sace me tvam ayye cīvaram dassasi evāhan tam vuṭṭhāpessāmīti vatvā n' eva vuṭṭhāpentiyaṃ na vuṭṭhāpanāya ussukkam karontiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattthiyaṃ paññattam . . . Thullanandam bhikkhunī ārabbhā . . . Thullanandā bhikkhuni sikkhamānam sace me . . . vatvā n' eva vuṭṭhāpesi na vuṭṭhāpanāya ussukkam akāsi . . . ekā paññatti . . . ekena s. a. dhuraṇikkhepe. ||77||

sikkhamānam sace nam tvam ayye dve vassāni anubandhissasi evāhan tam vuṭṭhāpessāmīti . . . (see § 77). ||78||

purisasamsattham kumārakasamsattham caṇḍim sokāvāsam sikkhamānam vuṭṭhāpentiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattthiyaṃ paññattam . . . Thullanandam bhikkhunī ārabbhā . . . Thullanandā bhikkhuni purisasamsattham . . . sikkhamānam vuṭṭhāpesi . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||79||

mātāpitūhi vā sāmikena vā ananuññātam sikkhamānam vuṭṭhāpentiyaṃ pācittiyaṃ . . . Sāvattthiyaṃ paññattam . . . Thullanandam bhikkhunī ārabbhā . . . Thullanandā bhikkhuni mātāpitūhi pi sāmikenāpi ananuññātam sikkhamānam

vuṭṭhāpesi . . . ekā paññatti . . . catūhi s. s., siyā vācato samuṭṭhāti na kāyato na cīttato, siyā kāyato ca vācato ca samuṭṭhāti na cīttato, siyā vācato ca cīttato ca samuṭṭhāti na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhāti. ||80||

pārivāsikachandaḍānena sikkhamānaṃ vuṭṭhāpentiyā pācittiyam . . . Rājagāhe paññattam . . . Thullanandaṃ bhikkhuniṃ ārabha . . . Thullanandā bhikkhuni pārivāsikachandaḍānena sikkhamānaṃ vuṭṭhāpesi . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||81||

anuvassam vuṭṭhāpentiyā pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabha . . . sambahulā bhikkhuniyo anuvassam vuṭṭhāpesum . . . ekā paññatti . . . tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. ||82||

ekam vassam dve vuṭṭhāpentiyā pācittiyam . . . (see § 82). ||83||

kumārībhūtavaggo aṭṭhamo.

chattupāhanaṃ dhārentiyā pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo chattupāhanaṃ dhāresum . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . dvihi s. s. eḷakalomake. ||84||

yānena yāyantiyā pācittiyam . . . (see § 84. Read: yānena yāyimsu.) ||85||

saṃghāṇiṃ dhārentiyā pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . aññatarā bhikkhuniṃ ārabha . . . aññatarā bhikkhuni saṃghāṇiṃ dhāresi . . . ekā paññatti . . . dvihi s. s. eḷakalomake. ||86||

itthālamkāraṃ dhārentiyā pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabha . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo itthālamkāraṃ dhāresum . . . ekā paññatti . . . dvihi s. s. eḷakalomake. ||87||

gandhavaṇṇakena nāyantiyā pācittiyam . . . (see § 37. Read: gandhavaṇṇakena nāyimsu.) ||88||

vāsitakena piñṇākena nāyantiyā pācittiyam . . . ||89||

bhikkhuniyā ummaddāpentiyā parimaddāpentiyā pācittiyam . . . Sāvatthiyā paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabha . . . sambahulā bhikkhuniyo bhikkhuniyā ummaddāpesum parimaddāpesum . . . ekā paññatti . . . dvihi s. s. eḷakalomake. ||90||

sikkhamānāya ummaddāpentiyā parimaddāpentiyā pācittiyam . . . ||91||

sāmaṇeriyā ummaddāpentiyā parimaddāpentiyā pācittiyam . . . ||92||

gihinīyā ummaddāpentiyā parimaddāpentiyā pācittiyam . . . ||93||

bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdantiyā pācittiyam . . . Sāvattthiyā paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabba . . . sambahulā bhikkhuniyo bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdimsu . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. kathinake. ||94||

anokāsakataṃ bhikkhum pañham pucchantiyā pācittiyam . . . Sāvattthiyā paññattam . . . sambahulā bhikkhuniyo ārabba . . . sambahulā bhikkhuniyo anokāsakataṃ bhikkhum pañham pucchimsu . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s. padasodhamme. ||95||

asamkacchikāya gāmaṃ pavisantiyā pācittiyam . . . Sāvattthiyā paññattam . . . aññataram bhikkhunim ārabba . . . aññatarā bhikkhunī asamkacchikā gāmaṃ pāvīsi . . . ekā paññatti . . . dvīhi s. s., siyā kāyato samuṭṭhāti na vācato na cittato, siyā kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato. ||96||

chattupāhanavaggo navamo. navavaggakhuddakā niṭṭhitā. tass' uddānaṃ :

lasuṇaṃ, saṃhare lomam, tala-matṭhañ ca, suddhikaṃ,
bhuñjant', āmakadhaññānaṃ, dve vighāseṇa, dassanā,
andhakāro, paṭicchanne, ajjhokāse, rathikāya ca,
pure, pacchā, vikāle ca, daggahi, niraye, vadhi,
nagg'-odakā, visibbetvā, pañcāhikaṃ, saṃkamanīyaṃ,
gaṇaṃ, vibhaṅga-samaṇaṃ, dubbalaṃ, kathinena ca,
ekamañc'-attharaṇena ca, sañcicca, sahaḍvivinī,
dutvā, saṃsaṭṭha-anto ca, tiro, vassaṃ, na pakkame,
rūjā, āsandi, suttuñ ca, gihi, vūpasamena ca,
dade, cīvar'-āvasathaṃ, pariyāpupañ ca, vācaye,
ārām', akkosa-caṇḍī ca, bhuñjeyya, kulamacchari,
vaṣe, pavāraṇ'-ovādaṃ, dve dhamme, pasākhena ca,
gabbhīni, pāyanti, cha dhamme, asammata', ūnadvāda,

paripunnā ca, saṃghena, saha, vuttā, cha pañca ca, |
 kumāri, dve ca, saṃghena, dvādas, 'asammatena ca,
 alam, sace ca, dve vassam, samsatthā, sāmikena ca, |
 pārivāsik'-ānūvassam, duve vuttāpanena ca,
 chatta-yānena, saṃghaṇi, itthālamkāra-vaggaḥ, |
 piñṇāka-bhikkhuni e' eva, sikkhā ca, sāmaṇerikā,
 gihi, bhikkhussa parato, anokāsam, saṃkacchikā 'ti. |

tesaṃ vaggānaṃ uddānaṃ :

lasuṇ'-andhakārā, nhānaṃ, tuvaṭṭā, oittāgārakā,
 āramaṃ, gabbhinī e' eva, kumārā, chattupāhanā 'ti. |

sappiṃ viññāpetvā bhuñjantiyā pāṭidesaniyaṃ . . . Sā-
 vatthiyā paññattam . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabha
 . . . chabbaggiyā bhikkhuniyo sappiṃ viññāpetvā bhuñjimsu
 . . . ekā paññatti ekā anupaññatti . . . catūhi samuṭṭhānehi
 samuṭṭhāti. ||1||

telam viññāpetvā . . . ||2||

madhum viññāpetvā . . . ||3||

phāṇitam viññāpetvā . . . ||4||

macchaṃ viññāpetvā . . . ||5||

mamsam viññāpetvā . . . ||6||

khīram viññāpetvā . . . ||7||

dadhiṃ viññāpetvā . . . catūhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti,
 siyā kāyato samuṭṭhāti na vācato na cittato, siyā kāyato ca
 vācato ca samuṭṭhāti na cittato, siyā kāyato ca cittato ca
 samuṭṭhāti na vācato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca
 samuṭṭhāti. ||8||

aṭṭha pāṭidesaniyā niṭṭhitā. tass' uddānaṃ :

sappi, telam, madhuṇ e' eva, phāṇitam, macchaṃ eva ca,
 mamsam, khīram, dadhiṃ cāpi viññāpetvāna bhikkhuni:
 pāṭidesaniyā aṭṭha sayambuddhena desitā 'ti. |

ye sikkhāpadā Bhikkhuvibhaṅge vitthāritā te saṃkhipitvā
 Bhikkhuvibhaṅge katthapaññattivāro niṭṭhito. ||1||

avassutā bhikkhuni avassutassa purisapuggalassa kāyasaṃ-
 saggam sādiyaṃtī kati āpattiyo āpajjati. avassutā . . . sādi-

yanti tisso āpattiyo āpajjati, adhakkhakam ubbhajānumaṇḍalam gahaṇam sādīyati āpatti pārājikassa, ubbhakkhakam adhojānumaṇḍalam gahaṇam sādīyati āpatti thullaccayassa, kāyapaṭibaddham gahaṇam sādīyati āpatti dukkaṭassa. avassutā . . . sādīyanti imā tisso āpattiyo āpajjati. || 1 ||

vajjapaṭicchādikā bhikkhuni vajjam paṭicchādeti . . . tisso āpattiyo āpajjati, jānam pārājikam dhammam paṭicchādeti āpatti pārājikassa, vematikā paṭicchādeti āpatti thullaccayassa, ācāravipattiṃ paṭicchādeti āpatti dukkaṭassa. vajjapaṭicchādikā bhikkhuni vajjam paṭicchādeti imā tisso āpattiyo āpajjati. || 2 ||

ukkhittānuvattikā bhikkhuni yāvatiyaṃ samanubhāsānāya na paṭinissajjanti . . . tisso āpattiyo āpajjati, ūattiyaṃ dukkaṭam, dvīhi kammavācāhi thullaccayā, kammavācāpariyosāne āpatti pārājikassa. ukkhittānuvattikā bh. y. s. na paṭinissajjanti imā tisso āpattiyo āpajjati. || 3 ||

aṭṭhamam vatthum paripūrenti . . . tisso āpattiyo āpajjati, purisena itthannāmā āgacchā 'ti vuttā gacchati āpatti dukkaṭassa, purisassa batthapāsam okkantamatte āpatti thullaccayassa, aṭṭhamam vatthum paripūreti āpatti pārājikassa. aṭṭhamam v. p. imā tisso āpattiyo āpajjati. || 4 ||

pārājikā niṭṭhitā.

ussayavādikā bhikkhuni aṭṭam karonti tisso āp. āp., ekassa āroceti āpatti dukkaṭassa, dutiyassa āroceti āpatti thullaccayassa, aṭṭapariyosāne āpatti saṃghādisesassa. || 1 ||

coriṃ vuttāpentī tisso āp. āp., ūattiyaṃ dukkaṭam, dvīhi kammavācāhi thullaccayā, kammavācāpariyosāne āp. saṃghādisesassa. || 2 ||

ekā gāmantarū gacchantī tisso āp. āp., gacchati āp. dukk., paṭhamam pādam parikkhepaṃ atikkāmeti āp. thull., dutiyam pādam atikkāmeti āp. saṃghādisesassa. || 3 ||

samaggena saṃghena ukkhittam bhikkhunīṃ dhammena vinayena satthu sāsanaṇa anapaloketvā kārakasamgham anānāya gaṇassa chaudam osārentī tisso āp. āp., ūattiyaṃ . . . (see § 2.) || 4 ||

avassutā bhikkhuni avassutassa purisapuggalassa hatthato khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā bhuṇ-

janti tisso āp. āp., khādissāmi bhuñjissāmi paṭigaṇhāti āp. thull., ajjhohāre ajjhohāre āp. saṃgh., udakadantaṇaṃ paṭigaṇhāti āp. dukkaṭassa. || 5 ||

kin te ayye eso purisaṃpuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā yato tvaṃ anavassutā, iṅgh' ayye yaṃ te eso purisaṃpuggalo deti khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā taṃ tvaṃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā 'ti uyyojenti tisso āp. āp., tessā vacanena khādissāmi bhuñjissāmi paṭigaṇhāti āp. dukk., ajjhohāre ajjhohāre āp. thull., bhojanapariyosāne āpatti saṃghādisessa. || 6 ||

kupitā bhikkhuni yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjanti tisso āp. āp., ātthiā dukkaṭaṃ . . . (see § 2). || 7 ||

kisimūcid eva adbhikaraṇo paccakātā bhikkhuni yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjanti tisso āp. āp., ātthiā . . . || 8 ||

samsatthā bhikkhuniyo yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjantiyo tisso āpattiyo āpajjanti, ātthiā . . . || 9 ||

samsatthā 'va ayye tumhe viharatha mā tumhe nānā viharitthā 'ti uyyojenti yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjanti tisso āp. āp., ātthiā . . . || 10 ||

saṃghādisesā niṭṭhitā.

pattasannicayaṃ karonti ekaṃ āpattiṃ āpajjati nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. || 1 ||

akālaeivaraṃ kālaeivaraṃ ti adhiṭṭhabitvā bhājāpentī dve āp. āp., bhājāpeti payoge dukkaṭaṃ, bhājāpīte nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. || 2 ||

bhikkhuniyā saddhiṃ eivaraṃ parivattetvā acchindanti dve āp. āp., acchindati payoge dukkaṭaṃ, acchinne nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. || 3 ||

aññaṃ viññāpetvā aññaṃ viññāpentī dve āp. āp., viññāpeti payoge dukkaṭaṃ, viññāpīte nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. || 4 ||

aññaṃ cetāpetvā aññaṃ cetāpentī . . . (see § 4). || 5 ||

aññadattāhikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena aññaṃ cetāpentī dve āp. āp., cetāpeti payoge dukkaṭaṃ, cetāpīte nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. || 6 ||

aññadattāhikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena saṃyācikena (. . . mahājanikena . . . mahājanikena saṃyā-

cikena . . . puggalikenā samyācikenā) aññaṃ cetāpentī . . .
(see § 6.) || 7-10 ||

atirekacatukkamaṣaṇṇapaṇṇāṃ garupāvuraṇṇāṃ cetāpentī dve
āp. āp., cetāpeti payoge dukkaṭṭhaṃ, cetāpīte nissaggiyaṃ pā-
cittiyaṃ. || 11 ||

atirekaaddhateyyakamaṣaṇṇapaṇṇāṃ laṇṇapāvuraṇṇāṃ cetāpentī
. . . || 12 ||

nissaggiyā pācittiyaṃ nīṭṭhitā.

lasuṇṇāṃ khādanti dve āp. āp., khādissāmiti paṭigaṇhāti āp.
dukk., ajjhoḥāre ajjhoḥāre āp. pācittiyaṃ. || 1 ||

sambādhe lomāṃ samharāpentī dve āp. āp., samharāpeti
payoge dukkaṭṭhaṃ, samharite āp. pācittiyaṃ. || 2 ||

talagghāṇṇāṃ karonti dve āp. āp., karoti payoge dukkaṭṭhaṃ,
kate āpatti pācittiyaṃ. || 3 ||

jatumatthakaṃ ādiyanti dve āp. āp., ādiyati payoge dukka-
ṭṭhaṃ, ādinne āp. pācittiyaṃ. || 4 ||

atirekaadvāṇṇulapabbapaṇṇāṃ udakasuddhikaṃ ādiyanti
dve . . . (see § 4.) || 5 ||

bhikkhussa bhuñjantassa paṇiyena vā vidhūpanena vā upa-
tiṭṭhanti dve āp. āp., hatthapāse tiṭṭhati āp. pācittiyaṃ,
hatthapāsaṃ vijahitvā tiṭṭhati, āp. dukkaṭṭhaṃ. || 6 ||

āmakadhaññaṃ viññāpetvā bhuñjanti dve āp. āp., bhuñ-
jissāmiti paṭigaṇhāti āp. dukk., ajjhoḥāre ajjhoḥāre āp.
pācittiyaṃ. || 7 ||

uccāraṃ vā passāvaṃ vā sampkāraṃ vā vighāsaṃ vā
tirokuḍḍe chaḍḍenti dve āp. āp., chaḍḍeti payoge dukkaṭṭhaṃ,
chaḍḍite āp. pācittiyaṃ. || 8 ||

uccāraṃ vā . . . vighāsaṃ vā harite chaḍḍenti . . . || 9 ||

naccaṃ vā gītaṃ vā vāditaṃ vā dassanāya gacchanti dve
āp. āp., gacchati āpatti dukkaṭṭhaṃ, yattā thitā passati vā
suṇāti vā āp. pācittiyaṃ. || 10 ||

lasuṇṇavaggo paṭhamo.

rattandhakāre appadīpe purisena saddhīṃ eken' ekā
santiṭṭhanti dve āp. āp., hatthapāse tiṭṭhati āp. pācittiyaṃ,
hatthapāsaṃ vijahitvā tiṭṭhati āp. dukkaṭṭhaṃ. || 11 ||

paṭicchanne okāse purisena saddhīṃ eken' ekā santiṭṭhanti
. . . || 12 ||

ajjhokāse purisena saddhīm eken' ekā santiṭṭhantī . . . ||13||

rathiyā vā byūhe vā siṅghāṭako vā purisena saddhīm eken'
ekā santiṭṭhantī . . . ||14||

purebhattaṃ kulāni upasaṃkamitvā āsane nisīditvā sāmike
anāpucchā pakkamantī dve āp. āp., paṭhamam pādam ano-
vassakam atikkāmeti āp. dukkaṭassa, dutiyam pādam atikkā-
meti āp. pācittiyassa. ||15||

pacchābhattaṃ kulāni upasaṃkamitvā sāmike anāpucchā
āsane nisīdantī dve āp. āp., nisīdati payoge dukkaṭam, nisinne
āp. pācittiyassa. ||16||

vikāle kulāni upasaṃkamitvā sāmike anāpucchā ayyam
santharitvā vā santharāpetvā vā abhinisīdantī dve āp. āp., abhi-
nisīdati payoge dukkaṭam, abhinisinne āp. pācittiyassa. ||17||

duḡgahitena dūpadhāritena param ujjhāpentī dve āp. āp.,
ujjhāpeti payoge dukkaṭam, ujjhāpīte āp. pācittiyassa. ||18||

attānam vā param vā nirayena vā brahmacariyena vā
abhisapantī dve āp. āp., abhisapitī payoge dukkaṭam, abhisa-
pīte āp. pācittiyassa. ||19||

attānam vadhitvā vadhitvā rodantī dve āp. āp., vadhati
rodati āp. pācittiyassa, vadhati na rodati āp. dukkaṭassa. ||20||

rattandhakāravaggo dutiyo.

naggā nhāyanti dve āp. āp., nhāyati payoge dukkaṭam,
nhānapariyosāne āp. pācittiyassa. ||21||

pamānātikkantaṃ udakasāṭikaṃ kārāpentī dve āp. āp.,
kārāpeti payoge dukkaṭam, kārāpīte āp. pācittiyassa. ||22||

bhikkhuniyā cīvaram viśibbetvā vā viśibbāpetvā vā n'eva
sibbentī na sibbāpanāya ussukkaṃ karontī ekaṃ āp. āp.
pācittiyam. ||23||

pañcāhikaṃ saṃghāṭicāram atikkāmetī ekaṃ . . . ||24||

cīvarasaṃkamanīyam dhārentī dve āp. āp., dhāreti payoge
dukkatam, dhārite āp. pācittiyassa. ||25||

gaṇassa cīvaralābham antarāyam karontī dve āp. āp.,
karoti payoge dukkaṭam, kate āp. pācittiyassa. ||26||

dhammikaṃ cīvaravibhaṅgaṃ paṭibāhantī dve āp. āp.,
paṭibāhati payoge dukkaṭam, paṭibāhīte āp. pācittiyassa. ||27||

agārikassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā samaṇa-
cīvaram dentī dve āp. āp., deti payoge dukkaṭam, diṇne āp.
pācittiyassa. ||28||

dubbalacīvarapaccāsāya cīvarakālasamayam atikkāmenti
dve āp. āp., atikkāmeti payoge dukkaṭam, atikkāmite āp.
pācittiyassa. ||29||

dhammikaṃ kaṭṭhinuddhāraṃ paṭibhanti dve . . . (see
§ 27). ||30||

nhānavaggo tatiyo.

dve bhikkhuniyo ekamañce tuvaṭṭentiyo dve āpattiyo
āpajjanti, nipajjanti payoge dukkaṭam, nīpanne āp. pācitti-
yassa. ||31||

dve bhikkhuniyo ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭentiyo . . . ||32||

bhikkhuniyā sañcicca aphāsaṃ karonti dve āp. āp., karoti
payoge dukkaṭam, kate āp. pācittiyassa. ||33||

dukkhitaṃ sahaṃviniṃ n' eva upaṭṭhenti na upaṭṭhāpanāya
ussukkaṃ karonti ekaṃ āp. āp. pācittiyam. ||34||

bhikkhuniyā upassayaṃ datvā kupitā anattamanā nikkad-
dhati dve āp. āp., nikkaddhati payoge dukkaṭam, nikkaddhite
āp. pācittiyassa. ||35||

samsatṭhā bhikkhuni yāvataṭṭiyam samanubhāsanāya na
paṇissajjanti dve āpattiyo āpajjati, ānttiyā dukkaṭam,
kammavācāpariyosāne āp. pācittiyassa. ||36||

antoraṭṭhe sāsāṅkasammate sappatibhaye asatthikā cārikaṃ
caranti dve āp. āp., paṭipajjati payoge dukkaṭam, paṭipanne
āp. pācittiyassa. ||37||

tīroraṭṭhe sāsāṅkasammate . . . (see § 37). ||38||

antovassaṃ cārikaṃ caranti dve āp. āp., paṭipajjati
. . . ||39||

vassaṃ vutthā bhikkhuni cārikaṃ na pakkamanti ekaṃ
āpattiṃ āpajjati pācittiyam. ||40||

tuvaṭṭavaggo catuttho.

rājāgāraṃ vā citiāgāraṃ vā ārāmaṃ vā uyyānaṃ vā
pakkharaṇaṃ vā dassanāya gacchanti dve āp. āp., gacchati
āpatti dukkaṭassa, yattha ṭhitaṃ passati āp. pācittiyassa. ||41||

āsandiṃ vā pallaṅkaṃ vā paribhuñjanti dve āp. āp., pari-
bhuñjati pay. dukk., paribhutte āp. pācittiyassa. ||42||

suttaṃ kantanti dve āp. āp., kantati payoge dukkaṭam,
ujjavujjave āp. pācittiyassa. ||43||

giliveyyāvaccaṃ karonti dve āp. āp., karoti payoge dukka-
ṭam, kate āp. pācittiyassa. ||44||

bhikkhuniyā eh' ayye imaṃ adhikaraṇaṃ vāpasamehīti
vuccamānā sādhu' ti paṭisupitvā n' eva vāpasamevīti na vāpa-
samāya ussukkaṃ karonti ekaṃ āp. āp. pācittiyam. || 45 ||

agārikassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā sahaṭṭhā
khādaniyam vā bhojaniyam vā denti dve āp. āp., deti payoge
dukkatam, dinne āp. pācittiyassa. || 46 ||

āvasathacivarāṇaṃ anissajjitvā paribhuñjanti dve āp. āp.,
paribhuñjati payoge dukkatam, paribhutte āp. pācitti-
yassa. || 47 ||

āvasatham anissajjitvā cārikam pakkamanti dve āp. āp.,
paṭhamam pādam parikkhepaṃ atikkāmeti āp. dukkaṭassa,
dutiyaṃ pādam atikkāmeti āp. pācittiyassa. || 48 ||

tīracchānavijjam pariyaṇuṇanti dve āp. āp., pariyaṇuṇāti
payoge dukkatam, pade pade āp. pācittiyassa. || 49 ||

tīracchānavijjam vācenti dve āp. āp., vāceti payoge . . . || 50 ||
cittāgāravaggo pañcama.

jānaṃ sabhikkhukam ārāmaṃ anāpucchā pavisanā dve āp.
āp., paṭhamam pādam parikkhepaṃ . . . (see § 48.) || 51 ||

bhikkhum akkosanti paribhāsanti dve āp. āp., akkosati pa-
yoge dukkatam, akkosite āp. pācittiyassa. || 52 ||

caṇḍikatā gaṇam paribhāsanti dve āp. āp., paribhāsati pa-
yoge dukkatam, paribhāsate āp. pācittiyassa. || 53 ||

nimantitā vā pavāritā vā khādaniyam vā bhojaniyam vā
bhuñjanti dve āp. āp., khādissāmi bhuñjissāmi paṭigayhāti
āp. dukkaṭassa, ajjhohāre ajjhohāre āp. pācittiyassa. || 54 ||

kaḷam maccharāyanti dve āp. āp., maccharāyati payoge
dukkatam, maccharite āp. pācittiyassa. || 55 ||

abhikkhuke āvāse vassaṃ vassanti dve āp. āp., vassaṃ va-
sissāmi senāsanaṃ paññāpeti pāniyam paribhojaniyam upa-
tṭhāpeti parivegaṃ sammajjati āp. dukkaṭassa, saha aru-
uggamaṇā āp. pācittiyassa. || 56 ||

vassaṃ vutthā bhikkhuni ubhatosamghe tihi ṭhānhi na
pavārenti ekaṃ āp. āp. pācittiyam. || 57 ||

ovādāya vā samvāsāya vā na gacchanti ekaṃ . . . || 58 ||

uposatham pi na pucchanti ovādam pi na yācanti ekaṃ
. . . || 59 ||

pasāke jātam gaṇam vā rūḥitam vā anapaleketvā sam-
gham vā gaṇam vā parisena saddhiṃ eken' ekā bhedaṇenti

dve āp. āp., bhedaṭṭeti payoge dukkaṭaṃ, bhinne āp. pācittiyassa. ||60||

ārāmaṃ chātṭho.

gabbhinīṃ vuttāpentī dve āp. āp., vuttāpentī payoge dukkaṭaṃ, vuttāpente āp. pācittiyassa. ||61||

pāyantiṃ . . . dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkhaṃ sikkhamānaṃ . . . dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ sikkhamānaṃ saṃghena asaṃmataṃ . . . ānadvādasavassam gihigataṃ . . . paripuṇṇadvādasavassam gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkhaṃ . . . paripuṇṇadvādasavassam gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asaṃmataṃ vuttāpentī dve āp. āp., vuttāpentī payoge dukkaṭaṃ, vuttāpente āp. pācittiyassa. ||62-67||

sahajiviniṃ vuttāpetvā dve vassāni n' eva anugāhanti nānuggahāpentī ekaṃ āp. āp. pācittiyam. ||68||

vuttāpitaṃ pavattiniṃ dve vassāni nānubandhanti ekaṃ . . . ||69||

sahajiviniṃ vuttāpetvā n' eva vūpakāsentī na vūpakāsapentī ekaṃ . . . ||70||

gabbhinīvaggo sattamo.

ānavisativassam kumārībhūtaṃ vuttāpentī . . . (see § 61). ||71||

paripuṇṇavisativassam kumārībhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkhaṃ vuttāpentī . . . ||72||

paripuṇṇavisativassam kumārībhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asaṃmataṃ vuttāpentī . . . ||73||

ānadvādasavassā vuttāpentī . . . ||74||

paripuṇṇadvādasavassā saṃghena asaṃmatā vuttāpentī . . . ||75||

alan tāva te ayye vuttāpitenā 'ti vuccamānā sādhu 'ti paṭisupītvā pacchā khyadhammaṃ āpujanti dve āp. āp., khyati payoge dukkaṭaṃ, khyite āp. pācittiyassa. ||76||

sikkhamānaṃ sace me tvaṃ ayye cīvaraṃ dassasi evāhaṃ taṃ vuttāpessāmīti vtvā n' eva vuttāpentī na vuttāpanāya ussukkaṃ karonti ekaṃ āp. āp. pācittiyam. ||77||

sikkhamānaṃ sace maṃ tvam ayye dve vassāni anu-
bandhissasi evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmīti . . . ||78||

parisasamsatṭhaṃ kumārakasamsatṭhaṃ caṇḍim sokāvāsaṃ
sikkhamānaṃ vuṭṭhāpentī . . . (see § 71). ||79||

mātāpitūhi vā sāmikena vā ananuddātāṃ sikkhamānaṃ
vuṭṭhāpentī . . . ||80||

pārīvāsikachandadānena sikkhamānaṃ vuṭṭhāpentī . . . ||81||

anuvassaṃ vuṭṭhāpentī . . . ||82||

ekavassaṃ dve vuṭṭhāpentī . . . ||83||

kumārībhūtavaggo aṭṭhamo.

chattupāhanaṃ dhārentī dve āp. āp., dhārentī payoge
dukkatāṃ, dhārite āp. pācittiyassa. ||84||

yānena yāyanti dve āp. āp., yāyati payoge dukkatāṃ, yāyite
āp. pācittiyassa. ||85||

samghāṇiṃ dhārentī . . . (see § 84). ||86||

itthālapkāraṃ dhārentī . . . ||87||

gandhavappakena nhāyanti dve āp. āp., nhāyati payoge
dukkatāṃ, nhānapariyesāne āp. pācittiyassa. ||88||

vāsītena piṇḍākena nhāyanti . . . ||89||

bhikkhuniyā . . . (sikkhamānāya . . . sāmaṇeriyā . . .
gihīniyā . . .) ummaddāpentī parimaddāpentī dve āp. āp.,
ummaddāpeti payoge dukkatāṃ, ummaddite āp. pācitti-
yassa. ||90-93||

bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdanti dve āp. āp.,
nisīdati payoge dukkatāṃ, nisinne āp. pācittiyassa. ||94||

anokāsakatāṃ bhikkhuṃ paṭhaṃ pucchanti dve āp. āp.,
pucchati payoge dukkatāṃ, pucchite āp. pācittiyassa. ||95||

asamkacchikā gāmaṃ pavasanti dve āp. āp., paṭhamāṃ
pādaṃ parikkhepaṃ atikkāmeti āp. dukkatassa, dutiyāṃ
pādaṃ atikkāmeti āp. pācittiyassa. ||96||

chattupāhanavaggo navamo. khuddakaṃ nīṭṭhitāṃ.

soppim (. . . telam . . . madhum . . . phāṇitam . . .
macchaṃ . . . maṃsam . . . khīraṃ . . . dadhim . . .)

viññāpetvā bhuñjanti dve āp. āp., bhuñjissāmīti paṭigrahitā
āp. dukkatassa, ajjhohāre ajjhohāre āp. pāṭidesaniyassa. ||1-8||

aṭṭhapāṭidesuniyaṃ nīṭṭhitāṃ. katāpattivāraṃ nīṭṭhitāṃ
dutiyaṃ. ||2||

avassutāya bhikkhuniyā avassutassa purisapuggalassa kāya-samsaggaṃ sādīyantiyā āpattiyo catunnaṃ vipattīnaṃ kati vipattiyo bhajanti. avassutāya . . . vipattīnaṃ dve vipattiyo bhajanti siyā silavipattiṃ siyā ācāravipattiṃ. — pa —. dadhiṃ viññāpetvā bhuñjantiyā āpattiyo catunnaṃ vipattīnaṃ kati . . . ekaṃ vipattiṃ bhajanti ācāravipattiṃ.

vipattivāraṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ. ||3||

avassutāya . . . āpattiyo sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ katthi āpattikkhandhehi saṃgahitā. avassutāya . . . āpattikkhandhānaṃ tithi āpattikkhandhehi saṃgahitā, siyā pārājik-āpattikkhandhena siyā thullaccayāpattikkhandhena siyā dukkaṭāpattikkhandhena. — la —. dadhiṃ viññāpetvā bhuñjantiyā āpattiyo . . . dvīhi āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā pāṭidesaniyāpattikkhandhena siyā dukkaṭāpattikkhandhena.

saṃgahavāraṃ niṭṭhitaṃ catutthaṃ. ||4||

avassutāya . . . āpattiyo chaunnaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ katthi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti. avassutāya . . . āpattisamuṭṭhānānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhanti kāyato ca cīttato ca samuṭṭhanti na vācato. — la —. dadhiṃ viññāpetvā bhuñjantiyā āpattiyo . . . catūhi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti, siyā kāyato samuṭṭhanti na vācato na cīttato, siyā kāyato ca vācato ca samuṭṭhanti na cīttato, siyā kāyato ca cīttato ca samuṭṭhanti na vācato, siyā kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhanti.

samuṭṭhānavāraṃ niṭṭhitaṃ pañcamaṃ. ||5||

avassutāya . . . āpattiyo catunnaṃ adhikaraṇānaṃ kattaṃnaṃ adhikaraṇaṃ. avassutāya . . . adhikaraṇānaṃ āpattādhikaraṇaṃ. — la —. dadhiṃ viññāpetvā bhuñjantiyā āpattiyo . . . āpattādhikaraṇaṃ.

adhikaraṇavāraṃ niṭṭhitaṃ chaṭṭhaṃ. ||6||

avassutāya . . . āpattiyo sattannaṃ samathānaṃ katthi samathehi sammanti. avassutāya . . . samathānaṃ tithi samathehi sammanti, siyā sammukkhāvinayena ca paṭiññātakaraṇena ca, siyā sammukkhāvinayena ca tiṇavattthāraṇena ca.

— la —. dadhiṃ viññāpetvā bhuñjantiyā āpattiyo . . . tīhi samatthehi sammanti . . . tiṇavatthārakena ca.

samathavāraṃ niṭṭhitam sattanam. || 7 ||

avassutā bhikkhunī avassutassa purisapuggalassa kāya-samsaggam sādhiyanti kati āpattiyo āpajjati. avassutā . . . tisso āpattiyo āpajjati, adhakkhakam . . . (see chap. 2) . . . imā tisso āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnam vipattinam kati vipattiyo bhajanti, sattannam āpattikkhandhānam katihi āpattikkhandhehi samgahitā, channam āpattisamuṭṭhānānam katihi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti, catunnam adhikarapānam katamam adhikarapam, sattannam samathānam katihi samatthehi sammanti. tā āpattiyo catunnam vipattinam . . . (see I, 8) . . . tiṇavatthārakena ca. — la —. dadhiṃ viññāpetvā bhuñjanti kati āpattiyo āpajjati. dadhiṃ v. bh. dve āp. āp., bhuñjissāmiti paṭigaṇhāti āp. dukkaṭassa, ajjho-hāre ajjhohāre āp. pāṭidesaniyassa. dadhiṃ . . . imā dve āp. āpajjati. tā āpattiyo catunnam vipattinam kati vipattiyo bhajanti . . . sammanti. tā āpattiyo catunnam vipattinam ekaṃ vipattim bhajanti ācāravipattim, sattannam āpattikkhandhānam dvīhi āpattikkhandhehi samgahitā siyā pāṭidesaniyāpattikkhandhena siyā dukkaṭāpattikkhandhena, channam āpattisamuṭṭhānānam catūhi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti siyā kāyato samuṭṭhanti na vācato na cittato, siyā kāyato ca vācato ca samuṭṭhanti na cittato, siyā kāyato ca cittato ca samuṭṭhanti na vācato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhanti, catunnam adhikarapānam āpattādhikarapam, sattannam samathānam tīhi . . . tiṇavatthārakena ca.

samuccayavāraṃ niṭṭhitam atthamam. || 8 ||

yan tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsam-buddhena kāyasamsaggam sādhiyanapaccayā pārājikam kattha paññattam kam ārabha kismiṃ vatthusmin ti — la — kenābhatan ti. yan tena bhagavatā . . . sādhiyanapaccayā pārājikam kattha paññattan ti Sāvattihiyā paññattam . . . (see chap. 1) . . . kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato — la — kenābhatan ti paramparābhatam :

Upāli Dāsako o' eva . . . piṭakam Tambapanniyā 'ti. || I ||

vajjapaṭicehādanapaccayā pārājikam kattha paññattan ti . . . (see chap. 1) . . . ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti dhuranikkhepe. ||2||

yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjanapaccayā pārājikam kattha paññattan ti . . . dhuranikkhepe. ||3||

aṭṭhamam vaṭṭhum paripūranapaccayā pārājikam . . . dhuranikkhepe. ||4||

pārājikā niṭṭhitā.

yan tena bhagavatā . . . uasayavādikāya bhikkhuniyā aṭṭhum karānapaccayā saṃghādiseso kattha paññatto kam ārabha . . . (see chap. 1) . . . ca cittato ca samuṭṭhāti — la — kenābbhatan ti paramparābbhatam :

Upālī Dāsako e' eva . . . piṭakam Tambapaṇṇiyā 'ti. ||1||

coriṇuṭṭhāpanapaccayā saṃghādiseso . . . ca cittato ca samuṭṭhāti. ||2||

ekāya gāmantariṃ gamanapaccayā saṃghādiseso . . . paṭhamapārājike. ||3||

samaggēna saṃghena ukkhittam bhikkhunim dhammena vinayena satthu sāsanena anapaloketvā kārakasamgham anaññāya gaṇassa chandam osāranapaccayā saṃghādiseso . . . dhuranikkhepe. ||4||

avassutāya bhikkhuniyā avassutassa purisapuggalassa haṭṭhato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā bhuñjanapaccayā saṃghādiseso . . . paṭhamapārājike. ||5||

kin te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā yeto tvaṃ anavassutā, iñh' ayye yun te eso purisapuggalo deti khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā tam tvaṃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā 'ti uyyojanapaccayā saṃghādiseso . . . samuṭṭhāti. ||6||

kupitāya bhikkhuniyā yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjanapaccayā saṃghādiseso . . . dhuranikkhepe. ||7||

kimiñcid eva adhikaraṇe paccakatāya bhikkhuniyā yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjanapaccayā saṃghādiseso . . . dhuranikkhepe. ||8||

samaṭṭhānam bhikkhunīnam yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjanapaccayā saṃghādiseso . . . dhuranikkhepe. ||9||

samsatthā 'va ayye tumhe viharatha mā tumhe nācā viharitthā 'ti ayyojentiya yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjanapaccaya saṃghādiseso . . . dhuraṇikkhepe. ||10||
— la —

dadhiṃ viññāpetvā bhūjanapaccaya pāṭidesaniyaṃ . . . catūhi samuttāhehi samuttāti. ||8||

katthapaññattivāraṃ nīttitum paṭhamam. ||9||

kāyasamsaggaṃ sādīyanapaccaya kati āpattiyo āpajjati. kāyasamsaggaṃ sādīyanapaccaya pañca āpattiyo āpajjati. avasutā bhikkhunī avasutassa purisa-puggalassa adhakkha-kam ubbhajānumaḍḍalaṃ gahaṇaṃ sādīyati āputti pārājikassa, bhikkhu kāyena kayaṃ āmasati āp. saṃghādisesassa, kāyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati āp. thullaccayassa, kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati āp. dukkaṭassa, aṅgulipatodake pācittiyaṃ. kāyasamsaggaṃ sādīyanapaccaya imā pañca āpattiyo āpajjati. ||1||

vajjapaṭicchādanapaccaya kati . . . catasso āpattiyo āpajjati. bhikkhunī jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ paṭicchādeti āp. pārājikassa, vematikā paṭicchādeti āp. thullaccayassa, bhikkhu saṃghādisesaṃ paṭicchādeti āp. pācittiyassa, ācāravipattiṃ paṭicchādeti āp. dukkaṭassa. vajjapaṭicchādanapaccaya imā catasso āpattiyo āpajjati. ||2||

yāvatatiyaṃ sama-nubhāsanāya na paṭinissajjanapaccaya kati . . . pañca āpattiyo āpajjati. ukkhittānuvattikā bhikkhunī yāv. sam. na paṭinissajjati nattiya dukkaṭaṃ dvīhi kammavācāhi thullaccaya kammavācāpariyosāne āp. pārājikassa, bhedakānuvattikā bhikkhunī yāv. sam. na paṭinissajjati āp. saṃghādisesassa, pāpikāya diṭṭhiyā yāv. sam. na paṭinissajjati āp. pācittiyassa. yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjanapaccaya imā pañca āpattiyo āpajjati. ||3||

aṭṭhamam vatthum paripūraṇapaccaya kati . . . tisso āpattiyo āpajjati . . . (see chap. 2) . . . imā tisso āpattiyo āpajjati. ||4||

pārājikā nīttitā.

ussayavādikā bhikkhunī aṭṭam karaṇapaccaya tisso . . . (see chap. 2) . . . saṃghādisesassa. ||1||

corivaṭṭhāpanapaccayā tisso . . . ||2||

ekā gāmantaram gamanapaccayā tisso . . . ||3||

samaggena saṃghena ukkhittam bhikkhunim dhammena
vinayena satthu sāsaneṇa anapaloketvā kārukasaṃgham
anaññāya gaṇassa chaṇḍam osāraṇapaccayā tisso . . . ||4||

avassutā bhikkhuni avassutassa parisapuggalassa hatthato
khādaniyam vā bhojaniyam vā sahatthā paṭiggahetvā bhuñ-
janapaccayā tisso āp. āp., khādissāmi bhuñjissāmi paṭi-
gaṇhāti āp. thullaccayassa, ajjhohāre ajjhohāre āpatti
saṃghādisesassa, udakadantaporaṇam paṭigaṇhāti āp. dukka-
tassa. ||5||

kin te ayye eso parisapuggalo . . . bhuñja vā 'ti uyyoja-
napaccayā tisso . . . ||6||

kupitā bhikkhuni yāvatatiyam samanubhāsanāya na paṭi-
nissajjanapaccayā tisso . . . ||7||

kismiññeid eva adhikarame paccākatā bhikkhuni yāvatati-
yam samanubhāsanāya na paṭinissajjanapaccayā tisso
. . . ||8||

samsatthā bhikkhuni yāvatatiyam samanubhāsanāya na
paṭinissajjanapaccayā tisso . . . ||9||

samsatthā 'va ayye tumhe viharatha mā tumhe nānā
viharitthā 'ti nyyojenti yāv. sam. na paṭinissajjanapaccayā
tisso . . . ||10||

dasa saṃghādisesā niṭṭhitā.

— la —, dadhim viññāpetvā bhuñjanapaccayā kati . . .
dve āpattiyo āpajjati, khādissāmi bhuñjissāmi paṭigaṇhāti
āp. dukkaṭassa, ajjhohāre ajjhohāre āp. pāṭidesaniyassa,
dadhim viññāpetvā bhuñjanapaccayā imaṃ dve āpattiyo
āpajjati. ||8||

katāpattivāram niṭṭhitam dutiyam. ||10||

kāyasamsaggaṃ sādianapaccayā āpattiyo catunnam vi-
pattinam kati . . . (see chap. 3) . . . dve vipattiyo bhajanti
siyā sīlavipattiṃ siyā ācāravipattiṃ. — la —, dadhim viññā-
petvā bhuñjanapaccayā āpattiyo . . . ācāravipattiṃ.

vipattivāram niṭṭhitam tatiyam. ||11||

kāyasamsaggaṃ sādianapaccayā āpattiyo sattannam āpatti-

kkhandhānaṃ kaṭhi . . . pañcahi āpattikkhandhehi saṃga-
hīṭā, siyā pārājikāpattikkhandhena siyā saṃghādisesā-
pattikkhandhena siyā thullaccayāpattikkhandhena siyā pācitti-
yāpattikkhandhena siyā dukkaṭāpattikkhandhena. — la —,
dadhīṃ viññāpetvā bhūñjanapaccayā āpattiyo . . . dvīhi
āpattikkhandhehi saṃgaṇhīṭā siyā pāṭidesaniyāpattikkhan-
dhena siyā dukkaṭāpattikkhandhena.

saṃgaḥavāraṃ niṭṭhitam catuttham. ||12||

kāyasamsaggam sādīyanapaccayā āpattiyo chaṇṇam āpatti-
sammutthānānaṃ kaṭhi . . . (see chap. 5) . . . — la —,
dadhīṃ viññāpetvā bhūñjanapaccayā āpattiyo chaṇṇam
āpattisammutthānānaṃ . . . ca cittato ca sammutthanti.

sammutthānavāraṃ niṭṭhitam pañcamam. ||13||

kāyasamsaggam sādīyanapaccayā āpattiyo catunnam adhi-
karaṇānaṃ . . . (see chap. 6).

adbhikaravāraṃ niṭṭhitam chaṭṭham. ||14||

kāyasamsaggam sādīyanapaccayā āpattiyo sattannam sama-
thānaṃ . . . (see chap. 7).

samathavāraṃ niṭṭhitam sattamam. ||15||

kāyasamsaggam sādīyanapaccayā kaṭi āpattiyo āpajjati.
kāy. sād. pañca āpattiyo āpajjati, avassutā . . . (see chap. 10)
. . . aṅgulipatodake pācittiyam. kāyasamsaggam sādīyana-
paccayā imā pañca āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnam
vipattinaṃ kaṭi . . . (see I, 8) . . . kaṭhi samathehi
sammanti. tā āpattiyo catunnam vipattinaṃ dve vipattiyo
bhajanti siyā kīlavipattiṃ siyā ācāravipattiṃ, sattannam
āpattikkhandhānaṃ pañcali āpattikkhandhehi saṃgaṇhīṭā siyā
pārājikāpattikkhandhena siyā saṃghādisesāpattikkhandhena
siyā thullaccayāpattikkhandhena siyā pācittiyāpattikkhan-
dhena siyā dukkaṭāpattikkhandhena, chaṇṇam āpattisam-
mutthānānaṃ ekena . . . (I, 8) . . . tiṇavattthārakena ca.
— la —, dadhīṃ viññāpetvā bhūñjanapaccayā kaṭi . . .
dve āpattiyo āpajjati . . . tiṇavattthārakena ca 'ti. ||16||

samuccayavāraṃ niṭṭhitam atṭhamam. Bhikkhunīvibhaṅge
soḷasa mahābhedaṃ niṭṭhitā.

III.

Samuṭṭhānass' uddānaṃ :

Aniccā sabbe saṃkhārā dukkhānattā ca saṃkhātā,
 nibbānañ c' eva paññatti anattā iti niechayā.
 buddhacande anuppanne buddhādiece anuggate
 tesam sabhāgadhammānaṃ nāmaṃattam na nāyati.
 dukkaraṃ vividhaṃ katvā pūrayitvāna pārami
 uppajjanti mahāvīrā cakkhubhūtā sabrahmaṃke,
 te desayanti saddhammaṃ dukkhaṃānaṃ sukhāvaham :
 Aṅgīraso Sakyamuni sabbabhūtānukampako |
 sabbasattuttamo siho piṭake tiṇi desayi

- 5 suttantam abhidhammañ ca vinayañ ca mahāguṇam.
 evaṃ niyati-saddhammo vinayo yadi tiṭṭhati.
 ubhato ca Vibhaṅgāni Khandhakā yā ca Mātikā |
 mālā suttaguṇeneva Parivārena ganthitā.
 tass' eva Parivāraṃ samuṭṭhānaṃ niyato katam |
 sambhedanidānañ c' aññaṃ sutte dissanti upari :
 tasmā sikkhe Parivāraṃ dhammakāmo supesalo 'ti.
 Vibhaṅge dvīsu paññattam uddisanti uposathe :
 pavakkhāmi samuṭṭhānaṃ yathāñāyaṃ suṇātha me.
 pārājikaṃ yaṃ paṭhamam, dutiyañ ca tato param,
 10 sañcaritt'-ānubhāsanañ ca, atirekañ ca cīvaraṃ,
 lomāni, padasodhammo, bhūta-samvīdhanena ca,
 theyya-desana-corūṇa ca, ananuñātāya terasa : |
 teras' ete samuṭṭhānanayā viññūhi cintitā ;
 ekekaṃsiṃ samuṭṭhāne sadieṣ idha dissare.

methunaṃ, sukka-saṃsaggo, aniyatā paṭhamikā,
 pubbūpa-paripācitā, raho bhikkhuniyā sāha,
 sabhojane, raho dve ca, aṅguli, udake hasam,

- pahāre, uggire c' eva, tepaṇṇāsā ca sekhiyā,
 adhakkhakam, gāma'-avassutā, tala-matṭhaṇ ca, suddhikā,
 15 vassam vutthā ca, ovādam, nānubandhe pavattiniṃ :
 chasattati ime sikkhā kāyamānasikā katā,
 sabbe ekasamutthānā paṭhamam pārajikam yathā.
 paṭhamapārajikasamutthānam niṭṭhitam.
 adinnam, viggah', uttarim, dutṭhullā, atthakāminam,
 amūlā, aññabhāgiyā, aniyatā dutiyikā,
 acchinde, pariṇāmane, musā, omasa-pesupā,
 dutṭhullā, paṭhaviṃ khaṇe, bhūtam, aṇṇāya, ujjhāpe,
 nikkadḍhamam, siṇḍanaṇ ca, āmisabettu, bhuttāvi,
 ehi, anādari, bhīpsā, apanidhe ca, jīvitam,
 jānam sappānakam, kammam, ūna-samvāsa-nāsanā,
 20 sahadhammika-vilekhā, moho, amūlakena ca,
 kukkuceam, dhammakam, datvā, pariṇāmeyya puggale,
 kin te, akāla-acchinde, duggahi, nirayena ca,
 gaṇam, vibhaṇḍam, dubbalam, kaṭhin'-aphās'-upassayam,
 akkosa-canḍi, macchari, gabbhinī ca, pāyantiyā,
 dve vassā, sikkhā samghena, tayo c' eva gihigatā,
 kumāribhūtā tisso ca, ūnadvādas'-asammattā,
 alan tāva, sokāvāsam, chandā, anuvassā ca, dve :
 sikkhāpadā sattati 'me, samutthānā tikā katā :
 kāyacittena na vācā, vācācittam na kāyikam,
 25 tīhi dvārehi jāyanti, pārajikam dutiyam yathā.
 dutiyapārajikasamutthānam niṭṭhitam.
 saṇcari, kuṭi, vibāro, dhopanaṇ ca, paṭiggaho,
 viññatt'-uttari abhihaṭṭum, ubhinnaṇ, dūtakena ca,
 kosiya, suddha-dve bhāgā, chabbassāni, nisidanam,
 riñcanti, rūpikā c' eva, ubho nānappakārakā,
 ūnabandhana-vassikā, suttam, vikappanena ca,
 dvāra-dāna-sibbinī ca, pūva-paccaya-joti ca,
 ratanam, sūci, mañeo ca, tūlam, nisidana-kaṇḍu ca,
 vassikā ca, sugatena, viññatti, aññacetāpanā,
 dve samghikā, mahājanikā dve, puggalā, labukā, garu,
 30 dve vighāsā, sāṭikā ca, samapacivarena ca :
 samapaṇṇās' ime dhammā chahi thānehi jāyare,
 kāyato na vācācittā, vācāto na kāyamanā,
 kāyavācā na ca cittā, kāyacittā na vācikā,

vācācittā na kāyena, tihi dvārehi jāyare :

chasaṃmutṭhānikā ete saṅcarittena sādīsā. |

saṅcarittasamutṭhānaṃ nīṭṭhitam.

bhed'-ānurvattā, dubbaca-dūsa-duṭṭhulla-diṭṭhi ca,
chandaṃ, ujjbaggikā dve ca, dve ca saddā, na byāhare, |

chamā, nicāsane, thānaṃ, pacchato, uppathena ca,

vajj'-ānurvatti, gabaṇā, o-āre, paccācikkhanā, |

kisumīṃ samsatṭhā dve, vadhi, viśibbe, dukkhitāya ca,

35 puna samsatṭhā, na rūpasame, āramaṇ ca, pavāraṇā, |

anvaddham, sahaajivini dve, cīvaraṃ, anubandhanā :

sattatimśa ime dhammā kāyavācāya cittato

sabbe ekasamutṭhānā samanubhāsanā yathā. |

samanubhāsanāsamutṭhānaṃ nīṭṭhitam.

ubbhatam kaṭhinam tiṇi, paṭhamam patta-bhesajjam,

accekam vāpi, sāsāṅkam, pakkamantena vā dve, |

upassayaṃ, parapparā, anatirittam, nīmantanā,

vikappam, raṇṇo, vikāle, vosā'-āraṇṇakena ca, |

ussayā, sannicayaṇi ca, pure, pacchā, vikāle ca,

pañcāhikā, saṃkamaṇi, dve āvasathena ca, |

pasākhā, āsane c'eva : tiṃsa-ekūnakā ime

kāyavācā na ca cittā, tihi dvārehi jāyare :

40 dvisamutṭhānikā sabbe kaṭhinena sahā samā. |

kaṭhinasamutṭhānaṃ nīṭṭhitam.

elakalomā, dve seyyā, āhacca, piṇḍabhojanaṃ,

gaṇa-vikāle, sannidhi, dantaponeṇ', acetakā, |

uyyattam, senam, uyyodbi, surā, orena nhāyanā,

dubbaṇṇe, dve desanikā, lasuṇ', uttiṭṭhe, nuccanā, |

nhānam, attharaṇam, seyyā, antoraṭṭhe, tathā bahi,

antovassam, citiṅgāram, āsandim, suttakantanā, |

veyyāvaccam, sahatṭhā ca, abhikkhukāvāsena ca,

chattam, yānaṇi ca, saṃghāṇim, alampāram, gandha-

vāsitaṃ, |

bhikkhunī, sikkhamānā ca, sāmaṇeri, gihiniyā,

45 asamkacchikā : āpattī cattārisā catuttari, |

kāyena na vācācittena, kāyacittena na vācato,

dvisamutṭhānikā sabbe samā elakalomakā. |

elakalomasamutṭhānaṃ nīṭṭhitam.

pad'-aññatra, asammata, tathā atthamgatena ca,

tiracchānavijjā dve vuttā, anokāso ca pucchana : |
 satta sikkhāpadā ete vācā na kāyacittato,
 vācācittena jāyanti na tu kāyena jāyare :
 dvisamutthānikā sabbe padasodhammasadiśā. |

padasodhammasamutthānaṃ niṭṭhitam.
 addhāna-nāvaṃ, paṇitaṃ, mātugāmena, saṃhare,
 dhaññaṃ, nimantitā o' eva, añña ca pāṭidesani : |
 sikkhā pañnarasā ete kāyā na vācā na manā,
 50 kāyavācāya jāyanti na te cittena jāyare, |
 kāyacittena jāyanti na te jāyanti vācato,
 kāyavācāya cittena : samutthānā catubbidhā
 paññattā buddhaññaṇena addhānena sahā samā. |

addhānasamutthānaṃ niṭṭhitam.
 theyyasatthaṃ, upassutim, sūpaṃ viññāpanena ca,
 ratti, channañ ca, okāsaṃ, ete byūhena sattamaṃ : |
 kāyacittena jāyanti na te jāyanti vācato,
 tihi dvārehi jāyanti, dvisamutthānikā ime
 theyyasatthasamutthānā desitādīccabandhunā. |

theyyasatthasamutthānaṃ niṭṭhitam.
 chaṭṭapāṇisso saddhammaṃ na desenti tathāgata,
 evaṃ eva daṇḍapāṇisso, sattha-āvudhapāṇinaṃ, |
 pāduk'-upāhanā, yānā, seyyā, pallatthikāya ca,
 55 vetṭhit'-ogunṭhito o' eva : ekādasam anūnakā |
 vācācittena jāyanti na te jāyanti kāyato,
 sabbe ekasamutthānā sammatā dhammadesane. |

dhammadesanasamutthānaṃ niṭṭhitam.
 bhūtaṃ kāyena jāyati na vācāya na cittato,
 vācato ca samutthāti na kāyā na ca cittato, |
 kāyavācāya jāyati na tu jāyati cittato,
 bhūtārocanaṃ nāma tihi thānehi jāyati. |
 bhūtārocanasamutthānaṃ niṭṭhitam.
 cori vācāya cittena na taṃ jāyati kāyato,
 jāyati tihi dvārehi corivutthāpanaṃ idaṃ,
 akataṃ dvisamutthānaṃ dhammarājena bhāsitaṃ. |

corivutthāpanasamutthānaṃ niṭṭhitam.
 ananūñātāṃ vācāya na kāyā na ca cittato,
 60 jāyati kāyavācāya na taṃ jāyati cittato, |
 jāyati vācācittena na taṃ jāyati kāyato,

jāyati tīhi dvārehi akataṃ catuṭṭhānikam.
 ananunñātasamuṭṭhānaṃ niṭṭhitam.
 samuṭṭhānaṃ hi saṃkhepaṃ dasa tīxi sudesitaṃ
 asammohakaraṇaṃ ṭhānaṃ nettidhammānulomikaṃ :
 dhārayanto imaṃ viññū samuṭṭhāne na muyhatīti.

Samuṭṭhānasisaṃkhepaṃ niṭṭhitam.

IV.

Kati āpattiyo, kati āpattikkhandhā, kati vinitavatthūni, k. agāravā, k. gāravā, k. vinitavatthūni, k. vipattiyo, k. āpattisamutthānā, k. vivādamūlāni, k. anuvādamūlāni, k. sārāṇiyā dhammā, k. bhedakaravatthūni, k. adhikaraṇāni, k. samathā.

pañca āpattiyo, pañca āpattikkhandhā, pañca vinitavatthūni, satta āpattiyo, satta āpattikkhandhā, satta vinitavatthūni, cha agāravā, cha gāravā, cha vinitavatthūni, catasso vipattiyo, cha āpattisamutthānā, cha vivādamūlāni, cha anuvādamūlāni, cha sārāṇiyā dhammā, atthārasa bhedakaravatthūni, cattāri adhikaraṇāni, satta samathā. ||1||

tattha katamā pañca āpattiyo. pārājikāpatti saṃghādisesāpatti pācittiyāp. pāṭidesaniyāp. dukkaṭāpatti, imā pañca āpattiyo. ||2||

tattha katame pañca āpattikkhandhā. pārājikāpattikkhandho . . . dukkaṭāpattikkhandho, ime pañca āpattikkhandhā. ||3||

tattha katamāni pañca vinitavatthūni. pañcabi āpattikkhandhehi āratī viratī paṭiviratī versamaṇī akiriyaṇā akarayaṇaṇaṇajjhāpatti velā anatikkamo setughāto, imāni pañca vinitavatthūni. ||4||

tattha katamā satta āpattiyo. pārājikāpatti saṃghādisesāp. thullaccayāp. pācittiyāp. pāṭidesaniyāp. dukkaṭāp. dubbhāsītāp., imā satta āpattiyo. ||5||

tattha katame satta āpattikkhandhā. pārājikāpattikkhandho . . . dubbhāsītāpattikkhandho, ime satta āpattikkhandhā. ||6||

tattha katamāni satta vinitavatthūni. sattahi āpattikkhandhehi āratī . . . setughāto, imāni satta vinitavatthūni. ||7||

tattha katame cha agāravā. buddhe agāravo, dhammo agāravo, saṃghe ag., sikkhāya ag., appamāde ag., paṭi-santhāre agāravo, ime cha agāravā. ||8||

tattha katame cha gāravā. buddhe gāravo . . . paṭi-santhāre gāravo, ime cha gāravā. ||9||

tattha katamāni cha vinītavattbhāni. ebahi agāravehi ārati . . . setugghāto, imāni cha vinītavattbhāni. ||10||

tattha katamāni catasso vipattiyo. sīlavipatti ācārav. diṭṭhiv. ājīvivipatti, imā catasso vipattiyo. ||11||

tattha katame cha āpattisamuṭṭhānā. atth' āpatti kāyato samuṭṭhāti na vācato na cittato, atth' āpatti vācato samuṭṭhāti na kāyato na cittato, atth' āpatti kāyato ca vācato ca samuṭṭhāti na cittato, atth' āpatti kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato, atth' āpatti vācato ca cittato ca samuṭṭhāti na kāyato, atth' āpatti kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. ime cha āpattisamuṭṭhānā. ||12||

tattha katamāni cha vivādamūlāni. idha bhikkhu kodhano hoti upanāhi. yo so bhikkhu kodhano hoti upanāhi so satthari pi agāravo viharati appatisso . . . (=Cullavagga IV. 14, 3 down to the end of that paragraph. The word 'bhikkhave' is here constantly omitted) . . . evam etassa pāpakassa vivādamūlassa āyatim anavassavo hoti. imāni cha vivādamūlāni. ||13||

tattha katamāni cha anuvādamūlāni. idha bhikkhu kodhano . . . (this is identical with the last paragraph, reading 'anuvāda' instead of 'vivāda') imāni cha anuvādamūlāni. ||14||

tattha katame cha sārāṇiyā dhammā. idha bhikkhuno mettam kāyakammaṃ paccupatthitam hoti sabrahmacārisu āvi o' eva raho ca, ayam pi dhammo sārāṇiyo piyakaraṇo garukaraṇo saṃgahāya avivādāya sāmaggīyā ekibhāvāya saṃvattati. puna ca paraṃ bhikkbuno mettam vacīkammaṃ . . . mettam manokammaṃ . . . saṃvattati. puna ca paraṃ bhikkhu ye to lābhā dhammikā dhammaladdhā antamaso pattapariyāpannamattam pi tatthārūpehi lābhehi appaṭivibhattabhogī hoti sīlavantehi sabrahmacārihi sādharma-bhogi, ayam pi dhammo . . . saṃvattati. puna ca paraṃ bhikkhu yāni tāni sīlāni akhaṇḍāni acchiddhāni asabalāni akammāsāni bhujissāni viññūpesatthāni aparāmattbhāni samā-

dhisaṃvattanikāni tathārūpesu silesu silasāmaññagato viharati sabrahmacārīhi āvi e' eva raho ca, ayam pi dhammo . . . saṃvattati. puna ca paraṃ bhikkhu yāyaṃ dīṭṭhi ariyā niyyānikā niyyāti takkarassa sammādukkhakkhayāya tathārūpāya dīṭṭhiyā dīṭṭhisāmaññagato viharati sabrahmacārīhi āvi e' eva raho ca, ayam pi dhammo . . . saṃvattati. ime cha sārāṇi dhammā. ||15||

tattha katamāni aṭṭhārasa bhedakaravattāhūni. idha bhikkhu adhammaṃ dhammo 'ti dīpeti . . . (= Mahavāgga, X. 5, 4) . . . aduṭṭhullaṃ āpattiṃ duṭṭhullā āpattitī dīpeti. imāni aṭṭhārasa bhedakaravattāhūni. ||16||

tattha katamāni cattāri adhikarāṇāni. vivādādhikaraṇaṃ anuvādādhikaraṇaṃ āpattādhikaraṇaṃ kiccādhikaraṇaṃ. imāni cattāri adhikarāṇāni. ||17||

tattha katame satta samathā. sammukhāvīnayo sativīnayo amūlHAVINAYO paṭiññātakaraṇaṃ yebhuyyasikā tassapāpiyyasikā tiṇavattāhāraḥ. ime satta samathā. ||18||

katipucchāvāraṃ nīṭṭhitam. tass' uddānaṃ :

āpatti, āpattikkhandhā, vinitā, sattadhā puna,
vinit'-āgāravā e' eva, gāravā mūlam eva ca, |
puna vinitā, vipatti, samuṭṭhānaṃ, vivādana,
anuvādā, sārāṇi, bheda'-ādhikaraṇena ca,
satt' eva samathā vuttā : padā-sattarasa ime 'ti. ||1||

paṭhamena āpattisamuṭṭhānena pārājikaṃ āpajjeyyā 'ti : na hīti vattaḃbam. saṃghādisesaṃ āpajjeyyā 'ti : siyā 'ti vattaḃbam. thullaaccayaṃ āpajjeyyā 'ti : siyā 'ti vattaḃbam. pācittiyaṃ . . . pāṭidesaniyaṃ . . . dukkaṭaṃ āpajjeyyā 'ti : siyā 'ti vattaḃbam. dubbhāsitaṃ āpajjeyyā 'ti : na hīti vattaḃbam. ||1||

datiyena āpattisamuṭṭhānena . . . (see § 1) . . . pācittiyaṃ āpajjeyyā 'ti : siyā 'ti vattaḃbam. pāṭidesaniyaṃ āpajjeyyā 'ti : na hīti vattaḃbam. dukkaṭaṃ āpajjeyyā 'ti : siyā 'ti vattaḃbam. dubbhāsitaṃ āpajjeyyā 'ti : na hīti vattaḃbam. ||2||

tatiyena āpattisamuṭṭhānena . . . (= § 1). ||3||

catutthena āpattisamuṭṭhānena pārājikaṃ āpajjeyyā 'ti: siyā 'ti vattabbam. saṃghādisesaṃ . . . (= § 1). ||4||

pañcamena āpattisamuṭṭhānena . . . (= § 4) . . . pāṭidesaniyaṃ āpajjeyyā 'ti: na hīti vattabbam. dukkaṭaṃ āpajjeyyā 'ti: siyā 'ti vattabbam. dubbhāsitaṃ āpajjeyyā 'ti: siyā 'ti vattabbam. ||5||

chaṭṭhena āpattisamuṭṭhānena . . . (= § 4). ||6||

chaāpattisamuṭṭhānavāraṃ nīṭṭhitaṃ paṭhamam. ||2||

paṭhamena āpattisamuṭṭhānena kati āpattiyo āpajjati. paṭhamena āpattisamuṭṭhānena pañca āpattiyo āpajjati. bhikkhu kappiyasaññi saññācīkāya kuṭim karoti adesita-vatthukaṃ pamāṇātikkantaṃ sārambhaṃ aparikkamanam, payoge dukkaṭaṃ, ekaṃ piṇḍaṃ anāgate āpatti thullaccayassa, tasmim piṇḍe āgate āpatti saṃghādisesassa. bhikkhu kappiyasaññi vikāle bhojanaṃ bhujjati, āpatti pācittiyassa. bhikkhu kappiyasaññi aṇṇātikāya bhikkhuniyā antaragharāṃ pavittṭhāya hatthato khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā bhujjati, āpatti pāṭidesaniyassa. paṭhamena āpattisamuṭṭhānena imā pañca āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnaṃ vipattinaṃ kati vipattiyo bhajanti, sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ katihi āpattikkhandhehi saṃgahitā, channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ katihi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti, catunnaṃ adhikaraṇānaṃ katannaṃ adhikaraṇam, sattannaṃ samathānaṃ katihi samathehi sammanti. tā āpattiyo catunnaṃ vipattinaṃ dve vipattiyo bhajanti siyā allavipattim siyā ācāravipattim. sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ pañcahi āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā saṃghādisesāpattikkhandhena siyā thullaccayāpattikkhandhena siyā pācittiyāp. siyā pāṭidesaniyāp. siyā dukkaṭāpattikkhandhena. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhanti kāyato samuṭṭhanti na vācato na cittato. catunnaṃ adhikaraṇānaṃ āpattādhikaraṇam. sattannaṃ samathānaṃ tihi samathehi sammanti siyā sammukkhāvinayena ca paṭiññātakaraṇena ca, siyā sammukkhāvinayena ca tiṇavattṭhārukena ca. ||1||

duṭṭiyena āpattisamuṭṭhānena kati āpattiyo āpajjati. duṭṭiyena āp. catasso āp. āpajjati. bhikkhu kappiyasaññi samādi-

yati kuṭṭim me karoṭhā 'ti, tassa kuṭṭim karonti adesitavattukam pamāṇātikkantaṃ sārambhaṃ aparikkamanam, payoge dukkaṭam, ekaṃ piṇḍaṃ anāgate āp. thullaccayassa, tasmim piṇḍe āgate āp. saṃghādisesassa. bhikkhu kappiyasaññi anupasampannaṃ padesa dhammaṃ vāceti, āpatti pācittiyassa. dutiyena āpattisamuṭṭhānena imā catasso āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnaṃ vipattinaṃ kati . . . (see § 1) . . . katihi samathehi sammanti. tā āpattiyo catunnaṃ vipattinaṃ dve vipattiyo bhajanti siyā silavipattiṃ siyā ācāravipattiṃ. sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ catūhi āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā saṃghādisesāpattikkhandhena siyā thullaccayāp. siyā pācittiyāp. siyā dukkaṭāpattikkhandhena. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhanti vācato samuṭṭhanti na kāyato na cittato. catunnaṃ adhikaraṇānaṃ āpattādhikaraṇaṃ. sattannaṃ samathānaṃ tihi samathehi sammanti . . . (§ 1) . . . tiṇavattthārakena ca. ||2||

tatiyena āpattisamuṭṭhānena kati . . . pañca āpattiyo āpajjati. bhikkhu kappiyasaññi saṃvidahitvā kuṭṭim karoti adesitavattukam pamāṇātikkantaṃ sārambhaṃ aparikkamanam, payoge dukkaṭam, ekaṃ piṇḍaṃ anāgate āp. thullaccayassa, tasmim piṇḍe āgate āp. saṃghādisesassa. bhikkhu kappiyasaññi paṇitabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjati, āp. pācittiyassa. bhikkhu kappiyasaññi bhikkhuniyā vośāsantiyā na nivāretvā bhuñjati, āp. pāṭidesaniyassa. tatiyena āpattisamuṭṭhānena imā pañca āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnaṃ vipattinaṃ kati . . . katihi samathehi sammanti. tā āpattiyo catunnaṃ vipattinaṃ dve vipattiyo . . . sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ pañcahi āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā saṃghādisesāpattikkhandhena siyā thullaccayāp. siyā pācittiyāp. siyā pāṭidesaniyāp. siyā dukkaṭāpattikkhandhena. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhanti kāyato ca vācato ca samuṭṭhanti na cittato. catunnaṃ adhikaraṇānaṃ . . . tiṇavattthārakena ca. ||3||

catutthena āpattisamuṭṭhānena kati . . . cha āpattiyo āpajjati. bhikkhu methunaṃ dhammaṃ paṭisevati, āp. pārājikassa. bhikkhu akappiyasaññi saññācīkāya kuṭṭim

karotī adesitavattukam paṇāṭikkantaṃ sārambhaṃ
 aparikkamaṇaṃ, payoge dukkaṭaṃ, ekam piṇḍaṃ anāgate
 āp. thullaccayassa, tasmīṃ piṇḍe āgate āp. saṃghādisesassa.
 bhikkhu akappiyasāññi vikāle bhojanaṃ bhuñjati, āp. pācitti-
 yassa. bhikkhu akappiyasāññi aññātikāya bhikkhuniyā anta-
 ragharaṃ pavittbhāya hatthato khādaniyaṃ vā bhojaniyaṃ vā
 sabatthā paṭiggahetvā bhuñjati, āp. pāṭidesaniyassa. ca-
 tutthena āpattisamuttāhānena imā cha āpattiyo āpajjati. tā
 āpattiyo catunnaṃ vipattinaṃ kati . . . sammanti. tā
 āpattiyo catunnaṃ vipattinaṃ dve vipattiyo . . . sattannaṃ
 āpattikkhandhānaṃ chaḥi āpattikkhandhehi saṃgahitā, siyā
 pārājikāpattikkhandhena siyā saṃghādisesāp. siyā thullacca-
 yāp. siyā pācittiyāp. siyā pāṭidesaniyāp. siyā dukkaṭāpatti-
 kkhandhena. channaṃ āpattisamuttāhānaṃ ekena sam-
 uttāhānena samuttāhanti kāyato ca cīttato ca samuttāhanti na
 vācato. catunnaṃ adhikaraṇaṇaṃ . . . tipavattārakena
 ca. || 4 ||

pañcamena āpattisamuttāhānena kati . . . cha āpattiyo
 āpajjati. bhikkhu pāpiccho icchāpakato asuntaṃ abhūtaṃ
 uttarimanussadhammaṃ ullapati, āp. pārājikassa. bhikkhu
 akappiyasāññi samādiyati kuṭim me karoṭhā 'ti, tassa kuṭim
 karonti adesitavattukam paṇāṭikkantaṃ sārambhaṃ apa-
 rikkamaṇaṃ, payoge dukkaṭaṃ, ekam piṇḍaṃ anāgate āp.
 thullaccayassa, tasmīṃ piṇḍe āgate āp. saṃghādisesassa.
 bhikkhu akappiyasāññi anupasampannaṃ padaso dhammaṃ
 vāceti, āp. pācittiyassa. na khupāsetukāmo na vambhetukāmo
 na mañkuṃ kattukāmo davakamyatā hīnena hīnaṃ vadeti,
 āp. dubbhāsītassa. pañcamena āpattisamuttāhānena imā cha
 āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo . . . sammanti. tā āpattiyo
 catunnaṃ vipattinaṃ dve vipattiyo . . . sattannaṃ āpatti-
 kkhandhānaṃ chaḥi āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā pārāji-
 kāpattikkhandhena siyā saṃghādisesāp. siyā thullaccayāp.
 siyā pācittiyāp. siyā dukkaṭāp. siyā dubbhāsītāpattikkhan-
 dhena. channaṃ āpattisamuttāhānaṃ ekena samuttāhānena
 samuttāhanti vācato ca cīttato ca samuttāhanti na kāyato. catu-
 nnaṃ adhikaraṇaṇaṃ . . . tipavattārakena ca. || 5 ||

chaṭṭhena āpattisamuttāhānena kati . . . cha āpattiyo āpaj-
 jati. bhikkhu saṃvidahitvā bhaṇḍaṃ avaharati, āp. pārā-

jikassa. bhikkhu akappiyasaññi samvidahitvā kuṭim karoti
 adesitavattthukam pamāṇātikkantaṃ sāmabbhaṃ aparikkama-
 nam, payoge dukkaṭam, ekaṃ piṇḍaṃ anāgate āp. thullacca-
 yassa, tasmim piṇḍe āgate āp. saṃghādisesassa. bhikkhu
 akappiyasaññi paṇitabhojanāni attano atthāya viññāpetvā
 bhuñjati, āp. pācittiyassa. bhikkhu akappiyasaññi bhikkhu-
 niyā vosāsanīyā na nivāretvā bhuñjati, āp. pāṭidesanīyassa.
 chaṭṭhena āpattisamuṭṭhānena imā cha āpattiyo āpajjati. tā
 āpattiyo . . . sammanti. tā āpattiyo catunnaṃ vipattiṇaṃ
 dve vipattiyo . . . sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ chaḥi . . .
 (see § 4) . . . siyā dukkaṭāpattikkhandhena. chaunnaṃ āpatti-
 samuṭṭhānānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhanti kāyato ca
 vācato ca cittato ca samuṭṭhanti. catunnaṃ adhikaraṇānaṃ
 . . . tiṇavattthārakena cā 'ti. || 6 ||

chaāpattisamuṭṭhānānaṃ katāpattivāraṃ niṭṭhitaṃ
 dutiyaṃ. || 3 ||

samuṭṭhānā kāyikā anantadassinā akkhātā lokahitena
 vivekadassinā,

āpattiyo tena samuṭṭhitā kati: pucchāmi taṃ brūhi
 vibhaṅgakovida. |

samuṭṭhānā kāyikā anantadassinā akkhātā lokahitena
 vivekadassinā,

āpattiyo tena samuṭṭhitā pañca: etan te akkhāmi vi-
 bhaṅgakovida. |

samuṭṭhānā vācasikā anantadassinā . . . brūhi vibhaṅga-
 kovida. |

samuṭṭhānā vācasikā anantadassinā . . . samuṭṭhitā ca-
 tasso: etan te akkhāmi vibhaṅgakovida. |

samuṭṭhānā kāyikā vācasikā anantadassinā . . . |

samuṭṭhānā kāyikā vācasikā anantadassinā . . . samuṭṭhitā
 pañca . . . |

samuṭṭhānā kāyikā mānāsikā . . . cha . . . |

samuṭṭhānā vācasikā mānāsikā . . . cha . . . |

samuṭṭhānā kāyikā vācasikā mānāsikā anantadassinā
 akkhātā lokahitena vivekadassinā,

āpattiyo tena samuṭṭhitā kati: pucchāmi taṃ brūhi vi-
 bhaṅgakovida. |

samuṭṭhānā kāyikā vācasikā mānasikā anantadassinā
akkhātā lokahitena vivekadassinā,
āpattiyo tena samuṭṭhitā cha : etan te akkhāmi vibhaṅga-
kovidā 'ti.]

āpattisamuṭṭhānakathā niṭṭhitā tatiyā. || 4 ||

śīlavipattipaccayā kati āpattiyo āpajjati. śīlavipattipaccayā
catasso āpattiyo āpajjati : bhikkhuni jānaṃ pārājikaṃ
dhammaṃ paṭicchādeti āpatti pārājikassa, vematikā paṭicchā-
deti āp. thullaccayassa, bhikkha saṃghādisesaṃ paṭicchādeti
āp. pācittiyaassa, attano duṭṭhullaṃ āpattiṃ paṭicchādeti āp.
dukkatassa. śīlavipattipaccayā imā catasso āpattiyo āpajjati.
tā āpattiyo catunnaṃ vipattiṇaṃ kati . . . sammanti. tā
āpattiyo catunnaṃ vipattiṇaṃ dve vipattiyo bhajanti siyā śīla-
vipattiṃ siyā ācāravipattiṃ. sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ
catūhi āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā pārājikāpattikkhan-
dhena siyā thullaccayāp. siyā pācittiyaāp. siyā dukkaṭāpatti-
kkhandhena. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ ekena samuṭṭhā-
nena samuṭṭhānti kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhānti.
catunnaṃ adhikaraṇānaṃ . . . tiṇavattthārakena ca. || 1 ||

ācāravipattipaccayā kati . . . ekaṃ āpattiṃ āpajjati : ācā-
ravipattiṃ paṭicchādeti āpatti dukkatassa. ācāravipattipac-
cayā imā ekaṃ āpattiṃ āpajjati. sā āpatti catunnaṃ vipatti-
ṇaṃ kati vipattiyo bhajati — pa — sattannaṃ samathānaṃ
katihi samathehi sammati. sā āpatti catunnaṃ vipattiṇaṃ
ekaṃ vipattiṃ bhajati ācāravipattiṃ. sattannaṃ āpatti-
kkhandhānaṃ ekena āpattikkhandhena saṃgahitā dukkaṭā-
pattikkhandhena. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ ekena sam-
uṭṭhānena samuṭṭhānti kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhānti.
catunnaṃ adhikaraṇānaṃ āpattādhikaraṇaṃ. sattannaṃ sama-
thānaṃ tīhi samathehi sammati . . . tiṇavattthārakena ca. || 2 ||

diṭṭhivipattipaccayā kati . . . dve āpattiyo āpajjati : pāpi-
kāya diṭṭhiyā yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjati
ñattiya dukkatam, kammavācāpariyosāno āpatti pācittiyaassa.
diṭṭhivipattipaccayā imā dve āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo ca-
tunnaṃ vipattiṇaṃ kati . . . sammanti. tā āpattiyo ca-
tunnaṃ vipattiṇaṃ ekaṃ vipattiṃ bhajanti ācāravipattiṃ.
sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ dvīhi āpattikkhandhehi saṃga-

hītā siyā pācittiyāpattikkhandhena siyā dukkaṭṭāpattikkhandhena. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhanti kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhanti. catunnaṃ adhikarapānaṃ . . . tiṇavattthārakena ca. ||3||

ājivavipattipaccayā kati . . . cha āpattiyo āpajjati: ājivahetu ājivakāraṇā pāpiccho icchāpakato asantaṃ abhūtaṃ uttarīmanussadhammaṃ ullapati āp. pārājikassa. ājivahetu ājivakāraṇā sañcarittaṃ samāpajjati āp. saṃghādisesaassa. ājivahetu ājivakāraṇā yo te vihāre vasati so bhikkhu arahā 'ti bhāpati paṭivijānantaṃ āp. thullaccayassa. ājivahetu ājivakāraṇā bhikkhu paṇitabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjati āp. pācittiyassa. ājivahetu ājivakāraṇā bhikkhuno paṇitabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjati āp. pāṭidesaniyassa. ājivahetu ājivakāraṇā sūpaṃ vā odanaṃ vā agglāno attano atthāya viññāpetvā bhuñjati āp. dukkaṭṭassa. ājivavipattipaccayā imā cha āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnaṃ vipattīnaṃ . . . sammanti. tā āpattiyo catunnaṃ vipattīnaṃ dve vipattiyo bhajanti siyā silavipattiṃ siyā ācāravipattiṃ. sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ chaḥi . . . (see chap. 3, § 4) . . . siyā dukkaṭṭāpattikkhandhena. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ chaḥi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti, siyā kāyato samuṭṭhanti na vācato na cittato, siyā vācato s. na kāyato na cittato, siyā kāyato ca vācato ca s. na cittato, siyā kāyato ca cittato ca s. na vācato, siyā vācato ca cittato ca s. na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhanti. catunnaṃ adhikarapānaṃ . . . tiṇavattthārakena ca. ||4||

vipattipaccayavāraṃ niṭṭhitaṃ catuttham. ||5||

vivādādhikarapaccayā kati āpattiyo āpajjati. vivādādhikarapaccayā dve āpattiyo āpajjati: upasampannaṃ omasati āp. pācittiyassa, anupasampannaṃ omasati āp. dukkaṭṭassa. vivādādhikarapaccayā imā dve āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnaṃ vipattīnaṃ kati . . . sammanti. tā āpattiyo catunnaṃ vipattīnaṃ ekaṃ vipattiṃ bhajanti ācāravipattiṃ. sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ dvīhi āpattikkhandhehi saṃgulitā siyā pācittiyāpattikkhandhena siyā dukkaṭṭāpattikkhandhena. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti, siyā kāyato ca cittato ca s. na

vācato, siyā vācato ca cīttato ca s. na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhanti. catunnaṃ adhikaraṇānaṃ . . . tiṇavattthārakena ca. ||1||

anuvādādhikaraṇapaccayā kati . . . tisso āpattiyo āpajjati: bhikkhuṃ amūlakena pārājikena dhammena anuddhamṣeti āp. saṃghādisesassa, amūlakena saṃghādisesena anuddhamṣeti āp. pācittiyassa, amūlikāya ācāravipattiyaṃ anuddhamṣeti āp. dukkaṭassa. anuvādādhikaraṇapaccayā imā tisso āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnaṃ vipattiṇaṃ kati . . . sammanti. tā āpattiyo catunnaṃ vipattiṇaṃ dve vipattiyo bhajanti siyā silavipattiṃ siyā ācāravipattiṃ. sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ tīhi āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā saṃghādisesāp. siyā pācittiyāp. siyā dukkaṭāpattikkhandhena. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti siyā kāyato ca cīttato ca s. na vācato, siyā vācato ca cīttato ca s. na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhanti. catunnaṃ adhikaraṇānaṃ . . . tiṇavattthārakena ca. ||2||

āpattādhikaraṇapaccayā kati . . . catasso āpattiyo āpajjati: bhikkhuṃ jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ paṭicchādeti āp. pārājikassa, vematikā paṭicchādeti āp. thullaccayassa, bhikkhu saṃghādisesaṃ paṭicchādeti āp. pācittiyassa, ācāravipattiṃ paṭicchādeti āp. dukkaṭassa. āpattādhikaraṇapaccayā imā catasso āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnaṃ vipattiṇaṃ kati . . . sammanti. tā āpattiyo catunnaṃ vipattiṇaṃ dve vipattiyo bhajanti siyā silavipattiṃ siyā ācāravipattiṃ. sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ catūhi āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā pārājikāpattikkhandhena siyā thullaccayāp. siyā pācittiyāp. siyā dukkaṭāpattikkhandhena. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhanti. kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhanti. catunnaṃ adhikaraṇānaṃ . . . tiṇavattthārakena ca. ||3||

kiccādhikaraṇapaccayā kati . . . pañca āpattiyo āpajjati. ukkhittānuvattikā bhikkhuṃ yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṇissajjati, ṇattiyā dukkaṭaṃ, dvīhi kammavācāhi thullaccayā, kammavācāpariyosāne āp. pārājikassa. bheda-kānūvattakā bhikkhū yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṇissajjanti āpatti saṃghādisesassa. pāpikāya diṭṭhiyā yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na paṇissajjati āp. pācitti-

yassa. kiccādhikarāṇapaccayā imā pañca āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnaṃ vipattinaṃ kati . . . sammanti. tā āpattiyo catunnaṃ vipattinaṃ dvo . . . sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ pañcahi āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā pārājikāp. siyā saṃghādisesāp. siyā thullaccayāp. siyā pācittiyāp. siyā dukkaṭāpattikkhandhena. channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhanti kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhanti. catunnaṃ adhikarāṇānaṃ . . . tiṇavattihārakena ca. || 4 ||

ṭhapetvā satta āpattiyo satta āpattikkhandhe avasesā āpattiyo catunnaṃ vipattinaṃ kati vipattiyo bhajanti, sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ katihi āpattikkhandhehi saṃgahitā, channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ katihi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti, catunnaṃ adhikarāṇānaṃ katamaṃ adhikaraṇaṃ, satannaṃ samathānaṃ katihi samathehi sammanti. ṭhapetvā satta āpattiyo satta āpattikkhandhe avasesā āpattiyo catunnaṃ vipattinaṃ na katamaṃ vipattiṃ bhajanti, sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ katamena āpattikkhandhena saṃgahitā, channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ katamena samuṭṭhānena samuṭṭhanti, catunnaṃ adhikarāṇānaṃ katamaṃ adhikaraṇaṃ, sattannaṃ samathānaṃ katamena samathena sammanti. taṃ kissa betu. ṭhapetvā satta āpattiyo satta āpattikkhandhe n' atth' aññā āpattiyo 'ti. || 5 || 6 ||

adhikarāṇapaccayavāraṃ nīṭṭhitam pañcamam.

anantarapeyyālam nīṭṭhitam. tass' addānaṃ :

katipucchā, samuṭṭhānā, katāpatti tath' eva ca,
samuṭṭhānā, vipatti ca, tathādhikaraṇena cā 'ti.

vivādādhikaraṇassa kiṃ pubbaṅgamaṃ, kati ṭhānāni, kati vatthūni, kati bhūmiyo, kati betū, kati mūlāni, katiḥ' ākārehi vivadati, vivādādhikaraṇaṃ katihi samathehi sammati.

anuvādādhikaraṇassa kiṃ pubbaṅgamaṃ . . . (*instead of* vivadati *read* anuvadati.)

āpattādhikaraṇassa kiṃ pubbaṅgamaṃ . . . (*read* āpattiṃ āpajjati.)

kiccādhikaraṇassa kiṃ pubbaṅgamaṃ . . . (*read* kiccaṃ jāyati.) || 1 ||

vivādādhikarapaṇassa kiṃ pubbaṅgaman ti lobho pubbaṅgamo doṣo pubbaṅgamo moho p. alobho p. adoso p. amoho pubbaṅgamo. kati ṭhānānīti aṭṭhārasa bhedakaravattḥūni ṭhānāni. kati vatthūnīti aṭṭhārasa bhedakaravattḥūni vatthūni. kati bhūmiyo 'ti aṭṭh. bhed. bhūmiyo. kati hetū 'ti nava hetū tayo kusalahetū tayo akusalahetū tayo abyākatahetū. kati mūlānīti dvādasa mūlāni. katih' ākārehi vivadatīti dvih' ākārehi vivadati dhammaditṭhi vā adhammaditṭhi vā. vivādādhikaraṇaṃ katihī samathehi sammatīti vivādādhikaraṇaṃ dvihī s. s. sammukkhāvinayena ca ye-bhuyyasikāya ca. ||2||

anuvādādhikaraṇassa kiṃ pubbaṅgaman ti lobho . . . amoho pubbaṅgamo. kati ṭhānānīti catasso vipattiyo ṭhānāni. kati vatthūnīti catasso vipattiyo vatthūni. kati bhūmiyo 'ti cat. vip. bhūmiyo. kati hetū 'ti nava hetū tayo kusalahetū tayo akusalahetū tayo abyākatahetū. kati mūlānīti cūddasa mūlāni. katih' ākārehi anuvadatīti dvih' ākārehi anuvadati vatthuto vā āpattito vā. anuvādādhikaraṇaṃ katihī . . . catūhi samathehi sammatī sammukkhāvinayena ca sativīnayena ca amūḷhavinayena ca tassapāpiyyasikāya ca. ||3||

āpattādhikaraṇassa . . . amoho pubbaṅgamo. kati ṭhānānīti satta āpattikkhandhā ṭhānāni. kati vatthūnīti satta āpattikkhandhā vatthūni. kati bhūmiyo 'ti satta āp. bhūmiyo. kati hetū 'ti nava hetū . . . tayo abyākatahetū. kati mūlānīti cha āpattisamuttṭhānāni mūlāni. katih' ākārehi . . . cha' ākārehi āpattim āpajjati alajjitā aññāpatā kukkucapakatattā akappiye kappiyasaññitā kappiye akappiyasaññitā satisammosā. āpattādhikaraṇaṃ katihī . . . tihi samathehi sammatī sammukkhāvinayena ca paṭiññātakarapaṇa ca tiṇa-vatthārakena ca. ||4||

kiecādhikaraṇassa . . . amoho pubbaṅgamo. kati ṭhānānīti cattāri kammāni ṭhānāni. kati vatthūnīti cattāri kammāni vatthūni. kati bhūmiyo 'ti cattāri kammāni bhūmiyo. kati hetū 'ti nava hetū . . . tayo abyākatahetū. kati mūlānīti ekaṃ mūlaṃ saṃgho. katih' ākārehi kiecaṃ jāyatīti dvih' ākārehi kiecaṃ jāyati ātatto vā apalokanato vā, kiecādhikaraṇaṃ katihī samathehi sammatīti kiecādhikaraṇaṃ ekena samathena sammatī sammukkhāvinayena. ||5||

kati samathā. satta samathā, sammukkhāvinayo sativinayo amūlḥavinayo paṭiññātakaraṇaṃ yebhuyyasikā tassapāpiyyasikā tiṇavattthārako, ime satta samathā. siyā ime satta samathā dasa samathā honti, dasa samathā satta samathā honti vattthuvaseṇa pariyāyena. siyā 'ti. kathāṃ ca siyā. vivādādhikaraṇassa dve samathā, anuvādādhikaraṇassa cattāro samathā, āpattādhikaraṇassa tayo samathā, kiccādhikaraṇassa eko samatho. evaṃ ime satta samathā dasa samathā honti, dasa samathā satta samathā honti vattthuvaseṇa pariyāyena. ||6||

pariyāyavāraṃ nittibhitaṃ chaṭṭhaṃ. ||7||

kati samathā vivādādhikaraṇassa sādthāraṇā, kati samathā vivādādhikaraṇassa asādthāraṇā. kati samathā anuvādādhikaraṇassa . . . āpattādhikaraṇassa . . . kiccādhikaraṇassa sādthāraṇā, kati samathā kiccādhikaraṇassa asādthāraṇā.

dve samathā vivādādhikaraṇassa sādthāraṇā sammukkhāvinayo yebhuyyasikā. pañca samathā vivādādhikaraṇassa asādthāraṇā sativinayo amūlḥavinayo paṭiññātakaraṇaṃ tassapāpiyyasikā tiṇavattthārako.

cattāro samathā anuvādādhikaraṇassa sādthāraṇā sammukkhāvinayo sativin. amūlḥavin. tassapāpiyyasikā. tayo samathā anuvādādhikaraṇassa asādthāraṇā yebhuyyasikā paṭiññātakaraṇaṃ tiṇavattthārako.

tayo samathā āpattādhikaraṇassa sādthāraṇā sammukkhāvinayo paṭiññātakaraṇaṃ tiṇavattthārako. cattāro samathā āpattādhikaraṇassa asādthāraṇā yebhuyyasikā sativ. amūlḥav. tassapāpiyyasikā.

eko samatho kiccādhikaraṇassa sādthāraṇo sammukkhāvinayo. cha samathā kiccādhikaraṇassa asādthāraṇā yebhuyyasikā sativ. amūlḥav. paṭiññātakaraṇaṃ tassapāpiyyasikā tiṇavattthārako.

sādthāraṇavāraṃ nittibhitaṃ sattamaṃ. ||8||

kati samathā vivādādhikaraṇassa tabbhāgiyā, kati samathā vivādādhikaraṇassa aññabbhāgiyā. kati samathā anuvādādhikaraṇassa . . . āpattādhikaraṇassa . . . kiccādhikaraṇassa tabbhāgiyā, kati samathā kiccādhikaraṇassa aññabbhāgiyā.

āve samathā vivādādhikaraṇassa tabbhāgiyā . . . (=chap. 8; *instead of sādharmaṇa and asādharaṇa read tabbhāgiya and aññabhāgiya*).

tabbhāgiyavāraṃ niṭṭhitam aṭṭhamam. || 9 ||

samathā samathassa sādharmaṇā, samathā samathassa asādharaṇā. siyā samathā samathassa sādharmaṇā, siyā samathā samathassa asādharaṇā.

kathaṃ siyā samathā samathassa sādharmaṇā, kathaṃ siyā s. s. asādharaṇā.

yebhuyyasikā sammukkhāvinayassa sādharmaṇā, sativīnayaṇassa amūlḥavinayassa paṭiññātakaraṇassa tassapāpiyyasikāya tiṇavatthāraṇassa asādharaṇā.

sativīnayo sammukkhāvinayassa sādharmaṇo, amūlḥavinayassa paṭiññ. tassap. tiṇav. yebh. asādharaṇo.

amūlḥavinayo sammukkhāvinayassa sādharmaṇo, paṭiññātakaraṇassa tassap. tiṇav. yebh. sativ. asādharaṇo.

paṭiññātakaraṇaṃ sammukkhāvinayassa sādharmaṇaṃ, tassapāpiyyasikāya tiṇav. yebh. sativ. amūlḥavinayassa asādharaṇaṃ.

tassapāpiyyasikā sammukkhāvinayassa sādharmaṇā, tiṇavatthāraṇassa yebh. sativ. amūlḥ. paṭiññātakaraṇassa asādharaṇā.

tiṇavatthāraṇako sammukkhāvinayassa sādharmaṇo, yebhuyyasikāya sativ. amūlḥ. paṭiññ. tassapāpiyyasikāya asādharaṇo.

evaṃ siyā samathā samathassa sādharmaṇā, evaṃ siyā samathā samathassa asādharaṇā.

samathā samathassa sādharmaṇavāraṃ niṭṭhitam navamaṃ. || 10 ||

samathā samathassa tabbhāgiyā, samathā samathassa aññabhāgiyā. siyā . . . (=chap. 10; *instead of sādharmaṇa and asādharaṇa read tabbhāgiya and aññabhāgiya*.)

samathā samathassa tabbhāgiyavāraṃ niṭṭhitam dasamaṃ. || 11 ||

samatho sammukkhāvinayo, sammukkhāvinayo samatho. samatho yebhuyyasikā, yebhuyyasikā samatho. samatho

sativinayo . . . amôl'havinayo . . . paññâtakarapaṇaṃ . . .
tassapāpiyyasikā . . . tiṇavattthārako, tiṇavattthārako samatho.

yebhuyyasikā sativinayo amôl'havinayo paññâtakarapaṇaṃ
tassapāpiyyasikā tiṇavattthārako, ime samathā samathā no
sammukkhāvinayo, sammukkhāvinayo samatho o' eva sammu-
khāvinayo ca.

sativinayo amôl'havinayo paññâtakarapaṇaṃ tassapāpiyya-
sikā tiṇavattthārako sammukkhāvinayo, ime samathā samathā
no yebhuyyasikā, yebhuyyasikā samatho o' eva yebhuyya-
sikā ca.

.....
sammukkhāvinayo yebhuyyasikā sativinayo amôl'havinayo
paññâtakarapaṇaṃ tassapāpiyyasikā, ime samathā samathā no
tiṇavattthārako, tiṇavattthārako samatho o' eva tiṇavattthā-
rako ca.

samathasammukkhāvinayavāraṇaṃ nittihitaṇaṃ ekādasamaṇaṃ. ||12||

vinayo sammukkhāvinayo, sammukkhāvinayo vinayo . . .
vinayo tiṇavattthārako, tiṇavattthārako vinayo.

vinayo siyā sammukkhāvinayo siyā na sammukkhāvinayo.
sammukkhāvinayo vinayo o' eva sammukkhāvinayo ca.

vinayo siyā yebhuyyasikā . . . sativinayo . . . amôl'ha-
vinayo . . . paññâtakarapaṇaṃ . . . tassapāpiyyasikā . . .
tiṇavattthārako, siyā na tiṇavattthārako. tiṇavattthārako vinayo
o' eva tiṇavattthārako ca.

vinayavāraṇaṃ nittihitaṇaṃ dvādasamaṇaṃ. ||13||

sammukkhāvinayo kusalo akusalo abyākato. yebhuyya-
sikā kusalā akusalā abyākatā . . . , . . . tiṇavattthārako
kusalo akusalo abyākato.

sammukkhāvinayo siyā kusalo siyā abyākato, n' atthi
sammukkhāvinayo akusalo. yebhuyyasikā siyā kusalā siyā
akusalā siyā abyākatā. sativinayo . . . amôl'havinayo . . .
paññâtakarapaṇaṃ . . . tassapāpiyyasikā . . . tiṇavattthā-
rako siyā kusalo siyā akusalo siyā abyākato.

vivādādhikaraṇaṇaṃ kusalaṇaṃ akusalaṇaṃ abyākatapaṇaṃ. anuvā-
dādhikaraṇaṇaṃ . . . āpattādhikaraṇaṇaṃ . . . kiccādhikara-
ṇaṇaṃ kusalaṇaṃ akusalaṇaṃ abyākatapaṇaṃ.

vivādādhikaraṇaṃ siyā kusalaṃ siyā akusalaṃ siyā abyākataṃ. anuvādādhikaraṇaṃ . . . siyā abyākataṃ. āpattādhikaraṇaṃ siyā akusalaṃ siyā abyākataṃ, n' atthi āpattādhikaraṇaṃ kusalaṃ. kiccādhikaraṇaṃ siyā kusalaṃ siyā akusalaṃ siyā abyākataṃ.

kusalavāraṃ niṭṭhitaṃ terasamaṃ. ||14||

yattha yebhuyyasikā labbhati tattha sammukhāvinayo labbhati, yattha sammukhāvinayo labbhati tattha yebhuyyasikā labbhati. na tattha sativinayo labbhati, na tattha amūlavinayo . . . paṭiññātakaraṇaṃ . . . tassapāpiyyasikā . . . tiṇavattthārako labbhati.

yattha sativinayo labbhati tattha sammukhāvinayo labbhati, yattha sammukhāvinayo labbhati tattha sativinayo labbhati. na tattha amūlavinayo . . . (comp. chap. 10).

.....
yattha tiṇavattthārako labbhati tattha sammukhāvinayo labbhati, yattha sammukhāvinayo labbhati tattha tiṇavattthārako labbhati. na tattha yebhuyyasikā labbhati, na tattha sativinayo . . . amūlavinayo . . . paṭiññātakaraṇaṃ . . . tassapāpiyyasikā labbhati. ||1||

yattha yebhuyyasikā tattha sammukhāvinayo, yattha sammukhāvinayo tattha yebhuyyasikā. na tattha sativinayo, na tattha . . . (see § I. *Omit here the word labbhati*).

yattha sativinayo tattha sammukhāvinayo, yattha sammukhāvinayo tattha sativinayo. na tattha . . .

sammukhāvinayaṃ kātūna mūlaṃ — la —

yattha tiṇavattthārako tattha sammukhāvinayo, yattha sammukhāvinayo tattha tiṇavattthārako, na tattha yebhuyyasikā . . . na tattha tassapāpiyyasikā.

cakkapeyyālaṃ. yatthavāraṃ niṭṭhitaṃ cuddasamaṃ. ||15||

yasmaṃ samaye sammukhāvinayena ca yebhuyyasikāya ca adhikaraṇaṃ vūpasammatti, yattha yebhuyyasikā labbhati tattha sammukhāvinayo labbhati, yattha sammukhāvinayo labbhati tattha yebhuyyasikā labbhati. na tattha sativinayo labbhati, na tattha amūlavinayo . . . tiṇavattthārako labbhati.

yasmim samaye sammukhāvinayena ca sativinayena ca
adhikarapaṇaṃ vūpasammati, yattha . . .

yasmim samaye sammukhāvinayena ca tipavattthārakena ca
adhikarapaṇaṃ vūpasammati, yattha tipavattthārako labbhati
tattha sammukhāvinayo labbhati, yattha sammukhāvinayo
labbhati tattha tipavattthārako labbhati. na tattha yebhuyya-
sikā labbhati, na tattha sativinayo labbhati, . . . na tattha
tassapāpiyyasikā labbhati.

samayavāraṃ niṭṭhitam penūarasamaṃ. §16§

adhikarapaṇaṃ ti vā samathā 'ti vā ime dhammā samsatṭhā
udāhu visamsatṭhā labbhā ca paṇ' imesaṃ dhammānaṃ
vinibbhujitrā vinibbhujitrā nānākarapaṇaṃ paññāpetun ti.
adhikarapaṇaṃ ti vā samathā 'ti vā ime dhammā visamsatṭhā
no samsatṭhā, labbhā ca . . . paññāpetun ti: so mā h' evaṃ
ti 'ssa vacaniyo. adhikarapaṇaṃ ti vā samathā 'ti vā ime
dhammā samsatṭhā no visamsatṭhā, no ca labbhā imesaṃ
dhammānaṃ vin. vin. nānākarapaṇaṃ paññāpetun. taṃ kissa
hetu. naṇu vuttam bhagavatā: cattār' imāni bhikkhave
adhikarapaṇāni satta samathā. adhikarapaṇaṃ samathehi sam-
manti, samathā adhikarapehi sammanti. evaṃ ime dhammā
samsatṭhā no visamsatṭhā no ca labbhā . . . paññāpetun ti.

samsatṭhavāraṃ niṭṭhitam soḷasamaṃ. §17§

vivādādhikarapaṇaṃ katthi samathehi sammati. anuvādā-
dhikarapaṇaṃ . . . āpattādhikarapaṇaṃ . . . kiccādhikarapaṇaṃ
katthi samathehi sammati.

vivādādhikarapaṇaṃ dvīhi samathehi sammati sammukhā-
vinayena ca yebhuyyasikāya ca. anuvādādhikarapaṇaṃ catūhi
samathehi sammati sammukhāvinayena ca sativinayena ca
amūlḥavinayena ca tassapāpiyyasikāya ca. āpattādhikara-
paṇaṃ tihi s. s. sammukhāvinayena ca paṭiññātakarapaṇaṃ ca
tipavattthārakena ca. kiccādhikarapaṇaṃ ekena samathena
sammati sammukhāvinayena.

vivādādhikarapaṇaṃ ca anuvādādhikarapaṇaṃ ca katthi sama-
thehi sammanti. vivādādhikarapaṇaṃ ca anuvādādhikarapaṇaṃ
ca pañcahi s. s. sammukhāvinayena ca yebhuyyasikāya ca
sativinayena ca amūlḥavinayena ca tassapāpiyyasikāya ca.

vivádádādhikarapaṇaṃ ca āpattādādhikarapaṇaṃ ca katīhi . . . catūhi s. s. sammukhāvinayena ca yebhuyyasikāya ca paṭiññātakarapena ca tiṇavatthārakena ca.

vivádādādhikarapaṇaṃ ca kiccādādhikarapaṇaṃ ca katīhi . . . dvīhi s. s. samm. ca yebh. ca.

anuvádādādhikarapaṇaṃ ca āpattādādhikarapaṇaṃ ca katīhi . . . chahi s. s. samm. ca sativ. ca amūlḥ. ca paṭiññā. ca tassap. ca tiṇav. ca.

anuvádādādhikarapaṇaṃ ca kiccādādhikarapaṇaṃ ca katīhi . . . catūhi s. s. samm. ca sativ. ca amūlḥ. ca tassap. ca.

āpattādādhikarapaṇaṃ ca kiccādādhikarapaṇaṃ ca katīhi . . . tīhi s. s. samm. ca paṭiññ. ca tiṇav. ca.

vivádādādhikarapaṇaṃ ca anuvádādādhikarapaṇaṃ ca āpattādādhikarapaṇaṃ ca katīhi . . . sattahi s. s. samm. ca yebh. ca sativ. ca amūlḥ. ca paṭiññ. ca tassap. ca tiṇav. ca.

vivádādādhikarapaṇaṃ ca anuvádādādhikarapaṇaṃ ca kiccādādhikarapaṇaṃ ca katīhi . . . pañcahi s. s. sammukhāvinayena ca yebh. ca sativ. ca amūlḥ. ca tassap. ca.

anuvádādādhikarapaṇaṃ ca āpattādādhikarapaṇaṃ ca kiccādādhikarapaṇaṃ ca katīhi . . . chahi s. s. samm. ca sativ. ca amūlḥ. ca paṭiññ. ca tassap. ca tiṇav. ca.

vivádādādhikarapaṇaṃ ca anuvádādādhikarapaṇaṃ ca āpattādādhikarapaṇaṃ ca kiccādādhikarapaṇaṃ ca katīhi . . . sattahi s. s. sammukhāvinayena ca yebh. ca sativ. ca amūlḥ. ca paṭiññ. ca tassap. ca tiṇavatthārakena ca.

sammativāraṃ niṭṭhitaṃ sattarasamaṃ. ||18||

vivádādādhikarapaṇaṃ katīhi samathehi sammati katīhi samathehi na sammati. anuvádādādhikarapaṇaṃ . . . āpattādādhikarapaṇaṃ . . . kiccādādhikarapaṇaṃ katīhi samathehi sammati katīhi samathehi na sammati.

vivádādādhikarapaṇaṃ dvīhi s. s. sammukhāvinayena ca yebh. ca, pañcahi samathehi na sammati sativinayena ca amūlḥ. ca paṭiññātak. ca tassap. ca tiṇav. ca.

anuvádādādhikarapaṇaṃ catūhi s. s. samm. ca sativ. ca amūlḥ. ca tassap. ca, tīhi s. na s. yebh. ca paṭiññ. ca tiṇav. ca.

āpattādādhikarapaṇaṃ tīhi s. s. samm. ca paṭiññ. ca tiṇav. ca, catūhi s. na s. yebh. ca sativ. ca amūlḥ. ca tassap. ca.

kiccādhikarapaṇaṃ ekena s. s. sammukhāvīṇayena, chahi s. na s. yebh. ca sativ. ca amūlha. ca paṭiññ. ca tassap. ca tiṇav. ca.

vivādādhikarapaṇaṃ ca anuvādādhikarapaṇaṃ ca kaṭiḥi samathehi sammantī kaṭiḥi samathehi na sammanti. vivādādhikarapaṇaṃ ca anuvādādhikarapaṇaṃ ca pañcahi s. s. sammukhāvīṇayena ca yebh. ca sativ. ca amūlha. ca tassap. ca, dvīhi s. na s. paṭiññ. ca tiṇav. ca.

vivādādhikarapaṇaṃ ca āpattādhikarapaṇaṃ ca kaṭiḥi . . . catūhi s. s. samm. ca yebh. ca paṭiññ. ca tiṇav. ca, tīhi s. na s. sativ. ca amūlha. ca tass. ca.

vivādādhikarapaṇaṃ ca kiccādhikarapaṇaṃ ca kaṭiḥi . . . dvīhi s. s. samm. ca yebh. ca, pañcahi s. na s. sativ. ca amūlha. ca paṭiññ. ca tass. ca tiṇav. ca.

anuvādādhikarapaṇaṃ ca āpattādhikarapaṇaṃ ca kaṭiḥi . . . chahi s. s. samm. ca sativ. ca amūlha. ca paṭiññ. ca tassap. ca tiṇav. ca, ekena s. na s. yebhuyyasikāya.

anuvādādhikarapaṇaṃ ca kiccādhikarapaṇaṃ ca kaṭiḥi . . . catūhi s. s. samm. ca sativ. ca amūlha. ca tassap. ca, tīhi s. na s. yebh. ca paṭiññ. ca tiṇav. ca.

āpattādhikarapaṇaṃ ca kiccādhikarapaṇaṃ ca kaṭiḥi . . . tīhi s. s. samm. ca paṭiññ. ca tiṇav. ca, catūhi s. na s. yebh. ca sativ. ca amūlha. ca tassap. ca.

vivādādhikarapaṇaṃ ca anuvādādhikarapaṇaṃ ca āpattādhikarapaṇaṃ ca kaṭiḥi . . . sattahi s. s. samm. ca yebh. ca sativ. ca amūlha. ca paṭiññ. ca tassap. ca tiṇav. ca.

vivādādhikarapaṇaṃ ca anuvādādhikarapaṇaṃ ca kiccādhikarapaṇaṃ ca kaṭiḥi . . . pañcahi s. s. samm. ca yebh. ca sativ. ca amūlha. ca tassap. ca, dvīhi s. na s. paṭiññ. ca tiṇav. ca.

anuvādādhikarapaṇaṃ ca āpattādhikarapaṇaṃ ca kiccādhikarapaṇaṃ ca kaṭiḥi . . . chahi s. s. samm. ca sativ. ca amūlha. ca paṭiññ. ca tassap. ca tiṇav. ca, ekena s. na s. yebhuyyasikāya.

vivādādhikarapaṇaṃ ca anuvādādhikarapaṇaṃ ca āpattādhikarapaṇaṃ ca kiccādhikarapaṇaṃ ca kaṭiḥi . . . sattahi s. s. samm. ca yebh. ca sativ. ca amūlha. ca paṭiññ. ca tassap. ca tiṇav. ca. sammanti-na-sammanti-vāraṃ nīṭṭhitam atṭhārasamam. ||19||

samathā samathehi sammanti, samathā adbhikarapehi sammanti, adbhikarapā samathehi s., adbhikarapā adbhikarapehi s.

siyā samathā samathehi sammanti, siyā samathā samathehi na sammanti, siyā samathā adhikaraṇehi s., siyā s. a. na s., siyā adhikaraṇā samathehi s., siyā a. s. na s., siyā adhikaraṇā adhikaraṇehi s., siyā a. a. na sammanti.

kathaṃ siyā samathā samathehi sammanti, kathaṃ siyā samathā samathehi na sammanti. yebhuyyasikā sammukhāvinayena sammati, sativinayena na sammati, amūlḥavinayena na sammati, paṭiññātakaraṇena . . . tassapāpiyyasikāya . . . tiṇavattḥārakena na sammati. sativinayo sammukhāvinayena sammati, amūlḥavinayena . . . (comp. IV. 10) . . . tiṇavattḥārako sammukhāvinayena sammati, yebhuyyasikāya na sammati, sativinayena . . . amūlḥavinayena . . . paṭiññātakaraṇena . . . tassapāpiyyasikāya na sammati. evaṃ siyā samathā samathehi sammanti, evaṃ siyā samathā samathehi na sammanti.

kathaṃ siyā samathā adhikaraṇehi sammanti, kathaṃ siyā samathā adhikaraṇehi na sammanti. sammukhāvinayo vivādādhikaraṇena sammati, anuvādādhikaraṇena na sammati, āpattādhikaraṇena na s., kiccādhikaraṇena sammati. yebhuyyasikā vivādādhikaraṇena s., anuvād. na s., āpatt. na s., kiccādhik. na sammati. sativinayo vivādādhikaraṇena na s., anuvād. na s., āpattādh. na s., kiccādh. na sammati. amūlḥavinayo vivādādhikaraṇena na s., anuvād. na s., āpatt. na s., kiccādh. na sammati. paṭiññātakaraṇaṃ vivādādhikaraṇena na s., anuvād. na s., āpatt. s., kiccādh. na sammati. tassapāpiyyasikā vivādādhikaraṇena na s., anuvād. na s., āpatt. na s., kiccādh. na sammati. tiṇavattḥārako vivādādhikaraṇena na s., anuvād. na s., āpatt. na s., kiccādh. na sammati. evaṃ siyā samathā adhikaraṇehi sammanti, evaṃ siyā samathā adhikaraṇehi na sammanti.

kathaṃ siyā adhikaraṇā samathehi sammanti, kathaṃ siyā adhikaraṇā samathehi na sammanti. vivādādhikaraṇaṃ sammukhāvinayena ca yebhuyyasikāya ca sammati, sativinayena ca amūlḥ. ca paṭiññ. ca tassap. ca tiṇav. ca na sammati. anuvādādhikaraṇaṃ sammukh. ca sativ. ca amūlḥ. ca tassap. ca sammati, yebh. ca paṭiññ. ca tiṇav. ca na sammati. āpattādhikaraṇaṃ sammukh. ca paṭiññ. ca tiṇav. ca sammati, yebh. ca sativ. ca amūlḥ. ca tassap. ca na sammati. kiccādhikaraṇaṃ sammukh. sammati, yebh. ca sativ. ca amūlḥ. ca paṭiññ.

ca tassap. ca tiṇav. ca na sammati. evaṃ siyā adhikaraṇā samatthehi sammanti, evaṃ siyā a. s. na sammanti.

kathaṃ siyā adhikaraṇā adhikaraṇehi sammanti, kathaṃ siyā a. a. na sammanti. vivādādhikaraṇaṃ vivādādhikaraṇena na sammati, anuvādādhikaraṇena na s., āpatt. na s., kiccādhikaraṇena sammati. anuvādādhikaraṇaṃ . . . āpattādhikaraṇaṃ . . . kiccādhikaraṇaṃ vivādādhikaraṇena na s., anuv. na s., āpatt. na s., kiccādhikaraṇena sammati. evaṃ siyā adhikaraṇā adhikaraṇehi sammanti, evaṃ siyā adh. adh. na sammanti.

chāpi samathā cattāro pi adhikaraṇā sammukkhāvinayena sammanti, sammukkhāvinayo kenaci sammati.

samathādhikaraṇavāraṃ niṭṭhitam ūnavisatimam. ||20||

vivādādhikaraṇaṃ catunnam adhikaraṇānam katamaṃ adhikaraṇaṃ samutthāpeti. vivādādhikaraṇaṃ catunnam adhikaraṇānam na katamaṃ adhikaraṇaṃ samutthāpeti, api ca vivādādhikaraṇapaccayā cattāro adhikaraṇā jāyanti. yathā kathaṃ viya. idha bhikkhū vivadanti dhammo 'ti vā adhammo 'ti vā vinayo 'ti vā avinayo 'ti vā . . . (Cullav. IV. 14. 2) . . . idam vuccati vivādādhikaraṇaṃ. vivādādhikaraṇe saṃgho vivadati, vivādādhikaraṇaṃ. vivadamāno anuvadati, anuvādādhikaraṇaṃ. anuvadamāno āpattim āpajjati, āpattādhikaraṇaṃ. tāya āpattiyā saṃgho kammaṃ karoti, kiccādhikaraṇaṃ. evaṃ vivādādhikaraṇapaccayā cattāro adhikaraṇā jāyanti.

anuvādādhikaraṇaṃ catunnam adhikaraṇānam . . . (*as before*) . . . api ca anuvādādhikaraṇapaccayā cattāro adhikaraṇā jāyanti. yathā kathaṃ viya. idha bhikkhū bhikkhumaṃ anuvadanti . . . (Cullav. IV. 14. 2) . . . idam vuccati anuvādādhikaraṇaṃ. anuvādādhikaraṇe saṃgho vivadati, vivādādhikaraṇaṃ. vivadamāno . . . (*as before*) . . . evaṃ anuvādādhikaraṇapaccayā cattāro adhikaraṇā jāyanti.

āpattādhikaraṇaṃ catunnam adhikaraṇānam . . . api ca āpattādhikaraṇapaccayā cattāro adhikaraṇā jāyanti. yathā kathaṃ viya. pañca pi āpattikkhandhā . . . (Cullav. IV. 14. 2) . . . idam vuccati āpattādhikaraṇaṃ. āpattādhikaraṇe saṃgho vivadati, vivādādhikaraṇaṃ. vivada-

māno . . . evaṃ āpattādhikaraṇapaccayā cattāro adhikaraṇā jāyanti.

kiccādhikaraṇaṃ catunnaṃ adhikaraṇānaṃ . . . api ca kiccādhikaraṇapaccayā cattāro adhikaraṇā jāyanti. yathā kathaṃ viya. yā saṃgassa kiccayatā . . . (Cullav. I. 1.) . . . idaṃ vuccati kiccādhikaraṇaṃ. kiccādhikaraṇe saṃghe vivadati, vivādādhikaraṇaṃ. vivadamāno . . . evaṃ kiccādhikaraṇapaccayā cattāro adhikaraṇā jāyanti.

saṃuṭṭhāpanavāraṃ niṭṭhitam visatimam. ||21||

vivādādhikaraṇaṃ catunnaṃ adhikaraṇānaṃ katamaṃ adhikaraṇaṃ bhajati, katamaṃ adhikaraṇaṃ upanissitam, katamaṃ adhikaraṇaṃ pariyāpannaṃ, katamena adhikaraṇena saṃgahitam. anuvādādhikaraṇaṃ . . . āpattādhikaraṇaṃ . . . kiccādhikaraṇaṃ catunnaṃ adhikaraṇānaṃ katamaṃ adhikaraṇaṃ bhajati . . . katamena adhikaraṇena saṃgahitam.

vivādādhikaraṇaṃ catunnaṃ adhikaraṇānaṃ vivādādhikaraṇaṃ bhajati, vivādādhikaraṇaṃ upanissitam, vivādādhikaraṇaṃ pariyāpannaṃ, vivādādhikaraṇena saṃgahitam. anuvādādhikaraṇaṃ catunnaṃ adhikaraṇānaṃ anuvādādhikaraṇaṃ bhajati . . . āpattādhikaraṇaṃ . . . kiccādhikaraṇaṃ . . . kiccādhikaraṇena saṃgahitam.

vivādādhikaraṇaṃ sattannaṃ samathānaṃ kati samathe bhajati, kati samathe upanissitam, kati samathe pariyāpannaṃ, katihi samathehi saṃgahitam, katihi samathehi sammati. anuvādādhikaraṇaṃ . . . āpattādhikaraṇaṃ . . . kiccādhikaraṇaṃ sattannaṃ samathānaṃ kati samathe bhajati . . . katihi samathehi sammati.

vivādādhikaraṇaṃ sattannaṃ samathānaṃ dve samathe bhajati, dve samathe upanissitam, dve samathe pariyāpannaṃ, dvīhi samathehi saṃgahitam, dvīhi samathehi sammati sammukhāvinayena ca yebhuyyasikāya ca. anuvādādhikaraṇaṃ sattannaṃ samathānaṃ cattāro samathe bhajati . . . catūhi samathehi sammati sammukhāvinayena ca sativīnayaṇa ca amūhavinayena ca taṣṣapāpiyyasikāya ca. āpattādhikaraṇaṃ sattannaṃ samathānaṃ tayo samathe bhajati . . . tīhi samathehi sammati sammukhāvinayena ca paṭiṇṇātakerapena

ca tipavatthārakena ca. kiccādhikaraṇaṃ sattannaṃ samathānaṃ ekaṃ samathaṃ bhajati . . . ekena samathena sammati sammukhāvīnayaṇā 'ti. ||22||

Samathabhedam niṭṭhitam. tass' uddānaṃ :

adhikaraṇaṃ pariyāpannaṃ, sādharmaṇā ca, bhāgiyā,
samathā sādharmaṇikā samathassa, tabbhāgiyā,|
samathā sammukhā c' eva, vinayaṇa, kusaleṇa ca,
yattha, samaya-samattā, sammanti, na sammanti ca,
samathādhikaraṇā c' eva, samuṭṭhānaṃ, bhajanti cā 'ti.|

V.

Upasampadam pucchissam sanidānam saniddesam, sam-
 ukkaṭṭhapadānam kati āpattiyo. upasampadam viśajjissam
 sanidānam saniddesam, samukkaṭṭhapadānam dve āpatti-
 yo. || 1 ||

uposatham pucchissam sanidānam . . . tisso āpattiyo. || 2 ||

vassupanāyikam pucchissam sanidānam . . . ekā āpatti. || 3 ||

pavāraṇam . . . tisso āpattiyo. || 4 ||

cammaśāṇṇuttam . . . tisso āpattiyo. || 5 ||

bhesajjam . . . tisso āpattiyo. || 6 ||

kathinakaṃ . . . na katamā āpatti. || 7 ||

civaraśāṇṇuttam . . . tisso āpattiyo. || 8 ||

Campeyyakaṃ . . . ekā āpatti. || 9 ||

Kosambakaṃ . . . ekā āpatti. || 10 ||

kammakkhandhakaṃ . . . ekā āpatti. || 11 ||

pārivāsikaṃ . . . ekā āpatti. || 12 ||

samuccayaṃ . . . ekā āpatti. || 13 ||

śamathaṃ . . . dve āpattiyo. || 14 ||

khuddakavatthukaṃ . . . tisso āpattiyo. || 15 ||

śeṇāsaṇam . . . tisso āpattiyo. || 16 ||

saṃghabhedam . . . dve āpattiyo. || 17 ||

śamācāraṃ . . . ekā āpatti. || 18 ||

ṭhapanam . . . ekā āpatti. || 19 ||

bhikkhunīkhandhakaṃ . . . dve āpattiyo. || 20 ||

pañcasatikam . . . na katamā āpatti. || 21 ||

sattasatikam . . . na katamā āpattiti. || 22 ||

Khandhakapucchāvaram niṭṭhitam paṭhamam. tass'
 uddānam :

upasampad', ūposatho, vassupanāyika-pavāraṇā,
 camma-bhesajja-kathinā, cīvaraṃ, Campeyyakena ca, |
 Kosambikkhandhakaṃ, kammaṃ, pārivāsi-samuccayā,
 śamatha-khuddakā, seṇā, saṃghabhedam, śamācāro,
 ṭhapanam, bhikkhunīnaṃ ca, pañca-sattasatena cā 'ti. |

VI.

Āpattikarā dhammā jānitabbā; anāpattikarā dhammā jāni
 tabbā; āpatti jānitabbā; anāpatti j.; lahukā āpatti j.;
 garukā āpatti j.; sāvasesā āpatti j.; anavasesā āpatti j.;
 dutṭhullā āpatti j.; adutṭhullā āpatti j.; sappatikammā
 āpatti j.; appatikammā āpatti j.; desanāgāmini āpatti j.;
 adesanāgāmini āpatti j.; antarāyikā āpatti j.; anantarāyikā
 āpatti j.; sāvajjapaññatti āp. j.; anavajjapaññatti āp. j.;
 kiriyato samuṭṭhitā āp. j.; akiriyato samuṭṭhitā āp. j.; kiri-
 yākiriyato samuṭṭhitā āp. j.; pubbāpatti j.; aparāpatti j.;
 pubbāpattinam antarāpatti j.; aparāpattinam antarāpatti
 j.; desitā gaṇanūpagā āpatti j.; desitā na gaṇanūpagā āp. j.;
 paññatti j.; anupaññatti j.; anuppannapaññatti j.; sabbattha-
 paññatti j.; padesapaññatti j.; sādharanapaññatti j.; asādhā-
 ranapaññatti j.; ekatopaññatti j.; ubhatopaññatti j.; thulla-
 vajjā āpatti j.; athullavajjā āpatti j.; gihipaṭisaṃyuttā āpatti
 j.; na gihipaṭisaṃyuttā āpatti j.; niyatā āp. j.; aniyatā āp.
 j.; ādikaro puggalo jānitabbo; anādikaro puggalo jānitabbo;
 adhiccāpattiko puggalo j.; abhiñhāpattiko p. j.; codako p. j.;
 cuditako p. j.; adhammacodako p. j.; adhammacuditako p. j.;
 dhammacodako p. j.; dhammacuditako p. j.; niyato p. j.;
 aniyato p. j.; abhābāpattiko p. j.; bhabbāpattiko p. j.;
 ukkhittako p. j.; anukkhittako p. j.; nāsitako p. j.; anāsi-
 tako p. j.; samānasamvāsako p. j.; asamānasamvāsako p. j.;
 tḥapanam jānitabban ti.

ekakam niṭṭhitam. tass' uddānam :

karā, āpatti, lahukā, sāvasesā ca, dutṭhullā,
 patikamma-desanā ca, antarā, vajja-kiriyaṃ,
 kiriyākiriya-pubbā, antarā, gaṇanūpagā,
 paññatti, anānuppannā, sabbā, sādharanā ca, ekato,

thulla-gihī-niyatā ca, ādī, adhicca, codako,
adhamma-dhamma-niyato, abhabb'-okkhitta-nāsītā,
samānaṃ, tḥapanāṃ c' eva : udānaṃ ekake idan ti. ||I||

atth' āpatti saññāvimokkhā, atth' āpatti na saññāvimokkhā.
atth' āpatti laddhasamāpattikassa, atth' āpatti na laddhasamā-
pattikassa. a. ā. saddhammapaṭisaññuttā, a. ā. asaddhamma-
paṭisaññuttā. a. ā. saparikkhārapaṭisaññuttā, a. ā. parapari-
kkhārapaṭisaññuttā. a. ā. sapuggalapāṭisaññuttā, a. ā. para-
puggalapāṭisaññuttā. atthi saccam bhaṇanto garukaṃ āpattiṃ
āpajjati musā bhaṇanto lahukaṃ, atthi musā bhaṇanto garu-
kaṃ āpattiṃ āpajjati saccam bhaṇanto lahukaṃ. atth' āpatti
bhūmigato āpajjati no vehāsagato, a. ā. vehāsagato āpajjati
no bhūmigato. a. ā. nikkhamanto āpajjati no pavisanto, a. ā.
pavisanto āpajjati no nikkhamanto. a. ā. ādiyanto āpajjati,
a. ā. anādiyanto āpajjati. a. ā. samādiyanto āpajjati, a. ā. na
samādiyanto āpajjati. a. ā. karonto . . . na karonto āpajjati.
a. ā. dento . . . na dento āpajjati. a. ā. paṭiganhanto . . . na paṭi-
ganhanto āpajjati. a. ā. paribhogena . . . na paribhogena āpa-
jjati. a. ā. rattim āpajjati no divā, a. ā. divā āpajjati no rattim.
a. ā. aruṇugge . . . na aruṇugge āpajjati. a. ā. chindanto . . .
na chindanto āpajjati. a. ā. chādento . . . na chādento
āpajjati. a. ā. dhārento . . . na dhārento āpajjati. dve
uposathā cātuddasiko ca pannarasiko ca. dve pavārapā cā-
tuddasikā ca pannarasikā ca. dve kammāni apalokana-
kammaṃ ñattikammaṃ. aparāni pi dve kammāni ñatti-
dutiya-kammaṃ ñatticatutthakammaṃ. dve kammavatthūni
apalokanakammassa vatthu ñattikammassa vatthu. aparāni
pi dve kammavatthūni ñattidutiya-kammassa vatthu ñattica-
tutthakammassa vatthu. dve kammadosā apalokanakammassa
doso ñattikammassa doso. spare pi dve kammadosā ñattidu-
tiya-kammassa doso ñatticatutthakammassa doso. dve kamma-
sampattiyo apalokanakammassa sampatti ñattikammassa sam-
patti. aparāpi dve kmmasampattiyo ñattidutiya-kammassa
sampatti ñatticatutthakammassa sampatti. dve nānāsamvā-
sakabhūmiyo attanā vā attānaṃ nānāsamvāsakaṃ karoti sam-
aggo vā naṃ samgho ukkhipati adassane vā appatīkamme
vā appaṇinīsaṃagge vā. dve samānasamvāsakabhūmiyo attanā vā

attānaṃ samānasamvāsakaṃ kareti samaggo vā naṃ saṃgho
 ukkhittaṃ osāreti adassane vā appatīkamme vā appaṭinissagge
 vā. dve pārājikā bhikkhūnaṃ ca bhikkhunīnaṃ ca. dve saṃ-
 ghādisesā, dve thullaccayā, dve pācittiya, dve pāṭidesaniyā,
 dve dukkaṭā, dve dubbhāsītā bhikkhūnaṃ ca bhikkhunīnaṃ
 ca. satta āpattiyo satta āpattikkhandhā. dvīh' ākārehi
 saṃgho bhijjati kammaena vā sulākaḡāhena vā. dve puggalā
 na upasampādetabbā addhānaḡiṇo aṅḡaḡiṇo. apare pi dve
 puggalā na upasampādetabbā vatthuvipanno karaṇadukka-
 ṭako. apare pi dve puggalā na upasampādetabbā aparipūro
 saparipūro no ca yāceti. dvīnaṃ puggalānaṃ nissāya na
 vatthabbam alajjissa ca bālassa ca. dvīnaṃ puggalānaṃ
 nissayo na dātabbo alajjissa ca lajjino ca na yāceti. dvīnaṃ
 puggalānaṃ nissayo dātabbo bālassa ca lajjissa ca yāceti.
 dve puggalā abhabbā āpattiṃ āpajjituṃ buddhā ca paccēka-
 buddhā ca. dve puggalā bhabbā āpattiṃ āpajjituṃ bhikkhū
 ca bhikkhuniyo ca. dve puggalā abhabbā saṅcicca āpattiṃ
 āpajjituṃ bhikkhū ca bhikkhuniyo ca ariyapuggalā. dve
 puggalā bhabbā saṅcicca āpattiṃ āpajjituṃ bhikkhū ca bhi-
 kkhuniyo ca puthujjanā. dve puggalā abhabbā saṅcicca sā-
 tisāraṃ vatthuṃ ajjhācarituṃ bhikkhū ca bhikkhuniyo ca ari-
 yapuggalā. dve puggalā bhabbā saṅcicca sātisāraṃ vatthuṃ
 ajjhācarituṃ, bhikkhū ca bhikkhuniyo ca puthujjanā. dve
 paṭikkosā kāyena vā paṭikkosati vācāya vā paṭikkosati. dve
 nissāraṇā atthi puggalo appatto nissāraṇaṃ taṇ ce saṃgho
 nissāreti ekacco sunissārito ekacco dunnissārito. dve osāraṇā
 atthi puggalo appatto osāraṇaṃ taṇ ce saṃgho osāreti ekacco
 sosārito ekacco dosārito. dve paṭijānā kāyena vā paṭijānāti
 vācāya vā paṭijānāti. dve paṭiggahū kāyena vā paṭigraḡhāti
 kāyapaṭibuddhena vā paṭigraḡhāti. dve paṭikkhepā kāyena
 vā paṭikkhipati vācāya vā paṭikkhipati. dve upaḡhātikā
 sikkhupaḡhātikā ca bhogaupaḡhātikā ca. dve codanā kāyena
 vā codeti vācāya vā codeti. dve kaṭhinassa palibodhā āvāsa-
 palibodho ca cīvaraḡpalibodho ca. dve kaṭhinassa apalibodhā
 āvāsaḡpalibodho ca cīvaraḡpalibodho ca. dve cīvaraṇi gaḡa-
 patikaṇ ca paṃsukūlaṇ ca. dve pattā ayopatto mattikāpatto.
 dve maṇḡalāni tipumayaṃ sīsamayaṃ. dve pattassa adhi-
 ṭṭhānā kāyena vā adhiṭṭhēti vācāya vā adhiṭṭhēti. dve cīva-

rassa adhiṭṭhānā kāyena vā adhiṭṭheti vācāya vā adhiṭṭheti.
 dve vikappanā sammukkhāvikkappanā ca paṇammukkhāvikkappanā
 ca. dve vinayā bhikkhūnañ ca bhikkhunīnañ ca. dve vena-
 yikā paññattañ ca paññattānulomañ ca. dve vinayassa
 sallekhā akappiye setugghāto kappiye maddakāritā. dvīh' ākārehi āpattim āpajjati kāyena vā āpajjati vācāya vā
 āpajjati. dvīh' ākārehi āpattiyaṃ vuttthāti kāyena vā vuttthāti
 vācāya vā vuttthāti. dve parivāsā paṭicchannaparivāso
 apaṭicchannaparivāso. apare pi dve parivāsā suddhantaparivāso
 samodhānaparivāso. dve mānattā paṭicchannamānattam
 apaṭicchannamānattam. apare pi dve mānattā pakkhamā-
 nattam samodhānamānattam. dvinnam puggalānam rattic-
 chedo pārivāsikassa ca mānattacārikassa ca. dve anādari-
 yāni puggalānādariyañ ca dhammānādariyañ ca. dve loṇāni
 jātimañ ca kārīmañ ca. aparāni pi dve loṇāni sāmuddam
 kālaloṇam. aparāni pi dve loṇāni sindhavam ubbhidam.
 aparāni pi dve loṇāni romakam pakkhālakam. dve paribhogā
 abbhantaraparibhogō ca bāhiraparibhogō ca. dve akkosā
 hino ca akkoso ukkattho ca akkoso. dvīh' ākārehi pesuññam
 hoti piyakamyassa vā bhedaḍhippāyassa vā. dvīh' ākārehi
 gaṇabhojanam pasavati nimantanato vā viññattito vā. dve
 vaasupanāyikā purimikā ca pacchimikā ca. dve adhammikāni
 pātimokkhaṭṭhapanāni. dve dhammikāni pātimokkhaṭṭhapa-
 nāni. dve puggalā bālā yo ca anāgatam bhāram vāhati yo ca
 āgatam bhāram na vāhati. dve puggalā paṇḍitā yo ca anā-
 gatam bhāram na vāhati yo ca āgatam bhāram vāhati. apare
 pi dve puggalā bālā yo ca akappiye kappiyasaññi yo ca
 kappiye akappiyasaññi. dve puggalā paṇḍitā yo ca akappiye
 akappiyasaññi yo ca kappiye kappiyasaññi. apare pi dve
 puggalā bālā yo ca anāpattiyaṃ āpattisaññi yo ca āpattiyaṃ anā-
 pattisaññi. dve puggalā paṇḍitā yo ca āpattiyaṃ āpattisaññi
 yo ca anāpattiyaṃ anāpattisaññi. apare pi dve puggalā bālā
 yo ca adhamme dhammasaññi yo ca dhamme adhammasaññi.
 dve puggalā paṇḍitā yo ca adhamme adhammasaññi yo ca
 dhamme dhammasaññi. apare pi dve puggalā bālā yo ca
 avinayo . . . yo ca vinayo . . . ; dve puggalā paṇḍitā yo ca
 avinayo . . . ; dvinnam puggalānam āsavā vaḍḍhanti yo ca
 na kukkucāyitabbam kukkucāyati yo ca kukkucāyitabbam

na kukkucēyati. dvinnam puggalānam āsavā na vaḍḍhanti
yo ca na kukkucēyitaḍḍham na kukkucēyanti yo ca kukkucē-
yitaḍḍham kukkucēyati. aparesam pi dvinnam puggalānam
āsavā vaḍḍhanti yo ca akappiye kappiyasaññi yo ca kappiye
akappiyasaññi. dvinnam p. ā. na vaḍḍhanti yo ca akappiye
akappiyasaññi yo ca kappiye kappiyasaññi. aparesam pi
dvinnam p. ā. vaḍḍhanti yo ca anāpattiya āpattisaññi . . . ;
dvinnam p. ā. na vaḍḍhanti yo ca anāpattiya anāpattisaññi
. . . ; aparesam pi dvinnam p. ā. vaḍḍhanti yo ca adhamme
dhammasaññi . . . ; dvinnam p. ā. na vaḍḍhanti yo ca
adhamme adhammasaññi . . . ; aparesam pi dvinnam p. ā.
vaḍḍhanti yo ca avinaye . . . ; dvinnam puggalānam āsavā
na vaḍḍhanti yo ca avinaye avinayaññi yo ca vinaye vina-
yasaññi.

duka nīṭṭhitā, tass' uddānam :

saññā, laddhā ca, saddhammā, parikkhārā ca, puggalā,
saccam, bhūmi, nikkhamanto, ādiyaṇto, samādiyam, |
karonto, dento, gaṇhanto, paribhogena, ratti ca,
arupā, chindam, chādento, dhārento ca, uposathā, |
pavāraṇā, kammāparā, vatthu, aparā, dosā ca,
aparā dve ca, sampatti, nānā, samānam eva ca, |
pārāji, saṃghā, thullaccāyam, pācitti, pāṭidesani,
dukkaṭṭā, dubbhāsītā c' eva, satta āpattikkhandhā ca, |
bhijjati, upasampadā, tath' eva apare duve,
na vatthabbam, na dātabbam, abhabbā, bhabbam eva ca, |
sañcecca, sātisārā ca, paṭikkosā, nissāraṇā,
osāraṇā, paṭiññā ca, paṭiggahā, paṭikkhipā, |
upaghāti, codanā ca, kaṭhīnā ca duve tathā,
civarā, patta-maṇḍalā, adhiṭṭhānā tath' eva dve, |
vikappanā ca, vinayā, venayikā ca, sallekhā,
āpajjati ca, vuṭṭhāti, parivāsā, apare dve, |
dve mānattā, apare ca, ratticochedo, anādari,
dve loṇā, tayo apare, paribhog', akkosena ca, |
pesuññam ca, gaṇā, vassa-ṭhapanā, bhāra-kappiyam,
anāpatti, adhamma-dhammā, vinaye, āsave tathā 'ti. || 2 ||

atth' āpatti tiṭṭhante bhagavati āpajjati no parinibbute,
atth' āpatti parinibbute bhagavati āpajjati no tiṭṭhante, atth'

âpatti tiṭṭhante pi bhagavati âpajjati parinibbante pi. atth' âpatti kâle âpajjati no vikâle, atth' âpatti vikâle âpajjati no kâle, atth' âpatti kâle o' eva âpajjati vikâle ca. atth' âpatti rattim âpajjati no divâ . . . divâ âpajjati no rattim . . . rattim o' eva âpajjati divâ ca. atth' âpatti dasavasso âpajjati no ânadasavasso . . . ânadasavasso âpajjati no dasavasso . . . dasavasso o' eva âpajjati ânadasavasso ca. atth' âpatti pañcavasso âpajjati no ânapañcavasso . . . atth' âpatti kusalacitto âpajjati, atth' âpatti akusalacitto âpajjati, atth' âpatti abyâkatacitto âpajjati. atth' âpatti sukhavedanâsamanâgi âpajjati, a. â. dukkhavedanâsamanâgi âpajjati, a. â. adukkhamasukhavedanâsamanâgi âpajjati. tîpi codanâvatthûni diṭṭhena sutena parisankhâya. tayo salâkagâhâ gûlbako vivatako esakappa-jappako. tayo paṭikkhepâ mahicchatâ asantuṭṭhitâ asallekhatâ. tayo anuññâtâ appicchâtâ santuṭṭhitâ sallekhatâ. aparo pi tayo paṭikkhepâ mahicchatâ asantuṭṭhitâ amattaññûtâ. tayo anuññâtâ appicchâtâ santuṭṭhitâ mattaññûtâ. tisso paññattiyo paññatti anupaññatti anuppannapaññatti. aparâpi tisso paññattiyo sabbatthapaññatti padesapaññatti sâdhâraṇapaññatti. aparâpi tisso paññattiyo asâdhâraṇapaññatti ekatopaññatti ubhatopaññatti. atth' âpatti bâlo âpajjati no paṇḍito, a. â. paṇḍito âpajjati no bâlo, a. â. bâlo o' eva âpajjati paṇḍito ca. atth' âpatti kâle âpajjati no juṇhe . . . juṇhe âpajjati no kâle . . . kâle o' eva âpajjati juṇhe ca. atthi kâle kappati no juṇhe, atthi juṇhe kappati no kâle, atthi kâle o' eva kappati juṇhe ca. atth' âpatti hemante âpajjati no gimbo no vasse, a. â. gimhe âpajjati no hemante no vasse, a. â. vasse âpajjati no hemante no gimhe. a. â. saṃgho âpajjati na gaṇo na puggalo . . . gaṇo âp. na saṃgho na puggalo . . . puggalo âp. na saṃgho na gaṇo. atthi saṃghassa kappati na gaṇassa na puggalassa, atthi gaṇassa kappati na saṃghassa na puggalassa, atthi puggalassa kappati na saṃghassa na gaṇassa. tisso châdanâ, vatthum châdeti no âpattim, âpattim châdeti no vatthum, vatthum o' eva châdeti âpattim ca. tisso paṭicchâdiyo jantâgharapaṭicchâdi udakapaṭicchâdi vatthapaṭicchâdi. tîpi paṭicchannâni vahanti no vivaṭâni, mâtuḡâmo paṭicchanno vahati no vivaṭo, brâhmanânam mantâ paṭicchannâ vahanti no vivaṭâ, micchâdiṭṭhi

paṭiccehannā vāhāti no vivatā. tiṇi vivatāni virocanti no paṭiccehannāni, cādamandaḷaṃ vivataṃ virocati no paṭiccehannaṃ, suriyamaṇḍalaṃ vivataṃ . . ., tathāgatappavedīto dhammavināyo vivato virocati no paṭiccehanno. tayo senāsanaḡāhā purimako pacchimako antarāmuttako. atth' āpatti gilāno āpajjati no agilāno, a. ā. agilāno āpajjati no gilāno, a. ā. gilāno c' eva āpajjati agilāno ca. tiṇi adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. tiṇi dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. tayo parivāsa paṭiccehannaparivāso apaṭiccehannaparivāso suddhantaparivāso. tayo mānattā paṭiccehannamānattam apaṭiccehannamānattam paḷkhamānattam. tayo parivāsikassa bhikkhuno ratticchedā sahavāso vippavāso anārocanā. atth' āpatti anto āpajjati no bahi, a. ā. bahi āpajjati no anto, a. ā. anto c' eva āpajjati bahi ca. atth' āpatti antosīmāya āpajjati no bahisīmāya, a. ā. bahisīmāya āpajjati no antosīmāya, a. ā. antosīmāya c' eva āpajjati bahisīmāya ca. tiḥ' ākārehi āpattim āpajjati kāyena āpajjati vācāya āpajjati kāyena vācāya āpajjati. aparehi pi tiḥ' ākārehi āpattim āpajjati saṃghamaññhe gaṇamaññhe puggaḷassa santike. tiḥ' ākārehi āpattiyā vuṭṭhāti kāyena vuṭṭhāti vācāya vuṭṭhāti kāyena vācāya vuṭṭhāti. aparehi pi tiḥ' ākārehi āpattiyā vuṭṭhāti saṃghamaññhe gaṇamaññhe puggaḷassa santike. tiṇi adhammikāni amūḷhavinayassa dānāni. tiṇi dhammikāni amūḷhavinayassa dānāni. tiḥ' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṃgho tajjanīyakammaṃ kareyya, bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako vivādakārako bhassakārako saṃgho adhikarāṇakārako, bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, gihisaṃsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṃsaṃsaṃgehi. tiḥ' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṃgho nissaya-kammaṃ kareyya, bhaṇḍanakārako . . . gihisaṃsaṃsaṃgehi. tiḥ' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṃgho pabbājanīyakammaṃ kareyya, bhaṇḍanakārako hoti — la — saṃgho adhikarāṇakārako, bālo hoti abyatto āpattibahulo anapadāno, kuladāssako hoti pāpasamācāro pāpasamācārā dissanti c' eva suyyanti ca. tiḥ' aṅgehi . . . paṭisaṇṇīyakammaṃ kareyya, bhaṇḍanakārako . . . anapadāno, gihī ukkosati paribhāsatī. tiḥ' aṅgehi . . . āpattiyā adassane ukkhepanīyakammaṃ

kareyya, bhaṇḍanakāraḁo . . . anapadāno, āpattiṃ āpajjivā
 na icchati āpattiṃ passitum. tiḁ' aṅgehi . . . āpattiya
 appaṭikamme ukkhepaniyakammaṃ kareyya, bhaṇḍanakā-
 raḁo . . . anapadāno, āpattiṃ āpajjivā na icchati āpattiṃ
 paṭikātaṃ. tiḁ' aṅgehi . . . pāpikāya dīṭṭhiya appaṭinissagge
 ukkhepaniyakammaṃ kareyya, bhaṇḍanakāraḁo . . . anapa-
 dāno, na icchati pāpikaṃ dīṭṭhiṃ paṭinissajjitum. tiḁ'
 aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno ākaṅkhamāno saṃgho
 āgālbhāya ceteyya, bhaṇḍanakāraḁo . . . anapadāno, gihī-
 saṃsaṭṭho viharati ananulomikehi gihisaṃsaṃggehi. tiḁ'
 aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno kammaṃ kātabbam, alajji
 ca hoti bālo ca apakatatto ca. aparehi pi tiḁ' aṅgehi sam-
 annāgatassa bhikkhuno kammaṃ kātabbam, adhīsīle silavi-
 panṇo hoti, aṃbhācāre ācāravipannaṃ hoti, atidīṭṭhiya dīṭṭhi-
 panṇo hoti. aparehi pi tiḁ' aṅgehi . . . kāyikena dāvena
 samannāgato hoti, vācasikena d. s. h., kāyikavācasikena
 d. s. hoti. aparehi pi . . . kāyikena anācārena samannāgato
 hoti, vācasikena . . . kāyikavācasikena anācārena s. hoti.
 aparehi pi . . . kāyikena upaghātikena . . . aparehi pi . . .
 kāyikena micchājīvena . . . aparehi pi tiḁ' aṅgehi samannā-
 gatassa bhikkhuno kammaṃ kātabbam, āpattiṃ āpanno
 kammakato upasampādeti nissayaṃ doti sāmaṇeraṃ upaṭṭhā-
 peti. aparehi pi . . . yāya āpattiya saṃghena kammaṃ
 kataṃ hoti taṃ āpattiṃ āpajjati aññaṃ vā tādīsikaṃ tato vā
 pāpīṭṭhataram. aparehi pi . . . buddhassa aṇaṇṇam bhāsaṭi,
 dhammassa aṇaṇṇam bhāsaṭi, saṃghassa aṇaṇṇam bhāsaṭi.
 tiḁ' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno saṃghamaṃjje upo-
 satham ṭhapentassa alaṃ bhikkhu mā bhaṇḍanaṃ mā kaḁa-
 haṃ mā viggahaṃ mā vivādan ti omadditvā saṃghena
 uposatho kātabbo, alajji ca hoti bālo ca apakatatto ca.
 tiḁ' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno saṃghamaṃjje pavā-
 raṇaṃ ṭhapentassa alaṃ bhikkhu . . . saṃghena pavāre-
 tabbam, alajji . . . apakatatto ca. tiḁ' aṅgehi samannā-
 gatassa bhikkhuno na kāci saṃghasammuti dātabbā, alajji
 . . . apakatatto ca. tiḁ' aṅgehi samannāgatena bhikkhunā
 saṃghe na voharitabbam, alajji . . . apakatatto ca. tiḁ' aṅgehi
 samannāgato bhikkhu na kismiṇci paccakāhāne ṭhapetabbo,
 alajji . . . apakatatto ca. tiḁ' aṅgehi samannāgatassa bhi-

kkhuno nissāya na vatthabbam, alajji . . . apakatatto ca. tih' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno nissayo na dātabbo, alajji . . . apakatatto ca. tih' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno okāsakammam kārāpentassa nālam okāsakammam kātum, alajji . . . apakatatto ca. tih' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno savacaniyam na dātabbam, alajji . . . apakatatto ca. tih' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno vinayo na pucchitabbo, alajji . . . apakatatto ca. tih' aṅgehi samannāgatena bhikkhunā vinayo na pucchitabbo, alajji . . . apakatatto ca. tih' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno vinayo na vissajjetabbo, alajji . . . apakatatto ca. tih' aṅgehi samannāgatena bhikkhunā vinayo na vissajjetabbo, alajji . . . apakatatto ca. tih' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno anuyogo na dātabbo, alajji . . . apakatatto ca. tih' aṅgehi samannāgatena bhikkhunā saddhim vinayo na sākacchātabbo, alajji . . . apakatatto ca. tih' aṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbam — la — na nissāyo dātabbo — la — na sāmaṇero upatthāpetabbo, alajji . . . apakatatto ca. tayo uposathā cātuddasiko pannarasiko sāmaggīuposatho. apare pi tayo uposathā saṃghe uposatho gaṇe uposatho puggale uposatho, apare pi tayo uposathā suttuddeso uposatho pārisuddhiuposatho adhiṭṭhānuposatho. tisso pavāraṇā cātuddasikā pannarasikā sāmaggipavāraṇā. aparāpi tisso pavāraṇā saṃghe pavāraṇā gaṇe pavāraṇā puggale pavāraṇā. aparāpi tisso pavāraṇā tevācikā p. dvevācikā p. samānavassikā pavāraṇā. tayo āpāyikā nerayikā idam appahāya yo ca abrahmacāri brahmacāripatihāno yo ca asuddhabrahmacāri parisuddhabrahmacariyam carantam amūlakena abrahmacariyena anuddhamseti, yo cāyam evaṃvādī evaṃdiṭṭhi n' atthi kāmesu doso 'ti so kāmesu pātabyatam āpejati. tiṇi akusalamūlāni lobho akusalamūlam doso akusalamūlam moho akusalamūlam. tiṇi kusalamūlāni alobho kusalamūlam adoso kusalamūlam amoho kusalamūlam. tiṇi duccarītāni kāyaduccaritam vaci-duccaritam manoduccaritam. tiṇi sucarītāni kāyasucaritam vaci-sucaritam manosucaritam. tayo atthavase paṭicca bhagavatā kulesu tikabhojanam paññattam dumaṅkūnam puggalānam niggaḥāya pesalānam bhikkhūnam phāsuvihārūya mā pāpicchā pakkham nissāya saṃgham

bhindeyyum kulācuddayatāya ca. tili asaddhammehi abhi-
bhūto pariyādinnacitto Devadatto āpāyiko nerayiko kappatttho
ntekiecho, pāpicchatā pāpamittatā oramattakena viśesādhi-
gamena antarāvosaṇam āpādi. tisso sammutiyo daṇḍa-
sammuti sikkāsammuti daṇḍasikkāsammuti. tisso pādukā
dhuvattthāniyā asaṃkamaniyā vacceapādukā passāvapādukā
ācumanapādukā. tisso pādaghamaṇiyo sakkharā kaṭṭhalā
samuddaphenako 'ti.

tikā nitthitā. tass' uddānam :

tiṭṭhante, kāle, rattim ca, dasa, pañca, kusalena,
vedanā, codanāvattthu, salākā, dve paṭikkhipā, |
paññatti, apare dve ca, bālo, kāle ca, kappati,
hemante, saṃgho, saṃghassa, chādanā ca, paṭiechādi, |
paṭiechannā, vivaṭā ca, senāsana-gilāyanā,
pātimokkham, parivāsam, mānattā, parivāsikā, |
anto, anto ca sīmāya, āpajjati, punāpare,
vuṭṭhāti, apare e' eva, amūlḥavinayā duve, |
tajjanīyā, nissayā ca, pabbājaniya-paṭisāraṇi,
ndassanāpaṭikamme, anissagge ca diṭṭhiyā, |
āgāḥha-kamm'-ādhisīle, dav'-ānācāra-ghātikā,
ājiv'-āpannā, tādisikā, avañṇ'-uposathena ca, |
pavāraṇā, sammuti ca, vohāra-paccekena ca,
na vatthabbam, na dātabbam, okāsam na kare tathā, |
na kare savacaniyam, na pucchitabbakā duve,
na vissajje duve e' eva, amuyogam pi no dade, |
sākakchā, upasampadā, nissaya-sāmaṇerā ca,
uposathā tikā tīṇi, pavāraṇā tikā tayo, |
āpāyikā, akusalā, kusalā, caritā duve,
tikabhojan'-asaddhamme, sammuti, pādukena ca,
pādaghamaṇikā e' eva : uddānan tikake idan ti. || 3 ||

atth' āpatti sakavācāya āpajjati paravācāya vuṭṭhāti, atth'
āpatti paravācāya āpajjati sakavācāya vuṭṭhāti, a. ā. sak.
āpajjati sak. vuṭṭhāti, a. ā. par. āpajjati par. vuṭṭhāti. atth'
āpatti kāyena āpajjati vācāya vuṭṭhāti . . . vācāya, kāyena
. . . kāyena, kāyena . . . vācāya āpajjati vācāya vuṭṭhāti.
atth' āpatti pasutto āpajjati paṭibuddho vuṭṭhāti . . . paṭi-

buddho, pasutto . . . pasutto, pasutto . . . paṭibuddho
 āpajjati paṭibuddho vuṭṭhāti. atth' āpatti acittako āpajjati
 sacittako vuṭṭhāti . . . sacittako, acittako . . . acittako,
 acittako . . . sacittako āpajjati sacittako vuṭṭhāti. atth'
 āpatti āpajjanto deseti desento āpajjati, a. ā. āpajjanto vuṭṭhāti
 vuṭṭhahanto āpajjati. a. ā. kammena āpajjati akammena
 vuṭṭhāti, a. ā. akammena āpajjati kammena vuṭṭhāti, atth'
 āpatti kammena āpajjati kammena vuṭṭhāti, a. ā. akammena
 āpajjati akammena vuṭṭhāti. cattāro anariyavohārā aditṭhe
 diṭṭhavādītā asute sutavādītā amute mutavādītā aviññāte
 viññātavādītā. cattāro ariyavohārā aditṭhe aditṭhavādītā
 . . . aviññāte aviññātavādītā. apare pi cattāro anariyavo-
 hārā diṭṭhe aditṭhavādītā sute asutavādītā mute amutavādītā
 viññāte viññātavādītā. cattāro ariyavohārā diṭṭhe diṭṭha-
 vādītā . . . viññāte viññātavādītā. cattāro pārājikā bhi-
 kkhūnaṃ bhikkhūhi sādharṇā. cattāro pārājikā bhi-
 kkhūnaṃ bhikkhūhi asādharaṇā. cattāro parikkhārā, atthi
 parikkhārā rakkhitaḥ gopetaḥ mamāyitaḥ paribhuñji-
 taḥ, atthi p. rakkhitaḥ gopetaḥ na mamāyitaḥ pari-
 bhūñjitaḥ, atthi p. rakkhitaḥ gopetaḥ na mamāyitaḥ
 na paribhuñjitaḥ, atthi p. na rakkhitaḥ na gopetaḥ na
 mamāyitaḥ na paribhuñjitaḥ. atth' āpatti sammukhā
 āpajjati parammukhā vuṭṭhāti, a. ā. parammukhā āpajjati
 sammukhā vuṭṭhāti . . . sammukhā, sammukhā . . .
 parammukhā āpajjati parammukhā vuṭṭhāti. atth' āpatti
 ajānanto āpajjati jānanto vuṭṭhāti . . . jānanto, ajānanto
 . . . ajānanto, ajānanto . . . jānanto āpajjati jānanto vuṭṭhāti.
 catūh' ākārehi āpattiṃ āpajjati, kāyena āpajjati, vācāya āp.,
 kāyena vācāya āp., kammavācāya āpajjati. aparehi pi catūh'
 ākārehi āpattiṃ āpajjati saṃghamaññhe gopamaññhe pugga-
 lassa santike liṅgapātubhāvena. catūh' ākārehi āpattiyaṃ
 vuṭṭhāti, kāyena vuṭṭhāti, vācāya v., kāyena vācāya v.,
 kammavācāya vuṭṭhāti. aparehi pi catūh' ākārehi āpattiyaṃ
 vuṭṭhāti saṃghamaññhe . . . liṅgapātubhāvena, saba paṭi-
 lābhena purimaṃ jahati pacchime paṭiṭṭhāti viññattiyo
 paṭippassambhanti paṇṇattiyo nīrujjhanti. saba paṭilābhena
 pacchimaṃ jahati purime paṭiṭṭhāti viññattiyo paṭippassam-
 bhanti paṇṇattiyo nīrujjhanti. catasso codanā sīlavipattiyaṃ

codeti ācāravipattiya c. dīṭṭhivipattiya c. ājivavipattiya codeti. cattāro parivāsā paṭiccehannaparivāso apaṭiccehannaparivāso suddhantaparivāso samodhānaparivāso. cattāro mānattā paṭiccehannamānattam apaṭiccehannamānattam pakkhamānattam samodhānamānattam. cattāro mānattacārikassa bhikkhuno raticchedā sabhavāso vippavāso anārocanaṁ ūne gaṇe carati. cattāro sāmukkaṃsā. cattāro paṭiggahītaparibhogā yāvakālikam yāmakālikam sattāhakālikam yāvajivikam. cattāri mahāvikaṭāni gūtho muttam chārīkā mattikā. cattāri kammāni apalokanakammam űattikammam űattidutiya-kammam űatticatutthakammam. aparāni pi cattāri kammāni adhammena vaggakammam adhammena samaggakammam dhammena vaggakammam dhammena samaggakammam. catasso vipattiyo sīlavipatti ācāravipatti dīṭṭhivipatti ājivavipatti. cattāri adhikaraṇāni vivādādhikaraṇam anuvādādhikaraṇam āpattādhikaraṇam kiccādhikaraṇam. cattāro parisadūsanaṁ, bhikkhu dussīlo pāpadhammo parisadūsano, bhikkhuno dussīlā pāpadhammā parisadūsanaṁ, upāsako dussīlo p. p., upāsikā dussīlā p. parisadūsanaṁ. cattāro parisasobhaṇā, bhikkhu sīlavā kalyāṇadhammo parisasobhaṇo, bhikkhuno . . . upāsako . . . upāsikā sīlavatī kalyāṇadhammā parisasobhaṇā. atth' āpatti āgantuko āpajjati no āvāsiko, atth' āpatti āvāsiko āp. no āgantuko, atth' āpatti āgantuko e' eva āp. āvāsiko ca, atth' āpatti n' eva āgantuko āp. no āvāsiko. atth' āpatti gamiko āp. no āvāsiko . . . atth' āpatti n' eva gamiko āp. no āvāsiko. atthi vatthunānattatā no āpattinānattatā, atth' āpattin. no vatthun., atthi vatthun. e' eva āpattin. ca, atthi n' eva vatthun. no āpattinānattatā. atthi vatthusabhāgatā no āpattisabhāgatā . . . atthi n' eva vatthusabhāgatā no āpattisabhāgatā. atth' āpatti upajjhāyo āpajjati no saddhivibārīko . . . atth' āpatti n' eva upajjhāyo āp. no saddhivibārīko. atth' āpatti ācariyo āpajjati no antevāsiko . . . atth' āpatti n' eva ācariyo āpajjati no antevāsiko. cattāro paccayaṁ anāpatti vassacchedussa, samgho vā bhinno hoti samgham vā bbinditukāmaṁ honti jīvitantarāyo vā hoti brahmacariyantarāyo vā hoti. cattāri vaci-duccarītāni musāvādo pisuṇavācā pharusavācā samphappalāpo. cattāri vaci-sucarītāni saccavācā apisuṇā vācā saṇḍā vācā mantābhāsā.

atthi ādiyanto garukaṃ āpattiṃ āpajjati payojento lahukaṃ,
 atthi ādiyanto lahukaṃ āp. āp. payojento garukaṃ, atthi
 ādiyanto pi payojento pi garukaṃ āp. āp., atthi ād. pi pay.
 pi lahukaṃ āp. āpajjati. atthi puggalo abhivādanāraho no
 paccuttāhānāraho, atthi puggalo pacc. no abh., atthi puggalo
 abh. o' eva pacc. ca, atthi puggalo n' eva abh. no paccuttāhā-
 nāraho, atthi puggalo āsanāraho no abhivādanāraho . . .
 atthi puggalo n' eva āsanāraho no abhivādanāraho. atth'
 āpatti kāle āpajjati no vikāle . . . a. ā. n' eva kāle āpajjati
 no vikāle. atthi paṭiggahitaṃ kāle kappati no vikāle . . .
 atthi paṭiggahitaṃ n' eva kāle kappati no vikāle. atth'
 āpatti paccantimesu janapadesu āpajjati no majjhimesu,
 a. ā. majjhimesu j. āp. no paccantimesu, a. ā. paccantimesu c'
 eva j. āp. majjhimesu ca, a. ā. n' eva paccantimesu j. āp. no
 majjhimesu. atthi paccantimesu janapadesu kappati no
 majjhimesu . . . atthi n' eva pacc. j. kappati no majjhimesu.
 atth' āpatti anto āpajjati no bahi . . . a. ā. n' eva anto
 āpajjati no bahi. atth' āpatti antosīmāya āpajjati no bahisi-
 māya . . . a. ā. n' eva antosīmāya āpajjati no bahisīmāya.
 atth' āpatti gāme āpajjati no araṇṇe . . . a. ā. n' eva gāme
 āpajjati no araṇṇe. catasso codanā vatthusandassanā āpatti-
 sandassanā samvāsapaṭikkhepo sāmācīpaṭikkhepo. cattāro
 pubbakiccā, cattāro pattakallā, cattāri anaṇṇāpācittiyāni.
 catasso bhikkhusammutiyo. cattāri agatigamanāni chandā-
 gatiṃ gacchati dosāgatiṃ g. mohāgatiṃ g. bhayāgatiṃ
 gacchati. cattāri nāgatigamanāni na chandāgatiṃ gacchati
 . . . na bhayāgatiṃ gacchati. catūh' aṅgehi samannāgato
 alajji bhikkhu saṃghaṃ bhindati chandāgatiṃ gacchanto
 . . . bhayāgatiṃ gacchanto. catūh' aṅgehi samannāgato
 pesalo bhikkhu bhinnam saṃghaṃ samaggaṃ karoti na
 chandāgatiṃ gacchanto . . . na bhayāgatiṃ gacchanto.
 catūh' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno vinayo na puechi-
 tabbo chandāgatiṃ gacchati . . . bhayāgatiṃ gacchati.
 catūh' aṅgehi samannāgatena bhikkhunā vinayo na puechi-
 tabbo . . . catūh' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno vinayo
 na vissajjetabbo . . . catūh' aṅgehi samannāgatena bhi-
 kkhunā vinayo na vissajjetabbo . . . catūh' aṅgehi samannā-
 gatassa bhikkhuno anuyogo na dātabbo . . . catūh' aṅgehi

samannāgatena bhikkhunā saddhīm vinayo na sākacchātabbo
chandāgatiṃ gacchati . . . bhayāgatiṃ gacchati. attḥ'
āpatti gilāno āpajjati no agilāno . . . attḥ' āpatti o' eva
gilāno āpajjati no agilāno. cattāri adhammikāni pātimokkha-
ṭṭhapanāni. cattāri dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni.

catukkamaṃ nīṭṭhitaṃ. tass' uddānaṃ :

sakavācāya, kāyena, pasutto ca, acīttako,
āpajjanto ca, kammena, vohārā caturo tathā,|
bhikkhūnaṃ bhikkunīnaṃ ca, parikkhāro ca, sammukhā,
ajāna-kāyo, majjhe ca, vuṭṭhāti duvidhā tathā,|
paṭilābhena, codanā, parivāśā ca vuccati,
mānattā, cārikā cāpi, sāmukkamaṃ, paṭiggahi,|
mahāvikaṣa-kammāni, puna kamma-vipattiyo,
adhikaraṇā, dussilā ca, sobhaṇ'-āgantukena ca,|
gamiko, vatthunācattā, sabhāg', upajjhāyena ca,
ācariyo, paccayā vā, duccaritaṃ, sucaritaṃ,|
ādiyanto, puggalo ca, arahā, āsanena ca,
kāle ca, kappati o' eva, paccantīme ca kappati,|
anto, unto ca sīmāya, gāme ca, codanāya ca,
pubbakiccaṃ, pattakallaṃ, anaññā, sammutiyā ca,|
agati nāgati o' eva, alajji, pesalena ca,
pucchitabbā duve o' eva, vissajjeyya tathā duve,
anuyogo ca, sākacchā, gilāno, ṭṭhapanena cā 'ti. ||4||

pañca āpattiyo. pañca āpattikkhandhā. pañca vinitavat-
thūni. pañca kammāni ānantarikāni. pañca puggalā niyatā.
pañca cchedanā āpattiyo. pañcah' ākārehi āpattiṃ āpajjati.
pañca āpattiyo musāvādapaccayā. pañcah' ākārehi kammaṃ
na upeti, sayam vā kammaṃ na karoti, paraṃ vā na ajjhesati,
chandaṃ vā pārisuddhiṃ vā na deti, kayiramāne kamme
paṭikkosati, kate vā pana kamme adhammadiṭṭhi hoti. pañcah'
ākārehi kammaṃ upeti, sayam vā kammaṃ karoti, paraṃ
vā ajjhesati, chandaṃ vā pārisuddhiṃ vā deti, kayiramāne
kamme na paṭikkosati, kate vā pana kamme dhammadiṭṭhi
hoti. pañca piṇḍapātikassa bhikkhuno kappanti anāman-
tāro gaṇabhojanaṃ paraṃparabhojanaṃ anadhiṭṭhānaṃ
avikappanā. pañcah' aṅgehi samannāgato bhikkhu ussaṅki-

taparisañkito hoti pāpabhikkhu pi akuppadhammo pi, vesī-
 yāgocaro vā hoti vidhavāgocaro vā hoti thullakumārīgocaro
 vā hoti paṇḍakagocaro vā hoti bhikkhunīgocaro vā hoti.
 pañca telāni tilatelaṃ sāsapatelaṃ madhukatelaṃ eraṇḍaka-
 telaṃ vasātelaṃ. pañca vasāni acchavasam macchavasam
 susukāvasam sūkaravasam gadrabhavasam. pañca byasanāni
 nātibyasanaṃ bhogaby. rogaby. aślaby. diṭṭhibyasanaṃ.
 pañca sampadā nātisampadā bhogas. ārogyas. aślas. diṭṭhi-
 sampadā. pañca nissayaapaṭippassaddhiyo upajjhāyamhā,
 upajjhāyo pakkanto vā hoti vibbhanto vā kālamkato vā
 pakkhasamkato vā, āpatti yeva pañcami. pañca paggalā
 na upasampādetabbā addhānahīno aṅgahīno vatthuvipanno
 karaṇadukkaṭako aparipūro. pañca paṇsukūlāni sosānikam
 pāpaṇikam undurakkhāyitaṃ upacikakkhāyitaṃ aggida-
 dḍham. aparāni pi pañca paṇsukūlāni gokhāyitaṃ ajika-
 kkhāyitaṃ thūpacīvaraṃ ābhisekikaṃ gatapaṭiyāgataṃ.
 pañca avahārā theyyāvahāro pasayhāvahāro parikappāvahāro
 paṭiechannāvahāro kusāvahāro. pañca mahācorā santo sam-
 vijjamānā lokasmim. pañca avissajjiyāni. pañca avebhaṅgi-
 yāni. pañcāpattiyo kāyato samuṭṭhanti na vācato na cittato.
 pañcāpattiyo kāyato ca vācato ca samuṭṭhanti na cittato.
 pañcāpattiyo desanāgāminiyo. pañca saṃghā. pañca pāti-
 mokkhuḍḍesā. sabbapaccantīmesu janapadesu vinayadhara-
 pañcamena gaṇena upasampādetabbam. pañcānisamsā kathī-
 natthāro. pañca kammāni. yāvataṭṭhake pañca āpattiyo.
 pañcah' ākārehi adinnaṃ ādiyantassa āpatti pārājikassa.
 pañcah' ākārehi adinnaṃ ādiyantassa āpatti thullaccayassa.
 pañcah' āk. ad. ād. āpatti dukkaṭassa. pañca akappiyāni na
 paribhuñjitabbāni, adinnaṃ ca hoti, aviditaṃ ca hoti, akappiyaṃ
 ca h., apatiggahitaṃ ca h., akatātirittaṃ ca hoti. pañca
 kappiyāni paribhuñjitabbāni, dinnaṃ ca hoti . . . katātirittaṃ
 ca hoti. pañca dānāni apuññāni puññasammatāni lokassa
 majjudānaṃ samajjadānaṃ itthidānaṃ usabhadānaṃ citta-
 kammadānaṃ. pañca uppannā duppaṭivīnodiya, uppanno
 rāgo duppaṭivīnodiyo, uppanno doṣo d., upp. moho d.,
 uppannaṃ paṭibhānaṃ duppaṭivīnodiyaṃ, uppannaṃ gamiya-
 cittaṃ duppaṭivīnodiyaṃ. pañcānisamsā sammajjaniya, saka-
 cittaṃ pasidati, paracittaṃ pasidati, devatā attamaṇā honti,

na jânâti, ubhayâni kho pan' assa pâtimokkhâni na vitthârena svâgatâni honti na suvibhattâni na suppvattîni na suvinicchitâni suttaso anubyañjanaso. pañcah' aṅgehi . . . ubhayâni kho pan' assa pâtimokkhâni vitthârena svâgatâni honti suvibhattâni suppvattîni suvinicchitâni suttaso anubyañjanaso, aparehi pi . . . âpattânâpattim na jânâti . . . dutṭhullâduttṭhullam âpattim na jânâti, adhikaraṇe ca na vinicchaya-kusalo hoti. pañcah' aṅgehi . . . adhikaraṇe ca vinicchaya-kusalo hoti. pañca âraññakâ, mandattâ momuhattâ âraññako hoti, pâpiccho icchâpakato âraññako hoti, ummâdâ cittakkhopâ âr. h., vaṇṇitam buddhehi buddhasâvakehîti âr. h., api ca appicchañ ñeva nissâya santuttṭhiñ ñeva nissâya sellekhañ ñeva nissâya pavivekañ ñeva nissâya idamatṭhitañ ñeva nissâya âraññako hoti. pañca piṇḍapâtikâ — la — pañca paṇsukûlikâ, pañca rukkhamûlikâ, p. sosânikâ, p. abbhokâsikâ, p. tceivarikâ, p. sapadânuçarikâ, p. nesajjikâ, p. yathâsanthatikâ, p. ekâsanikâ, p. khalupacchâbhattikâ, p. pattapiṇḍikâ, mandattâ momuhattâ pattapiṇḍiko hoti . . . idamatṭhitañ ñeva nissâya pattapiṇḍiko hoti. pañcah' aṅgehi samannâgatena bhikkhunâ nânissitena vatthabbam, uposatham na jânâti, uposathakammaṃ na j., pâtimokkham na j., pâtimokkhuddesaṃ na j., ûnapaṇcavasso hoti. pañcah' aṅgehi samannâgatena bhikkhunâ anissitena vatthabbam, uposatham jânâti . . . pañcavasso vâ hoti atirekapañcavasso vâ. aparehi pi p. a. sam. bh. nânissitena vatthabbam, pavâraṇam na jânâti, pavâraṇakammaṃ na jânâti, pâtimokkham na jânâti, pâtimokkhuddesaṃ na jânâti, ûnapaṇcavasso hoti. pañcah' aṅgehi sam. bh. anissitena vatthabbam . . . atirekapañcavasso vâ. aparehi pi p. a. sam. bh. nânissitena vatthabbam, âpattânâpattim na jânâti, lahukagarukam âpattim na jânâti, sâvasesânavaśesaṃ âpattim na jânâti, dutṭhullâduttṭhullam âpattim na jânâti, ûnapaṇcavasso hoti. pañcah' aṅgehi sam. bh. anissitena vatthabbam . . . dutṭhullâduttṭhullam âpattim jânâti, pañcavasso vâ hoti atirekapañcavasso vâ. pañcah' aṅgehi samannâgatâya bhikkhuniyâ nânissitâya vatthabbam, uposatham na jânâti, uposathakammaṃ na jânâti, pâtimokkham na j., pâti mokkhuddesaṃ na jânâti, ûnapaṇcavassâ hoti. pañcah'

aṅgehi samannāgatāya bhikkhuniyā anissitāya vatthabbam
. . . atirekapañcavassā vā. aparehi pi pañcah' aṅgehi
samannāgatāya bhikkhuniyā . . . *(the same paragraphs as
before, with reference to the Bhikkhunis instead of the Bhikkhus)*
. . . dutṭhullāduṭṭhullam āpattiṃ jānāti, pañcavassā vā hoti
atirekapañcavassā vā. pañca ādinavā apāsādike, attāpi attā-
nam upavadati, anuvijja pi viññū garahanti, pāpako kitti-
saddo abbhuggacchati, sammūlho kālam karoti, kāyassa bheda
param maraṇā apāyam duggatiṃ vinipātam nīrayam upa-
pajjati. pañcānisamsā pāsādike, attāpi attānam na upavadati,
anuvijja pi viññū pasamsanti, kalyāṇo kittisaddo abbhugga-
cchati, asammūlho kālam karoti, kāyassa bheda param maraṇā
sugatiṃ saggam lokam upapajjati. apare pi pañca ādinavā
apāsādike, apasannā na paśidanti, pasannānam ekaccānam
aññathattam hoti, satthu sāsanaṃ akataṃ hoti, pacchimā
janatā diṭṭhānugatiṃ nāpajjati, cittam assa na paśidati.
pañcānisamsā pāsādike, apasannā paśidanti, pasannānam
bhiyyobbhāvo hoti, satthu sāsanaṃ kataṃ hoti, pacchimā janatā
diṭṭhānugatiṃ āpajjati, cittam assa paśidati. pañca ādinavā
kulūpake, anāmantaṇṇe āpajjati, raho nisajjāya āpajjati,
pañcēchanne āsane āpajjati, mātugāmassa uttarichappañcavā-
cāhi dhammam desento āpajjati, kāmasamkappabahulō ca
viharati. pañca ādinavā kulūpakassa bhikkhuno, ativelam
kulesu samsatṭhassa viharato mātugāmassa abhiññadassanaṃ,
dassane sati samsaggo, samsagge sati viṣṭāso, viṣṭāse sati
otāro, otīṇacittass' etaṃ bhikkhuno pātikanākhamaṃ anabhīrato
vā brahmacariyam carissati aññataram vā sampkiliṭṭham
āpattiṃ āpajjissati sikkham vā paccakkhāya hināyāvattissati.
pañca bijajātāni mūlabijam khandhabijam phalubijam agga-
bijam bijabijañ űeva pañcamam. pañcahi samānakappehi
phalam paribhuñjitabbam aggiparijitam satthaparijitam
nakhaparijitam abijam nivattabijañ űeva pañcamam. pañca
visuddhiyo, nidānam uddisītvā avasesam sutena sāvetabbam,
ayam paṭhamā visuddhi; nidānam uddisītvā cattāri pārāji-
kāni uddisītvā avasesam sutena sāvetabbam, ayam duttiyā
visuddhi; nidānam uddisītvā cattāri pārājikāni udd. terasa
samghādisese udd. avasesam sutena sāvetabbam, ayam tatiyā
visuddhi; nid. udd. cattāri pār. udd. ter. samgh. add. dve

aniyate udd. avasesam sutena sâvetabbam, ayam catutthâ visuddhi; vitthâren' eva pañcamî. aparâpi pañca visuddhiyo, suttuddeso pârisuddhiuposatho adhiṭṭhânaposatho pavâraṇâ sâmaggiuposatho yeva pañcamo. pañcânisamaṣâ vinayadhare, attano silukkkhandho sugutto hoti surakkhito, kukkuccapakatânam paṭisarapaṇam hoti, visârado saṃghamajjhe voharati, paccatthike saha dhammena suniggahitaṃ niggaṇhâti, saddhammaṭṭhitiyâ paṭipanno hoti. pañca adhammikâni pâtimokkhaṭṭhapanâni. pañca dhammikâni pâtimokkhaṭṭhapanâni.

pañcakaṃ niṭṭhitaṃ. tass' uddânam :

âpatti, âpattikkhandhâ, vinit'-ânantarena ca,
puggalâ, chedanâ c' eva, âpajjati ca, paccayâ, |
na upeti, upeti ca, kappant', nassaṅki, telaṇi ca,
vasam, byasanam, saṃpadâ, passaddhi, puggalena ca, |
sosâni, gokhâyitaṇi ca, theyyam, coro ca vuccati,
avissajji, avebhaṅgi, kâyato, kâyavâceto, |
desanâ, saṃgham, uddesam, paccanti, kaṭṭhinena ca,
kammâni, yâvatatiyam, pâraṇika-thulla-dukkatam, |
akappiyam, kappiyaṇi ca, apuññâ, duvinodayâ,
sammajjani, apare ca, bhâsam, âpattim eva ca, |
adhikarapaṇam, vatthum, ñatti, âpatti, ubhayâni ca,
labukathamakâ ete : kaphasukkâ vijânnatha, |
araññam, piṇḍapâtaṇi ca, paṃsu-rukka-sosânikâ,
abbhokâse, cîvaraṇi ca, sapadâno, nesajjiko, |
santhati-khalupacchâpi, pattapiṇḍakam eva ca,
uposatham, pavârapaṇam, âpattânâpattim pi ca,
kaphasukkapadâ ete bhikkhunînam pi te tathâ, |
apâsâdika-pâsâdi, tath' eva apare duve,
kulûpake, ativelam, bîjam, samapâkappi ca, |
visuddhi, apare c' eva, vinay'-âdhammikenâ ca,
dhammikâ ca tathâ vuttâ : niṭṭhitâ subhapañcaka' ti. ||5||

cha agâravâ. cha gâravâ. cha vinitavattṭhâni. cha sâ-
micîyo. cha âpattisamuttṭhânâ. cha chedanakâ âpattiyo.
chaḥ' âkârehi âpattim âpajjati. chânisamaṣâ vinayadhare.
cha paramâni. chârattam ticivarena vippavasitabbam. cha

cīvarāṇi. cha rājanāni. cha āpattiyo kāyato ca cittato ca samuṭṭhanti na vācato. cha āpattiyo vācato ca cittato ca samuṭṭhanti na kāyato. cha āpattiyo kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhanti. cha kammāni. cha vivādāmūlāni. cha anuvādamūlāni. dīghaso cha vidatthiyo sugatavidatthiyā. tiriyaṃ cha vidatthiyo. cha nissayaapaṭippassaddhiyo ācariyaṃhā. cha nhāne anupaññattiyo. vippakatacīvaraṃ ādāya pakkamati. vippakatacīvaraṃ samādāya pakkamati. chah' aṅgehi samannāgatena bhikkhūnā upasampādetabbam nissayo dātabbo sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo . . . (= Mahāvagga I. 37. 2) . . . atirekadasavasso vā. aparehi pi chah' aṅgehi samannāgatena bhikkhūnā upasampādetabbam . . . (Mahāv. I. 37. 4) . . . atirekadasavasso vā. aparehi pi chah' aṅgehi samannāgatena . . . (Mahāv. I. 37. 6) . . . atirekadasavasso vā. aparehi pi chah' aṅgehi samannāgatena . . . (Mahāv. I. 37. 8) . . . atirekadasavasso vā. aparehi pi chah' aṅgehi samannāgatena . . . (Mahāv. I. 37. 10) . . . atirekadasavasso vā. aparehi pi chah' aṅgehi samannāgatena . . . (Mahāv. I. 37. 12) . . . atirekadasavasso vā. aparehi pi chah' aṅgehi samannāgatena . . . (Mahāv. I. 37. 14) . . . atirekadasavasso vā. cha adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. cha dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni.

chakkam niṭṭhitam. tass' uddānam :

agāravā, gāravā ca, vinitā, sāmici pi ca,
 samuṭṭhānā, chedanā c' eva, ākār', ānisamsena ca,|
 paramāni ca, chārattam, cīvaraṃ, rājanāni cha,
 kāyato cittato chāpi, vācato citiāto pi cha,|
 kāyavācā cittato ca, kamma-vivādam eva ca,
 anuvādā, dīghaso ca, tiriyaṃ, nissayena ca,|
 anupaññatti, ādāya, samādāya tath' eva ca,
 asēkhe, samādupetā, saddho, adhisīlena ca,
 gilān'-ābhisamācāri, āpatt'-ādhamma-dhammikā 'ti. || 6 ||

sattāpattiyo. sattāpattikkhandhā. satta vinitavattthūni.
 satta sāmiciyo. satta adhammikā paṭiññātakarāṇā. satta
 dhammikā paṭiññātakarāṇā. sattannaṃ anāpatti sattābaka-
 raṇiyeṇa gantum. sattānisamsā vinayadhare. satta para-

māni. sattame arupuggamane nissaggiyam hoti. satta samathā. satta kammāni. satta āmakadhaññāni. tiriyaṃ satt' antarā. gaṇabhojane satta anupaññattiyo. bhesajjāni paṭiggahetvā sattāhaparamaṃ sannidhikārakaṃ paribhuñjītabbāni. katacivarapaṃ ādāya pakkamati. katacivarapaṃ samādāya pakkamati. bhikkhussa na hoti āpatti daṭṭhabbā. bhikkhussa hoti āpatti daṭṭhabbā. bhikkhussa hoti āpatti paṭikātabbā. satta adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. satta dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. sattah' aṅgehi samannāgato bhikkhu vinayadharo hoti, āpattiṃ jānāti, anāpattiṃ jānāti, lahukaṃ āp. j., garukaṃ āp. j., silavā hoti pātimokkhasamvarasamvuto viharati ācāragocarasaṃpanno anumattesu vajjesu bhayadassāvī samādāya sikkhati sikkhāpadesu, catunnaṃ jhānaṃ ābhicetasikānaṃ diṭṭhadhammasukkhavihārānaṃ nikāmalābhi hoti akiccehalābhi akasiralābhi, āsavānaṃ ca khayā anāsavañ cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme sayama abhiññā sacchikatvā upasampajja viharati. aparehi pi sattah' aṅgehi . . . garukaṃ āp. j., bahussuto hoti sutadharo sutasannicayo ye te dhammā ādikalyāṇā majjhe kalyāṇā pariyosānakalyāṇā sātthaṃ sabyañjanaṃ kevalaparipunnapaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ abhivadanti tathārūp' assa dhammā bahussutā honti dhātā vacasā paricitaṃ manasānupekkhitā diṭṭhiyā suppaṭividdhā, catunnaṃ jhānaṃ ābhicetasikānaṃ . . . upasampajja viharati. aparehi pi sattah' aṅgehi . . . garukaṃ āp. j., ubhayāni kho pan' assa pātimokkhaṇi vitthārena svāgatāni honti suvibhattāni suppayattini suvinicchitāni suttaso anubyañjanaso, catunnaṃ jhānaṃ ābhicetasikānaṃ . . . upasampajja viharati. aparehi pi sattah' aṅgehi . . . garukaṃ āp. j., anekavihitaṃ pubbenivāsaṃ anussarati seyyath' idam ekam pi jātiṃ dve pi jātiyo . . . (Suttavibh. Pār. I. 1. 6) . . . iti sākāraṃ suuddesaṃ anekavihitaṃ pubbenivāsaṃ anussarati, dībbena cakkhunā visuddhena atikkantamānusakena satte passati cavamāne . . . (Suttav. Pār. I. 1. 7, *reading* pajānāti *instead of* pajānāmi) . . . satte passati cavamāne uppañjamāne hīne paṇite suvaṇṇe dubbaṇṇe sugate duggate yathākammūpuge satte pajānāti, āsavānaṃ ca khayā . . . upasampajja viharati. aparehi pi sattah' aṅgehi . . . (*here and in the following*

paragraphs read vinayadharo sobhati instead of vinayadharo hoti.) . . . garukaṃ āp. j., silavā hoti — la — samādāya sikkhati sikkhāpadesu, catunnaṃ jhānaṃ ābhicetasikānaṃ . . . upasampajja viharati. aparehi pi sattah' aṅgehi . . . garukaṃ āp. j., bahussuto hoti — la — diṭṭhiyā suppaṭi-viddhā, catunnaṃ jhānaṃ ābhicetasikānaṃ . . . upasampajja viharati. aparehi pi sattah' aṅgehi . . . garukaṃ āp. j., ubhayāni kho paṇ' assa pātimokkhāni . . . anubyañjanaṃ, catunnaṃ jhānaṃ ābhicetasikānaṃ . . . upasampajja viharati. aparehi pi sattah' aṅgehi . . . garukaṃ āp. j., anekavihiṭaṃ pubbenivāsaṃ anussarati seyyath' idaṃ . . . iti sākāraṃ sauddesaṃ anekavihiṭaṃ pubbenivāsaṃ anussarati, dibbena cakkhunā visuddhena . . . yathākammūpage satte pajānāti, āsavānaṃ ca khayā anāsavaṃ . . . upasampajja viharati. satta asaddhammā, assaddho hoti, ahiriko hoti, anottappi h., appassuto h., kusīto h., mutṭhassati h., duppañño hoti. satta saddhammā, saddho hoti, birimā h., ottappi h., bahussuto h., āradbhaviriyo h., upatṭhitasati h., paññavā hotīti.

sattakaṃ niṭṭhitaṃ. tass' uddānaṃ :

āpatti, āpattikkhandhā, vinītā, sāmīci pi ca,
adhammikā, dhammikā ca, anāpatti ca sattahaṃ,
ānisamsā, paramāni, aruṇa-samathena ca,
kammā, āmakadhaññā ca, tiriyaṃ, gaṇabhojane,
sattāhaparamaṃ, ādāya, samādāya tath' eva ca,
na hoti, hoti, hoti ca, adhammā, dhammikāni ca,
cattāro vinayadharā, catubbikkhū ca sobhaye,
satta c' eva asaddhammā, satta saddhammā desitā 'ti. ||7||

atthānisamse sampassamānena na so bhikkhu āpattiyaṃ adassane ukkhipitabbo. atthānisamse sampassamānena paresam pi saddhāya sā āpatti desetabbā. attha yāvattatiyākā. atthah' ākārehi kulāni dūseti. attha mātikā cīvarassa uppādāya. attha mātikā kaṭhinassa ubbhārāya. attha pānāni. atthahi asaddhammehi abhihūto pariyādinnacitto Devadatto āpāyiko nerayiko kappattho atekiceho. attha lokadhammā. attha garudhammā. attha pāṭidesaniyā. atthaṅgiko musā-

vādo. añña uposathaṅgāni. añña dūteyyaṅgāni. añña
 titthiyavattāni. añña acobariyā abbhutā dhammā mahā-
 samudde. añña acobariyā abbhutā dhammā imasmīṃ
 dhammavinaye. añña anātirittā. añña ātirittā. aññame
 aruṇuggamaṇe nissaggiyaṃ hoti. añña pārājikā. aññamaṃ
 vatthum paripūrenti nāsetabbā. aññamaṃ vatthum paripū-
 rentiyā desitaṃ pi adesitaṃ hoti. aññavācikā upasampadā.
 aññannaṃ paccuttātabbamaṃ. aññannaṃ āsanaṃ dātābbaṃ.
 upāsikā añña varāni yāci. aññak' aṅgehi samannāgato bhi-
 kkhu bhikkhuno vādako sammānītabbo. aññānissapaṣā vīna-
 yadhare. añña paramāni. tassapāpiyyasikkākammatena
 bhikkhuna aññasa dhammesu sammāvattitābbaṃ. añña
 adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni. añña dhammikāni
 pātimokkhaṭṭhapanāni.

aññakam nīṭṭhitam. tass' uddānam :

na so bhikkhu, paresam pi, yāvattiyam, dūsanā,
 mātikā, kaṭṭhānubhāra, pānā, abhikkhātana ca, |
 lokadhammā, garudhammā, pāṭidesaniyā, musā,
 uposathā ca, dūtaṅgā, titthikā, samudde pi ca, |
 abbhutā, anātirittam, ātirittam, nissaggiyam,
 pārājik', aññamaṃ vatthum, adesit', upasampadā, |
 paccuttān'-āsanaṃ c' eva, varam, ovādakena ca,
 ānissamā, paramāni, aññadhammesu vattānā,
 adhammikā, dhammikā ca : aññakā suppakāsītā 'ti. || 8 ||

nava āghātavattāni. nava āghātapaṭivīnaya. nava vīnita-
 vatthāni. nava paṭhamāpattikā. navahi saṃgho bhijjati.
 nava paṭitabhojanāni. navamaṃsehi dukkaṭam. nava pāti-
 mokkhuḍḍesā. nava paramāni. nava taṇhāmūlekā dhammā.
 nava vidhamānā. nava cīvarāni adhiṭṭhātābbaṃ. nava
 cīvarāni na vikappetābbaṃ. dighaso nava vidatthiyo sugata-
 vidatthiyā. nava adhammikāni dānāni. nava adhammikā
 paṭiggahā. nava adhammikā paribhogā. tiṇi dhammikāni
 dānāni. tayo dhammikā paṭiggahā. tayo dhammikā pari-
 bhogā. nava adhammikā saṇḍattiyo. nava dhammikā
 saṇḍattiyo. adhammakamme dve navakāni. dhammakamme

dve navakāni. nava adhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni.
nava dhammikāni pātimokkhaṭṭhapanāni.

navakaṃ niṭṭhitaṃ. tass' uddānaṃ :

āghātavattḥūni, vinayā, vinitā, paṭhamena ca,
bhijjati ca, paññā ca, maraṃ', uddesa-paramāni ca.
taṇhā, mānā, adhiṭṭhānā, vikappe ca, vidatthiyo,
dānā, paṭiggahā, bhoga, tividhā puna dhammikā,
adhammaṃ, dhammasaṇṇatti, dve dve navakāni ca,
pātimokkhaṭṭhapanāni ca adhammikā dhammikāni ca
'ti. || 9 ||

dasa āghātavattḥūni. dasa āghātaṭṭhavinayā. dasa vini-
tavattḥūni. dasavattḥukā micchādiṭṭhi. dasavattḥukā sam-
mādiṭṭhi. dasa antaggāhikā diṭṭhi. dasa micchattā. dasa
sammattā. dasa akusalakammāpathā. dasa kusalakamma-
pathā. dasa adhammikā salākagāhā. dasa dhammikā salā-
kagāhā. sāmaṇerānaṃ dasa sikkhāpadāni. dasaḥ' aṅgehi
samannāgato sāmaṇero nāsetabbo. dasaḥ' aṅgehi samannā-
gato vinayadharo bālo tv eva saṃkhaṃ gacchati, attano bhā-
sapariyantaṃ na uggaṇhāti, parassa bhāsapariyantaṃ na
uggaṇhāti, attano bhāsapariyantaṃ anuggahetvā parassa
bhāsapariyantaṃ anuggahetvā adhammena kāreti apaṭiṇṇāya,
āpattiṃ na jānāti, āpattiyaṃ mūlaṃ na jānāti, āpattisamuda-
yaṃ na j., āpattinirodhaṃ na j., āpattinirodhagāminiṃ
paṭipadaṃ na jānāti. dasaḥ' aṅgehi samannāgato vinaya-
dharo paṇḍito tv eva saṃkhaṃ gacchati, attano bhāsapari-
yantaṃ uggaṇhāti, parassa bh. ugg., attano bh. uggahetvā
parassa bh. uggahetvā dhammena kāreti paṭiṇṇāya, āpattiṃ
jānāti . . . āpattinirodhagāminiṃ paṭipadaṃ jānāti. aparehi
pi dasaḥ' aṅgehi samannāgato vinayadharo bālo tv eva
saṃkhaṃ gacchati, adhikaraṇaṃ na jānāti, adhikaraṇassa
mūlaṃ na j., adhikaraṇasamudayaṃ na j., adhikaraṇani-
rodhaṃ na j., adhikaraṇanirodhagāminiṃ paṭipadaṃ na j.,
vattḥūnaṃ na j., nidānaṃ na j., paññattiṃ na j., anupaññattiṃ
na j., anusandhivacanapathaṃ na jānāti. dasaḥ' aṅgehi sam-
vin. paṇḍito tv eva saṃkhaṃ gacchati, adhikaraṇaṃ jānāti
. . . anusandhivacanapathaṃ jānāti. aparehi pi dasaḥ' aṅgehi

sam. vin. bālo tv eva saṃkham gacchati, ñattiṃ na jānāti, ñattiyā karaṇaṃ na j., na pubbakusaḷo hoti, na aparakusaḷo hoti, akālaññū ca hoti, āpattānāpattiṃ na jānāti, lahukagarukam āpattiṃ na j., sāvasesānavasesam āpattiṃ na j., duṭṭhullāduṭṭhullam āpattiṃ na j., ācariyaparamparā kho pan' assa na suggahitā hoti na sumanasikatā na sūpadhāritā. dasah' aṅgehi sam. vin. paṇḍito tv eva saṃkham gacchati, ñattiṃ jānāti . . . kālaññū ca hoti . . . ācariyaparamparā kho pan' assa suggahitā hoti sumanasikatā sūpadhāritā. aparehi pi dasah' aṅgehi sam. vin. bālo tv eva saṃkham gacchati, āpattānāpattiṃ na j., lahukagarukam āp. na j., sāvasesānavasesam āp. na j., duṭṭhullāduṭṭhullam āp. na jānāti, ubhayāni kho pan' assa pātimokkhāni vitthārena na avāgatāni honti . . . anubyañjanaso, āpattānāpattiṃ na j., lahukagarukam āp. na j., sāvasesānavasesam āp. na j., duṭṭhullāduṭṭhullam āp. na j., adhikaraṇe na ca vinicchayakusaḷo hoti. dasah' aṅgehi sam. vin. paṇḍito tv eva saṃkham gacchati, āpattānāpattiṃ jānāti . . . adhikaraṇe ca vinicchayakusaḷo hoti. dasah' aṅgehi samannāgato bhikkhu ubbāhikāya sammannitabbo. dasa atthavase paṭicca tathāgatena sāvakānam sikkhāpadam paṇḍittam. dasa ādinavā rājantepurappavesane. dasa dānavatthūni. dasa raṇanāni. dasavaggo bhikkhusamgho. dasavaggena gaṇena upasampādetabbam. dasa paṃsukūlāni. dasa cīvaradhāraṇā. dasāhaparamam atirekacīvaram dhāretabbam. dasa sukkāni. dasa itthiyo. dasa bbariyāyo. Vesāliyā dasa vatthūni dipenti. dasa puggalā avandiyā. dasa akkosaavatthūni. dasah' ākārehi pesuṇṇam upasamharati. dasa senāsānāni. dasa varāni yācimsu. dasa adhammikāni pātimokkhathapanāni. dasa dhammikāni pātimokkhathapanāni. dasānisamsā yāguyā. dasa maṃsā akappiyā. dasa paramāni. dasavassena bhikkhunā byattena paṭibālana pabbājetabbam upasampādetabbam nissayo dātabbo sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo. dasavassāya bhikkhuniyā byattāya paṭibalāya pabbājetabbam . . . sāmaṇeri upaṭṭhāpetabbā. dasavassāya bhikkhuniyā byattāya paṭibalāya upaṭṭhāpanasammuti sādītabbā. dasavassāya gihigatāya sikkhā dātabbā 'ti.

dasakam niṭṭhitam. tass' uddānam :

āghātaṃ, vinayaṃ, vatthu, micchā, sammā ca, antagā,
micchattā o' eva, sammattā, akusalā, kusalāpi ca,|
salākā adhamma-dhammā ca, sāmaṇerā ca nāsanā,
bhās'-ādhikaraṇaṃ o' eva, ñatti lahukam eva ca,|
labukā garukā ete: kaṇhasukkā vijānātha,
ubbāhikā ca, sikkhā ca, antepurā ca, vatthūni,|
ratana-dasavaggo ca, tath' eva upasampadā,
paṇisukūla-dhāraṇā ca, dasāha-sukka-itthiyo,|
bhariyā, dasa vatthūni, avandiy', akkosena ca,
pesuññā o' eva, senā ca, varāni ca, adhammikā,|
dhammikā, yāgu, mamsā ca, paramā, bhikkhu-bhi-
kkhuni,
vuṭṭhāpanā, gihigatā : dasakā suppakāsītā 'ti. ||10||

ekādasa puggalā anupasampannā na upasampādetabbā
upasampannā nāsetabbā. ekādasa pādukā akappiyā. ekā-
dasa pattā akappiyā. ekādasa cīvarāni akappiyāni. ekādasa
yāvattatīyakā. bhikkhunīnaṃ ekādasa antarāyikā dhammā
pucchitabbā. ekādasa cīvarāni adhiṭṭhātābbāni. ekādasa
cīvarāni na vikappetabbāni. ekādase aruṇuggamano nissaggi-
yaṃ hoti. ekādasa gaṇṭhikā kappiyā. ekādasa vidhā kappiyā.
ekādasa pathaviyo akappiyā. ekādasa pathaviyo kappiyā. ekā-
dasa nissayapaṭippassaddhiyo. ekādasa puggalā avandiyā.
ekādasa paramāni. ekādasa varāni yācimsu. ekādasa sīmā-
dosā. akkosakaparibhāsake puggale ekādasādinavā pāṭikañkhā.
mettāya cetovimuttiyā āsevitāya bhāvitāya bahulikatāya yāni-
katāya vatthukatāya anuṭṭhitāya paricitāya susamāradbhāya
ekādasānisamsā pāṭikañkhā, sukhaṃ supati, sukhaṃ paṭi-
bujjhati, na pāpakaṃ supinaṃ passati, manussānaṃ piyo hoti,
amanussānaṃ piyo hoti, devatā rakkhanti, n' assa aggi vā
visaṃ vā satthaṃ vā kamati, tuvaṭṭaṃ cittaṃ samādhīyati,
mukhaveṇṇo vippassīdati, asammūlho kālāṃ karoti uttarim
appaṭivijjhanto, brahmalekūpago hoti. mettāya cetovimuttiyā
āsevitāya bhāvitāya . . . susamāradbhāya ime ekādasāni-
samsā pāṭikañkhā 'ti.

ekādasakaṃ niṭṭhitam. tass' uddānaṃ :

nāsetabbā, pādukā ca, pattā ca, cīvarāni ca,
tatiyā, pucchitabbā ca, adhiṭṭhāna-vikappanā,|

aruṇā, gaṇṭhikā, vidhā, akappiyā ca, kappiyaṃ,
 nissay'-āvandiyā o' eva, paramāni, varāni ca,
 sūnādosā ca, akkosā, mettāy' ekādasā katā 'ti. ||11||

Ekuttarakam niṭṭhitam. tass' uddānam :

ekakā ca, dukā o' eva, tikā ca, catu-paṇcakā,
 cha, satt'-aṭṭhā, navakā ca, dasa, ekādasāni ca,|
 hitāya sabbasattānam ātadhammena tādina
 ekuttarikā vimalā mahāvirena desitā 'ti.|

VII.

Upasathakammassa ko ādi kiṃ majjhe kiṃ pariyosānaṃ.
 pavāraṇākammassa ko ādi kiṃ majjhe kiṃ pariyosānaṃ.
 tajjanīyakammassa . . . nissayakammassa, pabbājanīya-
 kammassa, paṭisāraṇīyakammassa, ukkhepanīyakammassa,
 parivāsadānassa, mūlāya paṭikassanāya, mānattadānassa
 abbhānassa, upasampadākammassa ko ādi kiṃ majjhe kiṃ
 pariyosānaṃ, tajjanīyakammassa paṭippassaddhiyā ko ādi
 . . . nissayakammassa paṭippassaddhiyā . . . pabbājanīya-
 kammassa paṭippassaddhiyā . . . paṭisāraṇīyakammassa
 paṭippassaddhiyā . . . ukkhepanīyakammassa paṭippassaddhi-
 yā . . . sativinayassa . . . amūlḥavinayassa . . . tassapā-
 piyyasikāya . . . tiṇavattḥārakassa . . . bhikkhunovādaka-
 sammutiya . . . ticivarena avippavāsasammutiya . . .
 santhātasammutiya . . . rūpiyachaddukasammutiya . . .
 sāṭiyagāhāpakasammutiya . . . pattagāhāpakasammutiya
 . . . daṇḍasammutiya . . . sikkāsammutiya . . . daṇḍasikkā-
 sammutiya ko ādi kiṃ majjhe kiṃ pariyosānaṃ.

uposathakammassa ko ādi kiṃ majjhe kiṃ pariyosānaṃ ti,
 uposathakammassa sāmaggi ādi kiriya majjhe nīṭṭhānaṃ
 pariyosānaṃ. pavāraṇākammassa ko ādi . . . pavāraṇā-
 kammassa sāmaggi ādi kiriya majjhe nīṭṭhānaṃ pariyosānaṃ.
 tajjanīyakammassa ko ādi . . . tajjanīyakammassa vatthu ca
 puggalo ca ādi, ātṭi majjhe, kammavācā pariyosānaṃ.
 nissayakammassa — pa — pabbājanīyakammassa, paṭisāraṇī-
 yakammassa, ukkhepanīyakammassa, parivāsadānassa, mūlāya
 paṭikassanāya, mānattadānassa, abbhānassa ko ādi . . .
 abbhānassa vatthu ca puggalo ca ādi, ātṭi majjhe,
 kammavācā pariyosānaṃ. upasampadākammassa ko ādi . . .
 upasampadākammassa puggalo ādi, ātṭi majjhe, kammavācā
 pariyosānaṃ. tajjanīyakammassa paṭippassaddhiyā ko ādi
 . . . tajj. paṭ. sammāvattana ādi, ātṭi majjhe, kammavācā
 pariyosānaṃ. nissayakammassa — pa — pabbājanīyakam-
 massa, paṭisāraṇīyakammassa, ukkhepanīyakammassa paṭi-
 ppassaddhiyā ko ādi . . . ukkhep. paṭ. sammāvattana ādi,
 ātṭi majjhe, kammavācā pariyosānaṃ. sativinayassa ko

ādi . . . sativinayassa vatthu ca puggalo ca ādi, ñatti majjhe, kammavācā pariyosānaṃ. amūlḥavinayassa, tassapāpiyya-eikāya, tiṇavattḥāraḥassa, bhikkhunovādukasammutiya . . . , . . . daṇḍasikkāsammutiya ko ādi kiṃ majjhe kiṃ pariyosānan ti, daṇḍasikkāsammutiya vatthu ca puggalo ca ādi, ñatti majjhe, kammavācā pariyosānaṃ. ||1||

dasā atthavase paṭicca tathāgatena sāvakānaṃ sikkhāpadaṃ paññattam, saṃghasutṭhutaṃ saṃghaphāsaṃ dhammāṅkūnaṃ puggalānaṃ niggaḥāya pesalānaṃ bhikkhūnaṃ phāsuvihārāya dīṭṭhadhammikanāṃ āsavānaṃ saṃvarāya saṃparāyikanāṃ āsavānaṃ paṭighātāya appasannānaṃ pasāḍāya pasannānaṃ bhiyyobbhāvāya saddhammatṭhitiya vinayānuggahāya.

yaṃ saṃghasutṭhu taṃ saṃghaphāsu. yaṃ saṃghaphāsu taṃ dhammāṅkūnaṃ puggalānaṃ niggaḥāya. yaṃ dhammāṅkūnaṃ puggalānaṃ niggaḥāya taṃ pesalānaṃ bhikkhūnaṃ phāsuvihārāya . . . yaṃ saddhammatṭhitiya taṃ vinayānuggahāya.

yaṃ saṃghasutṭhu taṃ saṃghaphāsu. yaṃ saṃghasutṭhu taṃ dhammāṅkūnaṃ puggalānaṃ niggaḥāya . . . yaṃ saṃghasutṭhu taṃ vinayānuggahāya.

yaṃ saṃghaphāsu taṃ dhammāṅkūnaṃ puggalānaṃ niggaḥāya . . . yaṃ saṃghaphāsu taṃ vinayānuggahāya. yaṃ saṃghaphāsu taṃ saṃghasutṭhu.

yaṃ vinayānuggahāya taṃ saṃghasutṭhu . . . yaṃ vinayānuggahāya taṃ saddhammatṭhitiya 'ti.

atthasatam dhammasatam dve ca niruttisatāni cattāri nāpasatāni atthavasepakāraṇe 'ti.

atthavasepakarapaṃ nīṭṭhitam. ||2||

MAHĀVAGGAṀ NITṬHITAM.

tass' uddānaṃ :

paṭhamam aṭṭha pucchāya, paccayesu pun' aṭṭha ca :
bhikkhūnaṃ soḷasā ete bhikkhuninaṃ ca soḷasa.]

peyyāla-antarabhedā, ekottarikam eva ca,
pavārap'-atthavasikā : Mahāvaggassa saṃgaho 'ti.]

VIII.

Ekamsaṃ cīvaraṃ katvā paggaṇhitvāna añjaliṃ
āsiṃsamānarūpo va kissa tvaṃ idhaṃ āgato.

dvisu vinayesu paññattā uddesaṃ āgacchanti uposathesu
kati te sikkhāpadā honti katīsu nāgaresu paññattā.

bhaddako te ummaṅgo, yoniso paripucchasi.
taggha te ahaṃ akkhissaṃ yathāpi kusalo tathā.

dvisu vinayesu paññattā uddesaṃ āgacchanti uposathesu
addhuddhasatāni te honti sattasu nāgaresu paññattā.

katamesu sattasu nāgaresu paññattā, iṅha me taṃ byāka-
raṇaṃ, taṃ vacanapathaṃ nisāmayitvā paṭipajjema, hitāya
5 no siyā.

Vesāliyā Rājagahe Sāvatthiyā ca Ālaviyā Kosambiyā ca
Sakkesu Bhaggesu c'eva paññattā.

kati Vesāliyā paññattā, kati Rājagahe katā,
Sāvatthiyā katī honti, kati Ālaviyā tathā,
kati Kosambiyā paññattā, kati Sakkesu vuccanti,
kati Bhaggesu paññattā : taṃ me akkhāhi pucchito.
dasa Vesāliyā paññattā, ekavisaṃ Rājagahe katā,

- 10 chaṇḍatīpi satāni sabbe Sāvatthiyā katā,
cha Ālaviyā paññattā, aṭṭha Kosambiyā katā,
aṭṭha Sakkesu vuccanti, tayo Bhaggesu paññattā.
ye Vesāliyā paññattā te suṇohi yathātathaṃ.
methuna-viggaha-uttari atirekaṃ ca kālakaṃ |
bhūtaṃ paraṃparābhattaṃ dantaponena acelako
bhikkhunisu ca akkoso : das' ete Vesāliyā katā.
ye Rājagahe paññattā te suṇohi yathātathaṃ.

- 15 adinnādānaṃ Rājagahe dve anuddhamasānāpi ca |
dve pi ca bhedaṃ antaravāsakaṃ rūpiyaṃ suttam ujjhā-
panena ca

pācītapīṇḍaṃ gaṇabhojanaṃ vikāle ca cārittaṃ nahānaṃ
ūnavisati |

cīvaraṃ datvā vosāsanti : ete Rājagahe katā.
gīrāggacariyā tath' eva chandaḍānena ekavisati. |
ye Sāvattthiyā paññattā te suṇohi yathātathā :
pārājikāni cattāri, saṃghādisesā bhavanti soḷasa, |
aniyatā ca dve honti, nissaggiyā catuvisati,
chapaññāsasataṃ o' eva khuddakāni pavuccanti, |
dasa gārayhā, dvesattati sekhiyā :

- 20 cha ūnatipi satāni sabbe Sāvattthiyā katā. |
ye Āḷaviyā paññattā te suṇohi yathātathā.
kuṭi-kosiya-seyyā ca khaṇane gaccha devate
sappāṇakaṃ ca siñcanti : cha ete Āḷaviyā katā. |
ye Kosambiyā paññattā te suṇohi yathātathā.
mahāvihāro dovacassaṃ aññaṃ dvāraṃ surāya ca
anādariyaṃ sahadhammo ca payopānena aṭṭhamā, |
ye Sakkesu paññattā te suṇohi yathātathā.
elakalomāni patto ca ovādo o' eva bhesajjaṃ |
sūci āraññaṃ o' eva : cha ete Kāpilavattthave.
udake suddhiyā ovādo bhikkhunisu pavuccanti. |
ye Bhaggesu paññattā te suṇohi yathātathā.
- 25 samādahitvā visibbenti sāmisenā sasitthakaṃ. |
pārājikāni cattāri saṃghādisesāni bhavanti satta
nissaggiyāni aṭṭha dvattimsa khuddakā |
dve gārayhā tayo sekha chapaññāsa
chaso naguresu paññattā buddhenādiccabandhunā. |
cha ūnatipi satāni sabbe Sāvattthiyā katā Gotamena
yasassinā. ||1||

yaṃ tvaṃ apucchimhā akittayī no, taṃ taṃ byākataṃ
anaññathā,
aññaṃ taṃ pucchāmi taṃ iñgha brūhi : garukaṃ
lahukaṃ cāpi
sāvasesaṃ anavasesaṃ duṭṭhullaṃ ca aduṭṭhullaṃ ye ca
yāvatatiyakā |
sādhāraṇaṃ asādhāraṇaṃ vipattiyo ca yohi samathehi
sammanti ca :
sabbāni p' etāni viyākarohi, handa vākyaṃ suṇoma te. |

ekatimsā ye garukā aṭṭh' ettha anavasesā.
 ye garukā te duṭṭhullā, ye duṭṭhullā sā silavipatti.|
 parājikaṃ saṃghādiseso silavipattiti vuccati.|
 thullaccayaṃ pācittiyaṃ pāṭidesaniyaṃ dukkaṭaṃ
 5 dubbhāsitaṃ yo cāyaṃ akkosati haṣṣādhippāyo : ayaṃ sā
 ācāravipatti sammata.|
 viparitadiṭṭhiṃ gaṇhanti asaddhammehi purakkhatā,
 abbhācikkhanti sambuddhaṃ duppaññā mohapārutā :
 ayaṃ sā diṭṭhivipatti sammata.|

Ājivahetu ājivakāraṇā pāpiccho icchāpakato asantaṃ abhū-
 taṃ uttarimanussadhammaṃ ullapati, ājivahetu ājivakāraṇā
 sañcarittaṃ samāpejati, ājivahetu ājivakāraṇā yo te vihāre
 vasati so bhikkhu arahā 'ti bhaṇati, ājivahetu ājivakāraṇā
 bhikkhu paṇitabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjati,
 ājivahetu ājivakāraṇā bhikkhunī paṇitabhojanāni attano
 atthāya viññāpetvā bhuñjati, ājivahetu ājivakāraṇā sūpaṃ
 vā odanaṃ vā agilāno attano atthāya viññāpetvā bhuñjati :
 ayaṃ sā ājivavipatti sammata.

ekādasa yāvatatīyakā, te suṇohi yathātathaṃ :
 ukkhiṭṭānouvattakā aṭṭha yāvatatīyakā,
 Ariṭṭho Caṇḍakālī ca ime te yāvatatīyakā.|

kati chedanakāni. kati bhedanakāni. kati uddālanakāni.
 kati anaññāpācittiyāni. kati bhikkhusammutiyo. k. sāmīciyo.
 k. paramāni. k. jānaṃ ti paññattā buddhenādiccabandhunā.
 cha chedanakāni. ekaṃ bhedanakaṃ. ekaṃ uddālanakaṃ.
 cattāri anaññāpācittiyāni. catasso bhikkhusammutiyo. sattha
 sāmīciyo. cūddasa paramāni. soḷassa jānaṃ ti paññattā
 10 buddhenādiccabandhunā.

visam dve satāni bhikkhūnaṃ sikkhāpadāni uddesaṃ
 āgacchanti uposathesu, tīpi satāni cattāri bhikkhūnaṃ
 sikkhāpadāni uddesaṃ āgacchanti uposathesu.

chacattārisa bhikkhūnaṃ bhikkhūnihi asādhāraṇā,
 satam timsā ca bhikkhūnaṃ bhikkhūhi asādhāraṇā.|
 satam sattati cha o' eva ubhinnaṃ asādhāraṇā,
 satam sattati cattāri ubhinnaṃ samasikkhatā.|

visam dve satāni bhikkhūnaṃ sikkhāpadāni uddesaṃ āgacchanti uposathesu, te supohi yathātatham.

pārājikāni cattāri, saṃghādisesāni bhavanti terasa, aniyatāni dve honti, nissaggiyāni tims' eva, dvenavuti ca khuddakā, 15 cattāro pāṭidesaniyā, pañcasattati sekhiyā :

visam dve satāni e' ime honti bhikkhūnaṃ sikkhāpadāni uddesaṃ āgacchanti uposathesu.

tiṇi satāni cattāri bhikkhūnaṃ sikkhāpadāni uddesaṃ āgacchanti uposathesu, te supohi yathātatham.

pārājikāni aṭṭha, saṃghādisesāni bhavanti sattarasa, nissaggiyāni tims' eva, satam saṭṭhi ca cha e' eva khuddakāni pavuccanti, aṭṭha pāṭidesaniyā, pañcasattati sekhiyā :

tiṇi satāni cattāri e' ime honti bhikkhūnaṃ sikkhāpadāni uddesaṃ āgacchanti uposathesu.

chacattārisa bhikkhūnaṃ bhikkhūhi asādhāraṇā, te supohi yathātatham. 20

cha saṃghādisesā dveanayatohi aṭṭha, nissaggiyāni dvādasa: tehi te honti visati, dvevissati khuddakā, cattāro pāṭidesaniyā :

chacattārisa e' ime honti bhikkhūnaṃ bhikkhūhi asādhāraṇā.

satam timsā bhikkhūnaṃ bhikkhūhi asādhāraṇā, te supohi yathātatham.

pārājikāni cattāri, saṃghamhā dasa nissare, nissaggiyāni dvādasa, channavuti ca khuddakā, aṭṭha pāṭidesaniyā.

25 satam timsā e' ime honti bhikkhūnaṃ bhikkhūhi asādhāraṇā.

satam sattati cha e' eva ubhinnaṃ asādhāraṇā, te supohi yathātatham.

pārājikāni cattāri, saṃghādisesāni bhavanti soḷasa, aniyatāni dve honti, nissaggiyā catuvisati, satam aṭṭhārasā e' eva khuddakāni pavuccanti, dvādasa pāṭidesaniyā :

satam sattati cha e' ev' ime honti ubhinnaṃ asādhāraṇā.

satam sattati cattāri ubhinnaṃ samasikkhātā, te supohi yathātatham.

pārājikāni cattāri, saṃghādisesāni bhavanti satta, nissaggiyāni aṭṭhārasa, samasattati khuddakā, pañcasattati 30 sekhiyā :

satam sattati cattāri e' ime honti ubhinnaṃ samasikkhātā.

atth' eva pārājikā ye durāsadā tālavatthusamūpamā :
paṇḍupalāso puthusilā sisacchinno va so naro
tālo va matthakacchiuno, avirūhi bhavanti te.]

tevisam saṃghādisesā dve aniyatā dvecatthārisa nissaggiyā
atthāsītisatam pācittiyā dvādasa paṭidesaniyā pañcasattati
sekhiyā tīhi samatthehi sammanti

sammukhā 'va paṭiññāya tiṇavatthārakena ca.]

dve uposathā dve pavāraṇā cattāri kammāni jinena
desitā.]

pañc' eva uddesaṃ caturo bhavanti anaññathā, āpatti-
kkhandhā ca bhavanti satta.

36 adhikaraṇāni cattāri sattahi samatthehi sammanti dvīhi
catūhi tīhi kiccaṃ ekena sammanti.]

pārājikaṃ ti yaṃ vuttam taṃ suṇohi yathātatham.

cuto 'paraddho bhaṭṭho ca saddhammehi niramkato,
saṃvāso ca tahiṃ n' atthi : ten' etaṃ iti vuccati.]

saṃghādiseso 'ti yaṃ vuttam taṃ suṇohi yathātatham.

saṃgho 'va deti parivāsam mūlāya paṭikassati mānattam
deti abbheti : ten' etaṃ iti vuccati.]

aniyato ti yaṃ vuttam taṃ suṇohi yathātatham.

aniyato na niyato anekamsikatam padam

tiṇam aññataram ṭhānam aniyato 'ti pavuccati.]

thullaccayan ti yaṃ vuttam taṃ suṇohi yathātatham.

ekassa mūle yo deseti yo ca taṃ paṭigrahati

accayo tena samo n' atthi : ten' etaṃ iti vuccati.]

nissaggiyan ti yaṃ vuttam taṃ suṇohi yathātatham.

saṃghamajjhe gapamajjhe ekakass' eva ekato

40 nissajjitvāna deseti : ten' etaṃ iti vuccati.]

pācittiyam ti yaṃ vuttam taṃ suṇohi yathātatham.

pāteti kusalam dhammam, ariyamaggaṃ aparajjhati,
cittasammodhanam ṭhānam : ten' etaṃ iti vuccati.]

paṭidesaniyam ti yaṃ vuttam taṃ suṇohi yathātatham.

bhikkhu aññātako santo kicchā laddham yaṃ bhojanam

sāmam gabetvā bhuñjeyya : gārayhan ti pavuccati.]

nīmantanāsu bhuñjantam ebandāya vosāseti tattha

bhikkhunī ;

anivāretvā tahiṃ bhuñje : gārayhan ti pavuccati.]

- saddhācittam kulam gantvā appabbhogam anālhiyam
 agilāno tahiṃ bhuñje : gārayhan ti pavuccati.
 yo ce araṇṇe viharanto sāsāṅke sabhayānake
 45 aviditam tahiṃ bhuñje : gārayhan ti pavuccati.
 bhikkhuni aññātikā santā yaṃ paresaṃ mamāyitam
 sappiṃ telam madhum phāṇitam maccha-mamsam atho
 khīram dadhiṃ sayam viññāpeyya bhikkhuni
 gārayhappattā sugatassa sāsane.
 dukkaṭṭen ti yaṃ vuttam tam supohi yathātatham.
 aparaddham viraddhañ ca khalitam yaṃ ca dukkaṭṭam,
 yaṃ manusso kare pāpam āvi vā yadi vā ruho,
 dukkaṭṭen ti pavudenti : ten' etam iti vuccati.
 dubbhāsiten ti yaṃ vuttam tam supohi yathātatham.
 dubbhāsitam durābhattham sampakiliṭṭhañ ca yaṃ padam
 yaṃ ca viññū garahanti, ten' etam iti vuccati.
 sekhiyam ti yaṃ vuttam tam supohi yathātatham.
 50 sekhasa sikkhamānassa ujumaggānusārino |
 ādi e' etam caraṇaṃ ca mukham saṃyamasaṃvaro.
 sikkhā etādisi n' atthi : ten' etam iti vuccati.
 channam ativassati vivatam nātivassati,
 tasmā channam vivaretha, evam tam nātivassati.
 gati migānam pavanam, ākāso pakkhinam guti,
 vibhavo gati dhammānam, nibbānam arahato gatīti. || 2 ||

Gāthāsamgaṇikam niṭṭhitam. tass' uddānam :

sattanagaresu paññattam, vipatti caturo pi ca,
 bhikkhūnam bhikkhunīnaṃ ca sādharāṇā asādhāraṇā :
 sāsanaṃ anuggahāya gāthāsamgaṇikam idam ti.

IX.

Cattāri adhikaraṇāni vivādādhikaraṇaṃ anuvādādhikaraṇaṃ āpattādhikaraṇaṃ kiccādhikaraṇaṃ. imāni cattāri adhikaraṇāni. imesaṃ catunnaṃ adhikaraṇānaṃ kati ukkoṭā. imesaṃ catunnaṃ adhikaraṇānaṃ dasa ukkoṭā. vivādādhikaraṇassa dve ukkoṭā, anuvādādhikaraṇassa cattāro ukk., āpattādhikaraṇassa tayo ukk., kiccādhikaraṇassa eko ukkoṭo. imesaṃ catunnaṃ adhikaraṇānaṃ ime dasa ukkoṭā. vivādādhikaraṇaṃ ukkoṭento kati samathe ukkoṭeti. anuvādādhikaraṇaṃ . . . āpattādhikaraṇaṃ . . . kiccādhikaraṇaṃ ukkoṭento kati samathe ukkoṭeti. vivādādhikaraṇaṃ ukkoṭento dve samathe ukkoṭeti, anuvādādhikaraṇaṃ . . . cattāro . . ., āpattādhikaraṇaṃ . . . tayo . . ., kiccādhikaraṇaṃ ukkoṭento ekaṃ samathaṃ ukkoṭeti. ||1||

kati ukkoṭā. katūh' ākārehi ukkoṭanaṃ pasavati. katih' aṅgehi samannāgato puggalo adhikaraṇaṃ ukkoṭeti. kati puggalā adhikaraṇaṃ ukkoṭentā āpattiṃ āpajjanti.

dvādasa ukkoṭā. dasah' ākārehi ukkoṭanaṃ pasavati. catūh' aṅgehi samannāgato puggalo adhikaraṇaṃ ukkoṭeti. cattāro puggalā adhikaraṇaṃ ukkoṭentā āpattiṃ āpajjanti. ||2||

katame dvādasa ukkoṭā. akataṃ kammaṃ dakkataṃ kammaṃ puna kātabbhaṃ kammaṃ anihatataṃ dunnihatataṃ puna nihanitabbhaṃ avinicchitataṃ duvinicchitataṃ puna vinicchitabbhaṃ avūpasantaṃ duvūpasantaṃ puna vūpasametabban ti ime dvādasa ukkoṭā.

katamehi dasah' ākārehi ukkoṭanaṃ pasavati. tatthajātakaṃ adhikaraṇaṃ ukkoṭeti, tatthajātakaṃ vūpasantaṃ adh. ukk., antarāmagge adh. ukk., antarāmagge vūpasantaṃ adh. ukk., tatthagataṃ adh. ukk., tatthagataṃ vūpasantaṃ adh. ukk., sativinayaṃ ukk., amūḷhavinayaṃ ukk., taseapā-

piyyasikaṃ ukk., tiṇavatthāraṃ ukkoṭeti. imehi dasaḥ' ākārehi ukkoṭanaṃ pasavati.

katamehi catūh' aṅgehi samannāgato puggalo adhikaraṇaṃ ukkoṭeti. chandāgatiṃ gacchanto adhikaraṇaṃ ukkoṭeti, dosāgatiṃ . . . mohāgatiṃ . . . bhayāgatiṃ gacchanto adhikaraṇaṃ ukkoṭeti. imehi catūh' aṅgehi samannāgato puggalo adhikaraṇaṃ ukkoṭeti.

katame cattāro puggalā adhikaraṇaṃ ukkoṭentā āpattiṃ āpajjanti. tadahapasampanna ukkoṭeti, ukkoṭanaṃ pācittiyaṃ. āgantuko . . . kāraṃ . . . chandadāyako ukkoṭeti, ukkoṭanaṃ pācittiyaṃ. ime cattāro puggalā adhikaraṇaṃ ukkoṭentā āpattiṃ āpajjanti. ||3||

vivādādhikaraṇaṃ kiṃnidānaṃ kiṃsamudayaṃ kiṃjātikaṃ kiṃpabhavaṃ kiṃsambhāraṃ kiṃsamutṭhānaṃ. anuvādādhikaraṇaṃ . . . āpattādhikaraṇaṃ . . . kiccādhikaraṇaṃ kiṃnidānaṃ . . . kiṃsamutṭhānaṃ.

vivādādhikaraṇaṃ vivādanidānaṃ vivādasamudayaṃ . . . vivādasamutṭhānaṃ; anuvādādhikaraṇaṃ anuvādanidānaṃ . . .; āpattādhikaraṇaṃ āpattinidānaṃ . . .; kiccādhikaraṇaṃ kiccānidānaṃ . . . kiccāsamutṭhānaṃ. ||4||

vivādādhikaraṇaṃ kiṃnidānaṃ . . . kiṃsamutṭhānaṃ. anuvādādhikaraṇaṃ, āpattādhikaraṇaṃ, kiccādhikaraṇaṃ kiṃnidānaṃ . . . kiṃsamutṭhānaṃ.

vivādādhikaraṇaṃ hetunidānaṃ . . .; anuvādādhikaraṇaṃ, āpattādhikaraṇaṃ, kiccādhikaraṇaṃ hetunidānaṃ . . . hetusamutṭhānaṃ. ||5||

vivādādhikaraṇaṃ kiṃnidānaṃ . . . kiṃsamutṭhānaṃ. anuvādādh., āpattādh., kiccādh. kiṃnidānaṃ . . . kiṃsamutṭhānaṃ.

vivādādhikaraṇaṃ paccayanidānaṃ . . .; anuvādādhikaraṇaṃ, āpattādhikaraṇaṃ, kiccādhikaraṇaṃ paccayanidānaṃ . . . paccayasamutṭhānaṃ. ||6||

catunnaṃ adhikaraṇānaṃ kati mūlāni kati samutṭhānā. catunnaṃ adhikaraṇānaṃ tettiṃsa mūlāni tettiṃsa samutṭhānā, cat. adh. katamāni tettiṃsa mūlāni. vivādādhikaraṇassa dvādasa mūlāni, anuvādādhikaraṇassa cuddasa mūlāni, āpattādhikaraṇassa eha mūlāni, kiccādhikaraṇassa ekaṃ mūlaṃ saṃgho. catunnaṃ adhikaraṇānaṃ imāni tettiṃsa mūlāni.

catunnam adh. katame tettiṃsa samuṭṭhānā. vivādādhikaraṇassa aṭṭhāraṣa bhedakaravattḥāni samuṭṭhānā. anuvā-dādhikaraṇassa catasso vipattiyo samuṭṭhānā. āpattādhikaraṇassa sattāpattikkhandhā samuṭṭhānā. kiccādhikaraṇassa cattāri kammāni samuṭṭhānā. catunnam adh. ime tettiṃsa samuṭṭhānā. || 7 ||

vivādādhikaraṇam āpattānāpattitī. vivādādhikaraṇam na āpatti, kiṃ pana vivādādhikaraṇapaccayā āpattiṃ āpajjeyyā 'tī. āma vivādādhikaraṇapaccayā āpattiṃ āpajjeyya. vivādādhikaraṇapaccayā kati āpattiyo āpajjati. vivādādhikaraṇapaccayā dve āpattiyo āpajjati: upasampannam omasati, āpatti pācittiyassa; anupasampannam omasati, āpatti dukkaṭassa. vivādādhikaraṇapaccayā imā dve āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnam vipattinam kati vipattiyo bhajanti, catunnam adhikaraṇānam katamam adhikaraṇam, sattannam āpattikkhandhānam katihi āpattikkhandhehi saṃgahitā, channam āpattisamuṭṭhānānam katihi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti, katihi adhikaraṇehi katiṣu ṭhānesu katihi samathehi sammanti.

tā āpattiyo catunnam vipattinam ekam vipattiṃ bhajanti ācāravipattiṃ, catunnam adhikaraṇānam āpattādhikaraṇam, sattannam āpattikkhandhānam dvīhi āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā pācittiyāpattikkhandhena siyā dukkaṭāpattikkhandhena, channam āpattisamuṭṭhānānam tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti, ekena adhikaraṇena kiccādhikaraṇena tiṣu ṭhānesu saṃghamaṃjje gaṇamaṃjje puggalassa santike tīhi samathehi sammanti siyā sammukhāvīnayaṇa ca paṭiññātakaraṇena ca siyā sammukhāvīnayaṇa ca tiṇavattbhāraṇa ca. || 8 ||

anuvādādhikaraṇam āpattānāpattitī . . . (see § 8) . . . anuvādādhikaraṇapaccayā tiṣso āpattiyo āpajjati: bhikkhum amūlakena pārājikena dhammena anuddhamseti, āpatti saṃghādisesassa; amūlikāya ācāravipattiyā anuddhamseti, āp. dukkaṭassa. anuvādādhikaraṇapaccayā imā tiṣso āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnam vipattinam kati . . . katihi samathehi sammanti.

tā āpattiyo catunnam vipattinam dve vipattiyo bhajanti siyā silavipattiṃ siyā ācāravipattiṃ, catunnam adhikaraṇā-

naṃ āpattādhikaraṇaṃ, sattannaṃ āpattikkhandhānaṃ tihi āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā saṃghādisesāpattikkhandhena siyā pācittiyāpattikkhandhena siyā dukkaṭāpattikkhandhena, channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ tihi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti. yā sā āpatti garukā sā āpatti ekena adhikaraṇena kiccādhikaraṇena ekamhi ṭhāne saṃghamaṃjhe dvīhi samathehi sammati sammukhāvīnayaṇa ca paṭiññātakaraṇena ca, yā tā āpattiyo lahukā tā āpattiyo ekena adhikaraṇena kiccādhikaraṇena tisu ṭhānesu saṃghamaṃjhe . . . (§ 8) . . . tiṇavattthārakena ca. ||9||

āpattādhikaraṇaṃ āpattānāpattīti. āpattādhikaraṇaṃ āpatti. kiṃ pana . . . āpattādhikaraṇapaccayā catasso āpattiyo āpajjati: bhikkhuni jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ paṭicchādeti, āpatti pārājikassa; vematikā paṭicchādeti, āp. thullaccayassa; bhikkhu saṃghādisesaṃ paṭicchādeti, āp. pācittiyassa; ācāravipattiṃ paṭicchādeti, āp. dukkaṭassa. āpattādhikaraṇapaccayā imā catasso āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnaṃ vipattinnaṃ kati . . . katihi samathehi sammanti.

tā āpattiyo catunnaṃ . . . (§ 9) . . . catūhi āpattikkhandhehi saṃgahitā siyā pārājikāpattikkhandhena siyā thullaccayāpattikkhandhena siyā pācittiyāpattikkhandhena siyā dukkaṭāpattikkhandhena, channaṃ āpattisamuṭṭhānānaṃ ekena samuṭṭhānena samuṭṭhanti kāyato ca vāceto ca cittato ca samuṭṭhanti. yā sā āpatti anavasesā sā āpatti na katamena adhikaraṇena na katamamhi ṭhāne na katamena samathena sammati. yā tā āpattiyo lahukā tā āpattiyo ekena . . . (§ 9) . . . tiṇavattthārakena ca. ||10||

kiccādhikaraṇaṃ āpattānāpattīti . . . (§ 8) . . . kiccādhikaraṇapaccayā pañca āpattiyo āpajjati: ukkhittānūvattikā bhikkhuni yāvattatiyaṃ samanubbhāsanāya na paṭinissajjati, ñattiyā dukkaṭaṃ, dvīhi kammavacāhi thullaccayā, kammavacāpariyosāne āp. pārājikassa; bhedakānūvattakā yāvattatiyaṃ samanubbhāsanāya na paṭinissajjanti, āpatti saṃghādisesassa; pāpikāya diṭṭhiyā yāvattatiyaṃ samanubbhāsanāya na paṭinissajjanti, āp. pācittiyassa. kiccādhikaraṇapaccayā imā pañca āpattiyo āpajjati. tā āpattiyo catunnaṃ vipattinnaṃ kati . . . katihi samathehi sammanti.

tā āpattiyo catunnam . . . (§ 9) . . . pañcabi āpatti-kkhandhehi saṃgahitā siyā pārājikāpattikkhandhena siyā saṃghādisesāp. siyā thullaccayāp. siyā pācittiyāp. siyā dukkaṭāpattikkhandhena, ehanam āpattisamuṭṭhānānam ekena s. s. kāyato ca vāceto ca cittato ca samuṭṭhanti. yā sā āpatti anavasesā . . . (§ 10) . . . yā sā āpatti garukā sā āpatti ekena adhikarāṇena kiccādhikarāṇena ekamhi thāne saṃghamajjhe dvihi samathehi sammati sammukhāvinayena ca paṭiñḍātakarāṇena ca. yā tā āpattiyo labukā tā āpattiyo ekena . . . (§ 9) . . . tiṇavatthārakena ca. ||11||

vivādādhikarāṇam hoti anuvādādhikarāṇam, hoti āpattādhikarāṇam, hoti kiccādhikarāṇam. vivādādhikarāṇam na hoti anuvādādhikarāṇam, na hoti āpattādhikarāṇam, na hoti kiccādhikarāṇam. api ca vivādādhikarāṇapaccayā hoti anuvādādhikarāṇam hoti āpattādhikarāṇam hoti kiccādhikarāṇam. yathā katham viya. idha bhikkhū . . . (see IV. 21) . . . kiccādhikarāṇam. evaṃ vivādādhikarāṇapaccayā hoti anuvādādhikarāṇam, hoti āpattādhikarāṇam, hoti kiccādhikarāṇam.

anuvādādhikarāṇam hoti āpattādhikarāṇam, hoti kiccādhikarāṇam, hoti vivādādhikarāṇam. anuvādādhikarāṇam na hoti . . . yathā katham viya. idha bhikkhū bhikkhum . . . (see IV. 21) . . . kiccādhikarāṇam. evaṃ anuvādādhikarāṇapaccayā hoti āpattādh., hoti kiccādh., hoti vivādādhikarāṇam.

āpattādhikarāṇam hoti kiccādhikarāṇam, hoti vivādādhikarāṇam, hoti anuvādādhikarāṇam. āpattādhikarāṇam na hoti . . . yathā katham viya. pañca pi āpattikkhandhā . . . (see IV. 21) . . . kiccādhikarāṇam. evaṃ āpattādhikarāṇapaccayā hoti kiccādh., hoti vivādādh., hoti anuvādādhikarāṇam.

kiccādhikarāṇam hoti vivādādhikarāṇam, hoti anuvādādhikarāṇam, hoti āpattādhikarāṇam. kiccādhikarāṇam na hoti . . . yathā katham viya. yā saṃghassa kiccayatā . . . (see IV. 21) . . . kiccādhikarāṇam. evaṃ kiccādhikarāṇapaccayā hoti vivādādhikarāṇam, hoti anuvādādhikarāṇam, hoti āpattādhikarāṇam. ||12||

yattha sativinayo tattha sammukhāvinayo, yattha sammuk-

khāvinayo tattha sativinayo. yattha amūlḥavinayo tattha sammukhāvinayo, yattha sammukhāvinayo tattha amūlḥavinayo. yattha paṭiññātakaraṇaṃ . . . yattha yebhuyyasikā . . . yattha tassapāpiyyasikā . . . yattha tiṇavatthārako tattha sammukhāvinayo, yattha sammukhāvinayo tattha tiṇavatthārako. ||13||

yasmiṃ samaye sammukhāvinayena ca sativinayena ca adhikaraṇaṃ vūpasammati, yattha sativinayo tattha sammukhāvinayo, yattha sammukhāvinayo tattha sativinayo, na tattha amūlḥavinayo na tattha paṭiññātakaraṇaṃ na tattha yebhuyyasikā na tattha tassapāpiyyasikā na tattha tiṇavatthārako. yasmiṃ samaye sammukhāvinayena ca amūlḥavinayena ca . . . sammukhāvinayena ca tiṇavatthārakena ca adhikaraṇaṃ vūpasammati, yattha tiṇavatthārako tattha sammukhāvinayo, yattha sammukhāvinayo tattha tiṇavatthārako, na tattha sativinayo . . . na tattha tassapāpiyyasikā. ||14||

sammukhāvinayo 'ti vā sativinayo 'ti vā ime dhammā saṃsaṭṭhā udāhu visamsaṭṭhā labbhā ca pan' imesaṃ dhammānaṃ vinibbhujitvā vinibbhujitvā nānākaraṇaṃ paññāpetuṃ. sammukhāvinayo 'ti vā amūlḥavinayo 'ti vā . . . sammukhāvinayo 'ti vā tiṇavatthārako 'ti vā ime dhammā saṃsaṭṭhā . . . paññāpetuṃ.

sammukhāvinayo 'ti vā sativinayo 'ti vā ime dhammā saṃsaṭṭhā no visamsaṭṭhā na ca labbhā imesaṃ dhammānaṃ vin. vin. nānākaraṇaṃ paññāpetuṃ. sammukhāvinayo 'ti vā amūlḥavinayo 'ti vā . . . sammukhāvinayo 'ti vā tiṇavatthārako 'ti vā ime dhammā saṃsaṭṭhā no visamsaṭṭhā na ca labbhā imesaṃ dhammānaṃ vin. vin. nānākaraṇaṃ paññāpetuṃ. ||15||

sammukhāvinayo kiṃnidāno kiṃsamudayo kiṃjātiko kiṃpabhavo kiṃsambhāro kiṃsamutṭhāno. sativinayo . . . tiṇavatthārako kiṃnidāno kiṃsamudayo kiṃjātiko kiṃpabhavo kiṃsambhāro kiṃsamutṭhāno.

sammukhāvinayo nidānanidāno nidānasamudayo nidānajātiko nidānapabhavo nidānasambhāro nidānasamutṭhāno. sativinayo . . . tiṇavatthārako nidānanidāno nidānasamudayo . . . nidānasamutṭhāno. ||16||

sammukkhāvinayo kiṇṇidāno . . . kiṇṇsamuṭṭhāno. sativīnayo . . . , . . . tiṇavattthārako kiṇṇidāno . . . kiṇṇsamuṭṭhāno.

sammukkhāvinayo hetunidāno . . . , . . . tiṇavattthārako hetunidāno . . . hetusamuṭṭhāno. || 17 ||

sammukkhāvinayo kiṇṇidāno . . . kiṇṇsamuṭṭhāno. sativīnayo . . . , . . . tiṇavattthārako kiṇṇidāno . . . kiṇṇsamuṭṭhāno.

sammukkhāvinayo paccayanidāno . . . , . . . tiṇavattthārako paccayanidāno . . . paccayasamuṭṭhāno. || 18 ||

sattannaṃ samathānaṃ kati mūlāni kati samuṭṭhānā. sattannaṃ samathānaṃ chabbīsa mūlāni chattīṃsa samuṭṭhānā.

sattannaṃ samathānaṃ katamāni chabbīsa mūlāni. sammukkhāvinayassa cattāri mūlāni saṃghasammukhatā dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā. sativīnayassa cattāri mūlāni. amūlavinayassa cattāri mūlāni. paṭiññātakarāṇassa dve mūlāni yo ca deseti yassa ca deseti. yebhuyyasikāya cattāri mūlāni. tassapāpiyyasikāya cattāri mūlāni. tiṇavattthārakassa cattāri mūlāni saṃghasammukhatā . . . puggalasammukhatā. sattannaṃ samathānaṃ imāni chabbīsa mūlāni.

sattannaṃ samathānaṃ katame chattīṃsa samuṭṭhānā. sativīnayassa kammassa kiriyā karāṇaṃ upagamaṇaṃ ajjhupagamaṇaṃ adhivāsanaṃ appaṭikkosanaṃ. amūlavinayassa kammassa, paṭiññātakarāṇassa kammassa, yebhuyyasikāya kammassa, tassapāpiyyasikāya kammassa, tiṇavattthārakassa kammassa kiriyā karāṇaṃ . . . appaṭikkosanaṃ. sattannaṃ samathānaṃ ime chattīṃsa samuṭṭhānā. || 19 ||

sammukkhāvinayo 'tī vā sativīnayo 'tī vā ime dhammā nānatthā nānābyañjanaṃ udāhu ekatthā byañjanaṃ eva nānaṃ. sammukkhāvinayo 'tī vā amūlavinayo 'tī vā, sammukkhāvinayo 'tī vā paṭiññātakarāṇaṃ tī vā . . . sammukkhāvinayo 'tī vā tiṇavattthārako 'tī vā ime dhammā nānatthā . . . eva nānaṃ.

sammukkhāvinayo 'tī vā sativīnayo 'tī vā ime dhammā nānatthā c' eva nānābyañjanaṃ ca. sammukkhāvinayo 'tī vā amūlavinayo 'tī vā . . . sammukkhāvinayo 'tī vā tiṇavattthārako 'tī vā ime dhammā nānatthā c' eva nānābyañjanaṃ ca. || 20 ||

vivādo vivādādhikaraṇam. vivādo no adhikaraṇam. adhi-
 karaṇam no vivādo. adhikaraṇañ c' eva vivādo ca. siyā
 . . . (=Cullavagga IV. 14. 12-15) . . . kiccādhikaraṇam
 adhikaraṇañ c' eva kiccañ cā 'ti. ||21||1||

Adhikaraṇabhedaṃ niṭṭhitam. tass' uddānam :

adhikaraṇam, ukkoṭā, ākāra, puggalena ca,
 nīdāna-hetu-paccayā, mūlam, samuṭṭhānena ca,
 āpatti, hoti, yattha ca, samsatṭhā, nīdānena ca,
 hetu-paccaya-mūlāni, samuṭṭhānena, byañjanā,
 vivādo adhikaraṇa ti : bhedaadhikaraṇe idan ti.

X.

Codanā kimatthāya, sāraṇā kiassa kāraṇā,
saṃgho kimatthāya, matikammaṃ pana kiassa kāraṇā |
codanā sāraṇatthāya, niggahatthāya sāraṇā,
saṃgho pariggahatthāya, matikammaṃ pana paṭi-
yekkam.|

mā kho turito abhaṇi, mā kho caṇḍikato 'bhaṇi,
mā kho paṭighaṃ janayi, sace anuvijjako tuvaṃ.|
mā kho sahasā abhaṇi kathaṃ viggāhikaṃ anatthasaṃ-
hitam

sutte vinaye anulome paññatte anulomike.|
anuyogavattam nisāmaya kusalena buddhimatā kataṃ
suvattam sikkhāpadānulomikaṃ gatiṃ na nāsento sam-
parāyikaṃ.|

5 hitesī anuyuñjassu kālen' atthupasaṃhitam
cuditassa ca codakassa ca sahasā vohāram mā padhāresi.|
codako āha āpanno 'ti, cuditako āha anāpanno 'ti;
ubho anukkkhipanto paṭiññānusandhitena kāraye.|
paṭiññā lajjisu katā, alajjisu evaṃ na vijjati;
bahum pi alajji bhāseyya: vuttānusandhitena kāraye.|
alajji kīdiso hoti paṭiññā yassa na rūhati;
evaṃ ca tāhaṃ pucchāmi kīdiso vuccati alajjipuggalo.|
sañcecca āpattiṃ āpajjati, āpattiṃ parigūhati,

10 agatigamanaṃ ca gacchati: ediso vuccati alajjipuggalo.|
saccam aham pi jānāmi ediso vuccati alajjipuggalo,
aññaṃ ca tāhaṃ pucchāmi: kīdiso vuccati lajjipuggalo.|
sañcecca āpattiṃ nāpajjati, āpattiṃ na parigūhati,
agatigamanam na gacchati: ediso vuccati lajjipuggalo.|
saccam aham pi jānāmi ediso vuccati lajjipuggalo,
aññaṃ ca tāhaṃ pucchāmi: kīdiso vuccati adhamma-
codako.|

akālena codeti abhūtena pharusena anattasamhitena,
dosantaro codeti no mettacitto : ediso vuccati adhamma-
codako.|

saccaṃ ahaṃ pi jānāmi ediso vuccati adhammacodako,
aññañ ca tāhaṃ pucchāmi : kidiso vuccati dhamma-
15 codako.|

kālena codeti bhūtena saṃhena attasamhitena,
mettacitto codeti no dosantaro : ediso vuccati dhamma-
codako.|

saccaṃ ahaṃ pi jānāmi ediso vuccati dhammacodako,
aññañ ca tāhaṃ pucchāmi : kidiso vuccati bālacodako.|
pubbāparaṃ na jānāti pubbāparassa akovido,
anusandhivacanapathaṃ na jānāti anusandhivacana-
pathassa akovido : ediso vuccati bālacodako.|

saccaṃ ahaṃ pi jānāmi ediso vuccati bālacodako,
aññañ ca tāhaṃ pucchāmi : kidiso vuccati paṇḍita-
codako.|

pubbāparaṃ pi jānāti pubbāparassa kovido,
anusandhivacanapathaṃ jānāti anusandhivacanapathassa

20 kovido : ediso vuccati paṇḍitacodako.|

saccaṃ ahaṃ pi jānāmi ediso vuccati paṇḍitacodako,
aññañ ca tāhaṃ pucchāmi : codanā kinti vuccati.|
sīlavipattiyā codeti, attho ācāradiṭṭhiyā,
ājivena pi codeti : codanā tena vuccati.|

aparaṃ Gāthāsamgaṇikaṃ niṭṭhitaṃ.

XI.

Anuvijjakena codako pucchitabbo : yam kho tvam āvuso
 imam bhikkhum codesi kimhi nam codesi sīlavipattiyā codesi
 ācāravipattiyā codesi diṭṭhivipattiyā codesi. so ce evam
 vadēyya : sīlavipattiyā vā codemi, ācāravipattiyā vā codemi,
 diṭṭhivipattiyā vā codemi, so evam assa vacanīyo : jānāti
 panāyasmā sīlavipattim . . . (Mahāvagga IV. 16. 11–15.
*Instead of imassa bhikkhuno pavāraṇam ṭhapesi read imam
 bhikkhum codesi ; instead of ṭhapemi, ṭhapesi, or pavāraṇam
 ṭhapemi etc., read codemi, codesi.*) . . . tiṭṭhiyasāvakaṇam
 sutvā parisāṅkasīti. ||1||

diṭṭham diṭṭhena sameti, diṭṭhena saṃsandate diṭṭham,
 diṭṭham paṭicca na upeti asuddhaparisāṅkito :
 so puggalo paṭiññāya kâtabbo ten' uposatho.
 sutam sutena sameti, sutena saṃsandate sutam,
 sutam paṭicca . . . uposatho.
 mutam mutena sameti, mutena saṃsandate mutam,
 mutam paṭicca . . . uposatho. ||2||

codanāya ko ādi kim majjhe kim pariyosānam.

codanāya okāsaṅkammaṃ ādi kiriyaṃ majjhe samatho pariyo-
 sānam.

codanāya kati mûlāni kati vatthûni kati bhûmiyo katih'
 ākārehi codeti.

codanāya dve mûlāni tiṇi vatthûni pañca bhûmiyo dvih'
 ākārehi codeti.

codanāya katamāni dve mûlāni. samûlikā vā amûlikā vā.
 codanāya imāni dve mûlāni.

codanāya katamāni tiṇi vatthûni. diṭṭhena sutena pari-
 sâṅkāya. codanāya imāni tiṇi vatthûni.

codanāya katamā pañca bhūmiyo. kālana vakkhāmi no akālana, bhūtena vakkhāmi no abhūtena, saṅghena v. no pharusena, atthasaṃhitena v. no anattasaṃhitena, mettacitto v. no dosantaro 'ti. codanāya imā pañca bhūmiyo.

katamehi dvih' ākārehi codeti. kāyena vā codeti vācāya vā codeti. imehi dvih' ākārehi codeti. || 3 ||

codakena katham paṭipajjitabbam. euditakena . . . saṅghena . . . anuvijjakena katham paṭipajjitabbam.

codakena katham paṭipajjitabbam ti, codakena pañcasu dhammesu paṭiṭṭhāya paro codetabbo: kālana vakkhāmi no akālana . . . mettacitto vakkhāmi no dosantaro 'ti. codakena evam paṭipajjitabbam.

euditakena katham paṭipajjitabbam ti, euditakena dvisu dhammesu paṭipajjitabbam sacce ca akuppe ca. euditakena evam paṭipajjitabbam.

saṅghena katham paṭipajjitabbam ti, saṅghena otiṇṇānotiṇṇam jānītabbam. saṅghena evam paṭipajjitabbam ti.

anuvijjakena katham paṭipajjitabbam ti, anuvijjakena yena dhammena yena vinayena yena satthu sāsanaena tam adhikaraṇam vūpasammam tathā tam adhikaraṇam vūpasame-tabbam. anuvijjakena evam paṭipajjitabbam. || 4 ||

uposatho kimatthāya, pavāraṇā kissa kāraṇā,
parivāso kimatthāya, mūlāya paṭikassanā kissa kāraṇā,
mānattam kimatthāya, abbhānam kissa kāraṇā.
uposatho sāmaggatthāya, visuddhatthāya pavāraṇā,
parivāso mānattatthāya, mūlāya paṭikassanā niggah-
atthāya,

mānattam abbhānatthāya, visuddhatthāya abbhānam.
chandaṁ dosā bhayā mohā there ca paribhāsatī:
kāyassa bhedaṁ dappañño khato upahatindriyo
nirayam gacchati dummedho na ca sikkhāya gāravo.
na ca āmisam nissāya na ca nissāya puggalam,
ubho ete vivajjetvā yathādhammo tathā kare.
kodhano upanāhi ca caṇḍo ca paribhāsako

5 anāpattiyaṁ āpattiti ropeti: tādiso codako jhāpeti attānam.
upakannakam jappati jimham pekkhati vittharati kum-
maggam paṭisevati

anāpattiya āpattiti ropeti : tādiso codako jhāpeti attānaṃ |
akālena codeti abhūtena pharusena anattasamhitena,
dosantaro codeti no mettacitto,

anāpattiya . . . jhāpeti attānaṃ. |
dhammādhammaṃ na jānāti dhammādhammassa akovido,
anāpattiya . . . jhāpeti attānaṃ. |
vinayāvinayaṃ na jānāti vinayāvinayassa akovido,
anāpattiya . . . jhāpeti attānaṃ. |

10 bhāsītābhāsitaṃ . . . |
āciṇṇānāciṇṇaṃ . . . |
paññattāpaññattaṃ . . . |
āpattānāpattiṃ na jānāti āpattānāpattiya akovido . . . |
lahukagarukaṃ . . . |

15 sāvasesānavasesaṃ . . . |
duṭṭhullāduṭṭhullaṃ . . . |
pubbāparaṃ . . . |
anusandhivacanapathaṃ na jānāti anusandhivacanapa-
thassa akovido,
anāpattiya āpattiti ropeti : tādiso codako jhāpeti
attānaṃ ti. | 5 |

Codanākappaṃ niṭṭhitaṃ. tass' uddānaṃ :

codanā, anuvijjā cā, ādi, mūlen', uposatho :
gati codanākappaṃhi sāsanaṃ patitṭhāpayaṃ ti.

XII.

Saṃgāmaṃvacareṇa bhikkhūṇā saṃghaṃ upasaṃkamantena
 niccittena saṃgho upasaṃkamitabbo rajo haraṇasamena
 cittaṇa. āsanakusalena bhavitabbaṃ nisajjakusalena. there
 bhikkhū anupakajjantena nave bhikkhū āsanena apaṭi-
 bāhantena yathāpaṭirūpe āsane nisīditabbaṃ. anānākaṭhikena
 bhavitabbaṃ atiracchānakathikena. sāmāṃ vā dhammo
 bhāsitaṃ paro vā ajjhesitaṃ ariyo vā tuṇhibhāvo nāti-
 maññitaṃ. saṃghena anumateṇa puggaleṇa anuvijjakena
 anuvijjitukāmeṇa na upajjhāyo pucchitaṃ na ācariyo
 pucchitaṃ na saddhivihāriko pucchitaṃ na antevāsiko p.
 na samānupajjhāyako p. na samānācariyako p. na jāti pucchi-
 tabbā na nāmaṃ pucchitabbaṃ na gottam pucchitabbaṃ na
 āgamo pucchitaṃ na kulapadeso pucchitaṃ na jātibhūmi
 pucchitabbā. tam kimpkāraṇā. atr' assa pemaṃ vā doṣo vā.
 peme vā satī doṣo vā chandāpi gaccheyya doṣāpi g. mohāpi
 g. bhayāpi gaccheyya. saṃghena anumateṇa puggaleṇa
 anuvijjakena anuvijjitukāmeṇa saṃghagarukena bhavitabbaṃ
 no puggalagarukena, saddhammagarukena bhavitabbaṃ no
 āmisagarukena, atthavasikena bhavitabbaṃ no parisakappi-
 yena, kāleṇa anuvijjitabbaṃ no akāleṇa, bhūteṇa anuvijji-
 tabbaṃ no abhūteṇa, saṃghena an. no pharusena, atthasaṃ-
 hitena an. no anatthasaṃhitena, mettacittena an. no doṣan-
 tareṇa. na upakaṇṇakajappinā bhavitabbaṃ, na jīmhaṃ
 pekkhitabbaṃ, na akkhiṃ nikkaṇṇitabbaṃ, na bhamukaṃ
 ukkhipitabbaṃ, na sisaṃ ukkhipitabbaṃ, na hatthavikāro
 kātabbo, na hatthamuddā dassotabbā. āsanakusalena bhavi-
 tabbaṃ, nisajjakusalena bhavitabbaṃ, yugamattam pekkhan-
 teṇa attham anuvīdhīyanteṇa sake āsane nisīditabbaṃ, na ca
 āsanā vuttāṭṭitabbaṃ, na vītīṭṭitabbaṃ, na kummaggo sevi-
 tabbo, na bāhāvikkhepakam bhupitabbaṃ, aturiteṇa bhavi-
 tabbaṃ, asāhasikena bhavitabbaṃ, acandikatena bhavitabbaṃ,

vacanakkhamena mettacittena bhavitabbam, hitānukampinā kārūpikena bhavitabbam, hitaparisakkinā asamphappalāpinā bhavitabbam, pariyaṇtabhāṇinā averavasikena bhavitabbam anasuruttana. attā pariggahetabbo, paro pariggahetabbo, codako pariggahetabbo, euditako pariggahetabbo, adhamma-codako . . . adhammacuditako . . . dhammacodako . . . dhammacuditako pariggahetabbo. vuttam ahāpentena avut-tam appakāsentena otiṇṇāni padabyañjanāni sādhu-kam uggahetvā paro paṭipucchitvā yathāpaṭiñṇāya kāretabbo, mando hāsetabbo, bhīru assāsetabbo, caṇḍo nisedhetabbo, asuci vibhāvetabbo, uju maddavena. na chandāgati gantabbā, na dosāgati g., na mohāgati g., na bhayāgati gantabbā. majjhattena bhavitabbam dhammesu ca puggalesu ca. evaṃ ca pana anuvijjako anuvijjamāno satthu e' eva sāsana-karo hoti viññānaṃ ca sabbrahmacārinam piyo ca hoti manāpo ca garu ca bhāvaniyo ca. ||1||

suttam saṃsandanatthāya, opammam nidassanatthāya, attbo viññāpanatthāya, paṭipucchā ṭhapanatthāya, okāsa-kammam codanatthāya, codanā sārāpatthāya, sārāṇā savaca-niyatthāya, savacaniyam palibodhatthāya, palibodho vinicchaya-atthāya, vinicchayo santīrapatthāya, santīraṇam ṭhānā-ṭhānagamanatthāya, ṭhānāṭhānagamanam dhammāṅkūnam puggalānam niggahatthāya pesalānam bhikkhūnam saṃ-paggahatthāya, saṃgho saṃpariggahasampatīcchanatthāya, saṃghena anumata puggalā paccakāṭhāyino avisamvādaka-ṭhāyino, vinayo saṃvaratthāya, saṃvaro avippatīśaratthāya, avippatīśaro pāmujjatthāya, pāmujjam pītātthāya, pīti passa-ddhatthāya, passaddhī sukhatthāya, sukham samādhātthāya, samādhī yathābhūtanāṇāpadassanatthāya, yathābhūtam nāpa-dassanam nibbidatthāya, nibbidā virāgatthāya, virāgo vimutta-tthāya, vimutti vimuttiñāpadassanatthāya, vimuttiñāpadassa-nam anupādāparinibbānatthāya. etadatthā katthā, etadatthā mantarā, etadatthā upanīṣā, etadatthā sotāvadhānam yad idam anupādā cittassa vimokkho 'ti. ||2||

anuyogavattam nīṣāmaya kusaleṇa buddhimatā katam
savuttam sikkhāpadānulomikam gatim na nāsento
sāmparāyikam.]

vatthum vipattim āpattim nidānam ākāraakovido,
 pubbāparam na jānāti katākatam samena ca,|
 kammañ ca adhikaraṇaṇi ca samathe cāpi akovido,
 ratto dutṭho ca mūḷho ca bhayā sammohā gacchati,|
 na ca paññattikusalo nijjhattiyā ca akovido,
 laddhapakkho ahiriko kaṇhakamma anādaro :
 sa ve tādisako bhikkhu appatikkho 'ti vuccati.|
 vatthum vipattim āpattim nidānam ākarakovido,
 5 pubbāparam pajānāti katākatam samena ca,|
 kammañ ca adhikaraṇaṇi ca samathe cāpi kovido,
 aratto adutṭho amūḷho ca bhayā muhā na gacchati,|
 paññattiyā ca kusalo nijjhattiyā ca kovido,
 laddhapakkho hirimano sukkakamma sagāravo :
 sa ve tādisako bhikkhu sappatikkho 'ti vuccatīti. ||3||

Cūlasaṁgāmam niṭṭhitam. tass' uddānam :

nicacittena, puccheyya, garu, saṁghe na puggale,
 suttam saṁsandanatthāya, vinayānuggahena ca :
 uddānam cūlasaṁgāme ekuddesaṁ idaṁ katan ti.

XIII.

Samgāmāvacarena bhikkhunā saṃghe voharantena vatthum jānitabbaṃ vipatti jānitabbā āpatti jānitabbā nidānaṃ jānitabbaṃ ākāro jānitabbo pubbāparaṃ jānitabbaṃ katākatam jānitabbaṃ kammaṃ jānitabbaṃ adhikaraṇaṃ jānitabbaṃ samatho jānitabbo, na chandāgati gantabbā na dosāgati g. na mohāgati g. na bhayāgati g., saññāpaniye thāne saññāpetabbaṃ nijjhāpaniye thāne nijjhāpetabbaṃ pekkhaniye thāne pekkhitabbaṃ pasādaniye thāne pasādetabbaṃ, laddhapakkho 'mhiṭṭi parapekkho nāvajānitabbo bahussuto 'mhiṭṭi appassuto nāvajānitabbo therataro 'mhiṭṭi navakataro nāvajānitabbo, asampattam na byāharitabbaṃ sampattam dhammato vinayato na parihāpetabbaṃ, yena dhammena yena vinayena yena satthu sāsanaṃ tam adhikaraṇaṃ vūpasammati tathā tam adhikaraṇaṃ vūpasametabbaṃ. ||1||

vatthum jānitabban ti: aṭṭhannaṃ pārājikānaṃ vatthum jānitabbaṃ tevisasamghādisesānaṃ vatthum jānitabbaṃ dveanīyatānaṃ . . . dvecattārisanīyasaggiyānaṃ . . . aṭṭhāsītīsatapācittiyānaṃ . . . dvādasapāṭidesanīyānaṃ . . . dukkaṭānaṃ . . . dubbhāsītānaṃ vatthum jānitabbaṃ.

vipatti jānitabbā 'ti: silavipatti j. ācāravipatti j. diṭṭhi-vipatti j. ājīva-vipatti jānitabbā.

āpatti jānitabbā 'ti: pārājikāpatti j. samghādisesāpatti j. thallaccayāpatti j. pācittiyāpatti j. pāṭidesanīyāpatti j. dukkaṭāpatti j. dubbhāsītāpatti jānitabbā.

nidānaṃ jānitabban ti: aṭṭhannaṃ pārājikānaṃ nidānaṃ jānitabbaṃ tevisasamghādisesānaṃ nidānaṃ jānitabbaṃ . . . dubbhāsītānaṃ nidānaṃ jānitabbaṃ.

ākāro jānitabbo ti: saṃgho ākārato jānitabbo, gaṇo ākārato jānitabbo, puggalo . . . codako . . . cudātako ākārato jāni-

tabbo. saṃgho ākārato jānitabbo 'ti: paṭibalo nu kho ayam saṃgho imaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametum dhammena vinayena satthu sāsanaena udāhu no 'ti, evaṃ saṃgho ākārato jānitabbo. gaṇo . . . puggalo ākārato jānitabbo 'ti: paṭibalo nu kho ayam puggalo . . . evaṃ puggalo ākārato jānitabbo. codako ākārato jānitabbo 'ti: kacci nu kho ayam āyasmā pañcasu dhammesu paṭiṭṭhāya paraṃ codeti udāhu no 'ti, evaṃ codako ākārato jānitabbo. cuditako ākārato jānitabbo 'ti: kacci nu kho ayam āyasmā dvīsu dhammesu paṭiṭṭhito sacce ca akuppe ca udāhu no 'ti, evaṃ cuditako ākārato jānitabbo.

pubbāparaṃ jānitabban ti: kacci nu kho ayam āyasmā vatthuto vā vatthum saṃkamati vipattito vā vipattiṃ saṅkamati āpattito vā āpattiṃ saṃkamati avajānītvā vā paṭijānāti paṭijānītvā vā avajānāti aññena vā aññaṃ paṭicarati udāhu no 'ti, evaṃ pubbāparaṃ jānitabbam.

katākataṃ jānitabban ti: methunadhammo jānitabbo methunadhammassa anulomaṃ jānitabbam methunadhammassa pubbabhāgo jānitabbo. methunadhammo jānitabbo 'ti: dvayaṃdvayasamāpatti jānitabbā. methunadhammassa anulomaṃ jānitabban ti: bhikkhu attano mukhena parassa aññajātaṃ gaṇhāti. methunadhammassa pubbabhāgo jānitabbo 'ti: vaṇṇavaṇṇo kāyasamsaggo duṭṭhullavācā attakāmapāricariyā dhanamanuppadānam. ||2||

kammaṃ jānitabban ti: soḷasa kammāni jānitabbāni, cattāri apalokanakammāni j., cattāri ñattikammāni j., cattāri ñattidutiyakammāni j., cattāri ñatticatutthakammāni jānitabbāni.

adhikaraṇaṃ jānitabban ti: cattāri adhikaraṇāni jānitabbāni, vivādādhikaraṇaṃ jānitabbam . . . kiccādhikaraṇaṃ jānitabbam.

samatho jānitabbo 'ti: satta samathā jānitabbā, sammukhāvīnayo jānitabbo . . . tipavattāharako jānitabbo. ||3||

na chandāguti gantabbā 'ti: chandāgatīṃ gacchanto kathaṃ chandāgatīṃ gacchati. idh' ekacco ayam me upajjhāyo vā ācariyo vā saddhivihāriko vā antevāsiko vā samānupajjhāyako vā samānācariyako vā sandiṭṭho vā sambhatto vā nātisaḷhito vā 'ti tassānukampāya tassānurakkhāya adhammaṃ dhammo 'ti dipeti dhammaṃ adhammo 'ti dipeti . . . (see

Mañāvagga X. 5; 4 *etc.*) . . . aduṭṭhullaṃ āpattiṃ duṭṭhullā āpattīti dīpeti. imehi aṭṭhārasahi vatthūhi chandāgatiṃ gacchanto bahujanaahitāya paṭipanno hoti bahujanaasukhāya bahuno janassa anattāya ahitāya dukkhāya devamanussānaṃ. imehi aṭṭhārasahi vatthūhi chandāgatiṃ gacchanto khatam upahatam attānaṃ pariharati sāvajjo ca hoti sānuvajjo viññūnaṃ bahuñ ca spuññaṃ pasavati. chandāgatiṃ gacchanto evaṃ chandāgatiṃ gacchati.

na dosāgati gantabbā 'ti: dosāgatiṃ gacchanto katham dosāgatiṃ gacchati. idh' ekacco anattam me acarīti āghātam bandhati anattam me caratīti āghātam bandhati anattam me carissatīti āghātam bandhati piyassa me manāpassa anattam acari anattam carati anattam carissatīti āghātam bandhati appiyassa me amanāpassa attam acari attam carati attam carissatīti āghātam bandhati. imehi navahi āghātavattthūhi āghāto paṭighāto kuddho kodhābhībhūto adhammaṃ dhammo 'ti dīpeti . . . aduṭṭhullaṃ āpattiṃ duṭṭhullā āpattīti dīpeti. imehi aṭṭhārasahi vatthūhi dosāgatiṃ gacchanto . . . evaṃ dosāgatiṃ gacchati.

na mohāgati gantabbā 'ti: mohāgatiṃ gacchanto katham mohāgatiṃ gacchati. ratto rāgavasena gacchati duṭṭho dosa-vasena gacchati mūlho mohavasena gacchati parāmatṭho dīṭṭhivasena gacchati, mūlho sammūlho mohābhībhūto adhammaṃ dhammo 'ti dīpeti . . . aduṭṭhullaṃ āpattiṃ duṭṭhullā āpattīti dīpeti. imehi aṭṭhārasahi vatthūhi mohāgatiṃ gacchanto . . . evaṃ mohāgatiṃ gacchati.

na bhayāgati gantabbā 'ti: bhayāgatiṃ gacchanto katham bhayāgatiṃ gacchati. idh' ekacco ayaṃ visamanissito vā gahmanissito vā balanissito vā kakkhaḷo pharuso jivītantarāyaṃ vā brahmacariyantarāyaṃ vā karissatīti tassa bhayā bhūto adhammaṃ dhammo 'ti dīpeti . . . aduṭṭhullaṃ āpattiṃ duṭṭhullā āpattīti dīpeti. imehi aṭṭhārasahi vatthūhi bhayāgatiṃ gacchanto . . . evaṃ bhayāgatiṃ gacchati.

ebandā dosā bhayā mohā yo dhammaṃ ativattati

nīhiyati tassa yaso kālapakkhe va candimā 'ti.

katham na chandāgatiṃ gacchati. adhammaṃ adhammo 'ti dīpento na chandāgatiṃ gacchati, dhammaṃ dhammo 'ti

dipento na chandāgatiṃ gacchati . . . aduṭṭhullaṃ āpattiṃ aduṭṭhullā āpattitī dipento na chandāgatiṃ gacchati. evaṃ na chandāgatiṃ gacchati.

kathaṃ na dosāgatiṃ . . . na mohāgatiṃ . . . na bhayāgatiṃ gacchati. adhammaṃ adhammo 'ti dipento na bhayāgatiṃ gacchati . . . aduṭṭhullaṃ āpattiṃ aduṭṭhullā āpattitī dipento na bhayāgatiṃ gacchati. evaṃ na bhayāgatiṃ gacchati.

chandā dosā bhayā mohā yo dhammaṃ nātivattati
āpūراتي तassa यaso सुक्कपक्कhe वा candimā 'ti. ||4||

kathaṃ saññāpaniye ṭhāne saññāpeti. adhammaṃ adhammo 'ti dipento saññāpaniye ṭhāne saññāpeti . . . aduṭṭhullaṃ āpattiṃ aduṭṭhullā āpattitī dipento saññāpaniye ṭhāne saññāpeti. evaṃ saññāpaniye ṭhāne saññāpeti.

kathaṃ nijjhāpaniye ṭhāne nijjhāpeti. adhammaṃ adhammo 'ti dipento nijjhāpaniye ṭhāne nijjhāpeti . . . evaṃ nijjhāpaniye ṭhāne nijjhāpeti.

kathaṃ pekkhaniye ṭhāne pekkhati . . . kathaṃ pasādaniye ṭhāne pasādeti. adhammaṃ adhammo 'ti dipento pasādaniye ṭhāne pasādeti . . . evaṃ pasādaniye ṭhāne pasādeti. ||5||

kathaṃ laddhapakkho 'mhīti parapakkhaṃ avajānāti. idh' ekacco laddhapakkho hoti laddhaparivāro pakkhavā nātivā. ayaṃ aladdhapakkho aladdhaparivāro na pakkhavā nātivā 'ti tassa avajānanto adhammaṃ dhammo 'ti dipeti . . . aduṭṭhullaṃ āpattiṃ duṭṭhullā āpattitī dipeti. evaṃ laddhapakkho 'mhīti parapakkhaṃ avajānāti.

kathaṃ bahussuto 'mhīti appassutaṃ avajānāti. idh' ekacco bahussuto hoti sutadharo sutasannicayo. ayaṃ appassuto appāgamo appadharo 'ti tassa avajānanto adhammaṃ dhammo 'ti dipeti . . . aduṭṭhullaṃ āpattiṃ duṭṭhullā āpattitī dipeti. evaṃ bahussuto 'mhīti appassutaṃ avajānāti.

kathaṃ theratāro 'mhīti navakāteraṃ avajānāti. idh' ekacco therō hoti rattānū cīrapabbajito. ayaṃ navako appaññāto appakataññū, imassa vacanaṃ ukataṃ bhavissatīti tassa avajānanto adhammaṃ dhammo 'ti dipeti . . . aduṭ-

ṭhullaṃ āpattiṃ dutṭhulla āpattiṃ dipeti. evaṃ therataro 'mhīti navakataṃ avajānāti. ||6||

asampattaṃ na byāharitabban ti: anotiṇṇaṃ bhāraṃ na otāretabbaṃ. sampattaṃ dhammato vinayato na pariḥāpetabban ti: yaṃatthāya saṃgho sannipatito hoti taṃ atthaṃ dhammato vinayato na pariḥāpetabbaṃ.

yena dhammena 'ti: bhūtena vatthunā. yena vinayenā 'ti: codetvā sāretvā. yena satthu sāsanaṇā 'ti: ṇattisampadāya anussāvanasampadāya. yena dhammena yena vinayena yena satthu sāsanaṇa taṃ adhikaraṇaṃ vūpasammati tathā taṃ adhikaraṇaṃ vūpasametabban ti: anuvijjakena codako pucchitabbo: yaṃ kho tvāṃ āvuso imassa bhikkhuno pavāraṇaṃ ṭhapesi . . . (Mahāvagga IV. 16. 10-15) . . . titthiyasāvakānaṃ sutvā parisāṅkasīti.

diṭṭhaṃ diṭṭhena sameti, diṭṭhena saṃsandate diṭṭhaṃ,
diṭṭhaṃ paṭicca na upeti asuddhapariśāṅkito:
so puggalo paṭiññāya kātubbā tena pavāraṇā |
sutāṃ sutena samoti . . . (see XI. § 2) |
mutaṃ mutena . . . tena pavāraṇā 'ti. ||7||

kin te diṭṭhan ti katamā pucchā, kinti te diṭṭhan ti k. p., kadā te diṭṭhan ti k. p., kattha te diṭṭhan ti katamā pucchā.

kin te diṭṭhan ti vatthupucchā vipattipucchā āpattipucchā ajjhācārapucchā. vatthupucchā 'ti atṭhannaṃ pārājikānaṃ vatthupucchā tevāsasamghādisesānaṃ v. dveṇiyatānaṃ v. dvecattārisanissaggiyānaṃ v. atṭhāsītisatapācittiyānaṃ v. dvādasapātidesaniyānaṃ v. dukkaṭānaṃ v. dubbhāsītānaṃ vatthupucchā. vipattipucchā 'ti sīlavipattipucchā ācāravipattipucchā diṭṭhivipattipucchā ājivavipattipucchā. āpattipucchā 'ti pārājikāpattipucchā saṃghādisesāpattipucchā thullaccayāpattipucchā . . . dubbhāsītāpattipucchā. ajjhācārapucchā 'ti dvayaṃdvayasamāpattipucchā.

kinti te diṭṭhan ti liṅgapucchā iriyāpathapucchā ākārapucchā vippakārapucchā. liṅgapucchā 'ti dīghaṃ vā rassaṃ vā kaṇhaṃ vā odātaṃ vā. iriyāpathapucchā 'ti gacchantāṃ vā thitaṃ vā nisinnaṃ vā nipannaṃ vā. ākārapucchā 'ti gihiliṅge vā titthiyaliṅge vā pabbajitaliṅge vā. vippakārapucchā 'ti gacchantāṃ vā thitaṃ vā nisinnaṃ vā nipannaṃ vā.

kaḍḍā te diṭṭhan ti kālapucchā samayapucchā divasapucchā utupucchā. kālapucchā 'ti pubbaṇhakāle vā majjhantikakāle vā sāyaṇhakāle vā. samayapucchā 'ti pubbaṇhasamaye vā majjhantikasamaye vā sāyaṇhasamaye vā. divasapucchā 'ti purebhattam vā pacchābhaddham vā rattim vā divā vā kāle vā jūṇhe vā. utupucchā 'ti hemante vā giṃhe vā vasse vā.

kattha te diṭṭhan ti ṭhānapucchā bhūmipucchā okāsapucchā padesapucchā. ṭhānapucchā 'ti bhūmiyā vā pathaviyā vā dharaniyā vā jagatiyā vā. bhūmipucchā 'ti bhūmiyā vā pabbate vā pāsāṇe vā pāsāde vā. okāsapucchā 'ti puratthime vā okāse pacchime vā okāse uttare vā okāse dakkhiṇe vā okāse. padesapucchā 'ti puratthime vā padese . . . dakkhiṇe vā padese 'ti. || 8 ||

Mahāsaṃgāmaṃ niṭṭhitam. tass' addānam :

vatthu, nidānam, ākāro, pubbāparam, katākataṃ,
kamm'-ādhikaraṇaṃ c' eva, samatho, chandāgāmi ca,
dosā, mohā, bhayā c' eva, saṇṇā, nijjhāpanena ca,
pekkhā, pāsāde, pakkho 'mhi, suta-theratarena ca,
asampattaṃ ca, sampattam, dhammena, vinayena ca,
satthussa sāsanenāpi : mahāsaṃgāmaṇāpanā 'ti.

XIV.

Kassa kaṭhinam anattatam, kassa kaṭhinam attatam, kinti kaṭhinam anattatam, kinti kaṭhinam attatam.

kassa k. anattatan ti: dvinnam puggalanam anattatam hoti kaṭhinam anattārakassa ca ananumodakassa ca. imesaṃ dvinnam puggalanam anattatam hoti kaṭhinam.

kassa k. attatan ti: dvinnam puggalanam attatam hoti kaṭhinam attārakassa ca anumodakassa ca. imesaṃ dvinnam puggalanam attatam hoti kaṭhinam.

kinīti kaṭhinam anattatan ti: catuṃsatiyā ākārehi anattatam hoti kaṭhinam. na ullikhitamattena attatam hoti kaṭhinam . . . (Mahāvagga VII. 1. 5) . . . evam pi anattatam hoti kaṭhinam.

nimittakammam nāma: nimittam karoti iminā dussena kaṭhinam attharissāmīti. parikathā nāma: parikatham karoti imāya parikathāya kaṭhinadussam nibbattessāmīti. kukkukatam nāma anādiyadānam vaccati. sammidhi nāma: dve sammidhiyo karaṇasaunidhi ca nicayasannidhi ca. nissaggiyam nāma: kariyamāne aramam udriyati. imehi catuṃsatiyā ākārehi anattatam hoti kaṭhinam.

kinīti kaṭhinam attatan ti: sattarasahi ākārehi attatam hoti kaṭhinam. abatena attatam hoti kaṭhinam . . . (Mahāvagga VII. 1. 6) . . . evam pi attatam hoti kaṭhinam. imehi sattarasahi ākārehi attatam hoti kaṭhinam. ||1||

saha kaṭhinassa attārā kati dhammā jāyanti. saha k. a. pannarasa dhammā jāyanti, attha mātikā dve palibodhā pañcānisamsā. saha k. a. ime pannarasa dhammā jāyanti. ||1||

payogassa katame dhammā anantarapaccayena paccayo samanantarapaccayena paccayo nissayapaccayena p. upanissayapaccayena p. purejātapaccayena p. pacchājātapaccayena p. saha-jātapaccayena paccayo.

pubbakaraṇassa katame dhammā anantarapaccayena paccayo — pa —.

paccuddhārassa katame dhammā, adhiṭṭhānassa katame dhammā, atthārassa katame dhammā, mātikānaṃ ca palibodhānaṃ ca katame dhammā, vatthussa katame dhammā anantarapaccayena paccayo . . . saha-jātapaccayena paccayo. ||2||

pubbakaraṇaṃ payogassa anantarapaccayena paccayo samanantarapaccayena paccayo nissayapaccayena paccayo upanissayapaccayena paccayo. payogo pubbakaraṇassa purejātapaccayena paccayo. pubbakaraṇaṃ payogassa pacchājātapaccayena paccayo. pannarasa dhammā saha-jātapaccayena paccayo. ||3||

paccuddhāro pubbakaraṇassa anantarapaccayena paccayo samanantarapaccayena paccayo nissayapaccayena paccayo upanissayapaccayena paccayo. pubbakaraṇaṃ paccuddhārassa purejātapaccayena paccayo. paccuddhāro pubbakaraṇassa pacchājātapaccayena paccayo. pannarasa dhammā saha-jātapaccayena paccayo. ||4||

adhiṭṭhānaṃ paccuddhārassa anantarapaccayena paccayo samanantarapaccayena p. nissayapaccayena p. upanissayapaccayena paccayo. paccuddhāro adhiṭṭhānassa purejātapaccayena paccayo. adhiṭṭhānaṃ paccuddhārassa pacchājātapaccayena paccayo. pannarasa dhammā saha-jātapaccayena paccayo. ||5||

atthāro adhiṭṭhānassa anantarapaccayena p. samanantarap. p. nissayap. p. upanissayap. paccayo. adhiṭṭhānaṃ atthārassa purejātapaccayena paccayo. atthāro adhiṭṭhānassa pacchājātapaccayena paccayo. pannarasa dhammā saha-jātapaccayena paccayo. ||6||

mātikā ca palibodhā ca atthārassa anantarap. p. samanantarap. p. nissayap. p. upanissayap. paccayo. atthāro mātikānaṃ ca palibodhānaṃ ca purejātapaccayena paccayo. mātikā ca palibodhā ca atthārassa pacchājātapaccayena paccayo. pannarasa dhammā saha-jātapaccayena paccayo. ||7||

āsā ca anāsā ca vatthussa anantarapaccayena p. samananta-
rap. p. nissayap. p. upanissayap. paccayo. vatthu āsānañ ca
anāsānañ ca purejātapaccayena paccayo. āsā ca anāsā ca
vatthussa pacchājātapaccayena paccayo. pannarasa dhammā
sahajātapaccayena paccayo. ||8||2||

pubbakaraṇaṃ kiṃnidānaṃ kiṃsamudayaṃ kiṃjātikaṃ
kiṃpabhavaṃ kiṃsambhāraṃ kiṃsamutṭhānaṃ. paccuddhāro
kiṃnidāno . . . kiṃsamutṭhāno. adhiṭṭhānaṃ . . . atthāro
. . . mātikā ca palibodhā ca . . . āsā ca anāsā ca kiṃnidānā
. . . kiṃsamutṭhānā.

pubbakaraṇaṃ payoganidānaṃ payogasamudayaṃ . . .
payogasamutṭhānaṃ. paccuddhāro pubbakaraṇanidāno . . .
adhiṭṭhānaṃ paccuddhāranidānaṃ . . . atthāro adhiṭṭhānani-
dāno . . . mātikā ca palibodhā ca atthāranidānā . . . āsā ca
anāsā ca vatthunidānā . . . vatthusamutṭhānā. ||1||

payogo kiṃnidāno kiṃsamudayo . . . kiṃsamutṭhāno,
pubbakaraṇaṃ—la—paccuddhāro, adhiṭṭhānaṃ, atthāro, mā-
tikā ca palibodhā ca, vatthu, āsā ca anāsā ca kiṃnidānā . . .
kiṃsamutṭhānā.

payogo hetunidāno hetusamudayo . . . āsā ca anāsā
ca hetunidānā . . . hetusamutṭhānā. ||2||

payogo kiṃnidāno . . . āsā ca anāsā ca kiṃnidānā
. . . kiṃsamutṭhānā.

payogo paccayanidāno paccayasamudayo . . . āsā ca
anāsā ca paccayanidānā . . . paccayasamutṭhānā. ||3||

pubbakaraṇaṃ katthi dhammehi saṃgahitaṃ. pubbaka-
raṇaṃ sattahi dhammehi saṃgahitaṃ dhovanena vicāraṇena
chedanena bandhanena sibbanena rajanena kappakaraṇena.
pubbakaraṇaṃ imehi sattahi dhammehi saṃgahitaṃ.

paccuddhāro katthi dhammehi saṃgahito. paccuddhāro
tihi dhammehi saṃgahito saṃghāṭiyā uttarāsaṅgena antara-
vāsakena.

adhiṭṭhānaṃ katthi . . . tihi dhammehi saṃgahitaṃ
saṃghāṭiyā uttarāsaṅgena antaravāsakena.

atthāro katthi . . . ekena dhammena saṃgahito vacibhe-
dena. ||4||

kaṭhinassa kati mūlāni kati vatthūni kati bhūmiyo. kaṭhi-

nassa ekam mûlam saṅgho, tîpi vatthûni saṅghâti uttarâ-saṅgo antaravâsako, cha bhûmiyo khomam kappâsikam koseyyam kambalam sâṇam bhaṅgam. ||5||

kathinassa ko âdi kim majjhe kim pariyoṣaṇam. kathinassa pubbakaraṇam âdi, kiriyâ majjhe, atthâro pariyoṣaṇam. ||6||

katih' aṅgehi samannâgato puggalo abhabbo kathinam attharitum. katih' aṅgehi samannâgato puggalo bhabbo kathinam attharitum. atthah' aṅgehi s. p. abhabbo kathinam attharitum, atthah' aṅgehi s. p. bhabbo kathinam attharitum. katamehi atthah' aṅgehi s. p. abhabbo kathinam attharitum. pubbakaraṇam na jânâti, paccuddhâram . . . adhiṭṭhânam . . . atthâram . . . mâtikam . . . pali-bodham . . . ubbhâram . . . ânisamsam na jânâti. imehi atthah' aṅgehi s. p. abhabbo kathinam attharitum. katamehi atthah' aṅgehi s. p. bhabbo kathinam attharitum. pubbakaraṇam jânâti . . . ânisamsam jânâti. imehi atthah' aṅgehi s. p. bhabbo kathinam attharitum. ||7||

katinam puggalânam kathinatthârâ na rûhanti. katinam puggalânam kathinatthârâ rûhanti. tinnam p. k. na rûhanti, tinnam p. k. rûhanti. katamesam tinnam p. k. na rûhanti, nissimattṭho anumodati, anumodanto na vâcam bhindati, vâcam bhindanto na param viññâpeti. imesam tinnam p. k. na rûhanti. katamesam tinnam p. k. rûhanti. simattṭho anumodati, anumodanto vâcam bhindati, vâcam bhindanto param viññâpeti. imesam tinnam p. k. rûhanti. ||8||

kati kathinatthârâ na rûhanti. kati kathinatthârâ rûhanti. tayo kathinatthârâ na rûhanti, tayo k. rûhanti. katamo tayo k. na rûhanti. vatthuvipannañ c' eva hoti kâlavipannañ ca karavavipannañ ca. ime tayo k. na rûhanti. katamo tayo k. rûhanti. vatthusampannañ c' eva hoti kâlasampannañ ca karapasampannañ ca. ime tayo k. rûhanti. ||9||3||

kathinam jânitabbam, kathinatthâro jânitabbo, kathinassa atthâramâso jânitabbo, kathinassa atthâravipatti jânitabbâ, kathinassa atthârasampatti jânitabbâ, nimittakammam jânitabbam, parikathâ jânitabbâ, kukkukataṃ jânitabbam, sannidhi jânitabbâ, nissaggiyam jânitabbam.

kaṭhinam jānitabban ti: tesāñ ñeva dhammānam saṃgaho samavāyo nāmaṃ nāmakammam nāmadhoyyam nirutti byañjanam abhilāpo yad idam kaṭhinaṃ ti.

kaṭhinassa atthāramāso jānitabbo 'ti: vassānassa pacchimo māso jānitabbo.

kaṭhinassa atthāravipatti jānitabbā 'ti: catuvisatiyā ākārehi kaṭhinassa atthāravipatti jānitabbā. kaṭhinassa atthārasampatti jānitabbā 'ti: sattarasahi ākārehi kaṭhinassa atthārasampatti jānitabbā.

nimittakammam jānitabban ti: nimittam karoti iminā dussena kaṭhinam attharissāmiti.

parikathā jānitabbā 'ti: parikatham karoti imāya parikathāya kaṭhinadussam nibbattessāmiti.

kukkukataṃ jānitabban ti: anādiyadānam jānitabbam.

sannidhi jānitabbā 'ti: dve sannidhiyo jānitabbā karaṇasannidhi ca nicayasannidhi ca.

nissaggiyam jānitabban ti: kariyamāne aruṇam udriyati.

kaṭhinatthāro jānitabbo 'ti: sace saṃghassa kaṭhinadussam uppannam hoti saṃghena katham paṭipajjitabbam, atthārakena katham paṭipajjitabbam, anumodakena katham paṭipajjitabbam. saṃghena āntidutiyeṇa kammena kaṭhinatthārakassa bhikkhuno dātabbam. tena kaṭhinatthārakena bhikkhunā tadah' eva dhovitvā vimajjitvā vicāretvā chīnditvā sibbetvā rñjitvā kappam katvā kaṭhinam attharitabbam. sace saṃghāṭiyā kaṭhinam attharitukāmo hoti porāṇikā saṃghāṭi pacceuddharitabbā, navā saṃghāṭi adhiṭṭhātabbā, imāya saṃghāṭiyā kaṭhinam attharāmiti vācā bhīnditabbā. sace uttarāsaṅgena kaṭhinam attharitukāmo hoti porāṇako uttarāsaṅgo pacceuddharitabbo, navo uttarāsaṅgo adhiṭṭhātabbo, iminā uttarāsaṅgena kaṭhinam attharāmiti vācā bhīnditabbā. sace antaravāsakena kaṭhinam attharitukāmo hoti porāṇako antaravāsako pacceuddharitabbo, navo antaravāsako adhiṭṭhātabbo, iminā antaravāsakena kaṭhinam attharāmiti vācā bhīnditabbā. tena kaṭhinatthārakena bhikkhunā saṃgham upasamkamitvā ekamsam uttarāsaṅgam karitvā añjalim poggahetvā evam assa vacaniyo: atthatam bhante saṃghassa kaṭhinam, dhammiko kaṭhinatthāro, anumodathā 'ti. tehi anumodakehi bhikkhūhi ekamsam uttarāsaṅgam karitvā

añjalim paggahevā evam assa vacaniyo: atthataṃ āvuso saṃghassa kaṭhinam, dhammiko kaṭhinattāro, anumodāma 'ti. tena kaṭhinattārakena bhikkhunā sambahule bhikkhū upasaṃkamitvā ekamsaṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā añjalim paggahevā evam assu vacaniyā: atthataṃ bhante . . . anumodathā 'ti. tehi anumodakehi . . . anumodāma 'ti. tena kaṭhinattārakena bhikkhunā ekaṃ bhikkhuṃ upasaṃkamitvā ekamsaṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā añjalim paggahevā evam assa vacaniyo: atthataṃ āvuso saṃghassa kaṭhinam, dhammiko kaṭhinattāro, anumodāhīti. tena anumodakena bhikkhunā ekasmiṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā añjalim paggahevā evam assa vacaniyo: atthataṃ āvuso saṃghassa kaṭhinam, dhammiko kaṭhinattāro, anumodāmiti. ||4||

saṃgho kaṭhinam attharati, gaṇo k. a., puggalo k. attharātīti. na saṃgho kaṭhinam attharati, na gaṇo k. a., puggalo kaṭhinam attharātīti. hañci na saṃgho k. a., na gaṇo k. a., puggalo k. attharati: saṃghassa anatthataṃ hoti kaṭhinam, gaṇassa anatthataṃ hoti kaṭhinam, puggalassa atthataṃ hoti kaṭhinam.

saṃgho pātimokkham uddisati, gaṇo pātimokkham uddisati, puggalo pātimokkham uddisātīti. na saṃgho pātimokkham uddisati, na gaṇo p. u., puggalo p. uddisātīti. hañci na saṃgho p. u., na gaṇo p. u., puggalo p. u.: saṃghassa anuddiṭṭham hoti pātimokkham, gaṇassa anuddiṭṭham hoti pātimokkham, puggalassa uddiṭṭham hoti pātimokkham.

saṃghassa sāmaggīyā gaṇassa sāmaggīyā puggalassa uddesā saṃghassa uddiṭṭham hoti pātimokkham, gaṇassa uddiṭṭham hoti pātimokkham, puggalassa uddiṭṭham hoti pātimokkham. evam eva na saṃgho kaṭhinam attharati, na gaṇo k. a., puggalo k. a.: saṃghassa anumodanāya gaṇassa anumodanāya puggalassa atthārā saṃghassa atthataṃ hoti kaṭhinam, gaṇassa atthataṃ hoti kaṭhinam, puggalassa atthataṃ hoti kaṭhinam ti. ||5||

pakkamanantiko kaṭhinuddhāro vutto ādiccabandhuna,
etaṃ ca tāham pucchāmi: katamo palibodho paṭhamam
chijjati.]

pakkamanantiko kaṭhinuddhāro vutto ādiccabandhunā,
etañ ca tāhaṃ vissajjissam : cīvarapalibodho paṭhamam
chijjati,

tassa saha bahisimagamanā āvāsapalibodho chijjati.]

niṭṭhānantiko kaṭhinuddhāro vutto ādiccabandhunā,

etañ ca tāhaṃ pucchāmi . . . vissajjissam : āvāsapali-
bodho paṭhamam chijjati,

cīvare niṭṭhite cīvarapalibodho chijjati.]

sanniṭṭhānantiko kaṭhinuddhāro . . .

. . . pucchāmi . . . vissajjissam : dve palibodhā apubbam
acarimam chijjanti.]

nāsanantiko kaṭhinuddhāro . . .

. . . pucchāmi . . . vissajjissam : āvāsapalibodho paṭha-
mam chijjati,

cīvare natṭhe cīvarapalibodho chijjati.]

savanantiko kaṭhinuddhāro . . .

. . . pucchāmi . . . vissajjissam : cīvarapalibodho paṭha-
mam chijjati,

tassa saha savanena āvāsapalibodho chijjati.]

āsāvacchediko kaṭhinuddhāro . . .

. . . pucchāmi . . . vissajjissam : āvāsapalibodho paṭha-
mam chijjati,

cīvarāsāya upacchinnaṃ cīvarapalibodho chijjati.]

simātikkantiko kaṭhinuddhāro . . .

. . . pucchāmi . . . vissajjissam : cīvarapalibodho
paṭhamam chijjati,

tassa bahisimagatassa āvāsapalibodho chijjati.]

sahubbhāro kaṭhinuddhāro . . .

. . . pucchāmi . . . vissajjissam : dve palibodhā apubbam
acarimam chijjantīti. || 6 ||

kati kaṭhinuddhārā saṃghādhinā, kati kaṭhinuddhārā
puggalādhinā, kati kaṭhinuddhārā n' eva saṃghādhinā na
puggalādhinā. eko kaṭhinuddhāro saṃghādhino antar-
ubbhāro, cattāro kaṭhinuddhārā puggalādhinā pakkaman-
antiko niṭṭhānantiko sanniṭṭhānantiko simātikkantiko,
cattāro kaṭhinuddhārā n' eva saṃghādhinā na puggalādhinā
nāsanantiko savanantiko āsāvacchediko sahubbhāro. || 1 ||

kati kaṭhinuddhārā antosīmāya uddhariyyanti, kati kaṭhin-
uddhārā bahisīmāya uddhariyyanti, kati kaṭhinuddhārā siyā
antosīmāya uddhariyyanti siyā bahisīmāya uddhariyyanti.
dve kaṭhinuddhārā antosīmāya uddhariyyanti antarubbhāro
sahubbhāro. tayo kaṭhinuddhārā bahisīmāya uddhariyyanti
pakkamanantiko savanantiko sīmātikantiko. cattāro kaṭhin-
uddhārā siyā antosīmāya uddhariyyanti siyā bahisīmāya
uddhariyyanti niṭṭhānantiko sannīṭṭhānantiko nāsanantiko
āsāvacchediko. ||2||

kati kaṭhinuddhārā ekuppādā ekanīrodbā, kati kaṭhin-
uddhārā ekuppādā nānānīrodbā. dve kaṭhinuddhārā
ekuppādā ekanīrodbā antarubbhāro sahubbhāro, avasesā
kaṭhinuddhārā ekuppādā nānānīrodbā 'ti. ||3||7||

Kaṭhinabhedo niṭṭhito. tass' uddānāp :

kassa, kinti, pannarasa, dhammā, nidāna-hetu ca,
paccaya-saṅgaha-mūlā, ādi ca, aṭṭha puggalā,
bheda tiṇṇaṃ, tayo, jānitaḥḥaṃ, atthāraṃ uddesena ca,
palibodh'-ādhinā, sīmāya, uppādanīrodbhena cā 'ti.

Parivāraṃ niṭṭhitaṃ.

XV.

Tena samayena buddho bhagavā Sāvathīhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. atha kho āyasmā Upāli yena bhagavā ten' upasaṅkami, upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. ekamantaṃ nisīno kho āyasmā Upāli bhagavantaṃ etad avoca : katihī nu kho bhante aṅgehi samannāgatena bhikkhunā yāvajīvaṃ nānissitena vatthabban ti. pañcahi' Upāli aṅgehi samannāgatena bhikkhunā yāvajīvaṃ nānissitena vatthabbaṃ. katamehi pañcahi. uposathaṃ na jānāti, uposathakammaṃ na j., pātimokkhaṃ na j., pātimokkhuḍḍesaṃ na j., ānappañcavasso hoti. imehi kho Upāli pañcahi' aṅgehi samannāgatena bhikkhunā yāvajīvaṃ nānissitena vatthabbaṃ.

pañcahi' Upāli aṅgehi samannāgatena bhikkhunā yāvajīvaṃ anissitena vatthabbaṃ. katamehi pañcahi. uposathaṃ jānāti, uposathakammaṃ . . . pañcavasso vā hoti atireka-pañcavasso vā. imehi kho . . . ||1||

aparehi pi Upāli pañcahi' aṅgehi s. bh. yāvajīvaṃ nānissitena vatthabbaṃ. katamehi pañcahi. pavāraṇaṃ na jānāti, pavāraṇakammaṃ na j., pātimokkhaṃ na j., pātimokkhuḍḍesaṃ na j., ānappañcavasso hoti. imehi kho . . .

pañcahi' Upāli aṅgehi s. bh. yāvajīvaṃ anissitena vatthabbaṃ. katamehi pañcahi. pavāraṇaṃ jānāti . . . imehi kho . . . ||2||

aparehi pi Upāli . . . nānissitena vatthabbaṃ. katamehi pañcahi. āpattānāpattiṃ na jānāti, lahukagarukaṃ āpattiṃ na j., sāvasesānavasesaṃ āpattiṃ na j., duṭṭhullāduṭṭhullaṃ āpattiṃ na j., ānappañcavasso hoti. imehi kho . . .

pañcahi' Upāli aṅgehi . . . anissitena vatthabbaṃ. katamehi pañcahi. āpattānāpattiṃ jānāti . . . imehi kho Upāli pañcahi' aṅgehi s. bh. yāvajīvaṃ anissitena vatthabban ti. ||3||

katihī nu kho bhante aṅgehi samannāgatena bhikkhunā na upasampādetabbam na nissayo dātabbo na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo 'ti. pañcah' Upāli aṅgehi s. bh. na upasampādetabbam na nissayo dātabbo na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo. katamehi pañcahi. na paṭibalo hoti antevāsiṃ vā saddhivihāriṃ vā gilānaṃ upaṭṭhātuṃ vā upaṭṭhāpetuṃ vā, uppannaṃ anabhiratiṃ vūpakāsetuṃ vā vūpakāśepetuṃ vā, uppannaṃ kukkuceraṃ dhammato vinodetuṃ vā vinodāpetuṃ vā, abhi-dhamme vinetuṃ, abhivānaye vinetuṃ. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi s. bh. na upasampādetabbam na nissayo dātabbo na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo.

pañcah' Upāli aṅgehi s. bh. upasampādetabbam nissayo dātabbo sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo. katamehi pañcahi. paṭibalo hoti antevāsiṃ vā . . . abhivānaye vinetuṃ. imehi kho . . . ||4||

aparehi pi Upāli pañcah' aṅgehi s. bh. na upasampādetabbam na nissayo dātabbo na sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo. katamehi pañcahi. na paṭibalo hoti antevāsiṃ vā saddhivihāriṃ vā abhisamācārikāya sikkhāya sikkhāpetuṃ, ādibrahmacariyikāya sikkhāya vinetuṃ, adhisīle vinetuṃ, adhicitte vinetuṃ, adhipaṇṇāya vinetuṃ. imehi kho . . .

pañcah' Upāli aṅgehi s. bh. upasampādetabbam nissayo dātabbo sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo. katamehi pañcahi. paṭibalo hoti . . . adhicitte vinetuṃ. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi s. bh. upasampādetabbam nissayo dātabbo sāmaṇero upaṭṭhāpetabbo 'ti. ||5||

katihī nu kho bhante aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno kammaṃ kātabbam ti. pañcah' Upāli aṅgehi s. bh. kammaṃ kātabbam. katamehi pañcahi. alajji ca hoti, bālo ca, apakataṭṭo ca, micchādīṭṭhiko ca hoti, ājivavipanno ca. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno kammaṃ kātabbam. ||6||

aparehi pi Upāli pañcah' aṅgehi s. bh. kammaṃ kātabbam. katamehi pañcahi. adhisīle silavipanno hoti, ajjhācāre ācāravipanno hoti, atidīṭṭhiyā dīṭṭhivipanno hoti, micchādīṭṭhiko ca hoti, ājivavipanno ca. imehi kho . . . ||7||

aparehi pi Upāli . . . kāyikena dāvena samannāgato hoti, vācasikena dāvena s. h., kāyikavācasikena dāvena s. h.,

micchādittthiko ca hoti, ājīvavipanno ca. imehi kho . . . ||8||

aparehi pi Upāli . . . kāyikena anācārena samannāgato hoti, vācasikena anācārena s. h., kāyikavācasikena anācārena s. h., micchādittthiko ca hoti, ājīvavipanno ca. imehi kho . . . ||9||

aparehi pi Upāli . . . kāyikena upaghātikena samannāgato hoti, vācasikena upaghātikena s. h., kāyikavācasikena upaghātikena s. h., micchādittthiko ca hoti, ājīvavipanno ca. imehi kho . . . ||10||

aparehi pi Upāli . . . kāyikena micchājīvena samannāgato hoti, vācasikena micchājīvena s. h., kāyikavācasikena micchājīvena s. h., micchādittthiko ca hoti, ājīvavipanno ca. imehi kho . . . ||11||

aparehi pi Upāli . . . āpattiṃ āpanno kammakato upasampādeti nissayaṃ deti sāmāneraṃ upatthāpeti bhikkhuno vādakasammutiṃ sādīyati sammato pi bhikkhuniyo ovaḍaṭṭi. imehi kho . . . ||12||

aparehi pi Upāli . . . yāya āpattiyā saṃghena kammaṃ kataṃ hoti taṃ āpattiṃ āpajjati, aññaṃ vā tādisikaṃ, tato vā pāpiṭṭhataruṃ, kammaṃ garahati, kammike garahati. imehi kho . . . ||13||

aparehi pi Upāli . . . buddhassa avaṇṇaṃ bhāsatī, dhammassa avaṇṇaṃ bhāsatī, saṃghassa avaṇṇaṃ bhāsatī, micchādittthiko ca hoti, ājīvavipanno ca. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno kammaṃ kātabban ti. ||14||

anissitavaggo paṭhamo. tass' uddānaṃ :

uposathaṃ, pavāraṇaṃ, āpatti ca, gilānakaṃ,
abhisamācār'-alaṃjji ca, adhisīla-davena ca,
anācāraṃ, upaghāti-micchā, āpattiṃ eva ca,
yāya āpattiyā, buddhassa : paṭhamo vaggasaṃgaho
'ti. ||1||

katīhi nu kho bhante aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno kammaṃ na paṭippassambhetabban ti. pañcah' Upāli aṅgehi s. bh. kammaṃ na paṭippassambhetabbaṃ. katamehi pañ-

cahi. āpattiṃ āpanno kammakato . . . (*see chap. 1 12-14, reading na paṭippassambhetabbam instead of kâtabbam*) . . . ājivavipanno ca. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno kammaṃ na paṭippassambhetabbam. ||1-3||

aparehi pi Upāli pañcah' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno kammaṃ na paṭippassambhetabbam. katamehi pañcahi. alajji ca hoti, bālo ca, apakatatto ca, omaddakārako ca hoti vattesu, sikkhāya ca na paripūrakārī. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno kammaṃ na paṭippassambhetabbam ti. ||4||

sangāmāvacarena bhante bhikkhunā saṃghaṃ upasaṃkamantena kati dhamme ajjhataṃ upatthāpetvā saṃgho upasaṃkamitabbo. sangāmāvacarena Upāli bhikkhunā saṃghaṃ upasaṃkamantena pañca dhamme ajjh. up. s. upasaṃkamitabbo. katame pañca. sangāmāvacarena Upāli bhikkhunā saṃghaṃ upasaṃkamantena nicacittena saṃgho upasaṃkamitabbo rajoharaṇasamena cittena, āsanakusalena bhavitabbaṃ nisajjakusalena, there bhikkhū anupakhajjantena nave bhikkhū āsanena apatibāhantena yathāpaṭirūpe āsane nisīditabbaṃ, anānākathikena bhavitabbaṃ atiracchānakathikena sāmāṃ vā dhammo bhāsitaṃ paro vā ajjesitaṃ ariyo vā tuṭṭhāvo nātimaññitaṃ, sace Upāli saṃgho samagga-karaṇīyāni kammāni karoti tatra ca Upāli bhikkhuno na kkhamaṃti api dīṭṭhāvikkammaṃ katvā upetabbā sāmuggi. taṃ kissa hetu. māhaṃ saṃghena nānatto assaṃ ti. sangāmāvacaren' Upāli bhikkhunā saṃghaṃ upasaṃkamantena ime pañca dhamme ajjhataṃ upatthāpetvā saṃgho upasaṃkamitabbo 'ti. ||5||

katihī nu kho bhante aṅgehi samannāgato bhikkhu saṃghe voharanto bahujanakanto ca hoti bahujanamanāpo ca bahujanarucito ca 'ti. pañcah' Upāli aṅgehi samannāgato . . . bahujanarucito ca. katamehi pañcahi. ussitamanti ca hoti, nissitajappi ca, na ca bhāsānusandhikusalo hoti, na yathā-dhamme yathāvinaye yathāpattiyā codetā hoti, na yathā-dhamme yathāvinaye yathāpattiyā kāretā hoti. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi samannāgato . . . bahujanarucito ca.

pañcah' Upāli aṅgehi samannāgato bhikkhu saṃghe voharanto bahujanakanto ca hoti bahujanamanāpo ca bahujana-

rucito ca. katamehi pañcahi. na ussitamantī ca hoti, na nissitajappi ca, bhāsānusandhikusalo ca hoti, yathādhhamme yathāvinaye yathāpattiyā codetā hoti, yathādhhamme yathāvinaye yathāpattiyā kāretā hoti. imehi kho Upāli . . . ||6||

aparehi pi Upāli pañcah' aṅgehi samannāgato bhikkhu saṃghe voharanto bahujanaakanto ca . . . ussādetā hoti, apasādetā hoti, adhammaṃ gaṇhāti, dhammaṃ paṭibhāti, samphaṇ ca bahum bhāsati. imehi kho Upāli . . .

pañcah' Upāli aṅgehi samannāgato bhikkhu saṃghe voharanto bahujanakanto ca . . . na ussādetā hoti, na apasādetā hoti, dhammaṃ gaṇhāti, adhammaṃ paṭibhāti, samphaṇ ca na bahum bhāsati. imehi kho Upāli . . . ||7||

aparehi pi Upāli pañcah' aṅgehi samannāgato bhikkhu saṃghe voharanto bahujanaakanto ca . . . pasayha pavattā hoti, anokāsakammaṃ kārapetvā pavattā hoti, na yathādhhamme yathāvinaye yathāpattiyā codetā hoti, na yathādhhamme yathāvinaye yathāpattiyā kāretā hoti, na yathāditṭhiyā byākatā hoti. imehi kho Upāli . . .

pañcah' Upāli aṅgehi samannāgato bhikkhu saṃghe voharanto bahujanakanto ca . . . na pasayha pavattā hoti, okāsakammaṃ kārapetvā pavattā hoti, yathādhhamme y. y. codetā hoti, yathādhhamme y. y. kāretā hoti, yathāditṭhiyā byākatā hoti. imehi kho Upāli . . . bahujanarucito ca 'ti. ||8||

kati nu kho bhante ānisaṃsā vinayapariyattiyā 'ti. pañc' ime Upāli ānisaṃsā vinayapariyattiyā. katame pañca. attano sīlakkhandho sugutto hoti surakkhito, kukkuccapakatānaṃ paṭisarapaṇaṃ hoti, visārado saṃghamajjhe voharati, paccatthike saha dhammena suniggahitaṃ niggaṇhāti, saddhammatṭhitiyā paṭipanno hoti. ime kho Upāli pañcānisaṃsā vinayapariyattiyā 'ti. ||9||

napaṭippassambhanavaggo dutiyo. tass' uddānaṃ :

āpanno, yāya, vaṇṇaṇ ca, alajji, saṃgāmena ca,
ussitā, ussādetā ca, pasayha, pariyattiyā 'ti.

paṭhamayamakapaññatti. ||2||

katihī nu kho bhante aṅgehi samannāgatena bhikkhunā saṃghe na voharitabbam ti. pañcah' Upāli aṅgehi s. bh. saṃghe na voharitabbam. katamehi pañcahi. āpattiṃ na jānāti, āpattisamutṭhānam na j., āpattiyaṃ payogaṃ na j., āpattiyaṃ vūpasamaṃ na j., āpattiyaṃ na vinicchaya kusalo hoti. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi s. bh. saṃghe na voharitabbam.

pañcah' Upāli aṅgehi s. bh. saṃghe voharitabbam. katamehi pañcahi. āpattiṃ jānāti . . . āpattiyaṃ vinicchaya kusalo hoti. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi s. bh. saṃghe voharitabbam. ||1||

aparehi pi . . . saṃghe na voharitabbam. katamehi pañcahi. adhikaraṇam na jānāti, adhikaraṇasamutṭhānam na j., adhikaraṇassa payogaṃ na j., adhikaraṇassa vūpasamaṃ na j., adhikaraṇassa na vinicchaya kusalo hoti. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . saṃghe voharitabbam. katamehi pañcahi. adhikaraṇam jānāti . . . adhikaraṇassa vinicchaya kusalo hoti. imehi kho . . . ||2||

aparehi pi . . . na voharitabbam. katamehi pañcahi. pasayha pavattā hoti, anokāsakammaṃ kārāpetvā pavattā hoti, na yathādhamme yathāvinaye yathāpattiyaṃ codetā hoti, na yathādhamme y. y. kārētā hoti, na yathādiṭṭhiyaṃ byākatā hoti. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . saṃghe voharitabbam. katamehi pañcahi. na pasayha pavattā hoti, okāsakammaṃ kārāpetvā pavattā hoti . . . yathādiṭṭhiyaṃ byākatā hoti. imehi kho . . . ||3||

aparehi pi . . . na voharitabbam. katamehi pañcahi. āpattānāpattiṃ na jānāti, lahukagarukaṃ āpattiṃ na j., āvasesānavasesaṃ āpattiṃ na j., dutṭhullāduṭṭhullaṃ āpattiṃ na j., sappatīkammaṃ appatīkammaṃ āpattiṃ na jānāti. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . saṃghe voharitabbam. katamehi pañcahi. āpattānāpattiṃ jānāti . . . imehi kho . . . ||4||

aparehi pi . . . na voharitabbam. katamehi pañcahi. kammaṃ na jānāti, kammaṃ kammaṃ na j., kammaṃ vatttham na j., kammaṃ vattam na j., kammaṃ vūpasamaṃ na jānāti. imehi kho . . .

pañcahi' Upāli . . . saṃghe voharitabbam. katamehi pañcahi. kammam jānāti . . . imehi kho . . . ||5||

aparehi pi . . . na voharitabbam. katamehi pañcahi. vatthum na jānāti, nidānam na j., paññattim na j., pada-pacchābhāṭṭham na j., anusandhivacanapatham na jānāti. imehi kho . . .

pañcahi' Upāli . . . saṃghe voharitabbam. katamehi pañcahi. vatthum jānāti . . . imehi kho . . . ||6||

aparehi pi . . . na voharitabbam. katamehi pañcahi. chandāgatim gacchati, dosāgatim gacchati, mohāgatim gacchati, bhayāgatim gacchati, alajji ca hoti. imehi kho . . .

pañcahi' Upāli . . . saṃghe voharitabbam. katamehi pañcahi. na chandāgatim gacchati . . . lajji ca hoti. imehi kho . . . ||7||

aparehi pi . . . na voharitabbam. katamehi pañcahi. chandāgatim gacchati, dosāgatim g., mohāgatim g., bhayāgatim g., akusalo ca hoti vinaye. imehi kho . . .

pañcahi' Upāli . . . saṃghe voharitabbam. katamehi pañcahi. na chandāgatim gacchati . . . kusalo ca hoti vinaye. imehi kho . . . ||8||

aparehi pi . . . na voharitabbam. katamehi pañcahi. ñattim na jānāti, ñattiyā karaṇam na j., ñattiyā anussāvanam na j., ñattiyā samatham na j., ñattiyā vūpasamam na jānāti. imehi kho . . .

pañcahi' Upāli . . . saṃghe voharitabbam. katamehi pañcahi. ñattim jānāti . . . imehi kho . . . ||9||

aparehi pi . . . na voharitabbam. katamehi pañcahi. suttam na jānāti, suttānulomam na j., vinayam na j., vinayānulomam na j., na ca ṭhānāṭhānakusalo hoti. imehi kho . . .

pañcahi' Upāli . . . saṃghe voharitabbam. katamehi pañcahi. suttam jānāti . . . ṭhānāṭhānakusalo ca hoti. imehi kho . . . ||10||

aparehi pi . . . na voharitabbam. katamehi pañcahi. dhammam na jānāti, dhammānulomam na j., vinayam na j., vinayānulomam na j., na ca pubbāparakusalo hoti. imehi kho . . .

pañcahi' Upāli . . . saṃghe voharitabbam. katamehi pañcahi. dhammam jānāti . . . pubbāparakusalo ca hoti.

imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi samannāgatena bhikkhunaṃ
saṃghe voharitaḥḥan ti. ||11||

vohāravaggo tatiyo. tass' uddānaṃ :

āpatti, adhikaraṇaṃ, pasayh', āpattijānaṇā,
kammaṃ, vatthuaṃ, alajjī ca, akusalo ca, ñattiyaṃ,
suttaṃ na jānāti, dhammaṃ : tatiyo vaggaṃsaṃgaho 'ti. ||3||

kati nu kho bhante adhammikaṃ diṭṭhāvikaṃmā 'ti. pañc' ime
Upāli adhammikaṃ diṭṭhāvikaṃmā. katame pañca. anāpattiyaṃ
diṭṭhiṃ āvikaṃroti, adesanaḡāminiyaṃ āpattiyaṃ d. ā., desitāya
āpattiyaṃ d. ā., catūhi pañcahi d. ā., manomānasena diṭṭhiṃ
āvikaṃroti. ime kho Upāli pañca adhammikaṃ diṭṭhāvikaṃmā.

pañc' ime Upāli dhammikaṃ diṭṭhāvikaṃmā. katame pañca.
āpattiyaṃ diṭṭhiṃ āvikaṃroti, desanaḡāminiyaṃ āpattiyaṃ d. ā.,
adesitāya āpattiyaṃ d. ā., na catūhi pañcahi d. ā., na manomā-
nasena d. ā., ime kho . . . ||1||

apare pi Upāli pañca adhammikaṃ diṭṭhāvikaṃmā. katame
pañca. nānāsaṃvāsakassa santike diṭṭhiṃ āvikaṃroti, nānāsi-
māya ṭhitassa santike d. ā., apakatattassa santike d. ā., catūhi
pañcahi d. ā., manomānasena d. ā., ime kho . . .

pañc' ime Upāli dhammikaṃ diṭṭhāvikaṃmā. katame pañca.
saṃānasamvāsakassa santike d. ā., saṃānasasimāya ṭhitassa
santike d. ā., pakatattassa santike d. ā., na catūhi pañcahi d.
ā., na manomānasena d. ā., ime kho Upāli pañca dhammikaṃ
diṭṭhāvikaṃmā 'ti. ||2||

kati nu kho bhante adhammikaṃ paṭiggahā 'ti. pañc' ime
Upāli adhammikaṃ paṭiggahā. katame pañca. kāyena diyya-
mānaṃ kāyena appaṭiggahitaṃ, kāyena diyyamānaṃ kāyapa-
ṭibaddhena appaṭiggahitaṃ, kāyapaṭibaddhena diyyamānaṃ
kāyena appaṭiggahitaṃ, kāyapaṭibaddhena diyyamānaṃ kāya-
paṭibaddhena appaṭiggahitaṃ, nissaggiyena diyyamānaṃ kā-
yena vā kāyapaṭibaddhena vā appaṭiggahitaṃ. ime kho
Upāli pañca adhammikaṃ paṭiggahā.

pañc' ime Upāli dhammikaṃ paṭiggahā. katame pañca.
kāyena diyyamānaṃ kāyena paṭiggahitaṃ : . . nissaggiyena
diyyamānaṃ kāyena vā kāyapaṭibaddhena vā paṭiggahitaṃ.
ime kho Upāli pañca dhammikaṃ paṭiggahā 'ti. ||3||

kati nu kho bhante anātirittā 'ti. pañce' ime Upāli anātirittā. kataṃe pañca. akappiyakataṃ hoti, appaṭiggahitakataṃ hoti, anuccāritakataṃ hoti, ahatthapāse kataṃ hoti, alam etaṃ sabban ti avuttaṃ hoti. ime kho Upāli pañca anātirittā.

pañce' ime Upāli atirittā. kataṃe pañca. kappiyakataṃ hoti, paṭiggahitakataṃ hoti, uccāritakataṃ hoti, hatthapāse kataṃ hoti, alam etaṃ sabban ti vuttaṃ hoti. ime kho Upāli pañca atirittā 'ti. ||4||

katihi nu kho bhante ākārehi pavāraṇā paññāyatīti. pañcah' Upāli ākārehi pavāraṇā paññāyati. katamehi pañcahi. asanaṃ paññāyati, bhojanaṃ paññāyati, hatthapāse tūṭho abhiharati, paṭikkhepo paññāyati. imehi kho Upāli pañcah' ākārehi pavāraṇā paññāyatīti. ||5||

kati nu kho bhante adhammikā paṭiññātakarāṇā 'ti. pañce' ime Upāli adhammikā paṭiññātakarāṇā. kataṃe pañca. bhikkhu pārājikaṃ ajjhāpanno hoti, pārājikena codiyamāno saṃghādisesaṃ ajjhāpanno paṭijānāti, taṃ saṃgho saṃghādisesena kāreti: adhammikaṃ paṭiññātakarāṇaṃ. bhikkhu pārājikaṃ ajjhāpanno hoti, pārājikena codiyamāno pācittiyaṃ paṭidesaniyaṃ dukkaṭaṃ ajjhāpanno paṭijānāti, taṃ saṃgho dukkaṭena kāreti: adhammikaṃ paṭiññātakarāṇaṃ. bhikkhu saṃghādisesaṃ pācittiyaṃ paṭidesaniyaṃ dukkaṭaṃ ajjhāpanno hoti, dukkaṭena codiyamāno pārājikaṃ ajjhāpanno paṭijānāti, taṃ saṃgho pārājikena kāreti: adhammikaṃ paṭiññātakarāṇaṃ. bhikkhu dukkaṭaṃ ajjhāpanno hoti, dukkaṭena codiyamāno saṃghādisesaṃ pācittiyaṃ paṭidesaniyaṃ ajjhāpanno paṭijānāti, taṃ saṃgho paṭidesaniyena kāreti: adhammikaṃ paṭiññātakarāṇaṃ. ime kho Upāli pañca adhammikā paṭiññātakarāṇā.

pañce' ime Upāli dhammikā paṭiññātakarāṇā. kataṃe pañca. bhikkhu pārājikaṃ ajjhāpanno hoti, pārājikena codiyamāno pārājikaṃ ajjhāpanno paṭijānāti, taṃ saṃgho pārājikena kāreti: dhammikaṃ paṭiññātakarāṇaṃ. bhikkhu saṃghādisesaṃ pācittiyaṃ paṭidesaniyaṃ dukkaṭaṃ ajjhāpanno hoti, dukkaṭena codiyamāno dukkaṭaṃ ajjhāpanno paṭijānāti, taṃ saṃgho dukkaṭena kāreti: dhammikaṃ paṭiññātakarāṇaṃ. ime kho Upāli pañca dhammikā paṭiññātakarāṇā 'ti. ||6||

katīhi nu kho bhante āngehi samannāgatassa bhikkhuno okāsakammaṃ kārāpentassa nālaṃ okāsakammaṃ kātun ti. pañcah' Upāli āngehi s. bh. ok. k. nālaṃ okāsakammaṃ kātun. katamehi pañcahi. alajji ca hoti, bālo ca, apakattatto ca, cāvanādhippāyo vattā hoti, no vutthānādhippāyo. imehi kho . . .

pañcah' Upāli āngehi s. bh. ok. k. alaṃ okāsakammaṃ kātun. katamehi pañcahi. lajji ca hoti, paṇḍito ca, pakattatto ca, vutthānādhippāyo vattā hoti, no cāvanādhippāyo. imehi kho Upāli pañcah' āngehi s. bh. ok. k. alaṃ okāsakammaṃ kātun ti. ||7||

katīhi nu kho bhante āngehi samannāgateva bhikkhuna saddhiṃ vinayo na sākaecchātabbo 'ti. pañcah' Upāli āngehi s. bh. s. vinayo na sākaecchātabbo. katamehi pañcahi. vatthun na jānāti, nidānaṃ na j., paññattin na j., padapaccābhuttham na j., anusandhivacanapathaṃ na jānāti. imehi kho . . .

pañcah' Upāli āngehi s. bh. s. vinayo sākaecchātabbo. katamehi pañcahi. vatthun jānāti . . . imehi kho Upāli pañcah' āngehi s. bh. s. vinayo sākaecchātabbo 'ti. ||8||

kati nu kho bhante pañhapucchā 'ti. pañe' imā Upāli pañhapucchā. katamā pañca. mandattā momuhattā pañham pucchati, pāpiccho icchāpakato pañham pucchati, paribhavaṃ p. p., aññātukāmo p. p., sacce me pañham puttṭho sammad eva byākarissati icc etaṃ kusalaṃ, no ce me pañham puttṭho sammad eva byākarissati aham assa sammad eva byākarissāmi ti pañham pucchati. imā kho Upāli pañca pañhapucchā 'ti. ||9||

kati nu kho bhante aññabyākarapa 'ti. pañe' ime Upāli aññabyākarapa. katame pañca. mandattā momuhattā aññaṃ byākaroti, pāpiccho icchāpakato a. by., ummāda cittakkhepaṃ a. by., adhimānena a. by., bhūtaṃ aññaṃ byākaroti. ime kho Upāli pañca aññabyākarapa 'ti. ||10||

kati nu kho bhante visuddhiyo 'ti. pañe' imā Upāli visuddhiyo. katamā pañca. nidānaṃ uddisītvā avasesaṃ sutena sāvetabbam, ayaṃ paṭhamā visuddhi . . . (see VI. 5) . . . vitthāren' eva pañcamī. imā kho Upāli pañca visuddhiyo 'ti. ||11||

kati nu kho bhante bhojanā 'ti. pañe' ime Upāli bhojanā. katame pañca. odano kammāso sattu maccho mamsam. ime kho Upāli pañca bhojanā 'ti. ||12||

ditṭhāvīkammavaggo catuttho. tass' uddānaṃ :

ditṭhāvīkammā, spare, paṭiggahā, anatiritṭā,
pavāraṇā, paṭiññātaṃ, okāsam, sākacchena ca,
pañham, aññabyākaraṇā, visuddhi cāpi, bhojanā 'ti. ||4||

codakena bhante bhikkhunā param codetukāmena kati dhamme ajjhataṃ paccavekkhitvā paro codetabbo 'ti. codaken' Upāli bhikkhunā param codetukāmena pañca dhamme ajjhataṃ paccavekkhitvā paro codetabbo. katame pañca. codaken' Upāli bhikkhunā param codetukāmena evaṃ paccavekkhitabbaṃ : parisuddhakāyasamācāro . . . (=Cullavagga IX. 5. 1) . . . codaken' Upāli bhikkhunā param codetukāmena ime pañca dhamme ajjhataṃ paccavekkhitvā paro codetabbo 'ti. ||1||

codakena bhante bhikkhunā param codetukāmena kati dhamme ajjhataṃ upaṭṭhāpetvā paro codetabbo 'ti. codaken' Upāli bhikkhunā param codetukāmena pañca dhamme ajjhataṃ upaṭṭhāpetvā paro codetabbo. katame pañca. kālana vakkhāmi . . . (Cullav. IX. 5. 2) . . . codaken' Upāli bhikkhunā param codetukāmena ime pañca dhamme ajjhataṃ upaṭṭhāpetvā paro codetabbo 'ti. ||2||

codakena bhante bhikkhunā param codetukāmena kati dhamme ajjhataṃ manasikaritvā paro codetabbo 'ti. codaken' Upāli bh. p. c. pañca dhamme ajjhataṃ manasikaritvā paro codetabbo. katame pañca. kāruṇāṭā hitesitā anukampatā āpattivuttānātā vinayapurekkhātā. codaken' Upāli bh. p. c. ime pañca dhamme ajjhataṃ manasikaritvā paro codetabbo 'ti. ||3||

katihi nu kho bhante aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno okāsakammaṃ kārāpentassa nālaṃ okāsakammaṃ kātun ti. pañcahi' Upāli aṅgehi . . . nālaṃ okāsakammaṃ kātun. katamehi pañcahi. aparisuddhakāyasamācāro hoti, aparisuddhavaśisamācāro hoti, aparisuddhājīvo hoti, bālo hoti abyatto, na paṭibalo anuyuñjīyamāno anuyogaṃ dātuṃ.

imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi . . . nālaṃ okāsakammaṃ kātum.

pañcah' Upāli aṅgehi . . . alaṃ okāsakammaṃ kātum. katamehi pañcahi. parisuddhakāyasamācāro hoti, parisuddhavaśisaṃcāro hoti, parisuddhājīvo hoti, paṇḍito hoti byatto, paṭibalo anuyaññiyamāno anuyogaṃ dātum. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi . . . alaṃ okāsakammaṃ kātum ti. ||4||

attādānaṃ ādātukāmena bhante bhikkhunā katih' aṅgehi samannāgataṃ attādānaṃ ādātabbā ti. attādānaṃ ādātukāmena' Upāli bhikkhunā pañcaṅgasamannāgataṃ attādānaṃ ādātabbā. katame pañca. attādānaṃ ādātukāmena Upāli bhikkhunā evaṃ paccavekkhitabbā . . . (Cullavagga IX. 4) . . . evaṃ pañcaṅgasamannāgataṃ kho Upāli attādānaṃ ādinnaṃ paccāpi avipparisāraṇaṃ bhavissatīti. ||5||

katihī nu kho bhante aṅgehi samannāgato bhikkhu adhikaraṇajātānaṃ bhikkhūnaṃ bahūpakāro hotīti. pañcah' Upāli aṅgehi . . . bahūpakāro hoti. katamehi pañcahi. aḷlavā hoti pātimokkhasaṃvarasaṃvuto viharati ācāragocarasampanno anumattesu vājjesu bhayadassāvī samādāya sikkhati sikkhāpadesu, bahussuto hoti sutadhuvo sutasannicayo ye te dhammā ādikalyāṇā majjhe kalyāṇā pariyośanakalyāṇā satthaṃ sabyaññanaṃ kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ abhivadanti tathārūp' assa dhammā bahussutā honti dhātā vacasā paricīṭā manasānupekkhitā diṭṭhiyā suppaṭividdhā, ubhayāni kho paṇ' assa pātimokkhaṇi vitthārena avāgatāni honti suvibhattāni suppvattini suvinicchitāni suttaso anubyaññanaṃ, vinaye kho paṇa tīhito hoti asaṅhīro, paṭibalo hoti ubho attapaccatthike assāsetum saññāpetum nijjhāpetum pekkhetum pasādetum. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi . . . bahūpakāro hoti. ||6||

aparehi pi Upāli pañcah' aṅgehi . . . bahūpakāro hoti. katamehi pañcahi. parisuddhakāyasamācāro hoti, parisuddhavaśisaṃcāro hoti, parisuddhājīvo hoti, paṇḍito hoti byatto, paṭibalo anuyaññiyamāno anuyogaṃ dātum. imehi kho . . . ||7||

aparehi pi Upāli pañcah' aṅgehi . . . bahūpakāro hoti. katamehi pañcahi. vatthum jānāti, nidānaṃ jānāti, paññattiṃ

j., padapacchâbhattham j., anusandhivacanapatham jânâti. imehi kho . . . bahûpakâro hotîti. ||8||

katîhi na kho bhante aṅgehi samannâgatena bhikkhunâ nânuyuñjitabban ti. pañcah' Upâli aṅgehi s. bh. nânuyuñjitabham. katamehi pañcahi. suttam na jânâti, suttânulomam na j., vinayam na j., vinayânulomam na j., na ca tñhânâthânakusalo hoti. imehi kho . . . (*see chap. 3 10-11; instead of samghe voharitabham, s° na voharitabham read anuyuñjitabham, nânuyuñjitabham.*) . . . pubbâparakusalo ca hoti. imehi kho Upâli pañcah' aṅgehi s. bh. anuyuñjitabham. ||9, 10||

aparehi pi Upâli pañcah' aṅgehi s. bh. nânuyuñjitabham. katamehi pañcahi. vatthum na jânâti, nidânam na j., paññattim na j., padapacchâbhattham na j., anusandhivacanapatham na jânâti. imehi kho . . .

pañcah' Upâli aṅgehi s. bh. anuyuñjitabham. katamehi pañcahi. vatthum jânâti . . . imehi kho . . . ||11||

aparehi pi . . . nânuyuñjitabham. katamehi pañcahi. âpattim na jânâti, âpattisamuṭṭhânam na j., âpattiya payogam na j., âpattiya vûpasamam na j., âpattiya na vinicchayakusalo hoti. imehi kho . . .

pañcah' Upâli aṅgehi s. bh. anuyuñjitabham. katamehi pañcahi. âpattim jânâti . . . âpattiya vinicchayakusalo hoti. imehi kho . . . ||12||

aparehi pi . . . nânuyuñjitabham. katamehi pañcahi. adhikarāṇam na jânâti, adhikarāṇasamuṭṭhânam na j., adhikarāṇassa payogam na j., adhikarāṇassa vûpasamam na j., adhikarāṇassa na vinicchayakusalo hoti. imehi kho . . .

pañcah' Upâli aṅgehi s. bh. anuyuñjitabham. katamehi pañcahi. adhikarāṇam jânâti . . . adhikarāṇassa vinicchayakusalo hoti. imehi kho . . . anuyuñjitabban ti. ||13||

attādānavaggo pañcamo. tass' uddānam :

parisuddhañ ca, kâlena, kârūṇe, okâsena ca,
attādānam, adhikarāṇam, aparehi pi, vatthuñ ca,
suttam, dhammam, puna vatthuñ ca, âpatti, adhikarā-
ṇena ca 'ti. ||5||

kati nu kho bhante āraññakā 'ti. pañce' ime Upāli āraññakā. katame pañca. mandattā momuhattā āraññako hoti, pāpiccho icchāpakato ār. h., ummāda cittaakkhepā ār. h., vaṇṇitaṃ buddhehi buddhasāvakehi ār. h., api ca appicehañ ñeva nissāya santuṭṭhiñ ñeva nissāya sallechañ ñeva nissāya pavivekañ ñeva nissāya idamaṭṭhitañ ñeva nissāya āraññako hoti. ime kho Upāli pañca āraññakā 'ti. || 1 ||

kati nu kho bhante piṇḍapātikā 'ti — pa — kati nu kho bhante paṃsukūlikā 'ti . . . rukkhamaulikā 'ti . . . sesānikā 'ti . . . abbhokāsikā 'ti . . . tecevarikā 'ti . . . sapadāna-cārikā 'ti . . . nesajjikā 'ti . . . yathāsanthatikā 'ti . . . ekāsānikā 'ti . . . khalupacechābhattikā 'ti . . . pattapiṇḍikā 'ti. pañce' ime Upāli pattapiṇḍikā. katame pañca. mandattā . . . idamaṭṭhitañ ñeva nissāya pattapiṇḍiko hoti. ime kho Upāli pañca pattapiṇḍikā 'ti. || 2-13 ||

dhūtaṅgavaggo chaṭṭho. tass' uddānaṃ :

āraññako, piṇḍi-paṃsu ca, rukkha-susānapaṇcamaṃ,
abbho-tecevaraṃ c'eva, sapadāna-nesajjikā,
santhat', ekāsanaṃ c'eva, khalupacechā, pattapiṇḍikā
'ti. || 6 ||

kati nu kho bhante musāvādā 'ti. pañce' ime Upāli musāvādā. katame pañca. atthi musāvādo pārājikagāmi, atthi musāvādo saṃghādisesagāmi, a. m. thullaccayagāmi, a. m. pācittiyagāmi, a. m. dukkaṭagāmi. ime kho Upāli pañca musāvādā 'ti. || 1 ||

katihi nu kho bhante aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno saṃghamañjhe uposathaṃ vā pavāraṇaṃ vā ṭhapentassa alaṃ bhikkhu mā bhaṇḍanaṃ mā kalahaṃ mā viggahaṃ mā vivādaṃ ti omadditvā saṃghena uposatho vā pavāraṇā vā kātabbā 'ti. pañcahi' Upāli aṅgehi samannāgatassa . . . kātabbā. katamehi pañcahi. alajji ca hoti, bālo ca, apakatto ca, cāvanādhippāyo vattā hoti, no vuttānādhippāyo. imehi kho Upāli pañcahi' aṅgehi samannāgatassa . . . kātabbā. || 2 ||

aparehi pi Upāli pañcahi' aṅgehi samannāgatassa . . . kātabbā. katamehi pañcahi. aparisuddhakāyasamācāro hoti,

aparissuddhavaeissamācāro hoti, aparissuddhājīvo hoti, bālo hoti abyatto, bhaṇḍanakārako hoti kalahakārako. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi samannāgatassa . . . kātabbā 'ti. ||3||

kaṭihi nu kho bhante aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno anuyogo na dātabbo 'ti. pañcah' Upāli . . . na dātabbo. katamehi pañcahi. āpattānāpattiṃ na jānāti, lahukagarukaṃ āpattiṃ na j., sāvasesānavasesaṃ āpattiṃ na j., dutṭhullā-dutṭhullaṃ āpattiṃ na j., sappatīkammaṃ appatīkammaṃ āpattiṃ na jānāti. imehi kho Upāli . . . na dātabbo.

pañcah' Upāli aṅgehi samannāgatassa bhikkhuno anuyogo dātabbo. katamehi pañcahi. āpattānāpattiṃ jānāti . . . imehi kho Upāli . . . dātabbo 'ti. ||4||

kaṭihi nu kho bhante ākārehi bhikkhu āpattiṃ āpajjati. pañcah' Upāli ākārehi bhikkhu āpattiṃ āpajjati. katamehi pañcahi. alajjita aññāpatā kukkucapakatā akappiye kappiyasaññitā kappiye akappiyasaññitā. imehi kho Upāli . . . āpajjati. ||5||

aparehi pi Upāli pañcah' ākārehi bhikkhu āpattiṃ āpajjati. katamehi pañcahi. adassanena assavanena pasuttakatā tathāsaññi sātisammosā. imehi kho Upāli . . . āpajjati. ||6||

kati nu kho bhante verā 'ti. pañc' ime Upāli verā. katame pañca. pāpātīpāto adinnādānaṃ kāmesu micchācāro musāvādo surāmerayamajjapamādatṭhānaṃ. ime kho Upāli pañca verā 'ti. ||7||

kati nu kho bhante veramaṇiyo 'ti. pañc' imā Upāli veramaṇiyo. katamā pañca. pāpātīpātā veramaṇi adiinnādānā v. kāmesu micchācārā v. musāvādā v. surāmerayamajjapamādatṭhānā veramaṇi. imā kho Upāli pañca veramaṇiyo 'ti. ||8||

kati nu kho bhante byasanānti. pañc' imāni Upāli byasanāni. katamāni pañca. nātibyaśanaṃ bhogaby. rogaby. silaby. diṭṭhibyaśanaṃ. imāni kho Upāli pañca byasanānti. ||9||

kati nu kho bhante sampadā 'ti. pañc' imā Upāli sampadā. katamā pañca. nātisampadā bhogas. ārogyas. silas. diṭṭhi-sampadā. imā kho Upāli pañca sampadā 'ti. ||10||

musāvādavaggo sattamo. tass' uddānaṃ :

musāvādo ca, omaddi, aparehi, anuyogo ca,
 āpattiñ ca, aparehi, verā, veramañi pi ca,
 byasanam, sampadā c' eva : sattamo vaggasaṃgaho
 'ti. || 7 ||

katthi nu kho bhante āgehi samannāgatassa bhikkhuno
 bhikkhunisaṃghen' eva kammaṃ kātabbān ti. pañcah'
 Upāli āgehi . . . kātabbāṃ avandiyo so bhikkhu bhi-
 kkhunisaṃghena. katamehi pañcahi. vivaritvā kāyaṃ
 bhikkhunīnaṃ dasseti, ūruṃ dasseti, āṇajātāṃ dasseti,
 ubho aṃsakūṭe dasseti, obbhāsatī gihī sampayojetī. imehi kho
 Upāli . . . kātabbāṃ avandiyo so bhikkhu bhikkhuni-
 saṃghena. || 1 ||

aparehi pi Upāli pañcah' āgehi . . . kātabbāṃ avandiyo
 so bhikkhu bhikkhunisaṃghena. katamehi pañcahi. bhi-
 kkhunīnaṃ alābhāya parisakkatī, bhikkhunīnaṃ anattthāya
 parisakkatī, bhikkhunīnaṃ avāsāya parisakkatī, bhikkhuniyo
 akkosatī paribhāsatī, bhikkhū bhikkhunihi bhedetī. imehi
 kho . . . || 2 ||

aparehi pi Upāli pañcah' āgehi . . . kātabbāṃ avandiyo
 so bhikkhu bhikkhunisaṃghena. katamehi pañcahi. bhi-
 kkhunīnaṃ alābhāya parisakkatī, bh. anattthāya p., bh.
 avāsāya p., bhikkhuniyo akkosatī paribhāsatī, bhikkhū bhi-
 kkhunihi sampayojetī. imehi kho . . . kātabbāṃ avandiyo
 so bhikkhu bhikkhunisaṃghenā 'ti. || 3 ||

katthi nu kho bhante āgehi samannāgatāya bhikkhuniyā
 kammaṃ kātabbān ti. pañcah' Upāli āgehi s. bh. kammaṃ
 kātabbāṃ. katamehi pañcahi. vivaritvā kāyaṃ bhikkhū-
 naṃ dasseti, ūruṃ dasseti, āṇajātāṃ dasseti, ubho aṃsakūṭe
 dasseti, obbhāsatī gihī sampayojetī. imehi kho . . . || 4 ||

aparehi pi Upāli pañcah' āgehi s. bh. kammaṃ kātabbāṃ.
 katamehi pañcahi. bhikkhūnaṃ alābhāya parisakkatī, bh.
 anattthāya p., bh. avāsāya p., bhikkhū akkosatī paribhāsatī,
 bhikkhuniyo bhikkhūhi bhedetī. imehi kho . . . || 5 ||

aparehi pi Upāli pañcah' āgehi s. bh. kammaṃ kātabbāṃ.
 katamehi pañcahi. bhikkhūnaṃ alābhāya parisakkatī, bh.
 anattthāya p., bh. avāsāya p., bhikkhū akkosatī paribhāsatī,
 bhikkhuniyo bhikkhūhi sampayojetī. imehi kho Upāli

pañcah' añgehi samannāgatāya bhikkhunīyā kammaṃ kātabban ti. ||6||

katīhi nu kho bhante añgehi samannāgatena bhikkhunā bhikkhunīnaṃ ovādo na ṭhapetabbo 'ti. pañcah' Upāli añgehi . . . na ṭhapetabbo. katamehi pañcahi. alajjī ca hoti, bālo ca, apakatatto ca, cāvanādhippāyo vattā hoti, no vuttānādhippāyo. imehi kho . . . ||7||

aparehi pi Upāli pañcah' añgehi . . . na ṭhapetabbo. katamehi pañcahi. aparisuddhakāyasamācāro hoti, aparisuddhavācīsamācāro hoti, aparisuddhājīvo hoti, bālo hoti abyatto, na paṭibalo anuyūñjyamāno anuyogaṃ dātum. imehi kho . . . ||8||

aparehi pi Upāli pañcah' añgehi . . . na ṭhapetabbo. katamehi pañcahi. kāyikena anācārena samannāgato hoti, vācasikena anācārena s. h., kāyikavācasikena anācārena s. h., bhikkhunīnaṃ ukkosakaparibhāsako hoti, bhikkhunīhi saddhīṃ samsatṭho viharati ananulomikena samsaggena. imehi kho . . . ||9||

aparehi pi Upāli pañcah' añgehi . . . na ṭhapetabbo. katamehi pañcahi. alajjī ca hoti, bālo ca, apakatatto ca, bhaṇḍanakārako ca hoti kalahakārako, sikkhāya ca na paripūrakārī. imehi kho . . . na ṭhapetabbo 'ti. ||10||

katīhi nu kho bhante añgehi samannāgatena bhikkhunā bhikkhunīnaṃ ovādo na gaheṭabbo 'ti. pañcah' Upāli añgehi . . . na gaheṭabbo. katamehi pañcahi. kāyikena anācārena samannāgato hoti, vācasikena anācārena s. h., kāyikavācasikena anācārena s. h., bhikkhunīnaṃ ukkosakaparibhāsako hoti, bhikkhunīhi saddhīṃ samsatṭho viharati ananulomikena samsaggena. imehi kho . . . ||11||

aparehi pi Upāli pañcah' añgehi . . . na gaheṭabbo. katamehi pañcahi. alajjī ca hoti, bālo ca, apakatatto ca, gamiko vā hoti, gilāno vā. imehi kho . . . na gaheṭabbo 'ti. ||12||

katīhi nu kho bhante añgehi samannāgatena bhikkhunā saddhīṃ na sākaucchātabbo 'ti. pañcah' Upāli añgehi s. bh. s. na sākaucchātabbo. katamehi pañcahi. na asekhena sikkhandhena samannāgato hoti, na asekhena samādhikkhandhena . . . paññakkhandhena . . . vimuttikkhandhena

. . . vimuttiñāṇadassanakkhandhena samannāgato hoti.
imehi kho . . .

pañcahi' Upāli aṅgehi s. bh. s. sākacchātabbo. katamehi
pañcahi. asekhena sīlakkhandhena samannāgato hoti . . .
imehi kho . . . || 13 ||

aparehi pi Upāli pañcahi' aṅgehi s. bh. s. na sākacchātabbo.
katamehi pañcahi. na atthapaṭisambhidāppatto hoti, na
dhammapaṭisambhidāppatto hoti, na niruttipaṭisambhidā-
ppatto hoti, na paṭibhānapaṭisambhidāppatto hoti, na yathā-
vimuttaṃ cittaṃ paccavekkhati. imehi kho . . .

pañcahi' Upāli aṅgehi s. bh. s. sākacchātabbo. katamehi
pañcahi. atthapaṭisambhidāppatto hoti . . . yathāvimuttaṃ
cittaṃ paccavekkhati. imehi kho Upāli pañcahi' aṅgehi s.
bh. s. sākacchātabbo 'ti. || 14 ||

bhikkhunīvādavaggo aṭṭhamo. tass' uddānaṃ :

bhikkhunih' eva kātabbam, aparehi tathā dve,
bhikkhuninaṃ tayo kammā, na ṭhapetabbo dve dukā,
na gahetabbo dve vuttā, sākacchāsu ca dve dukā 'ti. || 8 ||

katthi nu kho bhante aṅgehi samannāgato bhikkhu ubbā-
hikāya na sammannitabbo 'ti. pañcahi' Upāli aṅgehi s. bh.
ubb. na sammannitabbo. katamehi pañcahi. na atthakusalo
hoti, na dhammakusalo hoti, na niruttikusalo hoti, na
byañjanakusalo hoti, na pabbāparakusalo hoti. imehi kho
Upāli pañcahi' aṅgehi s. bh. ubb. na sammannitabbo.

pañcahi' Upāli aṅgehi s. bh. ubbāhikāya sammannitabbo.
katamehi pañcahi. atthakusalo hoti . . . imehi kho Upāli
pañcahi' aṅgehi s. bh. ubb. sammannitabbo. || 1 ||

aparehi pi Upāli . . . na sammannitabbo. katamehi
pañcahi. kodhano hoti kodhābhibhūto, makkhī hoti makkhā-
bhibhūto, paṭāsi hoti paṭāsābhibhūto, issukī hoti issābhibhūto,
asandiṭṭhiparāmāsi hoti ādhānaggāhi duppaṭinissaggi. imehi
kho . . .

pañcahi' Upāli . . . sammannitabbo. katamehi pañcahi.
na kodhano hoti na kodhābhibhūto . . . na issukī hoti na
issābhibhūto, asandiṭṭhiparāmāsi hoti anādhānaggāhi suppaṭi-
nissaggi. imehi kho . . . || 2 ||

aparehi pi Upāli . . . na sammannitabbo. katamehi pañcahi. kuppati, byāpajjati, patitthiyati, kopam janeti, akkhamo hoti upadakkhiṇaggāhi ananusāsani. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . sammannitabbo. katamehi pañcahi. na kuppati, na byāpajjati, na patitthiyati, na kopam janeti, khamo hoti padakkhiṇaggāhi anusāsani. imehi kho . . . ||3||

aparehi pi Upāli . . . na sammannitabbo. katamehi pañcahi. pasāretā hoti no sāretā, anokāsakammaṃ kārapetvā pavattā hoti, na yathādhamme yathāvinaye yathāpattiyā codetā hoti, na yathādhamme yathāvinaye yathāpattiyā kāretā hoti, na yathāditthiyā byākatā hoti. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . sammannitabbo. katamehi pañcahi. sāretā hoti no pasāretā, okāsakammaṃ kārapetvā pavattā hoti, yathādhamme . . . yathāditthiyā byākatā hoti. imehi kho . . . ||4||

aparehi pi Upāli . . . na sammannitabbo. katamehi pañcahi. chandāgatiṃ gacchati, dosāgatiṃ g., mohāgatiṃ g., bhayāgatiṃ g., alajji ca hoti. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . sammannitabbo. katamehi pañcahi. na chandāgatiṃ gacchati . . . lujji ca hoti. imehi kho . . . ||5||

aparehi pi Upāli . . . na sammannitabbo. katamehi pañcahi. chandāgatiṃ gacchati, dosāgatiṃ g., mohāgatiṃ g., bhayāgatiṃ g., akusalo ca hoti vinaye. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . sammannitabbo. katamehi pañcahi. na chandāgatiṃ gacchati . . . kusalo ca hoti vinaye. imehi kho . . . sammannitabbo 'ti. ||6||

katihī nu kho bhante aṅgehi samannāgato bhikkhu bālo tv eva saṃkhaṃ gacchatiti. pañcah' Upāli aṅgehi s. bh. bālo tv eva saṃkhaṃ gacchati. katamehi pañcahi. suttam na jānāti, sattānulomaṃ na j., vinayaṃ na j., vinayānulomaṃ na j., na ca tñānāṭhānakusalo hoti. imehi kho . . .

pañcah' Upāli aṅgehi s. bh. paḍḍito tv eva saṃkhaṃ gacchati. katamehi pañcahi. suttam jānāti . . . tñānāṭhānakusalo ca hoti. imehi kho . . . ||7||

aparehi pi Upāli . . . bālo tv eva saṃkhaṃ gacchati. katamehi pañcahi. dhammaṃ na jānāti, dhammānulomaṃ

na j., vinayaṃ na j., vinayānulomaṃ na j., na ca pubbā-
parakusalo hoti. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . paṇḍito tv eva saṃkhaṃ gacchati.
katamehi pañcahi. dhammaṃ jānāti . . . pubbāparakusalo
ca hoti. imehi kho . . . ||8||

aparehi pi Upāli . . . bālo tv eva saṃkhaṃ gacchati.
katamehi pañcahi. vatthum na jānāti, nidānaṃ na j.,
paññattim na j., padapaccābhaṭṭhaṃ na j., anusandhivacana-
pathaṃ na jānāti. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . paṇḍito tv eva saṃkhaṃ gacchati.
katamehi pañcahi. vatthum jānāti . . . imehi kho . . . ||9||

aparehi pi Upāli . . . bālo tv eva saṃkhaṃ gacchati.
katamehi pañcahi. āpattim na jānāti, āpattisamuṭṭhānaṃ
na j., āpattiyaṃ payogaṃ na j., āpattiyaṃ vūpasamaṃ na j.,
āpattiyaṃ na vinicchayaṃ kusalo hoti. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . paṇḍito tv eva saṃkhaṃ gacchati.
katamehi pañcahi. āpattim jānāti . . . āpattiyaṃ viniccha-
yakusalo hoti. imehi kho . . . ||10||

aparehi pi Upāli . . . bālo tv eva saṃkhaṃ gacchati.
katamehi pañcahi. adhikaraṇaṃ na jānāti, adhikaraṇasam-
uṭṭhānaṃ na j., adhikaraṇassa payogaṃ na j., adhikaraṇassa
vūpasamaṃ na j., adhikaraṇassa na vinicchayaṃ kusalo hoti.
imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . paṇḍito tv eva saṃkhaṃ gacchati.
katamehi pañcahi. adhikaraṇaṃ jānāti . . . adhikaraṇassa
vinicchayaṃ kusalo hoti. imehi kho . . . paṇḍito tv eva
saṃkhaṃ gacchatīti. ||11||

ubbāhikavaggo niṭṭhito navamo. tass' uddānaṃ :

anattakusalo e' eva, kodhano, kuppati ca yo,
pasāretā, chandāgati, na kusalo tath' eva ca,
suttaṃ, dhammaṃ ca, vatthuṃ ca, āpatti, adhikaraṇaṃ :
dve dve pakāsitaṃ sabbe ; kaṇhasukkaṃ vijānathā 'ti. ||9||

katīhi nu kho bhante aṅgehi samannāgato bhikkhu nālaṃ
adhikaraṇaṃ vūpasametun ti. pañcah' Upāli aṅgehi a. bh,
nālaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametun. katamehi pañcahi.

āpattiṃ na jānāti . . . (see chap. 9. 10) . . . imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . ālaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametum. katamehi pañcahi. āpattiṃ jānāti . . . imehi kho . . . ||1||

aparehi pi Upāli . . . nālaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametum. katamehi pañcahi. adhikaraṇaṃ na jānāti . . . (see chap. 9. 11) . . . imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . ālaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametum. katamehi pañcahi. adhikaraṇaṃ jānāti . . . imehi kho . . . ||2||

aparehi pi Upāli . . . nālaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametum. katamehi pañcahi. chandāgatiṃ gacchati . . . alajji ca hoti. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . ālaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametum. katamehi pañcahi. na chandāgatiṃ gacchati . . . lajji ca hoti. imehi kho . . . ||3||

aparehi pi Upāli . . . nālaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametum. katamehi pañcahi. chandāgatiṃ gacchati . . . appassuto ca hoti. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . ālaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametum. katamehi pañcahi. na chandāgatiṃ gacchati . . . bahussuto ca hoti. imehi kho . . . ||4||

aparehi pi Upāli . . . nālaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametum. katamehi pañcahi. vatthum na jānāti, nidānum na j., paññattiṃ na j., padapacchābhattham na j., anusandhivacana-patham na jānāti. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . ālaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametum. katamehi pañcahi. vatthum jānāti . . . imehi kho . . . ||5||

aparehi pi Upāli . . . nālaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametum. katamehi pañcahi. chandāgatiṃ gacchati . . . akusalo ca hoti vinaye. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . ālaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametum. katamehi pañcahi. na chandāgatiṃ gacchati . . . kusalo ca hoti vinaye. imehi kho . . . ||6||

aparehi pi Upāli . . . nālaṃ adhikaraṇaṃ vūpasametum. katamehi pañcahi. chandāgatiṃ gacchati . . . puggulagaru hoti no saṃghagaru. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . alam adhikaraṇaṃ vūpasametun.
katamehi pañcahi. na chandāgatiṃ gacchati . . . saṃgha-
garu hoti no puggalagaru. imehi kho . . . ||7||

oparehi pi Upāli . . . nālam adhikaraṇaṃ vūpasametun.
katamehi pañcahi. chandāgatiṃ gacchati . . . āmisagaru
hoti no saddhammagaru. imehi kho . . .

pañcah' Upāli . . . alam adhikaraṇaṃ vūpasametun.
katamehi pañcahi. na chandāgatiṃ gacchati . . .
saddhammagaru hoti no āmisagaru. imehi kho . . . alam
adhikaraṇaṃ vūpasametun ti. ||8||

katthi na kho bhante ākārehi saṃgho bhijjati. pañcah'
Upāli ākārehi saṃgho bhijjati. katamehi pañcahi. kam-
mena, uddesena, voharanto, anussāvanena, salākagāhena.
imehi kho Upāli pañcah' ākārehi saṃgho bhijjati. ||9||

saṃgharāji saṃgharājīti bhante vuccati. kittāvatā na kho
bhante saṃgharāji hoti no ca saṃghabhedo, kittāvatā ca
pana saṃgharāji e' eva hoti saṃghabhedo e' ti. paññatt'
etaṃ Upāli mayā āgantukānaṃ bhikkhūnaṃ āgantukavattam.
evaṃ supaññatte kho Upāli mayā sikkhāpade āgantukā
bhikkhū āgantukavatte na vattanti: evaṃ pi kho Upāli
saṃgharāji hoti no ca saṃghabhedo. paññatt' etaṃ Upāli
mayā āvāsikānaṃ bhikkhūnaṃ āvāsikavattam. evaṃ
supaññatte kho Upāli mayā sikkhāpade āvāsikā bhikkhū
āvāsikavatte na vattanti: evaṃ pi kho . . . paññatt' etaṃ
Upāli mayā bhikkhūnaṃ bhattagge bhattaggavattam yathā-
vuddham yathārattham yathāpaṭirūpaṃ aggāsaṇaṃ aggodakaṃ
aggapīḍaṃ. evaṃ supaññatte kho Upāli mayā sikkhāpade
navā bhikkhū bhattagge therānaṃ bhikkhūnaṃ āsanaṃ
paṭibāhanti: evaṃ pi kho . . . paññatt' etaṃ Upāli mayā
bhikkhūnaṃ senāsane senāsanaṇṇavattam yathāvuddham yathā-
rattham yathāpaṭirūpaṃ. evaṃ supaññatte kho Upāli mayā
sikkhāpade navā bhikkhū therānaṃ bhikkhūnaṃ senāsanaṃ
paṭibāhanti: evaṃ pi kho Upāli saṃgharāji hoti no ca
saṃghabhedo. paññatt' etaṃ Upāli mayā bhikkhūnaṃ
antosīmāya ekaṃ uposathaṃ ekaṃ pavāraṇaṃ ekaṃ saṃgha-
kammaṃ ekaṃ kammākammaṃ. evaṃ supaññatte kho
Upāli mayā sikkhāpade tatth' eva antosīmāya āveṇipbhāvaṃ
karitvā gaṇaṃ bandhītvā āveṇiuposathaṃ karonti āveṇipavā-

raṇaṃ karonti āveṇisaṃghakammaṃ karonti āveṇikammā-kammāni karonti: evaṃ pi kho Upāli saṃgharāji c' eva hoti saṃghabhedo cā 'ti. ||10||

adhikaraṇavūpasamavaggo niṭṭhito dasamo. tass' uddānaṃ :

āpatti, adhikaraṇaṃ, chandā, appassutena ca,
vatthuraṃ ca, akusalo ca, puggalo, āmisena ca,
bhijjati, saṃgharāji ca saṃghabhedo tath' eva cā 'ti. ||10||

katihī nu kho bhante aṅgehi samannāgato saṃghabhedako āpāyiko nerayiko kappatṭho atekiccho 'ti. pañcah' Upāli aṅgehi . . . atekiccho. katamehi pañcahi. idh' Upāli bhikkhu adhammaṃ dhammo 'ti dipeti, dhammaṃ adhammo 'ti dipeti, avinayaṃ vinayo 'ti dipeti, vinayaṃ avinayo 'ti dipeti, vinidhāya diṭṭhiṃ kammaṇa. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi . . . atekiccho. ||1||

aparehi pi Upāli . . . atekiccho. katamehi pañcahi. idh' Upāli bhikkhu adhammaṃ dhammo . . . vinidhāya diṭṭhiṃ uddesena. imehi kho . . . ||2||

aparehi pi Upāli . . . atekiccho. katamehi pañcahi. idh' Upāli bhikkhu adhammaṃ dhammo . . . vinidhāya diṭṭhiṃ voharanto. imehi kho . . . ||3||

aparehi pi Upāli . . . atekiccho. katamehi pañcahi. idh' Upāli bhikkhu adhammaṃ dhammo . . . vinidhāya diṭṭhiṃ anussāvanena. imehi kho . . . ||4||

aparehi pi Upāli . . . atekiccho. katamehi pañcahi. idh' Upāli bhikkhu adhammaṃ dhammo . . . vinidhāya diṭṭhiṃ salākagāhena. imehi kho . . . ||5||

aparehi pi Upāli . . . atekiccho. katamehi pañcahi. idh' Upāli bhikkhu adhammaṃ dhammo . . . vinidhāya khantiṃ kammaṇa — pa — vinidhāya khantiṃ uddesena, v. kh. voharanto, v. kh. anussāvanena, v. kh. salākagāhena. imehi kho . . . ||6||

aparehi pi Upāli . . . atekiccho. katamehi pañcahi. idh' Upāli bhikkhu adhammaṃ dhammo . . . vinidhāya ruciṃ kammaṇa — pa — vinidhāya ruciṃ uddesena, v. r. voharanto, v. r. anussāvanena, v. r. salākagāhena. imehi kho . . . ||7||

aparehi pi Upāli . . . atekiccho. katamehi pañcahi. idh'

Upāli bhikkhu adhammaṃ dhammo . . . vinidhāya saññaṃ kammena — pa — vinidhāya saññaṃ uddesena, v. s. voharanta, v. s. anussāvana, v. s. salākagāhena. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi samannāgato saṃghabhedako āpāyiko nerayiko kappattho atekiccho 'ti. ||8||

saṃghabhedakavaggo nīttito ekādasamo. tass' uddānaṃ :

vinidhāya dīṭṭhiṃ kammena, uddesena, voharena ca,
anussāvana, salākena : pañc' ete dīṭṭhinissitā,
khanti, ruci ca, saññā ca : tayo te pañcadhā nayā 'ti. ||11||

katīhi nu kho bhante aṅgehi samannāgato saṃghabhedako na āpāyiko na nerayiko na kappattho na atekiccho 'ti. pañcah' Upāli . . . na atekiccho. katamehi pañcahi. idh' Upāli bhikkhu adhammaṃ dhammo 'ti dīpeti, dhammaṃ adhammo 'ti dīpeti, avinayaṃ vinayo 'ti dīpeti, vinayaṃ avinayo 'ti dīpeti, avinidhāya dīṭṭhiṃ kammena. imehi kho . . . ||1||

aparehi pi Upāli . . . na atekiccho. katamehi pañcahi. idh' Upāli bhikkhu adhammaṃ dhammo . . . avinidhāya dīṭṭhiṃ uddesena . . . , . . . avinidhāya saññaṃ salākagāhena. imehi kho Upāli pañcah' aṅgehi samannāgato saṃghabhedako na āpāyiko na nerayiko na kappattho na atekiccho 'ti. ||2-8||

dutiyasaṃghabhedakavaggo nīttito dvādasamo. tass'
uddānaṃ :

avinidhāya dīṭṭhiṃ kammena, uddesena, voharena ca,
anussāvana, salākena : pañc' ete dīṭṭhinissitā.
khanti, ruci ca, saññā ca : tayo te pañcadhā nayā 'ti.
hetthime kaṇhapakkhamhi samavīsati vidhi yathā
tath' eva sukkapakkhamhi samavīsati jānathā 'ti. ||12||

katīhi nu kho bhante aṅgehi samannāgato āvāsiko bhikkhu yathābhattaṃ nikkhitto evaṃ niraye 'ti. pañcah' Upāli aṅgehi samannāgato āvāsiko bhikkhu yathābhattaṃ nikkhitto evaṃ niraye. katamehi pañcahi. ehandāgatiṃ gacchati,

desāgatiṃ gacchati, mohāgatiṃ gacchati, bhayāgatiṃ gacchati, saṃghikaṃ puggalikaparibhogena paribhuñjati. imehi kho Upāli . . .

pañcah' Upāli aṅgehi samannāgato āvāsiko bhikkhu yathābhatam nikkhitto evaṃ sagge. katamehi pañcahi. na chandāgatiṃ gacchati . . . saṃghikaṃ na puggalikaparibhogena paribhuñjati. imehi kho . . . evaṃ sagge 'ti. ||1||

kati nu kho bhante adhammikā vinayabyākaraṇā 'ti. pañce' ime Upāli adhammikā vinayabyākaraṇā. katame pañca. idh' Upāli bhikkhu adhammam dhammo 'ti pariṇāmeti, dhammam adhammo 'ti pariṇāmeti, avinayam vinayo 'ti p., vinayam avinayo 'ti p., appaṇṇattam paṇṇāpeti paṇṇattam samuechindati. ime kho Upāli pañca adhammikā vinayabyākaraṇā.

pañce' ime Upāli dhammikā vinayabyākaraṇā. katame pañca. idh' Upāli bhikkhu adhammam adhammo 'ti pariṇāmeti . . . vinayam vinayo 'ti pariṇāmeti, appaṇṇattam na paṇṇāpeti paṇṇattam na samuechindati. ime kho Upāli pañca dhammikā vinayabyākaraṇā 'ti. ||2||

katibi nu kho bhante aṅgehi samannāgato bhattuddesako yathābhatam nikkhitto evaṃ niraye 'ti. pañcah' Upāli aṅgehi samannāgato bhattuddesako yathābhatam nikkhitto evaṃ niraye. katamehi pañcahi. chandāgatiṃ gacchati . . . uddiṭṭhānuddiṭṭham na jānāti. imehi kho Upāli . . .

pañcah' Upāli aṅgehi samannāgato bhattuddesako yathābhatam nikkhitto evaṃ sagge. katamehi pañcahi. na chandāgatiṃ gacchati . . . uddiṭṭhānuddiṭṭham jānāti. imehi kho Upāli . . . evaṃ sagge 'ti. ||3||

katilū nu kho bhante aṅgehi samannāgato senāsanapaṇṇāpako — pa — bhaṇḍāgāriko, cīvarapaṭiṅgāhako, cīvara-bhājako, yāgnabhājako, phalabhājako, khajjabhājako, appamattakavissajjako, sātiyagāhāpako, pattagāhāpako, āramikapesakako, sāmaṇerapesako yathābhatam nikkhitto evaṃ niraye 'ti. pañcah' Upāli aṅgehi samannāgato sāmaṇerapesako . . . (see § 3; instead of uddiṭṭhānuddiṭṭham read pesitāpesitam) . . . evaṃ niraye . . . evaṃ sagge 'ti. ||4-15||

āvāsikavaggo niṭṭhito terasamo. tass' uddānam :

āvāsika-byākaraṇā, bhattuddesa-senāsanāni ca,
bhaṇḍa-cīvaragāho ca, cīvarassa ca bhājako,
yāgu-phalaṃ, khajjakaṃ ca, appa-sāṭṭiyagāhako,
patta-ārāṃikā o' eva, sāmānerena pesako 'ti. ||13||

kati nu kho bhante ānisaṃsā kaṭhinatthāre 'ti. paṇe' ime
Upāli ānisaṃsā kaṭhinatthāre. katame paṇca. anāma-
tacāro asamādānacāro gaṇabhojanaṃ yāvadatthacīvaraṃ yo
ca tattha cīvaruppadō so nesam bhavissati. ime kho Upāli
paṇca ānisaṃsā kaṭhinatthāre 'ti. ||1||

kati nu kho bhante ādinavā muṭṭhassatiṣṣa asampajānassa
niddaṃ okkamayato 'ti. paṇe' ime Upāli ādinavā . . .
okkamayato. katame paṇca. dukkhaṃ supati, dukkhaṃ
paṭibujjhati, pāpakaṃ supinaṃ passati, devatā na rakkhanti,
asuci muccati. ime kho Upāli paṇcādinavā . . . okkamayato.

paṇe' ime Upāli ānisaṃsā upatṭhitasatiṣṣa sumpajānassa
niddaṃ okkamayato. katame paṇca. sukhaṃ supati, sukhaṃ
paṭibujjhati, na pāpakaṃ supinaṃ passati, devatā rakkhanti,
asuci na muccati. ime kho Upāli paṇcānisaṃsā . . . okka-
mayato 'ti. ||2||

kati nu kho bhante avandiyā 'ti. paṇe' ime Upāli avan-
diyā. katame paṇca. antaragharaṃ pavittṭho avandiyō,
racchagato avandiyō, otamasiko avandiyō, asamannāharanto
avandiyō, sutto avandiyō. ime kho Upāli paṇca avandiyā. ||3||

apare pi Upāli paṇca avandiyā. katame paṇca. yāgupāne
avandiyō, bhattagge av., ekāvatto av., aññāvihito av., naggo
avandiyō. ime kho . . . ||4||

apare pi Upāli paṇca avandiyā. katame paṇca. khādanto
av., bhuñjanto av., uccāraṃ karonto av., passāvaṃ karonto
av., ukkhittako avandiyō. ime kho . . . ||5||

apare pi Upāli paṇca avandiyā. katame paṇca. pure
upasampannena paccā upasampanno avandiyō, anupasam-
panno av., nānāsattvāsako vuddhataro adhammavādī av.,
mātugāmo av., paṇḍako avandiyō. ime kho . . . ||6||

apare pi Upāli paṇca avandiyā. katame paṇca. pāri-
vāsiko av., mūlāya paṭikassanāraho av., mānattāraho av.,
mānattacāriko av., abbhānāraho avandiyō. ime kho Upāli
paṇca avandiyā 'ti. ||7||

kati nu kho bhante vandiya' ti. pañe' ime Upāli vandiya.
katame pañca. pacchā upasampannena pure upasampanno
vandiyo, nānāsaṃvāsako vuḍḍhataro dhammavādi v., ācariyo
v., upajjhāyo v., sadevake loka samārake sabrahmake
sassaṃanabrāhmaṇiyyā pajāya sadevamanussāya tathāgato
arahaṇi sammāsambuddho vandiyo. ime kho Upāli pañca
vandiya' ti. ||8||

navakatarena bhante bhikkhunā vuḍḍhatarassa bhikkhuno
pāde vandantena kati dhamme ajjhataṃ upatthāpetvā pādā
vanditabbā' ti. navakataren' Upāli bhikkhunā . . . van-
dantena pañca dhamme . . . vanditabbā. katame pañca.
navakataren' Upāli bhikkhunā . . . vandantena ekamsaṃ
uttarāsaṅgaṃ karitvā, aṇḍalim paggaḥetvā, ubhoḥi paṇitalahi
pādāni parisambāhantena, pemaṇ ca gāravaṇ ca upatthāpetvā
pādā vanditabbā. navakataren' Upāli bhikkhunā . . .
vandantena ime pañca dhamme ajjhataṃ upatthāpetvā pādā
vanditabbā' ti. ||9||

kāthinatthāravaggo niṭṭhito cuddasamo. tassa' uddānaṃ :

kāthinatthāra-niddā ca, antara-yāgu-khādano,
pure ca, pārivāsi ca, vandiyo, vanditabbakan ti. ||14||

Upālipaṇeakamaṃ niṭṭhitaṃ. tesam vaggānaṃ uddānaṃ :

anissitena, kammaṇ ca, vohār', āvikammena ca,
codanā ca, dhūtaṅgā ca, musā, bhikkhunim eva ca, |
ubbāhik', ādhikaraṇaṃ, bhedakā paṇeama pure,
āvāsikā, kāthinaṇ ca : cuddasā suppakāsitā' ti. |

XVI.

Atth' āpatti acittako āpajjati sacittako vuṭṭhāti; atth' āpatti sacittako āpajjati acittako vuṭṭhāti; atth' āpatti acittako āpajjati acittako vuṭṭhāti; atth' āpatti sacittako āpajjati sacittako vuṭṭhāti. atth' āpatti kusalacitto āp. kusalacitto v.; atth' āpatti kusalacitto āp. akusalacitto v.; atth' āpatti kusalacitto āp. abyākatacitto v.; atth' āpatti akusalacitto āp. kusalacitto v.; atth' āpatti akusalacitto āp. akusalacitto v.; atth' āpatti akusalacitto āp. abyākatacitto v.; atth' āpatti abyākatacitto āp. kusalacitto v.; atth' āpatti abyākatacitto āp. akusalacitto v.; atth' āpatti abyākatacitto āp. abyākatacitto vuṭṭhāti. ||1||

paṭhamam pārājikam kaṭihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. paṭhamam p. ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti, kāyato ca cittato ca samuṭṭhāti na vācato. duttiyam pārājikam kaṭihi . . . tihi s. s., siyā kāyato ca cittato ca s. na vācato, siyā vācato ca cittato ca s. na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. tatiyam pārājikam kaṭihi . . . tihi s. s., siyā kāyato ca cittato ca s. na vācato, siyā vācato ca cittato ca s. na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti. catuttham pārājikam kaṭihi . . . tihi s. s., siyā kāyato ca cittato ca s. na vācato, siyā vācato ca cittato ca s. na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhāti.

cattāro pārājikā niṭṭhiṭā. ||1||

upakkamitrā asuciṃ mocentassa saṃghādiseso kaṭihi . . . ekena s. s., kāyato ca cittato ca s. na vācato. mānugāmena saddhiṃ kāyasamsaggaṃ samāpajjantassa saṃghādiseso kaṭihi . . . ekena s. s., kāyato ca cittato ca s. na vācato. mānugāmanam duṭṭhullāhi vācāhi obhāsentassa saṃghādiseso kaṭihi . . . tihi s. s., siyā kāyato ca cittato ca s. na vācato, siyā

vācato ca cīttato ca s. na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhāti. mātugāmassa santike attakāmapāricariyāya vaṇṇaṃ bhāsantassa saṃghādiseso kaṭihi . . . tihi s. s. — pa —. sañcarittam samāpajjantassa saṃghādiseso kaṭihi . . . chahi s. s., siyā kāyato s. na vācato na cīttato, siyā vācato s. na kāyato na cīttato, siyā kāyato ca vācato ca s. na cīttato, siyā kāyato ca cīttato ca s. na vācato, siyā vācato ca cīttato ca s. na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhāti. saññācikāya kuṭim kārapentassa saṃghādiseso kaṭihi . . . chahi s. s. — pa —. mahallakaṃ viḥāraṃ kārapentassa saṃghādiseso kaṭihi . . . chahi s. s. — pa —. bhikkhum amūlakena pārājikena dhammena anuddhamsentassa saṃghādiseso kaṭihi . . . tihi s. s. — pa —. bhikkhum aññubhāgiyassa adhikaraṇassa kiñci desam lesamattam upādāya pārājikena dhammena anuddhamsentassa saṃghādiseso kaṭihi . . . tihi s. s. — pa —. saṃghabhedaḥassa bhikkhuno yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na ppaṭinissajjantassa saṃghādiseso kaṭihi . . . ekena s. s., kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhāti. bhedaḥānuvattakānaṃ bhikkhūnaṃ yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na ppaṭinissajjantānaṃ saṃghādiseso kaṭihi . . . ekena s. s., kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhāti. dubbacassa bhikkhuno yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na ppaṭinissajjantassa saṃghādiseso . . . ekena s. s., kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhāti. kuladāsakassa bhikkhuno yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya na ppaṭinissajjantassa saṃghādiseso kaṭihi . . . ekena s. s., kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhāti.

terasa saṃghādisesā nīṭṭhitā. || 2 ||

— la —. anāḍariyaṃ paṭicca udake uccāraṃ vā passāvaṃ vā kheḷaṃ vā karontassa dukkaṭam kaṭihi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti. anāḍariyaṃ paṭicca . . . karontassa dukkaṭam ekena samuṭṭhānena samuṭṭhāti, kāyato ca cīttato ca samuṭṭhāti na vācato.

sekhiyā nīṭṭhitā. || 3 ||

cattāro pārājikā kaṭihi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti. cattāro pārājikā tihi s. s., siyā kāyato ca cīttato ca samuṭṭhanti na vācato, siyā vācato ca cīttato ca samuṭṭhanti na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cīttato ca samuṭṭhanti. || 4 ||

terasa saṃghādisesā kaṭihi . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti, siyā kāyato samuṭṭhanti na vācato na cittato . . . (see § 2) . . . siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhanti. ||5||

dve aniyatā kaṭihi . . . tīhi s. s., siyā kāyato ca cittato ca samuṭṭhanti na vācato, siyā vācato ca cittato ca samuṭṭhanti na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhanti. ||6||

tīṇsa nissaggiyā pācittiya kaṭihi . . . chahi samuṭṭhānehi samuṭṭhanti, siyā kāyato s. na vācato na cittato . . . siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhanti. ||7||

dvenavuti pācittiya kaṭihi . . . chahi s. s., siyā kāyato s. na vācato na cittato . . . siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhanti. ||8||

cattāro pāṭidesaniyā kaṭihi . . . catūhi s. s., siyā kāyato s. na vācato na cittato, siyā kāyato ca vācato ca s. na cittato, siyā kāyato ca cittato ca s. na vācato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhanti. ||9||

pañcasattatī sekhiyā kaṭihi . . . tīhi s. s., siyā kāyato ca cittato ca s. na vācato, siyā vācato ca cittato ca s. na kāyato, siyā kāyato ca vācato ca cittato ca samuṭṭhantīti. ||10||2||

Samuṭṭhānaṃ niṭṭhitaṃ. tass' uddānaṃ :

acitta-kusalo o' eva, samuṭṭhānañ ca sabbaṭhā :

yathādhammena ñāyena samuṭṭhānaṃ vijānathā 'ti.]

XVII.

- Kati āpattiyo kāyikā, kati vācasikā katā,
 chādentassa kati āpattiyo, kati samsaggapaccayā.|
 cha āpattiyo kāyikā, cha vācasikā katā,
 chādentassa tisso āpattiyo, pañca samsaggapaccayā.|
 aruṇugge kati āpattiyo, kati yāvatatīyakā,
 kat' ettha atṭhavatthukā, katihī sabbasaṃgaho.|
 aruṇugge tisso āpattiyo, dve yāvatatīyakā,
 ek' ettha atṭhavatthukā, ekena sabbasaṃgaho.|
 vinayassa kati mūlāni yāni buddhena paññattā,
 5 vinayagarukā kati vuttā, duṭṭhullacchādanā kati.|
 vinayassa dve mūlāni yāni buddhena paññattā,
 vinayagarukā dve vuttā, dve duṭṭhullacchādanā.|
 gāmantare kati āpattiyo, kati nadipārapaccayā,
 katimāṃsesu thullaccayaṃ, katimāṃsesu dukkaṭaṃ.|
 gāmantare catasso āpattiyo, catasso nadipārapaccayā,
 ekamaṃse thullaccayaṃ, navamaṃsesu dukkaṭaṃ.|
 kati vācasikā rattim, kati vācasikā divā,
 dadamānassa kati āpattiyo, paṭigāṇhantassa kittakā.|
 dve vācasikā rattim, dve vācasikā divā,
 10 dadamānassa tisso āpattiyo, cattāro ca paṭiggahe.|
 kati desanāgāminiyo, kati sappatīkammā katā,
 kat' ettha appatīkammā vuttā buddhenādiccabandhunā.|
 pañca desanāgāminiyo, cha sappatīkammā katā,
 ek' ettha appatīkammā vuttā buddhenādiccabandhunā.|
 vinayagarukā kati vuttā, kāyavācasikāni ca,
 kati vikāle dhaññārasā, kati ñatticatutthena sammutī.|
 vinayagarukā dve vuttā, kāyavācasikāni ca,
 eko vikāle dhaññāraso, ekā ñatticatutthena sammutī.|
 pārājikā kāyikā kati, kati saṃvāsabhūmiyo,

- 15 katinam ca ratticehedo, paññattā dvaṅgulā katī.
 pārājikā kāyikā dve, dve samprāsabbhūmiyo,
 dvinnam ca ratticehedo, paññattā dvaṅgulā duve.
 kat' attānam vadhivāna, katthi saṃgho bhijjati,
 kat' ettha paṭhamāpattikā, ñattiyā karaṇā katī.
 dve attānam vadhivāna, dvihi saṃgho bhijjati,
 dvettha paṭhamāpattikā, ñattiyā karaṇā duve.
 pānātipāte katī āpattiyo, vācā pārājikā katī,
 obhāsanā katī vuttā, sañcarittena vā katī.
 pānātipāte tisso āpattiyo, vācā pārājikā tayo,
 20 obhāsanā tayo vuttā, sañcarittena vā tayo.
 katī puggalā na upasampādetabbā, katī kammānam
 saṃgahā,
 nāsitakā katī vuttā, katinam ekavācikā.
 tayo puggalā na upasampādetabbā, tayo kammānam
 saṃgahā,
 nāsitakā tayo vuttā, tinnaṇnam ekavācikā.
 adinnādāne katī āpattiyo, katī methunapaccayā,
 chindantassa katī āpattiyo, katī chuddātipaccayā.
 adinnādāne tisso āpattiyo, catasso methunapaccayā,
 chindantassa tisso āpattiyo, pañca chuddātipaccayā.
 bhikkhunovādakavaggaṃ pañcittiyena dukkaṭṭā,
 25 kat' ettha navakā vuttā, katinam eivarena ca.
 bhikkhunovādakavaggaṃ pañcittiyena dukkaṭṭā katā,
 eatur' ettha navakā vuttā, dvinnam eivarena ca.
 bhikkhuninaṃ ca akkhātā pañcidesaniyā katī,
 bhuñjant' āmakadhaññaṇa pañcittiyena dukkaṭṭā katī.
 bhikkhuninaṃ ca akkhātā ettha pañcidesaniyā katā,
 bhuñjant' āmakadhaññaṇa pañcittiyena dukkaṭṭā katā.
 gacchantassa katī āpattiyo, tthitassa vāpi kittikā,
 nisinnassa katī āpattiyo, nipannassāpi kittikā.
 gacchantassa catasso āpattiyo, tthitassa vāpi tattikā,
 30 nisinnassa catasso āpattiyo, nipannassāpi tattikā.
 katī pañcittiyāni sabbāni nānāvattthukāni apubbaṃ acari-
 maṃ āpajjeyya ekato.
 pañca pañcittiyāni sabbāni . . . ekato.
 katī pañcittiyāni sabbāni nānāvattthukāni apubbaṃ acari-
 maṃ āpajjeyya ekato.

- nava pācittiyāni sabbāni . . . ekato.|
 kati pācittiyāni sabbāni nānāvattukāni
 kativācāya deseyya vuttā ādiccabandhunā.|
 pañca pācittiyāni sabbāni nānāvattukāni
 ekavācāya deseyya vuttā ādiccabandhunā.|
 kati pācittiyāni sabbāni nānāvattukāni
 35 kativācāya deseyya vuttā ādiccabandhunā.|
 nava pācittiyāni s. n.
 ekavācāya deseyya v. ā.|
 kati pācittiyāni s. n.
 kiñci kittetvā deseyya v. ā.|
 pañca pācittiyāni s. n.
 vatthum kittetvā deseyya v. ā.|
 kati pācittiyāni s. n.
 kiñci kittetvā deseyya v. ā.|
 nava pācittiyāni s. n.
 40 vatthum kittetvā deseyya v. ā.|
 yāvattatiyake kati āpattiyo, kati vohārapaccayā,
 khādantassa kati āpattiyo, kati bhojanapaccayā.|
 yāvattatiyake tisso āpattiyo, cha vohārapaccayā,
 khādantassa tisso āpattiyo, pañca bhojanapaccayā.|
 sabbā yāvattatiyakā kati ṭhānāni gacchanti,
 katinaṃ o' eva āpattiyo katinam adhikaraneṇa ca.|
 sabbā yāvattatiyakā pañca ṭhānāni gacchanti,
 pañcannaṃ o' eva āpatti pañcannam adhikaraneṇa ca.|
 katinam vinicchayo hoti katinam vūpasamena ca,
 45 katināṃ o' eva anāpatti katibi ṭhānehi sobhati.|
 pañcannam vinicchayo hoti pañcannam vūpasamena ca,
 pañcannaṃ o' eva anāpatti tihi ṭhānehi sobhati.|
 kati kāyikā rattim, kati kāyikā divā,
 nijjhantassa kati āpatti, kati piṇḍapātapaccayā.|
 dve kāyikā rattim, dve kāyikā divā,
 nijjhantassa ekā āpatti, ekā piṇḍapātapaccayā.|
 kat' ānisaṃse sampassam paresam saddhāya deseyya,
 ukkhittakā kati vuttā, kati sammāvattanā.|
 aṭṭhānisaṃse sampassam paresam saddhāya deseyya,
 50 ukkhittakā tayo vuttā, tecaṭṭhānisa sammāvattanā.|
 katiṭhāne musāvādo, kati paraman ti vuccati,

- kati pāṭidesaniyā, katinam desanāya ca. |
 pañcathāne musāvādo, coddasa paraman ti vuccati,
 dvādasa pāṭidesaniyā, catunnam desanāya ca. |
 kataṅgiko musāvādo, kati uposathaṅgāni,
 kati dūteyyaṅgāni, kati titthiyavattanā. |
 aṭṭhaṅgiko musāvādo, aṭṭha uposathaṅgāni,
 aṭṭha dūteyyaṅgāni, aṭṭha titthiyavattanā. |
 kativācikā upasampadā, katinam paccutṭhātabbam,
 55 katinam āsanam dātabbam, bhikkhunovādako kaṭhi. |
 aṭṭhavācikā upasampadā, aṭṭhannam paccutṭhātabbam,
 aṭṭhannam āsanam dātabbam, bhikkhunovādako aṭṭhali. |
 katinam chejjaṃ hoti, katinam thullaccayaṃ,
 katināñ c' eva anāpatti, sabbesaṃ ekavattthukā. |
 ekassa chejjaṃ hoti, catunnam thullaccayaṃ,
 catunnañ c' eva anāpatti, sabbesaṃ ekavattthukā. |
 kati āghātavattthūni, kaṭhi saṃgho bhijjati,
 kat' ettha paṭhamāpattikā, ñattiya karaṇa kati. |
 nava āghātavattthūni, navahi saṃgho bhijjati,
 60 nav' ettha paṭhamāpattikā, ñattiya karaṇa nava. |
 kati puggalā nābhivādetabbā añjalisāmicena ca,
 katinam dukkaṭaṃ hoti, kati cīvaradhāraṇā. |
 dasa puggalā nābhivādetabbā añjalisāmicena ca,
 dasannam dukkaṭaṃ hoti, dasa cīvaradhāraṇā. |
 katinam vassam vuttānam dātabbam idha cīvaram,
 katinam sante dātabbam, katināñ c' eva na dātabbam. |
 pañcannam vassam vuttānam dātabbam idha cīvaram,
 sattannam sante dātabbam, soḷasannam na dātabbam. |
 katisaṃ rattisaṃ āpattiyo chādayitvāna
 65 kati rattiyō vasitvāna mucceyya pārivāsiko. |
 dasasaṃ rattisaṃ āpattiyo chādayitvāna
 dasa rattiyō vasitvāna mucceyya pārivāsiko. |
 kati kammadosā vuttā buddhenādiccabandhunā
 Campāyaṃ vinayavattthusmiṃ, sabbeva adhammikā kaṭi. |
 dvādasa kammadosā v. b.
 Campāyaṃ vinayavattthusmiṃ, sabbeva adhammikā kaṭā. |
 kaṭi kammāsampattiyo vuttā buddhenādiccabandhunā
 Campāyaṃ vinayavattthusmiṃ, sabbeva dhammikā kaṭi. |
 catasso kammāsampattiyo v. b.

- 70 Campāyaṃ vinayavatthusmiṃ, sabbeva dhammikā katā.
kati kammāni vuttāni buddhenādiccabandhunā
Campāyaṃ vinayavatthusmiṃ, dhammikā adhammikā
kati.

cha kammāni v. b.

Campāyaṃ vinayavatthusmiṃ, ek' ettha dhammikā katā,
pañca adhammikā vuttā buddhenādiccabandhunā.

kati kammāni vuttāni buddhenādiccabandhunā

Campāyaṃ vinayavatthusmiṃ, dhammikā adhammikā
kati.

cattāri kammāni v. b.

Campāyaṃ vinayavatthusmiṃ, ek' ettha dhammikā katā,
tayo adhammikā vuttā buddhenādiccabandhunā.

yaṃ desitā anantaḥḥinena tādinā āpattikkhandhāni vive-
kadassinā

kat' ettha sammantī vinā samathehi : pucchāmi taṃ

- 75 brāhi vibhaṅgakoviḍa.

yaṃ desitā . . . vivekadassinā

ek' ettha sammantī vinā samathehi : etaṃ te akkhāmi
vibhaṅgakoviḍa.

kati āpāyikā vuttā buddhenādiccabandhunā,

vinayaṃ paṭijānantassa visayāni suṇoma te.

chaṇḍadiyaddhasatā vuttā buddhenādiccabandhunā

āpāyikā nerayikā kappatthā saṃghabhedaḥ,

vinayaṃ paṭijānantassa visayāni suṇohi me.

kati nāpāyikā vuttā buddhenādiccabandhunā,

vinayaṃ paṭijānantassa visayāni suṇoma te.

aṭṭhārasa nāpāyikā vuttā buddhenādiccabandhunā,

- 80 vinayaṃ paṭijānantassa visayāni suṇohi me.

kati aṭṭhakā vuttā buddhenādiccabandhunā,

vinayaṃ p. v. suṇoma te.

aṭṭhārasa aṭṭhakā v. b.,

vinayaṃ p. v. suṇohi me.

kati kammāni vuttāni buddhenādiccabandhunā,

vinayaṃ p. v. suṇoma te.

soḷasa kammāni v. b.,

vinayaṃ p. v. suṇohi me.

kati kammadosā vuttā buddhenādiccabandhunā,

- 85 vinayaṃ p. v. suṇoma te.
 dvādaśa kammadosā v. b.,
 vinayaṃ p. v. suṇohi me.
 kati kammāsaṃpattiyo vuttā buddhenādiccabandhunā,
 vinayaṃ p. v. suṇoma te.
 catasso kammāsaṃpattiyo v. b.,
 vinayaṃ p. v. suṇohi me.
 kati kammāni vuttāni buddhenādiccabandhunā,
 vinayaṃ p. v. suṇoma te.
 cha kammāni v. b.,
- 90 vinayaṃ p. v. suṇohi me.
 kati kammāni vuttāni buddhenādiccabandhunā,
 vinayaṃ p. v. suṇoma te.
 cattāri kammāni v. b.,
 vinayaṃ p. v. suṇohi me.
 kati pārājikā vuttā buddhenādiccabandhunā,
 vinayaṃ p. v. suṇoma te.
 añña pārājikā v. b.,
 vinayaṃ p. v. suṇohi me.
- 95 kati saṃghādisesā . . . |
 tevīsa saṃghādisesā . . . |
 kati aniyatā . . . |
 dve aniyatā . . . |
 kati nissaggiyā . . . |
- 100 dve cattārīsa nissaggiyā . . . |
 kati pācittiya . . . |
 aññāsītisaṃ pācittiya . . . |
 kati pāṭidesaniyā . . . |
 dvādaśa pāṭidesaniyā . . . |
 kati sekkhiyā vuttā buddhenādiccabandhunā,
- 105 vinayaṃ paṭijānantassa visayāni suṇoma te.
 pañca sattati sekkhiyā vuttā buddhenādiccabandhunā,
 vinayaṃ paṭijānantassa visayāni suṇohi me.
 yāva supucchitaṃ tayā, yāva suvissajjitaṃ mayā,
 pucchāvissajjanāya vā n' atthi kiñci asuttakan ti.

dutiya gāthāsamgaṇikaṃ niṭṭhitaṃ.

XVIII.

- Asaṃvāso bhikkhūhi ca bhikkhunīhi ca, sambhogō ekacco
 taṃ na labbhati,
 avippavāsena anāpatti : pañhā mesā kusalehi cintitā. |
 avissajjiyaṃ avebhaṅgiyaṃ pañca vuttā mahesinā,
 vissajjantassa paribhuñjantassa anāpatti : pañhā mesā
 kusalehi cintitā. |
 dasa puggale na vadāmi, ekādasa vivaṃjīya,
 vuddhaṃ vandantassa āpatti : pañhā . . . |
 na ukkhittako, na ca pana pārivāsiko,
 na saṃghabhinno, na ca pana pakkhasaṃkanto,
 samānasamvāsakabhūmiyā tṭhito kathaṃ na sikkhāya
 asādhāraṇo siyā : pañhā . . . |
 upeti dhammaṃ paripucchāmāno kusalaṃ atthupasañhi-
 taṃ,
 na jīvati na mato na nibbuto, taṃ puggalaṃ katamaṃ
 5 vadanti buddhā : pañhā . . . |
 ubbhakkhako na vadāmi, adbonābhi vivaṃjīya,
 methunadhammapaccayā kathaṃ pārājiko siyā : pañ-
 hā . . . |
 bhikkhu saññācīkāya kuṭiṃ karoti adesitavattthukaṃ
 pamāṇātikkantaṃ sārambhaṃ aparikkamaṇaṃ, anāpatti :
 pañhā . . . |
 bhikkhu saññācīkāya kuṭiṃ karoti desitavattthukaṃ
 pamāṇikaṃ anārambhaṃ saparikkamaṇaṃ, āpatti : pañ-
 hā . . . |
 na kāyikaṃ kiñci payogaṃ ācare, na cāpi vācāya pare
 bhayeyya,
 āpajjeyya garukaṃ chejjavattthuaṃ : pañhā . . . |
 na kāyikaṃ vācasikaṃ ca kiñci manasāpi santo na kareyya
 pāpaṃ,
 10 so nāsito kinti sunāsito bhavo : pañhā . . . |
 anālapanto manujena kenaci vācā gitaṃ no ca pare
 bhayeyya,

āpajjeyya vācasikaṃ na kāyikaṃ : pañhā . . . |
sikkhāpadā buddhavareṇa vaṇṇitā saṃghādisesā caturo
bhavēyyuṃ,

āpajjeyya ekappayogena sabbe : pañhā . . . |
ubho ekato upasampannā, ubhinnaṃ hatthato cīvaraṃ
paṭiganheyya,

siyā āpattiyo nānā : pañhā . . . |
caturo janā saṃvidhāya garubhaṇḍaṃ avāharuṃ,
tayo pārājikā eko na pārājiko : pañhā . . . |
itthi ca abbhantare siyā, bhikkhu ca bahiddhā siyā,
chiddaṃ tasmai ghare n' atthi, methunadhamma-
paccayā

15 kathaṃ pārājiko siyā : pañhā . . . |
telaṃ madhuraṃ phāṇitaṃ cāpi sappiṃ sāmaṃ gabetvāna
nikkhipeyya,

avitivatto sattāhe sati paccaye paribhuñjantassa āpatti :
pañhā . . . |

nissaggiyena āpattiṃ suddhakena pācittiyaṃ

āpajjantassa ekato : pañhā . . . |

bhikkhū siyā visatiyā samāgatā, kammaṃ kareyyuṃ
samaggasaṇṇino,

bhikkhu siyā dvādasayojane t̥hito, kammaṃ ca taṃ
kuppeyya vaggapaccayā : pañhā . . . |

padavitiḥāramattena vācāya bhaṇitena ca

sabbāni garukāni sappatīkammāni catuṣatṭhiāpattiyo
āpajjeyya ekato : pañhā . . . |

nivattho antaravāsakena, diguṇaṃ saṃghāṭiṃ pāruto,

20 sabbāni tāni nissaggiyāni honti : pañhā . . . |

na cāpi ātatti na ca pana kammavācā, na c' ehi bhikkhū
'ti jīno avoca,

saraṇagamanam pi na tassa atthi, upasampadā c' asā
akuppā : pañhā . . . |

itthiṃ hane na mātaraṃ, purisaṃ ca na pītaraṃ hane,
haneyya anariyaṃ mando, tena cānantaraṃ phuse : pañ-
hā . . . |

itthiṃ hane ca mātaraṃ, purisaṃ ca pītaraṃ hane,
mātaraṃ pītaraṃ hantvā na tenānantaraṃ phuse : pañ-
hā . . . |

- acodayitvā asārayitvā asammukhībhūtaṃ kareyya kammaṃ,
 kataṃ ca kammaṃ sukataṃ bhaveyya, kāraṇaṃ ca saṃgho
 anāpattiko siyā : pañhā . . . |
- 25 codayitvā sārayitvā sammukhībhūtaṃ kareyya kammaṃ,
 kataṃ ca kammaṃ akataṃ bhaveyya, kāraṇaṃ ca saṃgho
 āpattiko siyā : pañhā . . . |
- chindantassa āpatti, chindantassa anāpatti,
 chādentassa āpatti, chādentassa anāpatti : pañhā . . . |
- saccaṃ bhaṇanto garukaṃ, musā ca lahu bhāsato,
 musā bhaṇanto garukaṃ, saccaṃ ca lahu bhāsato : pañ-
 hā . . . |
- adhittātaṃ rajanāya rattam kappakatam pi santam
 paribhuñjantassa āpatti : pañhā . . . |
- atthamgate suriye bhikkhu maṃsāni khādati,
 na unnamattako na ca paṇa khittacitto na cāpi so vedanatto
 bhaveyya,
 na c' assa hoti āpatti, so ca dhammo sugatena desito :
 pañhā . . . |
- na rattacitto na ca paṇa theyyacitto na cāpi so paramma-
 ranāya cetayī,
 salākaṃ dentassa hoti chejjaṃ, paṭigrahanantassa thullacca-
 yaṃ : pañhā . . . |
- 30 na cāpi āraṇṇakam sāsāṇkasammatam na cāpi saṃghena
 sammuti diṇṇā,
 na c' assa kathinam atthataṃ, tatth' eva cīvaram nikkhi-
 pitvā gaccheyya adḍhayaṇam,
 tass' eva aruṇam uggaḍḍhantassa anāpatti : pañhā . . . |
- kāyikāni na vācasikāni sabbāni nānāvattukāni
 apubbam acarimam āpajjeyya ekato : pañhā . . . |
- vācasikāni na kāyikāni sabbāni nānāvattukāni
 apubbam acarimam āpajjeyya ekato : pañhā . . . |
- tiss' itthiyo methunam tam na seve tayo purise tayo ca
 anariyapaṇḍako,
 na cācare methunam byañjanasmim, chejjaṃ siyā
 methunadhammapaccayā : pañhā . . . |
- mātaram cīvaram yāce no saṃghassa parinātam,
 35 ken' assa hoti āpatti anāpatti ca nātako : pañhā . . . |

kuddho ārādhako hoti, kuddho hoti garahiyo,
atha ko nāma so dhammo yena kuddho pasamsiyo :
pañhā . . . |

tuttho ārādhako hoti, tuttho hoti garahiyo,
atha ko nāma so dhammo yena tuttho garahiyo :
pañhā . . . |

samghādisesaṃ thullaccayaṃ pācittiyaṃ pāṭidesaniyaṃ
dukkataṃ āpajjeyya ekato : pañhā . . . |

ubho paripuṇṇavāsativassā, ubhinnaṃ ekupajjhāyo ekā-
cariyo ekakammavācā :

eko upasampanno eko anupasampanno : pañhā . . . |
akappakataṃ nāpi rajanāya rattaṃ tena nivattho yena-
kāmaṃ vajeyya,

na c' asesa hoti āpatti, so ca dhammo sugatena desito :
40 pañhā . . . |

na deti, na paṭiganhāti, paṭiggaho tena na vijjati,
āpajjati garukaṃ na lahukaṃ taṃ ca paribhogapaccayā :
pañhā . . . |

na deti, na paṭiganhāti, paṭiggaho tena na vijjati,
āpajjati lahukaṃ na garukaṃ taṃ ca paribhogapaccayā :
pañhā . . . |

āpajjati garukaṃ sāvasesaṃ, chādeti anādariyaṃ paṭicca,
na bhikkhuni, no ca phuseyya vajjaṃ : pañhā mesā
kusalehi cintitā. |

Sedamocakagāthā niṭṭhitā. tass' uddānaṃ :

asampvāso, avissajji, dasa ca, anukkhittako,
upeti dhammaṃ, ubbhakkhakaṃ, tato saññācikā ca dve, |
na kāyikaṃ ca garukaṃ, na kāyikaṃ na vācasikaṃ,
anālapanto, sikkhā ca, ubho ca, cāturo janā, |
itthi, telaṃ ca, nissaggi, bhikkhū ca, padavitiyo,
nivattho ca, na ca űatti, na mātaraṃ pitaraṃ hane, |
acodayitvā, codayitvā, chindantaṃ, saccam eva ca,
adhiṭṭhitaṃ c', atthamgate, na rattaṃ, na cāraññakaṃ, |
kāyikavācasikā, tiss' itthi cāpi, mātaraṃ,
kuddho ārādhako, tuttho, samghādisesā ca, ubho, |
akappakataṃ, na deti, na det', āpajjati garuṃ :
sedamocanikā gāthā pañhā viññūvibhāvitā 'ti. |

XIX.

Cattāri kammāni apalokanakammam ātattikammam ātatti-dutiyakammam ātatticatutthakammam. imāni cattāri kammāni katih' ākārehi vipajjanti. imāni cattāri kammāni pañcah' ākārehi vipajjanti vatthuto vā ātattito vā anussāvanato vā sīmato vā parisato vā. ||1||

katham vatthuto kammāni vipajjanti. sammukkhākaraniyam kammam asammukhā karoti: vatthuvipannam adhammakammam. paṭipucchākaraniyam kammam appaṭipucchā karoti: vatthuvipannam adhammakammam. paṭiññāyākaraniyam kammam appaṭiññāya karoti . . . sativinayārahassa amūlḥavinayam deti . . . amūlḥavinayārahassa tassapāpiyyasikākammam karoti . . . tassapāpiyyasikākammārahassa tajjanīyakammam karoti . . . tajjanīyakammārahassa nissayakammam karoti . . . nissayakammārahassa pabbājaniyakammam karoti . . . pabbājaniyakammārahassa paṭisāraṇīyakammam karoti . . . paṭisāraṇīyakammārahassa ukkhepanīyakammam karoti . . . ukkhepanīyakammārahassa parivāsam deti . . . parivāsāraham mūlāya paṭikassati . . . mūlāya paṭikassanārahassa mānattam deti . . . mānattāraham abbheti . . . abbhānāraham upasampādeti . . . anuposathe uposatham karoti . . . apavāraṇāya pavāreti: vatthuvipannam adhammakammam. evam vatthuto kammāni vipajjanti. ||2||

katham ātattito kammāni vipajjanti. pañcah' ākārehi ātattito kammāni vipajjanti: vatthum na parāmasati, saṅgham na p., puggalam na p., ātattim na parāmasati, pacchā vā ātattim ṭhapeti. imehi pañcah' ākārehi ātattito kammāni vipajjanti. ||3||

katham anussāvanato kammāni vipajjanti. pañcah'

ākārehi anussāvanato kammāni vipajjanti: vatthum na parāmasati, saṃgham na p., puggalam na p., sāvanam hāpeti, akāle vā sāveti. imehi pañcah' ākārehi anussāvanato kammāni vipajjanti. ||4||

katham sīmato kammāni vipajjanti. ekādasahi ākārehi sīmato kammāni vipajjanti: atikhuddakam sīmam sammannati, atimahatiṃ sīmam sammannati, khaṇḍanimittam s. s., chāyānimittam s. s., animittam s. s., bahiṣṣo (hito s. s., nadiyā s. s., samudde s. s., jātassare s. s., sīmāya sīmam sambhīndati, sīmāya sīmam ajjhottharati. imehi ekādasahi ākārehi sīmato kammāni vipajjanti. ||5||

katham parisato kammāni vipajjanti. dvādasahi ākārehi parisato kammāni vipajjanti. catuvaggakaraṇe kamme yāvatikā bhikkhū kammappattā te anāgatā honti, chandārahānam chando anāhaṭo hoti, sammukhībhūtā paṭikkosanti. catuvaggakaraṇe kamme yāvatikā bhikkhū kammappattā te āgatā honti, chandārahānam chando anāhaṭo hoti, sammukhībhūtā paṭikkosanti. catuvaggakaraṇe kamme yāvatikā bhikkhū kammappattā te āgatā honti, chandārahānam chando āhaṭo hoti, sammukhībhūtā paṭikkosanti. pañcavaggakaraṇe kamme — pa — dasavaggakaraṇe kamme — pa — visativaggakaraṇe kamme yāvatikā bhikkhū kammappattā te anāgatā honti, chandārahānam chando anāhaṭo hoti, sammukhībhūtā paṭikkosanti. visativaggakaraṇe kamme yāvatikā bhikkhū kammappattā te āgatā honti, chandārahānam chando anāhaṭo hoti, sammukhībhūtā paṭikkosanti. visativaggakaraṇe kamme yāvatikā bhikkhū kammappattā te āgatā honti, chandārahānam chando āhaṭo hoti, sammukhībhūtā paṭikkosanti. imehi dvādasahi ākārehi parisato kammāni vipajjanti. ||6||

catuvaggakaraṇe kamme cattāro bhikkhū pakatattā kammappattā, avasesā pakatattā chandāraha. yassa saṃgho kammam karoti so n' eva kammappatto nāpi chandāraho, api ca kammāraho.

pañcavaggakaraṇe kamme pañca bhikkhū . . .

dasavaggakaraṇe kamme dasa bhikkhū . . .

visativaggakaraṇe kamme visati bhikkhū . . . api ca kammāraho. ||7||

cattâri kammâni apalokanakammam ñattikammam ñattidutiyakammam ñatticatutthakammam. imâni cattâri kammâni katih' âkārehi vipajjanti. imâni cattâri kammâni pañcah' âkārehi vipajjanti vatthuto vā ñattito vā anussāvanato vā sīmato vā parisato vā. ||8||

katham vatthuto kammâni vipajjanti. paṇḍakam upasampādeti : vatthuvipannam adhammakammam. theyyasamvāsakam upasampādeti : vatthuvipannam adhammakammam. tithhiyapakkantakam . . . tiracchānagatam . . . mātugghātakam . . . pitugghātakam . . . arahantagghātakam . . . bhikkhunidāsakam . . . samghabbedakam . . . lohituppadakam . . . ubhatobyaññakam . . . ūnavisativassam puggalam upasampādeti : vatthuvipannam adhammakammam. evam vatthuto kammâni vipajjanti. ||9||

katham ñattito . . . (= § § 3-6) . . . imehi dvādasahi âkārehi parisato kammâni vipajjanti. ||10||

apalokanakammam kati tñānāni gacchati, ñattikammam . . . ñattidutiyakammam . . . ñatticatutthakammam kati tñānāni gacchati. apalokanakammam pañca tñānāni gacchati, ñattikammam nava tñ. g., ñattidutiyakammam satta tñ. g., ñatticatutthakammam satta tñānāni gacchati. ||11||

apalokanakammam katamâni pañca tñānāni gacchati. osāraṇam nissāraṇam bhaṇḍakammam brahmadanḍam kammalakkhaṇaṇ ñeva pañcamam. apalokanakammam imâni pañca tñānāni gacchati.

ñattikammam katamâni nava tñānāni gacchati. osāraṇam nissāraṇam uposatham pavāraṇam sammutiṃ dānam paṭiggahaṇam paccukkaddhaṇam kammalakkhaṇaṇ ñeva navamam. ñattikammam imâni nava tñānāni gacchati.

ñattidutiyakammam katamâni satta tñānāni gacchati. osāraṇam nissāraṇam sammutiṃ dānam uddharayaṇam desanāṇ kammalakkhaṇaṇ ñeva sattamam. ñattidutiyakammam imâni satta tñānāni gacchati.

ñatticatutthakammam katamâni satta tñānāni gacchati. osāraṇam nissāraṇam sammutiṃ dānam niggahaṇam samanubhāsanam kammalakkhaṇaṇ ñeva sattamam. ñatticatutthakammam imâni satta tñānāni gacchati. ||12||

caturvaggakaraṇo kamme cattāro bhikkhū . . . (= § 7)

. . . pañcavaggakaraṇe kamme . . . dasavaggakaraṇe kamme
 . . . viṣativaggakaraṇe kamme . . . api ca kammāraho. ||13||
 kammavaggo niṭṭhito paṭhamo. ||1||

dve atthavase paṭicca tathāgatena sāvakānaṃ sikkhāpadaṃ
 paññattam saṃghasutṭhutaṃ saṃghaphāsutāya. ime dve
 atthavase paṭicca tathāgatena sāvakānaṃ sikkhāpadaṃ pañ-
 ñattam. dve atthavase paṭicca . . . dumañkūnaṃ pugga-
 lānaṃ niggahāya pesalānaṃ bhikkhūnaṃ phāsuvihārāya.
 ime dve atthavase paṭicca tathāgatena sāvakānaṃ sikkhā-
 padaṃ paññattam. dve atthavase paṭicca . . . diṭṭhadhammi-
 kānaṃ āsavānaṃ saṃvarāya samparāyikānaṃ āsavānaṃ paṭi-
 ghātāya . . . diṭṭhadhammikānaṃ verānaṃ saṃvarāya
 samparāyikānaṃ verānaṃ paṭighātāya . . . diṭṭhadhammi-
 kānaṃ vajjānaṃ saṃvarāya samparāyikānaṃ vajjānaṃ
 paṭighātāya . . . diṭṭhadhammikānaṃ bhayānaṃ saṃvarāya
 samparāyikānaṃ bhayānaṃ paṭighātāya . . . diṭṭhadhammi-
 kānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ saṃvarāya samparāyikānaṃ
 akusalānaṃ dhammānaṃ paṭighātāya . . . gihīnaṃ anu-
 kampāya pāpicchānaṃ pakkhupacchedāya . . . appasannā-
 naṃ pasādāya pasannānaṃ bhīyyobhārāya . . . saddham-
 matṭhitiyā vināyanuggahāya. ime dve atthavase paṭicca
 tathāgatena sāvakānaṃ sikkhāpadaṃ paññattam.

atthavasavaggo niṭṭhito dutiyo. ||2||

dve atthavase paṭicca tathāgatena sāvakānaṃ pātimokkham
 paññattam — la — pātimokkhuddeso paññatto, pātimokkha-
 ṭhapanam paññattam, pavāraṇā paññattā, pavāraṇāṭhapanam
 paññattam, tajjanīyakammaṃ paññattam, nissayakammaṃ
 p., pabbajānīyakammaṃ p., paṭisāraṇīyakammaṃ p., ukkhe-
 paṇīyakammaṃ p., parivāsaḍānaṃ p., mūlāya paṭikassanā
 paññattā, mānattadānaṃ paññattam, abbhānaṃ p., osāraṇīyaṃ
 p., nissāraṇīyaṃ p., upasampadā p., apalokanakammaṃ p.,
 ñattikammaṃ p., ñattidutiyakammaṃ p., ñatticatutthakam-
 maṃ paññattam.

paññattivaggo niṭṭhito tatiyo. ||3||

appaññatte paññattam, paññatte anupaññattam, sammukhā-
 vināyo paññatto, satīvināyo paññatto, amūlḥhavināyo paññatto,

paṭiññātakarāṇaṃ paṭiññattaṃ, yebhuyyasikā paṭiññattā, tassa-pāpiyyasikā paṭiññattā, tiṇavattthārako paṭiññatto saṃgha-suttatūṭṭhāya saṃghaphāsutāya. ime dve atthavase paṭicea tathāgatena sāvakānaṃ tiṇavattthārako paṭiññatto. dve atthavase paṭicea tathāgatena sāvakānaṃ tiṇavattthārako paṭiññatto dummāṇkūnaṃ . . . (see chap. 2) . . . saddhammatthitīyā vinayānuggahāya. ime dve atthavase paṭicea tathāgatena sāvakānaṃ tiṇavattthārako paṭiññatto.

paṭiññattavaggo nīṭṭhito catuttho. ||4||

nava saṃgahā vatthusaṃgaho vipattisaṃgaho āpattisaṃgaho nidānasamgaho puggalasamgaho khandhasamgaho samuttānāsamgaho adhikarāṇasamgaho samathasamgaho 'ti. ||1||

adhikaraṇe samuppanne sace ubho attapaeccatthikā āga-ecchanti ubhinnaṃ pi vatthu ārocāpetabbam, ubhinnaṃ pi vatthum ārocāpetvā ubhinnaṃ pi paṭiññā sotabbā, ubhinnaṃ pi paṭiññāṃ sutvā ubho pi vattabbā: amhākaṃ imasmiṃ adhikaraṇe vūpasamite ubho pi tūṭṭhā bhavissathā 'ti. sace śhamsu: ubho pi tūṭṭhā bhavissāma 'ti, saṃghena tam adhikaraṇaṃ paṭicehitabbam. sace alajjussannā hoti parisa, ubbāhikāya vūpasametabbam. sace bālussannā hoti parisa, vinayadharo pariyesitabbo. yena dhammena yena vinayena yena satthu sāsanaena tam adhikaraṇaṃ vūpasammati tathā tam adhikaraṇaṃ vūpasametabbam. ||2||

vatthu jānitabbam, gottam jānitabbam, nāmaṃ jānitabbam, āpatti jānitabbā. methunadhammo 'ti vatthu c' eva gottañ ca, pārājikan ti nāmañ c' eva āpatti ca. adinnādānaṃ ti vatthu c' eva gottañ ca, pārājikan ti nāmañ c' eva āpatti ca. manussaviggaho 'ti . . . uttarimanussadhammo 'ti vatthu c' eva gottañ ca, pārājikan ti nāmañ c' eva āpatti ca. sukka-visatṭhiti vatthu c' eva gottañ ca, saṃghādiseso 'ti nāmañ c' eva āpatti ca. kāyasamsaggo 'ti vatthu c' eva gottañ ca, saṃghādiseso 'ti nāmañ c' eva āpatti ca. dutṭhullavācā 'ti . . . attakāmaṃ ti . . . sañcarittam ti . . . saññācīkāya kuṭṭikārāpanaṃ ti . . . mahallakaṃ vihāraṃ kārāpanaṃ ti . . . bhikkhum amūlakena pārājikena dhammena anuddhammaṇaṃ ti . . . bhikkhum aññabhāgiyaesa adhikaraṇassa kiñci desam lesamattaṃ upādāya pārājikena dhammena anu-

ddhammanan ti . . . samghabhedakassa bhikkhuno yāvata-
 tiyaṃ samanubhāsanāya na ppaṭinissajjanan ti . . . bhe-
 dakānūvattakānaṃ bhikkhūnaṃ yāvataṭṭhiyaṃ samanubhā-
 sanāya na ppaṭinissajjanan ti . . . dubbacassa bhikkhuno
 yāvataṭṭhiyaṃ samanubhāsanāya na ppaṭinissajjanan ti . . .
 kuladūsakassa bhikkhuno yāvataṭṭhiyaṃ samanubhāsanāya na
 ppaṭinissajjanan ti vatthu o' eva gottaṃ ca, samghādiseso 'ti
 nāmaṃ o' eva āpatti ca. — pa —. anādariyaṃ paṭicea
 udake uccāraṃ vā passāvaṃ vā kheḷaṃ vā karaṇaṃ ti vatthu
 o' eva gottaṃ ca, dukkaṭaṇ ti nāmaṃ o' eva āpatti eā 'ti. ||3||
 navasamgahavaggo nīṭhito pañcama. ||5||

tass' uddānaṃ :

apalokana-ñatti ca, dutiyaṃ, catutthena ca,
 vatthu-ñatti-anussāvaṇaṃ, sīmā-parisaṃ eva ca, |
 sammukhā, paṭipucchā ca, paṭiññā, vinayāraha,
 vatthu-samgha-puggalaṃ ca, ñattinaṃ, pucchā ñatti ca, |
 vatthu-samgha-puggalaṃ ca, sāvaṇaṃ, akālena ca,
 atikhuddakā, mahantā ca, khaṇḍa-ecchāyā-'nīmittakā, |
 bahi-nadi-samudde ca, jātassare ca, bhindati,
 ajjhottharati sīmāya, catu-pañcavaggikā, |
 dasa-visativaggā ca, anāhaṭā ca, āhaṭā,
 kammappattā, chandārahā, kammārahā ca puggalā, |
 apalokanaṃ pañcatṭhānaṃ, ñatti ca navatṭhānikā,
 ñattidutiyāṃ sattatṭhānaṃ, catutthā sattatṭhānikā, |
 sotṭhu phāsu ca, dumaññikūnaṃ pesalā cāpi, Asavā,
 vera-vajja-bhayaṃ o' eva, akusalaṃ, gihinaṃ ca
 pāpicchā, appasannānaṃ pasannā, dhammatṭhapanaṃ
 vinayānuggahā o' eva, pātimokkhaṃ, uddesena ca, |
 pātimokkhaṃ ca ṭhapanā, pavāraṇaṃ ca, ṭhapanā,
 tajjanīyā, nissayaṃ ca, pabbājaniya-paṭisāraṇi, |
 ukkhepana-parivāsaṃ, mūla-mānatta-abbhānaṃ,
 osāraṇaṃ, nissāraṇaṃ, tath' eva upasampadā, |
 apalokana-ñatti ca, dutiyaṃ ca, catutthakaṃ,
 appaṇṇatte, 'nupaṇṇattam, sammukhāvinayo, satī, |
 amūḷha-paṭi-yebhuyya-pāpiyya-tiṇavattthāraṇaṃ,
 vatthu, vipatti, āpatti, nidānaṃ, puggalena ca, |

khaṇḍhā c' eva, samuṭṭhānā, adhikaraṇam eva ca,
samathā, saṃgahā c' eva, nāma-āpattikā tathā 'ti.]

Parivāro niṭṭhito.

Pubbacariyamaggaṃ va pucchitvā 'ra taṇhā taṇhā
Dīpanāmo mahāpamāṇo sutadharo vicakkhayo |
imaṃ vitthārasamāhepaṃ sajjhāmaggena majjhime
cintayitvā likhāpesi sāsakānaṃ saṅkhāvaṇaṃ. |
Parivāraṃ ti yaṃ vuttaṃ sabbaṃ vaṭṭhaṃ salakkhaṇaṃ
atthaṃ atthēna saddhammas dhammaṃ dhammena paññāte |
sūsaṇṇaṃ parivāreṣi Jamhūdiṇṇaṃ va sāgare.
Parivāraṃ ajānanto kuto dhammavinicchayaṃ. |
vipatti vaṭṭhu paññāti anupaññāti paṇḍito
ekato ubhato c' eva lokapaṇṇattirujjato. |
yaṃ jāyati vināsi Parivāreṇa chiṇṇati.
cakkavatti mahāsena, migamajjhe va keśari, |
ravi rāmaiparikṛto, cando tāragāṇe yathā,
Brahmā Brahmaparieda, gaṇamaṃjhe va nāyako :
evaṃ saddhammavinayo Parivāreṇa sobbatiti. |

VARIOUS READINGS AND EXTRACTS FROM THE COMMENTARY OF BUDDHAGHOSA.

A: India Office MS. of the Phayre Collection (Burmese writing).

B: MS. of the Royal Library at Berlin, Orient. fol. 378 (Sinhalese writing).

C: MS. of the Royal Library at Berlin, Orient. fol. 949 (Burmese writing).

D: BUDDHAGHOSA'S *Aṭṭhakathā*: MS. of the Berlin Royal Library, Orient. fol. 931 (Burmese writing).

I. 1. *Pārāj.* 1. The list of Theras is quoted in the *Samantapāsādikā*, see vol. iii. p. 313. —v. 2, *Itṭhiyo* and *Iddhiyo* AC, *Itṭhiyo* B. —*Uṭṭhiyo* AC, *Uttiyo* B. —v. 5, *Devatthero* B, *Revatth°* AC. —v. 9, *Puppanāmo*, *Pubbanāmo* AC, *Pupphanāmo*, *Phussanāmo* B. —v. 12, *Puppanāmo*, *Pubbanāmo* AC, *Phussanāmo* B.

Aniyata 2. After *raho* B inserts *paṭicchanne āsane nālamkammaniye*.

Nissaggiya 1. Before *dhāresuṃ* B inserts *dasāhātikkantaṃ*.

Nissaggiya 8 (beginning of the paragraph). After *gahapatikaṃ* B inserts *vā gahapatāniṃ vā*.

After the tenth *Nissaggiya* (at the end of the first *Vagga*) B has the following *Uddāna*: *atīrekaekarattaṃ ca akālaporāṇadhovanaṃ paṭiggahaṃ ca taṃ o'eva viññatti ca taduttariṃ dve appavāritā o'eva tikkhattum codanāya vā 'ti*.

After the twentieth *Nissaggiya* B has the *Uddāna*: *missakaṃ suddamkaṃ o'eva tūlaṃ cam anuvassakaṃ parāna-*

sañhatañ c' eva lomātibhāraṇena ca dhovaṇaṃ rūpiyaṃ c' eva dve ca nānappakāraṇaṃ. —After the thirtieth Nissaggiya : atirekapattaṃ onabandhanena ca bhesajjaṃ sātakañ c' eva kupitena acchindanena ca dve tantavāyā c' eva accekacivarena ca chāraṭṭaṃ vippavāsena attano ca parināmeti dve pi duve pattāni bhesajjaṃ vassikādānapaṇicamaṃ sāmaṃ viṃkappa accekuppaṃ chāraṭṭasaṃghikena pariṇatan ti. —The general Uddāna of the Nissaggiyas is wanting in B. In the same way B gives in the Pācittiya section Uddānas after each Vagga instead of the general Uddāna at the end of the whole section, which is given in AC.

Pācittiya 9. samuṭṭhāti — la — AC, samuṭṭhāti — pe — adinnādānasamuṭṭhāno B.

Pācittiya 18. Sāvattiya AC, Vesāliya B.

Pācittiya 57. chaṇṇaṃ anupaṇṇattiyo A, cha anup° BU. The Suttavibhaṅga has only five anupaṇṇattis; perhaps the ordinance contained in Mahāvagga V. 13. 13 is counted as the sixth.

Pācittiya 73. mohesum B, bhikkhuṃ mohesum AC.

Uddāna of the Pācittiya section. v. I, saḥaseyyā A, samāseyyā B. I have written padaseyyā, comp. vol. iv. p. 33. —v. 6. ca (after apanidhena) is wanting in the MSS.

Sekhiya 43. kāyato ca vācāto ca samuṭṭhāti na cīttato AC, k° ca v° ca cīttato ca samuṭṭhāti samanubhāsane B.

2. Pācittiya 46. santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā deest in AC.

Pācittiya 48. āpatti dukkaṭassa AC, payoge dukkaṭaṃ B.

Pācittiya 50. payoge dukkaṭaṃ AC, āpatti dukkaṭassa B.

Pācittiya 60. apanidhe AC, apanidhite B.

8. sajjhānam° AC, sajjhāyam° B.

II. 1. Bhikkhunīvibhaṅga, Pāc. 60. rudhitam the MSS.

Pācittiya 79. sokavassaṃ AC, sokāvāsaṃ B.

2. Pāc. 60. rudhitam the MSS.

Pāc. 79. sokavassaṃ AC, sokāvāsaṃ B.

10. After the Saṃghādisesa section B has the following words: yathā heṭṭhā tathā vitthāretabbam, paccayam eva nānākarapaṇaṃ.

III. v. 1, iti vinicchaya D.— 2, nāyati ACD (“paṇṇāyati” D), jāyati B.— 3, pāraṇiṃ B.— 6, nāyati AC, ūyati B.

—khandhakāya ca mātikā ti khandhakā yā ca mātikā ti attho, ayam eva vā pāṭho D.— 7, samuṭṭhānaṃ niyato k° AC, samuṭṭhanti (corr. to °tṭhānā) niyato k° B, samuṭṭhānaniyato katan ti samuṭṭhānaṃ niyato katan niyatukatan niyata-samuṭṭhānan ti attho D.— 56, sammukhā dhammadesanā B.

IV. 5. 3. After *ñattiyaṃ dukkaṭaṃ* B inserts *dvīhi kamma-vācāhi dukkaṭaṃ*.

17. *vinibbhajjivā vinibbhajjivā* AC, *vinibhujjivā, vini-bbhujjivā vinibbhujjivā, vinibhujjhitvā vinibhujjhitvā* B.

18. The combination “*vivādādhikaraṇaṃ ca āpattiādhikaraṇaṃ ca kiccādhikaraṇaṃ ca*” is wanting in the MSS. here as well as in chap. 19.

20. The section commencing ‘*kathaṃ siyā samathā adhi-karaṇehi sammanti,*’ etc., I leave entirely as it is in A, and I content myself with giving here the readings in which B and C differ from that MS. For deciding whether we have to read ‘*sammati*’ or ‘*na sammati*’ I dare not rely upon speculations of my own. Buddhaghosa unfortunately has no comment on this section. —*sammukh° vivād°: na s°* B. —*samm° kicc°: na s°* BC. —*sativ° kicc°: sammati* B. —*amūḷh° kicc°: sammati* B. —*paṭiññ° āpatt°: na s°* BC. —*paṭiññ° kicc°: sammati* B. —*tassap° kicc°: sammati* B. —*tip° kicc°: sammati* B.

V. **Buddhaghosa:** *samukkattāpadānaṃ kati āpattiyo ’ti yātiyāni tattha samukkattāhāni uttamāni padāni vātiāni tesam samukkattāpadānaṃ uttamapadānaṃ samkhepato kati āpattiyo honti. yena yena hi padena yā yā āpatti paññattā sū sū tassa tassa padassa āpattitī vuccati, tena vuttam samukkattāpadānaṃ kati āpattiyo ’ti. dve āpattiyo ’ti ānavasativassam upasampādentassa pācittiyam sesesu sabba-padesu dukkaṭaṃ. tisso ’ti nassant’ ete vinassant’ ete ko tehi attho ’ti vadato bheda purekkhārānaṃ uposathakaraṇe thullaccayaṃ, ukkhittakena saddhi uposathakaraṇe (sic) pā-cittipam (sic) sesesu dukkaṭaṃ ti, evaṃ uposathanikhandhake tisso āpattiyo, etc.*

VI. 2. *saññāvimokkha, na saññāvimokkha* AC, ‘*kkhā, na °kkhā* B. Buddhagh.: *sacittakā āpatti saññāvimokkha, acittakā no saññāvimokkha.* —The MSS. vary between *atthi*’

āpatti . . . āpajjati, and atth' āpattiṃ . . . āpajjati. Buddhaghosa, in commenting on the first words of chap. 3, says : atth' āpatti tiṭṭhante bhagavati āpajjatīti atthi āpatti yaṃ tiṭṭhante bhagavati āpajjatīti attho. —lajjino ca yācati AC, lajjino ca na yācati B. —pakkālakam AC, pakkhallakam B.

3. The words 'pāpasamācarā dissanti e' eva suyyanti ca' are wanting in B. —āgālaya AC, āgālhāya B. BUDDHAGH. : āgālaya ceteyyā 'ti āgālaya dalhabbhāvāya ceteyya. tajjanika-kammādikatassa vattam na pūrayato icchamāno saṃgho ukkhepaniyakammam kareyyā 'ti attho. —°phenakā AC. Table of Contents, agālha° AC, āgālha° B.

4. sāmukkaṃsā AC, sāmukajjhāhā B. BUDDH. : cattāro samukkaṃsīti cattāro mahāpadesā, te hi bhagavatā anuppanne vatthusmiṃ sayam ukkasitvā ukkhipitvā ṭhapitattā samukkaṃsā 'ti vuccanti. —After cattāro pubbakiccā B inserts cattāro pubbakaraṇā.

5. duppaṭivinedayā, °dayo the MSS. —aggiparicitaṃ, satthaparicitaṃ etc. the MSS. here as in Cullav. V. 5. 2. Read, °parijitaṃ. —nippaṭabhiṇ AC, nibbaṭṭab°. Comp. vol. i. p. 383. —After 'adhiṭṭhānuposatho' B goes on, sāmaggiuposatho pavāraṇā ceva pañcamo. —Table of Contents (last line), suddhipañcakā B.

6. After 'cha anuvādamūlāni' B inserts, cha sārāṇiyā dhammā.

7. āvakadhaññāni B. —B omits 'bhikkhussa hoti āpatti daṭṭhabbā.' BUDDHAGH. : bhikkhussa na hoti āpatti daṭṭhabbā hoti āpatti paṭikātabbā ti imāni tīpi sattakāni dve adhammīkāni ekam dhammīkam. tāni tīpi pi Campeyyakhandhake niddiṭṭhāni.

10. dasa ant° diṭṭhi the MSS., instead of dasavatthukā n° d°? —adhikaraṇe na ca ABC (in the last paragraph of the description of the Paṇḍita). —(In the first paragraph of the dasavassā bhikkhuni) pabbājetabbā upasampādetabbā B. This paragraph and the next one stand in a strange contradiction to the 74th and 75th Bhikkhunī-Pācittiya rules. —Before gihigatāya B inserts, bhikkhuniyā.

VIII. 1. 5, tam byākaraṇam tam vacanapatham nisāmayitvā paṭipajjema hitā (hitāya C) no siyā AC, tvaṃ byākaraṇa

ta vacanapatham nis° paṭipajjema hitāya tositāyā ti B.— 12, yathākatham B constantly here and in the following chapters.— 15, 16, dve ca anuddhamsanā dve bheda B.— 16, ujjhāpanena pācittiyam piṇḍapātam gaṇ° B (omitting ca after vikāle).— 19, khuddakāni ca vuccare B.— 2. 7, Before sūpaṃ B inserts bhikkhu.— 10, sodasā ti soḷasa D.— 21, dve aniyatehi aṭṭha AC, dvīhi aniyatehi aṭṭhamam B, dve aniyatehi aṭṭhaman ti D.— 46, ca yaṃ B, sayam AC.— 51, mukham sañcamassamvaro AC, mukhasamsayamasamvaro B.

IX. 1. 10, āpattādh° āpatti AC, āp. na āpatti B. Comp. Cullav. IV. 14. 14.— 11, bhedakānūvattikā bhikkhu . . . na paṭinissajjanti AC, bhedakānūvattakā bhikkhūni . . . na paṭinissajjanti B. The rule alluded to (Samgh. II) refers to both Bhikkhus and Bhikkhunīs; probably, therefore, we ought to read, bhedakānūvattakā . . . na paṭinissajjanti.

X. 1. 8, lajjisū katā AC, lajjisū vuttā B. —vuttānusandhitena ABC. BUDDH.: vatthānusandhitena kāraye ti vatthānusandhinā kāraye, yā assa vattena saddhi paṭiññā sandhiyati tāya paṭiññāya kāraye ti attho.

XI. § 2, BUDDHAGHOSA: tattha diṭṭham diṭṭhenā 'ti gāthāya ayam attho: eken' eko mātugāmena saddhim ekatthānato nikkhamanto vā pavisanto vā diṭṭho, so taṃ pārājikena codeti. itaro tassa dassanam anujānāti, taṃ pana dassanam paṭicca pārājikam na upeti na paṭijānāti. evam ettha yaṃ tena diṭṭhan taṃ tassa diṭṭho mayā 'ti iminā diṭṭhavacanena sameti. yasmā pana itaro taṃ dassanam paṭicca dosaṃ na paṭijānāti tasmā asuddhaparisaṅkito hoti, amūlakaparisaṅkito 'ti attho. tassa puggalassa suddho ahan ti paṭiññāya tena saddhim uposatho kātabbo (kāretabbo AC, kātabbo B). —UDDANA, gati codanakaṇḍamhi sāsanaṃ paṭhāpayan ti AC, tati cod° sāsanaṃ paṭiṭṭhāyan ti B.

XII. 1, After yathāpaṭiññāya kāretabbo B inserts, na codako hāsetabbo.— 3, v. 4, sacce ACD, sa ve B.— vv. 3, 7 Instead of paññattikusalo, paññattiyā ca kusalo we probably have to read, saññattikusalo, saññattiyā ca kusalo.— v. 7, sacce AC, sa ve B.

XIII. 6, appataññū A, appakataññū C, appassuto appakataññū B.— 7, kāretabbo tena pavāraṇā AC, kātabbo 1° p° B

constantly. I have written *kāretabbā*. Comp. Buddha-ghosa's note at XI. 2.

XIV. 1. The third of the four questions which open this chapter (*kinti k' anattataṃ*), is left out in AB. — *undriyati* AC, *uṭṭhahati* B, *udriyati* D (in the note on *Mahāvagga* VII. 1. 5). — 4, *anādiyaṃ* d° A, *anādariyaṃ* d° C, *ānādiyaṃ* B. — *undriyyati* AC, *udriṭṭhāyati* B. — 7. 1, *saṃghā vinā, puggalā* (or *puggalo*) *vinā* B constantly, *saṃghādhinā, puggalādhinā* AC. — *UṆĀNA* : *palibodhā vinā simāya* A, *balibodhā vinā* (corrected into *dhinā*) *simāya* C, *palibodhā ca vīni simā ca* B. — *parivāraṃ nīṭṭhitam* AC, *parivāsam* n° B. (The commentary has here : *Samantapāsādikāya saṃvaṇṇanāya pañnattivaggavaṇṇanā nīṭṭhitā*).

XV. 2. 4, *omaddakārako* AC, *omakārako* B. — 5, Before *na kkhamaṭi* B inserts, *saṃghaṃ paṭimānaṃ*. — *uṭṭhāpetabbā* A, *upatṭhāpetabbho* C, *upatṭhāpetabbā* B, *upetabbā* D. — 7, *sampaṇ ca* AC, *sampaṇ ca* or *samphaṇ ca* B, *sambhaṇ ca* (" *niratthakakathaṃ* ") D. — 4. 9, *paṇḍāpucchā* the MSS. almost constantly. — 10, *aññambyākaraṇā* the MSS. almost constantly. — 5. 5, *katamehi pañcahi* B. — 6, *asāsetuṃ* AC, *amāṇāpetuṃ* B. — After *pekkhetuṃ* B inserts *pasidituṃ*. — 9. 3, *paṭiṭhiyati* AC, *paṭitṭhiyati* B.

XVII. 13, *dhaññaraso* the MSS. — 21, *saṃgaho* (" *ho* corrected into " *hā* C) the MSS. — 27, Probably we should read, *pācittiyena dukkaṭā* (leaving out *kati*). Comp. v. 25. — 77 *seqq.*, *vinayāni* AC, *visayāni* B constantly.

XVIII. 5, *kammaṃ* AC, *dhammaṃ* B. — *paripucchāmāno* A, *paripucchamāno* C, *paripucchimāno* B. — *atthasaṃhitam* B. — 14, *tayo pārājikā hontī* B. — 17, *nissaggiye* B. — *āpajjeyya* B. — 18, *visatiyo* B. — *kareyya* B. — 28, *santataṃ* B. — 35, *yācato ca saṃghassa* B. — 40, *pajjhoyya* A, *pajjeyya* C, *vajjeyya* B. — 42, *tena vijjati* B.

XIX. 5. 2, *vūpasame pi* (*pi* corrected into *na* C) AC, *vūpasamate* B.

CONCLUDING STANZAS. — v. 1, *maggāñño* AC, *maggāṇ ca* B. — 2, *sikkhakānaṃ* AC, *sissakānaṃ* B. — 3, *sabbhāvattam* (" *vattam* C) AC, *sabbam vatthum* B. — 5 " *vajjato* AC, " *vajjake* B.

INDEX TO VOLS. III.-V.

I. Names, pp. 235-239.

A. Names of persons, pp. 235-237.

B. Gods and demons, pp. 237-238.

C. Nations and tribes, geographical names, etc., pp.
238-239.

II. The Buddha, p. 240.

III. The Dhamma, pp. 240-242.

IV. The Saṃgha. Ecclesiastical law. Literature, pp. 242-253.

V. Brahmanism and non-Buddhistical sects, p. 254.

VI. Secular and daily life. Miscellaneous matter, pp. 254-257.

VII. Verses, p. 257.

Pār., S., Pāc., etc. = Bhikkhupārājika, Bhikkhusaṃghādisesa,
Bhikkhupācittiya, etc.

Bhul Pār., etc. = Bhikkhunipārājika, etc.

P. = Parivāra.

In the index are omitted the materials found in the Parivāra
I-III; VIII. 1; XVI, which are a mere repetition of the
identical dates contained in the Bhikkhuvibhāṅga and Bhi-
kkhunivibhāṅga.

I. NAMES.

A. NAMES OF PERSONS.

Aṅgīram, *see* Index II.

Ajjaka, Pār. 2. 7. 46.

Anāthapiṇḍika (*comp.* Index I *U. s. v.* Jetavana), Pāc. 84. 3; P. 15. 1. 1.

Anurakkha, Pāc. 6. 1; 29. 1.

Abhaya, P. 1. 1 pag. 3.

Ariṭṭha, Pāc. 68. 1; 69. 1; Bhñl Pār. 3. 1; Bhñl Pāc. 1. 1; P. 1. 1 pag. 3; S. 2. 8.

Avakappaka, Pāc. 2. 2; 3. 2.

Assajipunnabharukā, S. 13. 1.

Ānanda, Pār. 1. 2, 4, 7; 2. 7. 10, 46; 3. 1. 2; 4. 2; N. 1. 2; 2. 1; 3. 1; 21. 2; 28. 1; Pāc. 29. 1; 33. 4; 35. 2; 38. 1; 41. 1; 65. 1; 83. 1.

Ārohana, Bhñl Pāc. 6. 1.

Itṭiya, P. 1. 1 pag. 3.

Uttiya, P. 1. 1 pag. 3.

Udāyi, S. 1. 1; 2. 1; 3. 1; 4. 1; 5. 1 sq.; An. 1. 1; 2; N. 4. 1; 5. 1; Pāc. 7. 1; 26. 1; 30. 1; 61. 1; 89. 2.

Upatisa, P. 1. 1 pag. 3.

Upananda Sakyaputta, N. 6. 1; 8. 1; 9. 1; 10. 1; 18. 1; 20. 1; 25. 1; 27. 1; Pāc. 9. 1; 42. 1; 43. 1; 44. 1; 45. 1; 46. 1, 2; 59. 1; 64. 1; 87. 1.

Upasena Vāṅgantaputta, N. 16. 1.

Upālī, Pār. 1. 10. 22; 2. 7. 46; N. 6. 2; Pāc. 29. 1; 72. 1; Bhñl Pāc. 53. 1; P. 1. 1 pag. 2, 49 etc.; 16. 1 sqq.

Upālī, Pāc. 65. 1.

Upālī, P. 1. 1 pag. 3.

Uppalavappā, Pār. 1. 10. 5; N. 5. 1.

Kakumandha, Pār. 1. 3.

Kaccāna (*comp.* Mahākaccāna), S. 9. 2. 3.

Kaccāyana, Kaccāyanagotta, Pāc. 2. 2. Katanorakattisaka, S. 10. 1; 11. 1; Pāc. 29. 1; Bhñl Pāc. 81. 1.

Kaṇḍaka, Pāc. 70. 1.

Kapila, Pār. 2. 7. 48.

Kappitaka, Bhñl Pāc. 52. 1.

Kalandakaputta, *see* Sudinna.

Kassapa, Pār. 1. 3; 4. 9. 3.

Kāṇā, Kāṇamātā, Pāc. 34. 1.

Kāpilānt, *see* Bhaddā.

Kālasamma, P. 1. 1 pag. 3.

Kimpatika, Pāc. 33. 1.

Kulavaddhaka, Pāc. 2. 2; 3. 2.

Kokālika, S. 10. 1; 11. 1; Pāc. 29. 1; Bhñl Pāc. 81. 1.

Konāgama, Pār. 1. 3.

Koṇiya, Koṇiyagotta, Pāc. 2. 2.

Khaṇḍadeviyāputta, S. 10. 1; 11. 1; Pāc. 29. 1; Bhñl Pāc. 81. 1.

Khenta, P. 1. 1 pag. 3.

- Gotama, Gotamagotta (*comp. Index* II), S. 9. 2. 3; Pāc. 2. 2.
 Gotamī, *see* Mahāpajāpati.
- Caṇḍakālī, Bhañ S. 4. 1; 7. 1; 8. 1;
 Bhañ Pāc. 19. 1; 29. 1; 35. 1;
 53. 1; 76. 1; 79. 1; P. 8. 2. 8.
- Cāladava, P. 1. 1 pag. 3.
 Cālanāga, *ibidem*.
- Cūlapanthaka, Pāc. 22. 1.
 Cūlābhaya, P. 1. 1 pag. 3.
- Channa, S. 7. 1; 12. 1; Pāc. 12. 1;
 2; 19. 1; 54. 1; 71. 1.
- chabbaggiyā bhikkhū, Pār. 2. 2, 7;
 3. 2; 3. 5, 13, 22 sq., 31; N. 1. 1,
 5; 7. 1; 11. 1; 12. 1; 13. 1; 17.
 1; 19. 1; 21. 1; 22. 1; 24. 1;
 26. 1; 30. 1; Pāc. 2. 1; 3. 1;
 4. 1; 7. 2; 9. 1; 10. 1; 17. 1;
 21. 1; 24. 1; 27. 1; 28. 1; 31. 1;
 37. 1; 39. 1; 47. 1; 48. 1; 49. 1;
 50. 1; 52. 1; 55. 1; 60. 1; 62. 1;
 63. 1; 69. 1; 70. 1; 72. 1; 73. 1;
 74-82; 85. 1; 88. 1; 89-91; Pāt.
 2. 1. 1; Sekh. *passim*; Bhañ Pāc.
 59. 1.
- chabbaggiyā bhikkhuniyo, Pāt. 2. 1;
 Bhañ Pār. 4. 1; Bhañ N. 1. 1;
 Bhañ Pāc. 2. 1; 10. 1; 22. 1; 41.
 1; 43. 1; 49. 1; 50. 1; 52. 1; 58.
 1; 84. 1; 85. 1; 87 sqq.; Bhañ
 Pāt. 1 sqq.; Bhañ Sekh. 1 sqq.
- Jivakaapaka, Pāc. 2. 2; 3. 2.
 Jivaka (Jivakambavana), S. 8. 1. 4.
- Tissa, P. 1. 1 pag. 3.
 Tissadatta, *ibidem*.
- Thallanandā, Pār. 2. 7. 45; Pāc. 29.
 1; Bhañ Pār. 1. 1; 2. 1; 3. 1;
 Bhañ S. 1. 1; 2. 1; 4. 1; 9. 1;
 10. 1; Bhañ N. 2. 1; 3. 1; 4. 1;
 5. 1; 10. 1; 11. 1; 12. 1; Bhañ
 Pāc. 1. 1; 14. 1; 16. 1; 23. 1;
 28-30; 33-35; 45-48; 53. 1; 68.
 1; 70. 1; 77 sqq.
- Dabba Malleputta, S. 8. 1; 9. 1;
 Pāc. 13. 1, 2; 81. 1.
- Dajjhika, Pār. 2. 7. 49.
- Dāsaka, P. 1. 1 pag. 2, 49, etc.
- Digha, P. 1. 1 pag. 3.
- Dighasumana, *ibidem*.
- [Dīpa, *see the stanzas at the end of*
the Parivāra.]
- Devu, P. 1. 1 pag. 3.
- Dovadatta, S. 10. 1; 11. 1; Pāc. 29.
 1; 32. 1; Bhañ Pāc. 81. 1.
- Dhanittaka, Pāc. 2. 2; 3. 2.
- Dhaniya, Pār. 2. 1.
- Dhammapālita, P. 1. 1 pag. 3.
- Dhammarakkhita, S. 9. 2. 3; Pāc. 2. 2.
- Nanda, Pāc. 92. 1.
- Nandavati, Bhañ Pār. 1. 1; Bhañ Pāc.
 1. 1.
- Nandī, *ibidem*.
- Nandivisāla, Pāc. 2. 1.
- Nāga, P. 1. 1 pag. 3.
- Paṇḍaka, Pār. 2. 7. 48.
- Passenadi (rājā P. Kosalā), Pāc. 48. 1;
 53. 1; 83. 1; Bhañ S. 2. 1; Bhañ
 N. 11. 1; 12. 1; Bhañ Pāc. 41. 1.
- Pilindavacca, Pār. 2. 7. 47; N. 23. 1.
- Punabhama, *see* Asvajipunabhāsukā.
- Puppha, P. 1. 1 pag. 3.
- Phussadava, *ibidem*.
- Rimbhadrā (rājā Māgadho Seniya
 Rimbhādro), Pār. 2. 1. 4 sq.; 4. 9.
 5; N. 23. 1; Pāc. 32. 8; 57. 1.
- Rijaka, Rijakapitā, Rijakamātā, Pār.
 1. 5. 9.
- Buddharakkhita, S. 9. 2. 3; Pāc. 2.
 2; P. 1. 1 pag. 3.
- Relattasala, Pār. 38. 1.
- Bhadda, P. 1. 1 pag. 3.
- Bhaddā Kāpālān, Bhañ S. 3. 1; Bhañ
 Pāc. 11 sqq.; 18. 1; 33. 1; 35. 1.
- Bhāradvāja, Bhāradvājagotta, Pāc.
 2. 2.
- Bhummajaka, *see* Mettīyabhummajakkī.
- Mallikā, Pāc. 53. 1; 83. 1.
- Mahākaccāna, Pāc. 29. 1.
- Mahākappina, *ibidem*.

Mahākassapa, S. 6. 1.
 Mahākotthita, Pāc. 29. 1.
 Mahācunda, *ibidem*.
 Mahānaga, P. 1. 1 pag. 3.
 Mahānāma Sakka, Pāc. 47. 1.
 Mahāpajāpati Gotami, N. 17. 1; Pāc. 23. 2; Bhāṭ Pāc. 5. 1.
 Mahāmoggallāna (comp. Moggallāna), Pār. 1. 2; 4. 9. 1 sq.; Pāc. 29. 1.
 Mahāsiva, P. 1. 1 pag. 3.
 Mahinda, P. 1. 1 pag. 3.
 Migaladdika, Pār. 3. 1.
 Migāramatā, *see* Sāliha.
 Migāramatā, *see* Visākhā.
 Mettiyabhummajakā, S. 8. 1; 9. 1; Pāc. 13. 1, 2.
 Mettiyā, S. 8. 1; 9. 1.
 Moggaliputta, P. 1. 1 pag. 2, 49 etc.
 Moggallāna, Moggallānagotta (comp. Mahāmoggallāna, Sāriputtamoggallāna), S. 9. 2. 3; Pāc. 2. 2.
 Ratthapala, S. 6. 1. 6.
 Rāhula, Pāc. 5. 2; 29. 1.
 Revata, Pāc. 29. 1.
 Lakkhaṇa, Pār. 4. 9. 1 sq.
 Licchavi, *see* Index I D.
 Vaṅgantaputta, *see* Upasena.
 Vassakāra, Pār. 2. 1. 4.
 Vāsitha, Vāsithagotta, S. 9. 2. 3; Pāc. 2. 2.
 Vipassī, Pār. 1. 3.

Visākhā Migāramatā, An. 1. 1; 2; Pāc. 84. 2.
 Vessabhū, Pār. 1. 3.
 Sakya, etc., *see* Index I C.
 Saṅgharakkhita, S. 9. 2. 3; Pāc. 2. 2.
 sattarasavaggiyā bhikkhū, Pār. 3. 5. 22 sq.; Pāc. 15. 1; 17. 1; 37. 1; 52. 1; 53. 1; 55. 1; 60. 1; 65. 1; 74. 1; 75. 1; 77. 1.
 Suddhā, Pār. 1. 10. 24.
 Sammadaddatta, S. 10. 1; 11. 1; Pāc. 29. 1; Bhāṭ Pāc. 81. 1.
 Sambala, P. 1. 1 pag. 3.
 Savitthaka, Pāc. 2. 2; 3. 2.
 Sāgata, Pāc. 51. 1.
 Sāriputta, Pār. 1. 3; N. 1. 2; 21. 2; Pāc. 29. 1; 31. 2.—Sāriputtamoggallāna, Sāriputtā, S. 13. 1.
 Sāliha Migāramatā, Bhāṭ Pār. 1. 1; 2. 1.
 Sikkā, Pār. 1. 3.
 Siggava, P. 1. 1 pag. 2, 49 etc.
 Siva, P. 1. 1 pag. 3.
 Sudinna Kalandakaputta, Pār. 1. 5.
 Sundara, Pār. 1. 10. 11.
 Suddharinanda, Bhāṭ Pār. 1. 1; 2. 1; Bhāṭ S. 5. 1; 6. 1.
 Supabbā, Pār. 1. 10. 23.
 Sumana, P. 1. 1 pag. 3.
 Seniya, *see* Bimbisāra.
 Soyyasaaka, S. 1. 1.
 Sonaka, P. 1. 1, pag. 2, 49 etc.
 Sobhita, Pār. 4. 9. 7.
 Hatthaka Sakyaputta, Pāc. 1. 1.
 Hārita, Pār. 4. 9. 3.

B. GODS AND DEMONS.

Accharā, Pār. 1. 5. 7.
 amarasas, Pār. 3. 5. 29.
 cātumahārājikā devā, Pār. 1. 5. 9.
 Tāvatimsā devā, *ibidem*.
 Tūritā devā, *ibidem*.
 devā, devatā, Pār. 1. 8. 4; 3. 3; 4. 8. 6; Pāc. 4. 2. 1; P. 6. 5, 11; 15. 14. 2.—rakke adhiratthā devatā, Pāc. 11. 1.—andevaka, Pār. 1. 1. 1 sq.

nāga, nāgarājā, S. 6. 1. 3; Pāc. 51. 1.—nāgi, Pār. 1. 10. 4.
 Nimmanarati devā, Pār. 1. 5. 9.
 Paranimmitavasu devā, *ibidem*.
 peti, Pār. 2. 6. 4; 3. 1. 5.—peti, Pār. 1. 10. 14; S. 2. 2. 1, etc.
 Brahma-loka, Brahmakāyikā devā, Pār. 1. 5. 9.—sabrāhma, Pār. 1. 1. 1 sq.

bhummā devā, Pār. 1. 5. 9.
Maṣikauṭṭha nāgarājā, S. 6. 1. 3.
Māraḥyikā devatā, Pār. 3. 1.—samā-
raka, Pār. 1. 1. 1 sq.

yakkha, Pār. 3. 1. 6.; 5. 24 sq.; 4.
9.—yakkhi, yakkhiṇī, Pār. 1. 10.
14.; S. 2. 2. 1, 4, 3 etc.
Yāma devā, Pār. 1. 5. 9.

C. NATIONS AND TRIBES, GEOGRAPHICAL NAMES, ETC.

Aggāḷava cetiya, N. 11. 1.; Pāc. 5. 1;
10. 1.; 11. 1.; 20. 1.
Aciravattī, Pār. 2. 7. 30; Pāc. 53. 1;
84. 1.; Bhūṭ Pāc. 2. 1.; 21. 1.
Andhavana, Pār. 1. 10. 18.; 2. 7. 36;
N. 5. 1.
Amhatittha, Pāc. 51. 1.

Āraṇḍikagāma, N. 23. 1.

Ājavī, Ājavaka, Pār. 3. 5. 7 sq., 30;
S. 6. 1.; N. 11. 1.; Pāc. 5. 1, 2;
10. 1.; 11. 1.; 20. 1.; P. 8. 1.

Iḍḍilipassa, Pār. 2. 1. 1.; S. 8. 1. 4.

Uttarakuru, Pār. 1. 2.

Uttarāpathaka, Pār. 1. 2.

Kaṇṇakujjā, Pār. 1. 4.

Kapilavattū, N. 17. 1.; 22. 1.; Pāc.
23. 1.; 47. 1.; 86. 1.; Pāt. 4. 1;
Bhūṭ Pāc. 5. 1.; 58. 1.—Kāpila-
vattava, P. 8. 1. 24.

Kalandakagāma, Pār. 1. 3.

Kalandakanivāpa, see Vojavana.

Kāḷasā, S. 8. 1. 4.

Kāliṅga, Pār. 4. 9. 3.

Kāṣṭh, S. 13. 1. 3, 5; Pāc. 84. 3.

Kitāgiri, S. 13. 1.

Kokkanda pāsāda, Sekh. 55 sq.

Kosambī, Pār. 2. 7. 48.; S. 7. 1.; 12.
1.; N. 2. 2.; 14. 2.; Pāc. 5. 2.; 12.
1.; 19. 1.; 51. 1.; 54. 1.; 71. 1;
Sekh. 51.; P. 8. 1.—Kosambaka,
P. 5. 10.

Kosāḷa janapadā, N. 16. 1.; Pāc. 5. 1;
31. 2.; 36. 1.; 67. 1.; 65. 2 sq.;
Bhūṭ S. 3. 3 sq.; Bhūṭ Pāc. 17. 1.
Comp. Index I A, a.v. Pāsenaḍi.

Gaṇḍā, Pār. 1. 4.; 5. 8.; S. 6. 1. 3.

Gijjhakūṭa, Pār. 2. 1. 1 sq., 7. 11;
3. 6. 13.; 4. 9.; S. 8. 1. 4.; 9. 1.

Gotamaka cetiya, N. 1. 1.

Gomaṭakandurā, S. 8. 1. 4.

Ghoṣitārāma, S. 7. 1.; 12. 1.; Pāc.
12. 1.; 19. 1.; 54. 1.; 71. 1.; Sekh.
51.

Campā, Pār. 2. 7. 45.; P. 17. 67 sq.—
Campayyaka, P. 5. 9.

Cetiya, Pāc. 51. 1.

Corapapāta, S. 8. 1. 4.

Jambudīpa, P. 1. 1 pag. 3.—Jambusi-
rivhaya, P. 1. 1 pag. 2, 49 etc.

Jāṭiyāvana, Pār. 1. 10. 17.

Jivakambavana, S. 8. 1. 4.

Jetavana (Sāvattihīyam . . . Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārame), S. 1. 1;
2. 1.; 3. 1.; 4. 1.; 5. 1.; 13. 1.; An.
1. 1, 2; N. 2. 1.; 3. 1.; 4. 1.; 6. 1;
7. 1 etc. P. 15. 1. 1.

Takkasilā, Pāc. 2. 1.

Tapodā, Pār. 4. 9. 4.; Pāc. 57. 1.—
Tapodakandurā, Tapodārāma, S. 8.
1. 4.

Tambapanni, P. 1. 1 pag. 3, 5, 49 etc.

Tindukakandurā, S. 8. 1. 4.

Najerupucimanda, Pār. 1. 1. 1.

Nigrodhārāma, N. 17. 1.; 22. 1.; Pāc.
23. 1.; 47. 1.; 86. 1.; Pāt. 4. 1;
Bhūṭ Pāc. 5. 1.; 58. 1.

paccantimā janapadā, Pāc. 57. 7.; P.
6. 4. 5.

Paṭiyāleka, Pāc. 34. 1.; 66. 1.

Payāgapatiṭṭhāma, Pār. 1. 4.

Piṇḍagāma, N. 23. 1.

Badarikārāma, Pāc. 5. 2.

Bārāṇasī, Pār. 1. 4.; 2. 7. 47.; Sekh.
69.

Bhaggā, Pāc. 53. 1; Sekh. 55 sq.;
P. S. 1.

Bhaddavatīkā, Pāc. 51. 8.

Bhaddiya, Pār. 1. 10. 17.

Bhārukaśchaka, Pār. 1. 10. 22.

Bhesakājavana, Pāc. 56. 1; Sekh.
55 sq.

Magadhamahāmatta, Pār. 2. 1. 4.—
Māgadhā, *ibidem*. Comp. Bimbisāra
(Index I A.).

majjhimā janapadā, P. 6. 4.

Maddakauchi, S. 8. 1. 4.

Malla, *see* Dabba (Index I A.).

Mahāvana, Pār. 1. 4, 5, 6, 10, 19 sq.;
3. 1. 1; 4. 1. 1 sq.; N. 12. 1; Pāc.
8. 1; 33. 1; 40. 1; 41. 1; Bhñi
Pāc. 52. 1.

Rājagaha, Pār. 1. 10. 11, 23; 2. 1,
7. 46; 4. 9; S. 6. 1; 8. 1; 9. 1;
10. 1; 11. 1; N. 5. 1; 18. 1; 23.
1; 26. 1; Pāc. 13. 1; 29. 1, 2;
32. 1, 7; 34. 1; 37. 1; 46. 1; 57.
1; 65. 1; 66. 1; 81. 1; Pāt. 2. 1;
Bhñi Pāc. 10. 1; 39. 1; 40. 1; 81.
1; P. 8. 1.

Rohana, P. 1. 1 pag. 3.

Licchavi, Pār. 1. 5. 8; 4. 9. 5; Bhñi
S. 2. 1.—Licchavikumarākā, Pār.
1. 10. 26.

Vaggumodā (Vaggumodātriya), Pār.
3. 1. 1; 4. 1. 1; Pāc. 8. 1.

Vajji, Pār. 1. 5. 7; 4. 1. 1; Pāc. 8.
1.—Vajjigāma, Pār. 1. 5. 4.—
Vajjiputtaka, Pār. 1. 7, 19. 2.

Vebhāra, S. 8. 1. 4.

Verañjā (Verañja), Pār. 1. 1. 1 sq.

Velavana (Kalandakanivāpa), Pār. 4.
9. 1; S. 6. 1; 8. 1; 9. 1; 10. 1;
11. 1; N. 5. 4; 18. 1; 28. 1; Pāc.
13. 1; 29. 1; 32. 1; 37. 1; 46. 1;
57. 1; 65. 1; 81. 1; Pāt. 2. 1;

Bhñi Pāc. 10. 1; 30. 1; 40. 1;
81. 1.

Vesālī, Pār. 1. 4 sqq., 10, 19 sq., 25;
2. 7. 46; 3. 1. 1 sq.; 4. 1. 1 sq.;
N. 1. 1; 12. 1; Pāc. 8. 1; 33. 1;
40. 1; 41. 1; Bhñi S. 2. 1; Bhñi
Pāc. 52. 1; P. 6. 10; S. 1.—Vesā-
lika, Pār. 1. 7, 10. 2.

Sakkā (comp. Mahānāma, Index I A.)
N. 17. 1; 22. 1; Pāc. 23. 1; 47. 1;
55. 1; Pāt. 4. 1; Bhñi Pāc. 5. 1;
58. 1; P. 8. 1.

Sakyakula, Pār. 1. 1. 1.—Sakyaputta,
see Index II, comp. Upasanda,
Haṭṭhaka (Index I A.).—samanā
Sakyaputtiya, *see* Index IV. Comp.
Sākya.

Sapkaṣa, Pār. 1. 4.

Sattapaggigūhā, S. 8. 1. 4.

Sappasodhikapabbhāra, S. 8. 1. 4.

Sappiṇṇā, Pār. 4. 9. 6.

Sākiyā, Sākiyāniyo, Sākiyadāśakā,
Pāt. 4. 1.

Sāketa, N. 1. 2; 6. 2; 21. 2; Pāc.
27. 2; 28. 2; 58. 1; Bhñi S. 3. 2;
Bhñi Pāc. 35. 1.

Sāgalā, Pār. 2. 7. 49.

Sāvatthī (see also the passages quoted
s. v. Jetavana), Pār. 1. 10. 18, 24;
2. 7. 35 sq.; S. 4. 1; 5. 1; 13. 1;
An. 1. 1; N. 5. 1; 6. 2; 15. 1;
16. 1; 30. 1; Pāc. 6. 1; 7. 1; 9.
1; 35. 1; 27. 2; 29. 2; 31. 1, 2;
36. 1; 59. 1; 66. 1; 67. 1; 82. 1;
84. 2, 3; 85. 2 sq.; Pāt. 1. 1; S.
1 sq.; Bhñi S. 2. 1; 3. 2 sqq.;
4. 1; Bhñi N. 2. 1; Bhñi Pāc.
1. 1; 11 sqq.; 17. 1; 35. 1; 55
sqq.; P. 8. 1; 15. 1. 1.

Sitavana, S. 8. 1. 4.

Sugamāragira, Pāc. 56. 1; Sekh.
55 sq.

Soreyya, Pār. 1. 4.

Himavanta, S. 6. 1. 4.

II. THE BUDDHA.

Aṅgīrasa, P. 3. 5.
 anantadassī, P. 4. 4.
 Ādiccabandhu, P. 8. 1. 27, 2. 9 sq.;
 14. 6; 17. 11 etc.
 Gotama, Pār. 1. 1. 1 sq., 4; S. 10. 1;
 Pāc. 32. 8; 41. 1; P. 8. 1. 27.
 jina, P. 18. 21.—jinasāma, Bhñi
 Pār. 3. 2; Bhñi S. 4. 2.—ananta-
 nena tādina, P. 17. 75 sq.
 tathāgata, Pār. 1. 1. 3 sq., 2. 1, 3. 4;
 4; 4. 1. 2 sq.; Pāc. 8. 1; 61. 1;
 P. 6. 3; 7. 2; 19. 2 sq.
 dhammasāmi, Pār. 2. 1. 2.
 buddha (buddha bhagavā, buddhā bha-
 gavanto), Pār. 1. 1. 1 etc., 3. 1; 4.
 1. 2; S. 13. 1. 5; Pāc. 4. 2. 1;
 7. 4. 1; 8. 1; P. 6. 2; 8. 1. 27, 2.
 9 sq.; 17. 11 etc.; 18. 3.—buddha
 (or, bhagavā Gotamo), dhamma,
 saṅgha, Pār. 1. 1. 9; 1. 7; An. 1.
 2. 1; P. 15. 1. 14, etc. Comp.
 S. 12. 1.—buddhacanda, buddhā-
 dāsa, P. 3. 2.—buddhavarana, Pāc.
 22. 1.—buddhāmbuddha, Pār. 1. 3.
 2 sq.—sambuddha, P. 8. 2. 6.—

abhisambuddha, Pār. 1. 1. 4.—
 sammāsambuddha, sammāsambodhi,
 Pār. 1. 1. 4; 4. 9. 3.—pacceka-
 buddha, P. 6. 2.
 bhagavā, P. 6. 3 *et passim*.—bhagavā
 araham sammāsambuddho, Pār. 1.
 1. 1.—bhagavā jānam passam ara-
 ham sammāsambuddho, P. 1. 1 *et
 passim*.
 mahesi, P. 18. 2.
 lokavidū, Pār. 1. 1. 1.
 Sakyaputta, Pār. 1. 1. 1.—Sakyaṃnī,
 P. 3. 5.—samaṇā Sakyaṃpattiyā, *see*
 Index IV.
 satthā, Pār. 1. 3. 4.—satthuvappa, N.
 18. 2; 19. 2.
 sugata, Pār. 1. 1. 1, 3. 4; P. 8. 2.
 46; 18. 29, 40.—sugataṅgula, Pāc.
 87.—sugataceturuppanāpa, Pāc. 92.
 sugatavidutthi, S. 6. 1. 6, 2. 1; 15.
 1 sq.; Pāc. 89 sqq.; Bhñi Pāc.
 22. 1.
 The six Buddhas who preceded Gotama,
 Pār. 1. 3.

III. THE DHAMMA.

Akiriya, akiriyaśāda, Pār. 1. 1. 3.
 agatigamaṇa, P. 6. 4. 1. 10 sq.
 attabhārapatiṭṭha, Pār. 4. 9.
 amittā, P. 3. 1.
 anantara, P. 18. 22 sq. Comp. ānanta-
 rika.
 anariyavohāra, P. 6. 4.
 anāgāmi, anāgāmiṭṭhala, Pār. 4. 1;
 4; Pāc. 8.
 animitta, Pār. 4. 4; Pāc. 8. 2.
 anupāda, P. 12. 2. Comp. upādāna.
 antaggāhika, P. 6. 10.
 antarīyika, Pāc. 68. 1 sq.; 69. 2;
 70. 1 sq.
 appaṇṇita, Pār. 4. 4; Pāc. 8. 2.

(abhiṭṭā) chaṭṭabbhinna, Pār. 4. 1;
 Pāc. 8.
 abhinibbidhā, Pār. 1. 1. 6 sq.
 araham (arahā), Pār. 1. 1. 1, 10. 17;
 4. 1, 8. 3, 8. 11, 8. 14; Pāc. 8;
 53. 1; P. 1. 1. 1 sq.; 2. 1. 1 sq.;
 8. 2. 53.—arabatta, Pār. 1. 5. 9;
 S. 8. 1. 1.—arohittaphala, Pār.
 4. 4.
 ariyapuggala, P. 6. 2.
 ariyamagga, *see* magga.
 ariyavohāra, P. 6. 4.
 avijjā, Pār. 1. 1. 4 sq.—avijjāsaṃsa,
 Pār. 1. 1. 8.
 asubha, asubhabhāvaṇṇā, Pār. 3. 1.

āghātavatthu, āghātopaṭṭivinaṇṇa, P. 6.
9, 10.

ānāḍja, Pār. 1. 1. 6 sq.; 4. 9. 6.

ānantaṭṭika, P. 6. 5. Comp. anantara.

ānāpānasatisamādhi, Pār. 3. 1. 3.

ābhicetasika, P. 6. 7.

āsaṇḍa, Pār. 1. 1. 8, 5. 11; 4. 8. 12;
P. 6. 2, 7; 7. 2; 19. 2 sq.—
āsaṇḍābhāṇiyā dhammā, Pār. 1. 3. 4.

iddhi, Pār. 2. 7. 47; N. 23. 1. 3.—
iddhipāda, Pār. 4. 4; Pāc. 8. 2.—
iddhipāṭṭhāriya, N. 23. 1. 3.—ma-

liddhika, Pār. 4. 8. 3.

indriya, Pār. 4. 4; Pāc. 5. 2.—
ekindriya jīva, S. 7. 1. Comp.

jīvitindriya.

inchedavāda, Pār. 1. 1. 3.

uttarinanummadhamma, Pār. 4. 1 sq.;
N. 23. 1. 3; Pāc. 8; P. 8. 2. 7.

upapajjati, Pār. 1. 5. 11.

upapāta, Pār. 1. 1. 7.

(upādāna) anupādā, anupādāya, Pār.
1. 3. 2; P. 12. 2.—anupādāna, anu-

pādāna, Pār. 1. 6. 10; S. 1. 1. 2.

upekkhaka, upekkhāsatipārisuddhi,
Pār. 1. 1. 5.

upapajjati, Pār. 1. 1. 6 sq.

ekodibhāva, Pār. 1. 1. 5.

kuṇḍa, Pār. 1. 1. 6; 4. 9. 7.—saṃ-

vuttakappa, vevattakappa, saṃvatta-

vivattakappa, Pār. 1. 1. 6.

kamma, Pār. 4. 9. 2 etc.—kammazpatha,
P. 6. 16.—yathākammūpaga, Pār.

1. 1. 7.

kāma, S. 1. 1. 2, etc.—kāmaguṇa, Pār.
3. 2 sq.—kāmasāra, Pār. 1. 1. 8.

kāyasaṃkhāra, Pār. 3. 1. 3.

kāḍḍha, kilesapahāna, Pār. 4. 3 sq.;
Pāc. 8. 2.

ekakku (dibba), Pār. 1. 1. 7; P. 6. 7.

citta, Pār. 1. 1. 5 sq.; 1. 3. 2; 3. 1.

3, 3; 4. 2 sq.; S. 1. 1. 1; 2. 1. 2.

2. 1; 3. 1. 2, 2; P. 15. 8. 14 sq.—

cittasaṃkhāra, Pār. 3. 1. 3.—cittap-

pāda, Pār. 2. 7. 2.—acittaka, sa-

cittaka, kusalacitta, akusalacitta,

abyākatacitta, P. 16. 1.—adhiṭṭhita,
P. 15. 1. 3.—paracittaviddhā, Pār. 4.

8. 6.

citta, citta, Pār. 1. 1. 6, 7.

cetana, S. 1. 2. 1.—saṭṭhānā, S. 1.
1; 2, etc.

jīvitindriya, Pār. 3. 3.

jāna, Pār. 1. 1. 6; 4. 1, 3 sq.; Pāc.
8; P. 6. 7.—jāyati, S. 8. 1. 4.

āḍḍha, Pār. 4. 3 sq.; Pāc. 8. 2.—

āḍḍhāsaṇḍa, Pār. 4. 3 sq.; Pāc. 8.

2; P. 12. 3; 13. 8. 13.—āḍḍhā-

saṇḍāsaṇḍa, Pār. 4. 1. 3, 2.

tapogguṇa, S. 8. 2.

tejodhāta, S. 8. 1. 4; Pāc. 51. 1.

ditṭhadhammika, Pār. 1. 5. 11; P. 7.

2; 19. 2 sq.

ditṭhāsaṇḍa, Pār. 1. 1. 8.

dukkha, dukkhasammāsaṇḍa, dukkha-

rodha, dukkharodhagāminī paṭi-

padā, Pār. 1. 1. 8.

nibbāna, Pār. 1. 5. 10; S. 1. 1. 2;

P. 3. 1; S. 2. 53.—nibbāta, P. 18.

6.—parinibbāta, P. 6. 3.—anupādā-

parinibbāna, P. 12. 2.

āḍḍha, Pār. 1. 1. 7, 5. 11; 3. 4. 9, 5.

29; 4. 1. 2 sq.; 4. 9; Bhāṇi Pāc.

19. 6 sq.; P. 15. 13, 1 etc.—mahā-

āḍḍha, Pār. 4. 9. 4.—āḍḍhika,
Pāc. 2. 2.

paracittaviddhā, P. 6. 2.

paṭṭisāṅkhaṇḍa, P. 13. 8. 13.—adhi-

ṭṭhita, P. 15. 1. 3.

paṭṭibhāna, P. 6. 6; 15. 8. 14 sq.

paṭṭisāṅkhiṇi, P. 15. 8. 14 sq.

pārami, P. 3. 3.

paṭṭhujjana, P. 1. 1. 1 sq.; 2. 1. 1

sq.; 6. 2.

punabbhavābhiniḍḍatti, Pār. 1. 1. 3.

pubbenivāsa, Pār. 1. 1. 6; P. 6. 7.
 pottivissaya, Bhul Pāc. 19. 2. 2.
 (phala,) āgataphala, An. 1. 2. 1.—
 phalassachikiriya, Pār. 4. 3 sq.;
 Pāc. 8. 2.
 bala, Pār. 4. 4; Pāc. 8. 2.
 bojjhaṅga, *ibidem*.
 bodhipakkhiya, Pār. 1. 7.
 bhavāsa, Pār. 1. 1. 8.
 bhāvanā, Pār. 1. 7.
 magga, ariyamagga, Pār. 4. 4; Pāc.
 8. 2; P. 8. 2. 41.—maggabhāvanā,
 Pār. 4. 3 sq.; Pāc. 8. 2.
 mano, Pār. 3. 5.
 lokadhamma, P. 6. 8.
 viāsa, Pār. 1. 1. 5.
 vijjā, Pār. 1. 1. 6 sq.; 4. 3 sq.; Pāc.
 8. 2.—tevijja, Pār. 4. 1; Pāc. 8.
 viññāṇa, Pār. 3. 3.
 vitakka, Pār. 1. 1. 5.—kūmmvitakka,
 Pār. 1. 5. 10; S. 1. 1. 2, 5. 3.—
 parivitakka, S. 8. 1. 1 etc.
 vidhāna, P. 6. 9.
 vinivarnanā, Pār. 4. 3 sq.; Pāc. 8. 2.
 vibhava, P. 8. 2. 53.
 vimutti, P. 12. 2.—vimuttikkhandha,
 P. 15. 8. 13.—vinucenti, vimutta,
 Pār. 1. 1. 8, 3. 2.—pathāvimutta,
 P. 15. 8. 14 sq.—vinocayati, Pār.
 3. 1. 3.—cetovimutti, paññāvimutti,
 P. 6. 7. 11.—vimokkha, Pār. 4. 3
 sq.; Pāc. 8. 2; P. 12. 2. Comp.
 saññāvimokkha.
 viharāga, avitarāga, Pār. 1. 3. 2; 3.
 1. 1.

satadāgāmi, satadāgāmi-phala, Pār. 4.
 1. 4; Pāc. 8.
 sagga, Pār. 1. 1. 7; 3. 2 sq.; 3. 4. 9
 sq.; 3. 5. 29; S. 1. 3. 1, 2; P. 15.
 13. 1 etc.
 saṅkhāra, saṅkhata, Pār. 3. 1. 3; P.
 3. 1.
 saññāvimokkha, P. 6. 2.
 saññoga, S. 1. 1. 2.
 saññojana, Pār. 4. 8. 5.
 satipatthāna, Pār. 4. 4; Pāc. 8. 2.
 Comp. Pāc. 51. 1.—satim upattha-
 peti, Pār. 3. 1. 3, comp. Pār. 1. 1. 5.
 satta, Pār. 1. 1. 7, 2. 2; 4. 9; P. 6. 7.
 samādhi, Pār. 4. 3 sq., 9. 6; N. 5. 1.
 1; Pāc. 8. 2; P. 4. 1. 15; 12. 2.—
 samādhikkhandha, P. 15. 8. 13.—
 samādhiya, Pār. 1. 1. 5.—ānāpāna-
 satismādhi, Pār. 3. 1. 3.—samāda-
 hatī, *ibidem*.—samāhita, Pār. 1. 1.
 5 sq.
 samāpatti, Pār. 4. 3 sq.; Pāc. 2. 2;
 8. 2.—asubhammāpatti, Pār. 3. 1.
 samparāyika, Pār. 1. 5. 11; P. 7. 2;
 16. 5; 12. 3; 19. 2 sq.
 sambodhiparāyana, Pār. 1. 3. 4.
 samuappadhāna, Pār. 4. 4; Pāc. 8. 2.
 sāmukhaṇḍa, P. 6. 4.
 salla, P. 4. 1. 15.—allakkhandha, S. 8.
 2; P. 15. 2. 9, 8. 13.—adhisalla, P.
 15. 1. 5.
 saṁsāra, Pār. 4. 4; Pāc. 8. 2.
 sekha (asekha), Pār. 1. 8. 1; P. 1. 1.
 1 sq.; 2. 1. 4 sq.
 sotāpanna, sotāpatti, sotāpatti-phala,
 Pār. 1. 3. 4; 4. 1, 4; Pāc. 2. 2; 8.

IV. THE SAṄGHA. ECCLESIASTICAL LAW. LITERATURE.

Akappiya, P. 6. 5.
 agāraṇa, P. 4. 1. 1, 8, 10.
 aññābhāṅgāraṇa, aññābhāṅgāraṇoti, Pār.
 4. 2; 1. 8. 1, 8; P. 15. 4. 10.
 aññāśāḍaka, Pār. 12.
 aññāvāhita, P. 15. 14. 4.

apthaka, P. 17. 81 sq.
 apthavācika, P. 6. 8.
 atiritta, anadritta, Pāc. 34. 2 sq.; 36.
 1 sq.; P. 6. 8; 15. 4. 4.—akatā-
 tiritta, katātiritta, P. 6. 5.
 atthāṇa, P. 15. 8. 5.

atthāta, P. 14. 1. Comp. kaṭṭhina.
 atthāra, atthāra, anattāra, P. 14.
 1. 4; 2 sq. Comp. kaṭṭhina.
 aduttinalla, see duttinalla.
 addhānāsamuttāna, P. 3. 11, 49 sqq.
 adhaṃnakamma, Pāc. 12. 3 etc.
 adhikarapa, S. 8. 1. 9, 2; 9. 1 sq.;
 Pāc. 63; Bhāṭ S. 7. 1 sq.; Bhāṭ
 Pāc. 45; P. 1. 1. 1 sqq.; 1. 6, 8,
 14, 16; 2. 6, 8, 14, 16; 4. 1. 1,
 17; 4. 3; 4. 5. 1 etc.; 4. 17, 20;
 9. 1. 1 sq.; 9. 14; 12. 3; 13. 1;
 15. 3. 2; 15. 10. 1 sq.; 19. 5. 2.—
 adhikarapaṇṇaḥ, P. 19. 5. 1.—
 adhikarapaṇṇaṭṭha, vol. iv. p. 207,
 351.
 adhiṭṭhānuposatha, P. 6. 3, 5.
 adhiṭṭheti (adhiṭṭhāti, adhiṭṭhita, adhi-
 ṭṭhāna, adhiṭṭhātābba). N. 1. 3, 4;
 3. 2. 2 sqq.; 22. 2; 23. 2; 28. 3;
 Pāc. 19. 1 sq.; Bhāṭ N. 1. 2; 2. 1
 sq.; P. 6. 2, 5, 9, 11; 14. 2 sq.;
 18. 28.
 adhipātimokkha, P. 1. 1. 1 sqq.
 anāṇāpāleṭṭiya, P. 6. 4; 8. 2, 9 sq.
 ananāṇāṇāsamuttāna, P. 3. 11, 60 sq.
 anarāsa, see sārasa.
 anāraṇḍiya, Pāc. 54; Sekh. 1 sqq.;
 Bhāṭ Sekh. 1 sqq.; P. 6. 2; 18. 43.
 anāmantāra, P. 6. 5; 15, 14. 1.
 aniyata, An. 1 sq.; P. 8. 2, 38.
 anāṇa, see nāṇa.
 anupāṇḍeti (anupāṇḍatta), P. 1. 1. 1
 sqq.; 2. 1. 1 sqq.; 6. 1, 3, 5, 10;
 19. 4.
 ananmodaka (ananamodaka), P. 14. 1
 sq., 4.
 ananyoga, P. 6. 3; 15. 5, 4, 7; 7. 4;
 8. 8.—ananyogavutṭa, P. 10. 5;
 12. 3.
 anāloma (anālomika), P. 10. 4 sq.
 anuvācāmūla, P. 4. 1. 1, 14; 6. 6.
 anuvāḍḍhikarapa, S. 8. 2; 9. 2; P.
 4. 6. 2; 4. 7 sqq.; 9. 1. 1, 4 sq.
 anuvijjaka, P. 10. 3; 11. 1, 4; 12. 1.
 anumanāhivāsanapatha, P. 6. 5, 10;
 10. 7 sq.; 10. 18 sq.; 11. 5; 13. 3, 6,
 4, 8, 5, 8 etc.

anussāvana (anussāvanato), P. 13. 7;
 15. 3, 9; 15. 10. 9; 15. 11, 12;
 19. 1.
 antaryika (anantaryika), P. 6. 1, 11.
 antarubbhāra, P. 14. 7. Comp. N.
 1. 3. 1.
 antevāḍḍi (antevāsika), Pār. 1. 8. 2 sq.;
 4. 8. 3; S. 6. 4, 14; 9. 2, 3; Pāc.
 17. 3, 3; Bhāṭ Pāc. 34. 2. Comp.
 Pāc. 83, 3.—antevāsibbikkhuṇḍi
 (antevāṇḍi), Pār. 2. 7. 45; Bhāṭ
 Pār. 1. 1; Bhāṭ S. 3. 1; 9. 1; Bhāṭ
 Pār. 11 sqq.; 18. 1; 27. 1;
 35. 2.
 apalokanakkamma, Pāc. 79. 2; P. 6. 2;
 13. 3; 19. 1, 3.
 appotikamma, see sappotikamma.
 appanattakavissajjaka, Pāc. 13. 3;
 81. 2; P. 15. 13. 1.
 abbhūṭadhamma, Pār. 1. 3. 2 sq.
 abbhēti (abbhāna), S. 1. 2, 2; Bhāṭ
 S. 1. 2; P. 7. 1; 11. 5; 19. 1, 3;
 vol. iii. p. 186; vol. iv. p. 242.—
 abbhānāraṇḍa, P. 13. 14. 7.
 abbhokāṇḍa, P. 6. 5; 15. 6, 6.
 abhāḍhamma, Pāc. 72. 2, 3; Bhāṭ
 Pāc. 95. 2; P. 3. 5; 15. 1. 4.
 abhūrinaya, P. 1. 1. 1 sqq.; 15. 1. 4.
 abhāṇḍāraṇḍa, P. 13. 1. 3.
 amūḍhavinaya, P. 4. 7. 6; 4. 8 sqq.;
 6. 3; 7. 1; 9. 1. 3, 13 sq.; 19. 1,
 4; vol. iv. p. 207, 351.
 amoggaṇḍaṇḍa (amogga). N. 1. 2. 2;
 2. 3; 3. 2. 2; 21. 3; 29. 2; Pāc.
 37. 2; 85. 5; Bhāṭ S. 3. 5; Bhāṭ
 N. 1. 2; Bhāṭ Pāc. 15. 2; P. 6.
 2, 7, 8, 11; 17. 3 sq. Comp. Pāc.
 6. 3. 3; 49. 2; P. 14. 1, 4; 18. 31.
 avippavāsa, P. 18. 1.
 avissajjīya, P. 6. 5; 18. 2.
 avēhaṇḍiya, P. 6. 5; 18. 2.
 asādhāraṇa, see sādhāraṇa.
 āgastaka, Pār. 2. 7. 38; S. 13. 1. 5;
 Pāc. 8. 1; P. 6. 4; 9. 1. 3; 15.
 19. 10.
 āgama, P. 12. 1. comp. 13. 6.—āgastā-
 gama, Pāc. 83. 1.

āgābhāya ceteti, P. 6. 3.

ācariya, Bhñi S. 2. 2; Bhñi Pāc. 61. 2; 62. 2, etc.

ācariya, Pār. 1. 8. 2 sq.; S. 0. 2. 3; Pāc. 63. 2.—ācariyapūramparā, P. 6. 5. 10.

ācāriyapatti, P. 4. 5. 2; 4. 5; 8. 2. 5; 0. 1. 5 sq.; 10. 22; 11. 1.

ājīvaripatti, P. 4. 5. 4; 8. 2. 7.

ādikanamika, Pār. 1. 9. 8 etc.

ādīśasāmacariyaka, P. 15. 1. 5.

āpatti, P. 4. 1. 1 sq.; 6. 5; 0. 1 sq.; 17. 1 sq. *et passim*.—āpattiādhikaraya, S. 8. 2; 9. 2; P. 4. 0. 2; 4. 7 sq.; 9. 1. 1, 4 sq.—āpattikkhaṇḍha, P. 1. 1. 1 sq.; 1. 4, 5, 12, 10; 2. 4, 5, 12, 10; 4. 1, 3; 4. 3; 4. 5. 1 sq.; 4. 6. 5; 17. 75 sq.—āpattisamuttāhāna, *see* samuttāhāna.—āpattisamugaha, P. 19. 6. 1.

ārādhaka, Pār. 1. 5. 4; S. 10. 1; N. 15. 1. 1 sq.; Pār. 4; P. 6. 3; 15. 6. 1.

ārāma, Pār. 1. 2. 1; 2. 2; 2. 4. 1, 10; 4. 1. 3; S. 2. 1. 1; 3. 1; 8. 1. 7; Pāc. 31. 1; 37. 1; 60. 2. 2; 84. 4; N. 4. 1; 2. 3. 2, 14; 29. 2; Bhñi Pār. 41; 51; 84. 2.—ārāmakottika, S. 8. 1. 7.—ārāmapaṭṭha, Pār. 2. 4. 18; 4. 1. 3.—ārāmapācāra, N. 29. 2.—ajjhārāma, N. 18. 2; Pāc. 83. 2 sq.

ārāmika, Pār. 1. 8. 2 sq.; 4. 3; N. 18. 2; 19. 2; 23. 1; Pāc. 14. 2; 25. 2; Bhñi Pāc. 51. 4.—ārāmikapāka, P. 15. 13. 14.

ārasaṭṭha, Bhñi Pāc. 48.—ārasaṭṭhacāra, Bhñi Pāc. 47.—ārasaṭṭhapāda, Pāc. 31. 1 sq.—ajjhārāsaṭṭha, N. 18. 2.

āvāsa, N. 6. 2, etc.—āvāsapālihodha, P. 44. 0.

āvāśaka, Pār. 2. 7. 38; S. 13. 1. 1; P. 0. 4; 15. 10, 10, 13. 1.

āvregi, P. 15. 10. 10.

āśāśambodhika, P. 14. 6. sq.

āśāśāka, Pār. 1. 3. 2 sq.

akkoteti (akkota, ukkotana), Pāc. 63; P. 9. 1. 1 sq.

akkhāpāsi (akkhāsa, ukkhittaka), Bhñi Pār. 3. 1 sq.; Bhñi S. 4. 1 sq.; Bhñi Pāc. 53. 1; P. 6. 1, 2; 17. 49 sq.; 18. 4.—akkhittāravatāka, P. 0. 1. 11.

akkhepaniyakamma, Pāc. 6. 3; 7. 1; 19. 1. 3.

ajjhāpanaka, Pāc. 13. 1 sq.

ādāna, Pār. 1. 3. 2 sq.; Pāc. 22. 1.

ādālanaka, Pāc. 85; P. 8. 2. 9 sq.

ādāharaya, P. 19. 1. 12.—Comp. *paccaddharati*.

upajjha, Pār. 1. 10. 6.—upajjhāya, Pār. 1. 8. 2 sq.; 4. 8. 3; 5. 1. 5. 8; 9. 2. 3; Pāc. 38. 1; 65. 2; Bhñi Pāc. 62. 1.—upajjhā, upajjhāyā, Bhñi S. 2. 2; Bhñi Pāc. 61. 2; 62. 2; 69. 2 etc.

upattāka, Pār. 2. 7. 40; S. 7. 1; N. 8. 1; 9. 1; 10. 1; 27. 1; Pāc. 19. 1.—upattākakakula, Pār. 2. 7. 25, 45, 47; An. 1. 1; Pāc. 46. 1 sq.; Bhñi Pāc. 26. 1; 29. 1.

upattāhānāli, Pār. 3. 1. 2; Pāc. 5. 1; 15. 2; 16. 2; 17. 2.

upāsāpaddā (upāsāmpādeti, upāsāpāma), Pār. 1. 5. 4; 1. 7; 1. 8. 1; 1. 10. 6; N. 15. 1. 1; 25. 2; Pāc. 21. 3; 65. 1 sq.; 77. 1 sq.; Bhñi Pāc. 77. 1; 78. 1; P. 5. 1. 1; 6. 2, 5, 6, 8, 10, 11; 7. 1; 13. 1. 4 sq.; 17. 21 sq., 53 sq.; 18. 21, 39; 19. 1. 9; 19. 3.—Comp. *ekoutopāsāpāma*.

upāsāya, *see* bhikkhūpāsāya.

upāsaka, Pār. 1. 1. 9; 1. 8. 2; 2. 7. 43; 3. 2; 4. 3; 4. 8. 7; 8. 5. 2; 13. 1. 3 sq.; N. 10. 1. 1 sq.; 18. 2; 19. 2; Pāc. 4. 1; 5. 1; 34. 1; 41. 1; 51. 1; 83. 1; Bhñi S. 1. 1; Bhñi N. 2. 1; 4. 1; 6. 1; 7. 1; Bhñi Pāc. 1. 1; 8. 1; 30. 1.—upāsikā, Pār. 1. 10. 23 sq.; An. 1. 1, 2. 1; 2. 1 sq.; Pāc. 7. 2; 34. 1.

upāsatha, S. 8. 3. 1; 9. 2. 3; Bhñi

Pāc. 53; P. 5. 1. 2; 5. 2, 3; 11. 2, 5.—*uposathakamma*, P. 7. 1.—*uposathagga*, Pār. 2. 7. 44.—*uposathapucchaka*, Pāc. 21. 3; Bhñi Pāc. 59.—*uposathika*, Pāc. 32. 9. 3; 33. 5; Pāt. 3. 4.
ubbāhikā, P. 6. 10; 15. 9. 1 sq.; 19. 5. 2.
ubbhata, N. 1. 2, 3; 2. 1 sq.; 3. 1 sq.—*ubbhāra*, P. 6. 3; 14. 3. Comp.—*ubbhāra*, *antarubbhāra*.
ubhatobyañjanaka, P. 19. 1. 9.
ubhatesamgha, Pāc. 21. 3; Bhñi Pār. 1. 2. 1; Bhñi Pāc. 30. 1; 57; vol. iv. p. 242.
unimuttaka, Pār. 1. 8. 4; 1. 9. 3 etc.
ekatoupassumpanā, N. 4. 2. 2; 5. 3. 2; Pāc. 23. 3; 29. 2; 29. 3; Pāt. 1. 2.
ekavācika, P. 17. 21 sq.
ekāsanika, P. 6. 5; 15. 6. 11.
ekakāḷāṃsakasamuttāna, P. 1. 1 pāc. 6, 31; 32, 37, 38 etc.; P. 2. 1 pāc. 1, 6 etc.; P. 3. 11. 41 sqq.
ehi bhikkhu, Pār. 1. 8. 1; P. 18. 21.—*ehi bhikkhuni*, Bhñi Pār. 1. 2. 1.
ekāsakamma, P. 6. 3; 11. 3; 12. 2; 13. 2. 8, 3. 2, 4. 7, 5. 4, 6. 4.
oṇojeti, Pāc. 52. 1.
opamma, P. 12. 2.
oradati, ovāḷa, Pāc. 21 sq.; 26. 1; Bhñi Pāc. 56. 2; 55; 59; 68. 2; P. 15. 8. 7 sq. Comp. *bhikkhusovādaka*—*orāḍipassamkamma*, Pāc. 21. 3.
osireti, Pāc. 21. 3; 22. 2; 69. 2. 3; Bhñi Pār. 3. 2. 1; Bhñi S. 4. 1 sq.; P. 6. 2.—*osiragā*, *osirasiya*, P. 6. 2; 19. 1. 12; 19. 3.
ohiyyaka, N. 5. 1. 2; Pāc. 42. 2.
kathina, N. 1. 2; 2. 1 sq.; 3. 1 sq.; 29. 2; Pāc. 32. 9. 1; 46. 6; Bhñi N. 2. 1 sq.; Bhñi Pāc. 22. 2; 39. 1; P. 6. 2, 3; 14. 1 sq.; 18. 31.—*kathinaka*, P. 5. 1. 7.—*kathinattāra*, P. 6. 5; 15. 14. 1.—*kathinasam-*

uttāna (*kathinaka*), P. 1. 1 niss. 23, 24, 29, pāc. 14, 15 etc.; P. 2. 1 niss. 1, pāc. 15 etc.; P. 3. 10, 37 sqq.—*kathinoddhāra*, N. 28. 2; Bhñi Pāc. 30; P. 14. 5, 7. Comp. *attāra*, *ubbhata*.
kaṭikā, Pār. 4. 8. 14; N. 10. 1. 2; 15. 1.—*kaṭikasottāna*, S. 8. 1. 4.
kappa (*kappakata*, *akappakata*), Pāc. 58. 2; Bhñi S. 2. 1 sq.; P. 18. 28, 49.
kappiya, N. 10. 1. 1 sq.; P. 6. 5.—*kappiyākāra*, N. 20. 2; Pāc. 49. 3.—*kappiyakata*, *akappiyakata*, Pāc. 35. 3; P. 15. 4. 4.
kamma, Pāc. 63; 79. 1 sq.; 80. 1 sq.; Bhñi S. 4. 1; Bhñi Pāc. 53. 1; P. 6. 2, 3, 4, 5, 7; 8. 2. 34; 9. 1. 3, 7; 12. 3; 13. 1, 3; 15. 1. 6 sq., 2. 1 sq., 3. 5, 3. 1, etc.; 17. 71 sq., 83 sq., 89 sq.; 19. 24 sq.; 19. 1.—*kammadosa*, P. 6. 2; 17. 47 sq., 85 sq.—*kammappatta*, P. 19. 1. 6 sq., 18.—*kammakāhaya*, P. 19. 1. 2.—*kammavattin*, P. 6. 2.—*kammavācā*, S. 10. 2; 11. 2; 12. 2; Pāc. 80. 2; Bhñi Pār. 3. 2. 1; P. 7. 1, etc.—*kammavipatti*, *kammassampatti*, P. 17. 69 sq., 87 sq.; comp. 19. 1.—*kammakamma*, P. 15. 10. 10.—*kammārāha*, P. 19. 1. 7, 13.—Comp. *apalokanakkamma*, *attikkamma*, etc.
kammassamūhī, P. 14. 1. 4.
kiccāddhāraṇa, S. 8. 3; 9. 2; P. 4. 6. 2; 4. 7 sqq.; 9. 1. 1, 4 sq.
kikkakata, P. 14. 1. 4.
kuppa (*akuppa*, *kuppati*, *kopeti*), Pāc. 60. 2; Bhñi S. 4. 1; P. 18. 18, 21.
kulūpaka, Pār. 3. 5. 17 sq.; S. 4. 1. 1; 4. 4. 1 sq.; 5. 1. 1; 5. 5, 3; An. 1. 1; N. 18. 1; 23. 1. 2; Pāc. 7. 4; 9. 1; 29. 1; Pāt. 3. 3; P. 6. 5.—*kulūpikā*, Bhñi Pāc. 15. 1; 86. 1.
Koṇṇabaka, P. 5. 1. 10.
khajjabhājaka, Pāc. 13. 3; 81. 3; P. 15. 13. 10.

khandhaka, P. 3. 6. —khandhasaṃgaha,
P. 19. 5. 1. —kammakkhandhaka,
bhikkhukhandhaka, P. 5. 1.

khalupaecchābhittika, P. 6. 5; 15. 6.
12.

khittacitta, Pār. 1. 8. 4; 1. 9. 8, etc.;
Sekk. 75. 2; Bhñi Pār. 1. 2. 3; 4.
2. 2, etc.; P. 18. 29. Comp.
cittakkhepa.

khīyadhamma, Pāc. 79; 81; Bhñi
Pāc. 76.

khīyanaka, Pāc. 13. 2 sq.

khuddaka, P. 8. 1. 20, 26; 8. 2. 15
etc. —khuddakarattikaka, P. 5. 1.
15. —khuddānukhuddaka, Pāc. 72.

gaṇa, Pāc. 65. 2; Bhñi Pār. 2; Bhñi
S. 2. 1 sq.; 4. 1 sq.; Bhñi N. 1
sq.; Bhñi Pāc. 29; 53; 60; 61.
2; P. 6. 3, 5; 12. 2; 14. 5; 15.
10, 10. —gaṇabhojana, Pāc. 32; P.
6. 2, 5, 7; 15. 14. 1.

gaṇika, P. 6. 4; 15. 8. 12.

garuka, P. 6. 1 sq.; 8. 2. 1, 3; 9. 1.
9 sq.; 15. 1. 3; 15. 3. 4, etc.; 18.
9, 19, 27, 41 sq.

garudhamma, Pāc. 21. 2 sq.; Bhñi
Pāc. 58. 2; 59. 2; P. 6. 8.

gāthā, Pār. 1. 3. 2 sq.; Pāc. 72. 2. 3.

gāmantara, Pāc. 65. 1 sq.; P. 17. 7 sq.

garayha, Pāt. 1 sq.; Bhñi Pāt. 1
sq.; P. 8. 1. 20, 26; 8. 2. 42 sq.
—vol. iii p. 186; vol. iv p. 242.

gārava, P. 4. 1. 1, 9.

gilānapaechaka, Pāc. 39. 2; 66. 1;
67. 3.

geyya, Pār. 1. 3. 2 sq.

catukkabhāta, S. 8. 1. 6.

Campeyyaka, P. 5. 1. 9.

cittakkhepa, P. 6. 5; 15. 4. 10, 6. 1.

civara, Pār. 2. 2; 2. 7. 9, 17 sq.; 4.
6, 2; S. 9. 2. 3; N. 1. 2 sq.; 2-10;
25. 1 sq.; 26. 1 sq.; 27. 1 sq.; 29.
1 sq.; Pāc. 25. 9; 32. 3 sq.; 33.
3; 46. 3 sq.; 56 sq.; 81 sq.; 92;
Bhñi N. 7; Bhñi Pāc. 23 sq.; P.
6. 2; 14. 6; 17. 63 sq.; 18. 13. —

civarakamma, Pār. 2. 7. 20; N. 20.
1; Pāc. 57. 6; 79. 1; 80. 1. —
civarakālasamaya, N. 28. 1 sq.;
Bhñi Pāc. 29. —civaradhāraṇā, P.
17. 61 sq. —civarapaṭiggāhaka, P.
15. 12. 6. —civarapallibodha, P. 14.
6. —civarabhāta, N. 30. 1. —civarā-
bhājaka, P. 15. 13. 7. —civarasaṃ-
kamanīya, Bhñi Pāc. 25. —akāla-
civara (kālacivara), N. 3. 1 sq.;
Bhñi N. 2. 1 sq.; Bhñi Pāc. 27. 1;
36. 1. —accakacivara, N. 28. 1 sq. —
atirekakacivara, N. 1. 1 sq.; P. 6. 10.
—gahapaticivara, S. 9. 2. 3; 16. 1.
ticivara, Pār. 1. 4; N. 1. 1; 3. 1
sq. —ticivarana vappavāsasammatti,
N. 2. 2; P. 7. 1. Comp. vappava-
satti. —ticivarika, P. 6. 5; 15. 6. 7.
—thūpaecivara, P. 6. 5. —vibhāra-
civara, N. 6. 2.

coditaka, P. 6. 1; 10. 6 sq.; 11. 4;
12. 1; 13. 2. —adhammacoditaka,
dhammacoditaka, P. 12. 1.

codeti (codāpeti, codanā), S. 8. 3; 9.
3, 3; 13. 1. 7; Pāc. 76. 2; 78. 2;
P. 8. 2, 4; 10. 1. 14 sq., 21 sq.;
11. 1, 3; 12. 2; 13. 2; 15. 4. 6,
5. 1 sq.; 18. 24 sq. —codaka, P. 6.
1; 10. 6 sq.; 11. 1, 4, 5; 12. 1;
13. 2; 15. 5. 1 sq. —adhammacodaka,
dhammacodaka, bālacodaka, paṇḍi-
tacodaka, P. 10. 1. 13 sq.; 12. 1.
—codanārstitha, P. 6. 3. —coditā,
P. 15. 2. 6, 8, etc.

coriṇṭṭhāpanasamntthāna, P. 3. 11,
59.

chanda, Pāc. 79. 1; 80. 1 sq.; Bhñi
S. 4. 1 sq.; P. 6. 5; 19. 1. 6 sq.;
13. —chandāraha, P. 19. 1. 6 sq.;
13. —chandafāyaka, P. 9. 1. 3. —
pārivāsikochandadāna, Bhñi Pāc. 81.
chādeti, chādanā, P. 6. 3; 17. 1 sq.,
65 sq.; 18. 26. Comp. dutthallaachā-
danā.

chejja, P. 17. 57 sq.; 18. 9, 30, 34.

chedanaka, Pāc. 57; 89 sq.; Bhñi
Pāc. 22. 1; P. 6. 5, 6; 8. 2. 9 sq.

jātaka, Pār. 1. 3. 2 sq.

ñatti, S. 8. 2. 2; 10. 2; 11. 2; 12. 2; 13. 1. 7; N. 2. 2; 14. 2; Pāc. 80. 1; P. 7. 1; 13. 7; 15. 3. 9; 17. 17 sq.; 59 sq.; 19. 1.—ñattikamma, Pāc. 79. 2; P. 6. 2; 13. 3; 19. 1. 3.—ñattisuttikamma, S. 7. 2; Pāc. 79. 2; Pāt. 3. 4; P. 6. 2; 13. 3; 19. 1. 3.—ñattisamutthakamma, Pār. 1. 1. 8; Pār. 79. 2; P. 6. 2; 13. 3; 17. 13 sq.; 19. 1. 3.

thapeti (thapana), P. 6. 1. 19; 6. 3; 15. 7. 2 sq.; 8. 7 sq. Comp. pavā-rupatthapana, pātimokkhatthapana.

tajjanīyakamma, P. 6. 3; 7. 1; 19. 1. 3.

tassapāpīyassakā, P. 4. 7. 6; 4. 8 sqq.; 6. 8; 7. 1; 9. 1, 3, 13 sq.; 10. 1. 4; vol. iv. p. 207, 351.

tīrakālika, Pār. 2. 6. 2. 4; 2. 7. 40. 44; N. 5. 3. 3; Pāc. 84. 4; Bhñ Pāc. 28. 2.

tikakhojana, P. 8. 3.

tiṇavattārika, P. 1. 7. 8; 2. 7 sq.; 4. 7 sqq.; 7. 1; 8. 2. 33; 9. 1. 3, 8 sq.; 13 sq.; 19. 4; vol. iv. p. 207, 351.

tiṭṭhiyapakkantika, P. 19. 1. 9.

tiṭṭhiyavatta, P. 6. 8.

thullaecaya, Pār. 1. 9. 3, etc.; P. 8. 2. 39.

theyyasaṃvāsaka, P. 10. 1. 9.

theyyasaṃvāsasamutthāna, P. 2. 1 pāc. 11 sqq.; 3. 11, 52 sqq.

thara, Pār. 1. 8. 1; N. 22. 2. 1; 23. 1. 1; Pāc. 21. 2; 29. 1; 40. 1; Bhñ Pār. 1. 1; Bhñ Pāc. 31. 1; P. 11. 3; 12. 1; 13. 1, 6; 15. 2. 5, 10. 10.

tiṭṭhāvīkamma, P. 15. 2. 5, 4, 1 sq.

tiṭṭhivipatti, P. 4. 3. 3; 8. 2. 6; 10. 22; 11. 1, etc.

dukkata, Sekh. 1 sqq.; Bhñ Sekh. 1 sqq. *et passim*. P. 8. 2. 47 sq.

duṭṭhulla (aduṭṭhulla), Pāc. 9; 64. 1 sq.; P. 6. 1; 8. 2. 1, 3; 15. 1. 3, 3. 4 etc.—duṭṭhullaecchādanā, P. 17. 5 sq.

duṭṭhiyapādrājīkasamutthāna, P. 3. 10, 17 sqq.

duḥkhāsita, P. 8. 2. 49.

desanā, P. 17. 51 sq.—desanāgāmi (adesanāgāmi), P. 6. 1. 5; 15. 4. 1; 17. 11 sq.

deseti (desāpeti), N. 1. 3. 2, etc.; 15. 1. 1 sq.; Bhñ N. 1 sqq.; Bhñ Pāc. 22. 2; P. 6. 1, 4, 8; 9. 1. 19; 15. 4. 1; 17. 33 sq., 49 sq.

dhamma, Pāc. 4. 2; 5. 1; 7. 1 sq.; 23. 2; 68. 1 sq.; 83. 1; Sekh. 57 sqq.; P. 15. 3. 11.—cha dhammā, Bhñ Pāc. 83 sq.; 66 sq.; 72 sq.—Comp. padasodhamma.—dhammā ka-thā, Pār. 21. 1; Bhñ N. 10. 1; 11. 1; Bhñ P. 28. 1; 33. 1.—dhammakathika, S. 8. 1. 4; Pār. 2. 2; 3. 2; 29. 3; 71. 2. Comp. N. 6. 1. 1.—dhammakamma, Pāc. 12. 3 etc.—dhammadessanasamutthāna, P. 3. 11, 54 sq.—dhammarūpa, Pār. 1. 5. 10; 4. 1. 3; S. 11. 1.

dhuraṇikkhepasasamutthāna, P. 2. 1 (comp. chap. 6) pār. 3. 4, samgh. 4, 7, etc.

dhūtaguṇa, Pār. 1. 6. 4. Comp. āraṇṇaka, piṇḍapātika, etc.

navakamma, Pār. 3. 5. 9 sq., 29; Pāc. 10. 1; 11. 1; 20. 1; 57. 4.—nava-kammikā, Bhñ Pār. 1. 1.

nāmasantika, P. 14. 6 sq.

nāseti (nāsita, nāsita), Pār. 1. 9. 7, 10. 25; S. 8. 1. 9; Pāc. 70. 1 sq.; Bhñ Pār. 2. 2; P. 6. 1, 8, 10, 11; 17. 21 sq.; 18. 10.

nikāya, P. 1. 1. 1 etc.

nīcayasannūhi, P. 14. 1. 4.

nīcabbhāta (nīcabbhattika), S. 8. 1. 6, 7; N. 19. 1; Pāc. 32. 9. 3; 33. 5; Pāt. 3. 4; Bhñ Pāc. 15. 1.

siṭṭhānantika, P. 14. 6 sq.

- nidāna, P. 6. 5, 10; 9. 1. 4 sq.; 15 sq.; 12. 3; 13. 1 sq.; 15. 4. 8, 5. 8, etc.—nidānasamgaha, P. 19. 5. 1.
- niddesa, P. 5. 1 sqq.
- nimuttakamma, P. 14. 1, 4.
- niyata, aniyata, An. 1 sq.; P. 6. 1.
- nissaggiya, N. 1 sqq.; Bhñi N. 1 sqq.; P. 8. 2. 40; 14. 4.—nissajjati, N. 1. 3. 2; 2. 3; 3. 2, 2 etc.; Bhñi N. 1 sqq.
- nissaya, N. 15. 1. 1; P. 6. 2, 3, 10; 14. 2; 15. 1. 4 sq.—nissita, P. 6. 5; 15. 1. 1 sq.—nissayakamma, P. 6. 3; 7. 1; 19. 1, 3.—nissayapatippasaddhi, P. 6. 5, 6, 11.
- nissareti (nissāraṇā), Bhñi S. 1. 2; P. 6. 2; 19. 1. 12.—nissāraṇiya, Bhñi S. 1 sqq.; P. 19. 3.
- nettidhamma, P. 3. 62.
- nessajjika, P. 6. 5; 15. 4. 9.
- paṇṇakūla, Pār. 2. 6. 4; 2. 7. 8, 21, 30 sq.; 38; N. 3. 2. 1; 15. 1. 1; 16. 2; Pāc. 84. 4; P. 6. 5, 10.—paṇṇakūlika, Pār. 1. 5. 4; 8. 9. 2. 3; 10. 1; N. 15. 1. 1 sq.; Pāc. 40. 1; P. 6. 5; 15. 4. 2.
- paṇṇamantika, P. 14. 6 sq.
- paṇṇhika, Pāc. 32. 9. 3; 33. 5; Pār. 3. 4.
- paṇṇakkhāti (paṇṇacikkhati), Pār. 1. 7. 9. 2 sq.; 10. 2; Bhñi S. 7. 1 sq.
- paṇṇakkejjhāna, P. 19. 1. 12.
- paṇṇuddhāra (paṇṇuddharati, paṇṇuddhaṭṭa), N. 2. 3. 18 sq.; 29. 3; P. 14. 2 sq.—paṇṇuddhāraka, apañṇuddhāraka, Pāc. 59.
- paṇṇasamaya, Pār. 1. 4; Pāc. 33. 4.
- paṇṇasatika, P. 6. 1. 21.
- paṇṇatti, anupaṇṇatti, anuppanna-paṇṇatti, sabbattipaṇṇatti, paṇṇa-paṇṇatti, sādāraṇapaṇṇatti, anādhāraṇapaṇṇatti, ekatopaṇṇatti, ubhatopaṇṇatti, P. 1. 1. 1 sqq.; 2. 1. 1 sqq.; 6. 1, 3.—paṇṇatti, P. 6. 3, 10; 15. 3. 6. 4, 8, etc.—paṇṇatta, P. 16. 13. 2; 19. 4.
- paṭikkosati (paṭikkosa), Bhñi S. 4. 1; P. 6. 2, 5; 10. 1. 6, 13.—appaṭikkosana, P. 9. 1. 19.
- paṭiggaha, P. 6. 9; 15. 4. 3; 18. 41 sq.—apaṭiggahita, paṭiggahita, Pāc. 40. 3; P. 15. 4. 4.—paṭiggahāpeti, Pār. 2. 7. 21.
- paṭicoḍeti, Bhñi Pār. 2.
- paṭiññā, paṭiññāya, P. 8. 2. 33; 10. 7 sq.; 19. 1. 5. 2; vol. iv, p. 297, 351; comp. P. 11. 2.—paṭiññāta-karaya, P. 1. 1. 1 sqq.; 1. 7, 8; 2. 7 sq.; 4. 7 sqq.; 6. 7; 9. 1. 8 sq.; 13 sq.; 15. 4. 6; 19. 4.
- paṭinissajjati, S. 10. 2, 2; 11. 1 sq.; 12. 1 sq.; 13. 1 sq., etc.
- paṭipucchā, P. 12. 3.
- paṭtipassaddhi (paṭtipassambhetti), S. 10. 2; 11. 2; 12. 2; P. 6. 5, 6, 11; 7. 1; 15. 2. 1 sq.
- paṭisāraṇakamma, P. 6. 3; 7. 1; 19. 1, 3.
- paṭhasampārājikasamuttāna, P. 2. 1 (comp. chap. 9), samgh. 3. 5, pāc. 3, 4 etc.; 3. 10. 13 sq.
- paṭhasampattika, Bhñi S. 1. 1 sq.
- paṇṇatti, P. 6. 4.
- (paṭikamma), asappaṭikamma, P. 13. 3. 4, 7, 4.
- paṭṭa, S. 9. 2. 3; N. 21; 22; Bhñi N. 1; P. 5. 11.—paṭṭagūhāpaka, N. 22. 2; P. 7. 1; 15. 13. 13.—paṭṭapōḍika, P. 6. 5; 15. 6. 13.—atirekapatta, N. 21. 1 sq.
- paṭṭakalla, P. 6. 4.
- paṭṭapacchābhatta, P. 15. 3. 3, 4, 8, 5, 8, etc.
- paṭṭasādhana-samuttāna, P. 1. 1. pāc. 7, 22; 2. 1 pāc. 95; 3. 11, 47 sqq.
- paṭṭajjā (paṭṭajati, paṭṭajeti), Pār. 1. 5. 1 sq.; 9; Pāc. 63. 1; Bhñi S. 2. 1; P. 6. 10.—raḍḍhapabbajita, Pār. 1. 10. 26.
- paṭṭhājanīyakamma, S. 15. 1. 6 sq.; P. 6. 3; 7. 1; 19. 1, 3.
- paṇṇaparabbhāna, Pāc. 33; P. 6. 5.
- paṇṇikā, P. 14. 1, 4.
- paṇṇikappānāhāra, P. 5. 3.

- parittā, Bhñi Pāc. 49. 2.
 paribhogā, P. 6. 4; 15. 13. 1.
 Parivāra, P. 3. 7.
 parivāsa, S. 1. 2. 2; Pāc. 9. 1; 64. 1;
 P. 6. 2, 3, 4; 11. 5; vol. iii.
 p. 186.—parivāsaśāla, P. 7. 1;
 19. 1, 3.—paṭicchannaparivāsa,
 apaticchannaparivāsa, suddhantapa-
 rivāsa, samodhānaparivāsa, P. 6. 2, 5.
 parivra, Pār. 3. 1. 1; Bhñi N. 10.
 1.—pariveṇvāsaka, Bhñi N. 8. 1;
 9. 1.
 parimā, Pār. 1. 5. 1; N. 15. 1. 1 sq.;
 22. 1 sq.; 23. 1. 3; Pāc. 80. 2;
 Bhñi Pāc. 28. 1.—parisato, P. 19.
 1.—soparisa, Pāc. 82. 1.
 paṭibodhānti, Pāc. 14. 2; 15. 2; 16.
 1; 49. 2. 3, comp. Pāc. 66. 1; 81.
 1; Bhñi Pāc. 7. 1.—paṭibodha, P.
 6. 2; 12. 2; 14. 2 sq., 6.
 pavattinā, Bhñi Pāc. 69.
 pavāraṇḍā, pavāreṭṭi, pavārita, S. 8. 3.
 1; 9. 2. 3; N. 28. 1 sq.; Pāc. 21.
 3; 47. 1 sq.; Bhñi Pāc. 54. 2;
 57; P. 5. 1. 4; 6. 2, 3; 7. 1; 11.
 5; 13. 7; 15. 4. 5; 19. 3.—pavā-
 raṇḍhapana, P. 19. 3. Comp. tha-
 peti.—nīcāpavāraṇḍā, paṇḍapavāraṇḍā,
 Pāc. 47. 1.
 pācetiya, N. 1 sqq.; 15. 1. 1 sq.;
 Pāc. 1 sqq.; Bhñi N. 1 sqq.; Bhñi
 Pāc. 1 sqq.; P. 8. 2. 41, etc.—
 anāḍḍapācetiya, P. 6. 4.
 pāṭidesaniya, Pāt. 1 sqq.; Bhñi Pāt.
 1 sqq.; P. 8. 2. 42, etc.
 pāṭipadika, Pāc. 32. 9. 3; 33. 5;
 Pāt. 3. 4.
 pāṭimokkha, Pār. 1. 5. 2 sq., 8. 2;
 Pāc. 21. 2; 72 sq.; P. 1. 1. 1 sqq.;
 6. 5, 7, etc.; 14. 5; 15. 5. 6; 19.
 3.—pāṭimokkhaḍḍesa, P. 1. 1. 1
 sqq.; 2. 1. 1 sqq.; 19. 3.—pāṭi-
 mokkhatthapana, P. 6. 2, 3, 4, 6
 sqq.; 19. 3.—Comp. adhipāṭimokkha.
 pārājika, Pār. 1. 5. 11, 6, 7, 8. 5; 2.
 3; 3. 3, etc.; S. 8. 1. 9, 2. 1; 9.
 1. 2, 2 sq.; Bhñi Pār. 1 sqq.; P.
 8. 2. 32, 36.
 pārivattaka, N. 5. 2 sq.; Pāc. 25.
 2 sq.
 pārivāsika, P. 5. 1. 12; 15. 14. 7; 17.
 65 sq.; 18. 4.—pārivāsikachanda-
 dāna, Bhñi Pāc. 81.
 pārīṇḍilī, pārīṇḍilīuposatha, P. 6.
 3, 5.
 pitaka, P. 1. 1. 1, etc.; 3. 5.—tipotakti,
 P. 1. 1. 1, etc.
 piṇḍaka, Pār. 1. 5. 5; 4. 1. 1 sq.; S.
 13. 1. 3.
 piṇḍacārika, Pār. 1. 10. 4; 3. 5. 2, 6;
 N. 8. 1; 9. 1; 27. 1; Pāc. 34. 1.
 Comp. Pār. 4. 8. 2, 6. 1.
 piṇḍapāta, Pār. 3. 5. 6; 4. 6. 2, 9. 2;
 S. 8. 1. 5; Pāc. 29; 32. 2; 35. 1;
 36. 1; Sekh. 27 sqq.; Bhñi Pār. 1.
 1.—piṇḍapātanaḥāraka, Pār. 3. 1. 1;
 N. 15. 1. 1 sq.—piṇḍapālika, Pār.
 1. 5. 4; S. 16. 1; N. 15. 1. 1 sq.;
 P. 8. 5; 13. 6. 2.
 piṇḍasaṇḍagaha, P. 19. 3. 1.
 pubbakaraṇa, P. 14. 2 sq.
 pubbakicca, P. 6. 4.
 phalaḥḥijaka, Pāc. 13. 3; 81. 1; P.
 15. 13. 9.
 brahmadayā, P. 19. 1. 12.
 bhagadāgārika, P. 15. 13. 5.
 bhagadakarana, P. 19. 1. 12.
 bhattagga, Pār. 3. 5. 3; S. 8. 1. 6;
 Bhñi S. 5. 1; 6. 1; P. 15. 10. 10.
 bhattasatipāṭi, Pāc. 33. 1.
 bhattarissagga, N. 4. 1; Pāc. 42. 1;
 Bhñi Pāc. 6. 1.
 bhattimokkha, S. 8. 1. 3; Pāc. 13.
 3; 81. 2; P. 15. 13. 3.
 bhāṇaka (bhāṇikā), Pāc. 29. 3; Bhñi
 N. 10. 1; 11. 1; Bhñi Pāc. 28. 1;
 33. 1.
 bhikkha, Pār. 1. 8. 1 et passim.
 bhikkhunī, N. 4. 1 sq.; 5. 1 sq.; 17.
 1 sq.; Pāc. 21 sqq.; 59; Pāt. 1
 sq.; Bhñi Pār. 1 sqq., etc.—bhi-
 kkhūḍḍāka, P. 19. 1. 9.—bhi-
 kkhūḍḍaṅgha, Bhñi Pār. 1, etc.;

- P. 15. 8. 1 sq.—bhikkhunūpassaya (upassaya), N. 5. 1. 1 sq.; Pāc. 23. 1; 46. 6; 85. 5; Pāt. 1. 2; Bhñi Pār. 1. 1; Bhñi S. 1. 1; Bhñi Pāc. 8. 1; 9. 1; 35; 58. 1; 82. 1; 83. 1.—bhikkhunovādaka, Pāc. 21. 1 sq.; P. 8. 8; 17. 55 sq. Comp. oradati.—bhikkhunovādakaṭṭha, P. 17. 25 sq.—bhikkhunovādakaṣṇamutti, P. 7. 1; 15. 1. 12.
- bhūtārocassamuttāna, P. 3. 11, 37 sq.
- bhedakaravatto, S. 10. 2; P. 4. 1. 1, 16; 4. 7. 2; 9. 1. 7.
- bhoḍana, Pāc. 56; P. 8. 2. 9 sq.
- matikamma, P. 10. 1 sq.
- mātikā, N. 1. 3. 1; 2. 3; P. 3. 6; 6. 8; 14. 2 sq.
- mānatta, S. 1. 2. 2; Bhñi S. 1. 2; P. 6. 2, 3, 4; 7. 1; 11. 5; 19. 1, 3; vol. iii. p. 186; vol. iv. p. 242.—mānattacārīka, mānattāraha, P. 15. 14. 7.—paṭicchannamānatta, apaticchannamānatta, samodhānamānatta, P. 6. 2, 3.—pakkaṃmānatta, Pāc. 21. 3; P. 6. 2 sqq.; vol. iv. p. 242.
- maṇḍarāda, Pāc. 1; P. 6. 5, 8; 15. 7. 1; 17. 51 sq. Comp. Pār. 4. 4; P. 18. 27.
- mūlāya paṭikassati (m. paṭikassanā), S. 1. 2. 2; Bhñi S. 1. 2; P. 7. 1; 11. 5; 19. 1, 3.—mūlāya paṭikassanāraha, P. 15. 14. 7.
- moha, mohanaka, Pāc. 73.
- yathādhamma, Pāc. 63; 73. 1; P. 11. 5.—yathādhamma, yathāvinaya, P. 15. 2. 6, 8 etc.
- yathāsanthātika, P. 6. 5; 15. 6. 10.
- yāgabhājaka, Pāc. 13. 3; 81. 2; P. 15. 12. 8.
- yāmakālīka, yāvakālīka, yāvajirika, Pāc. 35. 3; 36. 2; 37. 2; 38. 2; Pāt. 1. 2; 3. 4; 4. 3; Bhñi Pāc. 54. 2.
- yāvatatiya (yāvatatīyaka), vol. iii. p. 186; Bhñi S. 7 sqq.; P. 8. 2. 1, 8; 17. 3 sq., 41 sq.
- yebhuyyasikā, P. 4. 7. 6; 4. 8 sqq.; 9. 1. 13 sq.; 19. 4; vol. iv. p. 207, 351.
- raṭṭhacheda, P. 6. 2, 3, 4; 17. 15 sq.
- raṭṭhamūlika, S. 10. 1; P. 6. 5; 15. 6. 4.
- rūpiyachaddaka, N. 18. 2; P. 7. 1.
- ropeti, S. 13. 1. 7; P. 11. 5, etc.
- lahoka (laho), P. 6. 1 sq.; 8. 2. 1; 9. 27, 41 sq.; 9. 1. 9 sq.; 15. 1. 3, 2. 4 etc.
- liṅgupātinhāva, P. 6. 4.
- lohitupplāda, P. 19. 1. 9.
- vagga, S. 10. 2; Pāc. 12. 5; 21. 3; 69. 2; 79. 2; 80. 2; P. 18. 18; 19. 1. 6 sq., 13.—vaggavādaka, S. 11. 1 sq.
- vajja, Bhñi Pār. 2. 1; Bhñi S. 9. 1 sq.; 10. 1 sq.
- vattā, S. 10. 2; 11. 2; 12. 2; P. 6. 4, 5, 8, 10; 7. 1; 12. 3; 13. 1 sq., 8; 14. 2; 15. 4. 3, 5, 8, etc.; 17. 38, 40; 19. 1, 5. 2 sq.—vattāvipanna, P. 6. 5.—vattāsaṇḍaṇḍā, P. 6. 4.—vattāsaṇḍaṇḍa, P. 19. 3. 1.—aṭṭharattāka, Bhñi Pār. 4. 1 sq., comp. P. 8. 8.—ekavattāka, P. 17. 57 sq.—nānāvattāka, P. 17. 31 sq.; 18. 32 sq.
- vassa, Pār. 1. 4; 4. 1. 1 sq., 8. 14; 8. 13. 1. 3; Bhñi Pāc. 35. 1; 56 sq.; P. 17. 63 sq.—vassacheda, P. 6. 4.—vassāvāsa, Pār. 1. 1. 9.—vassāvāsaika, N. 28. 1 sq.—vassapanāyikā, P. 6. 1, 3; 6. 2.—autovassap, Bhñi Pāc. 39.
- vassikasattikā, N. 24. 1 sq.
- vikappeti (vikappita, vikappita, vikappetabba), N. 1. 3, 4; 3. 2. 2 sq.; 28. 2, etc. Pāc. 59. 1 sq.; Bhñi N. 1. 2; P. 6. 9, 11.—vikappanā, P. 6. 2.—avikappanā, P. 6. 6.—vikappanupaga, N. 1. 3. 1; 5. 3;

6. 3; 25. 2; 27. 2; Pāc. 23. 3;
59. 2; 60. 2; 81. 2; Bhñf N. 3. 2;
Bhñf Pāc. 26. 2.
vikkāla, Pāc. 37; 85; Bhñf Pāc. 17;
P. 6. 3, 4; 17. 13 sq.
viññatti, S. 6. 1. 6; N. 14. 1; P. 6.
4.—viññāpeti, N. 6. 1 sq.; 7. 1 sq.;
22. 1. 1 sq.; 26. 1 sq.; Pāc. 39;
47. 2; 86. 1; Sekh. 37; Bhñf N.
4. 1 sq.; 11. 1 sq.; Bhñf Pāc. 7.
1 sq.; Bhñf Pār. 1 sqq.
vinaya, Pār. 1. 1. 3, 8. 2 sq.; S. 8.
1. 4; Pāc. 72. 1; Bhñf Pāc. 95. 2;
P. 1. 1. 1 sqq.; 3. 5 sq.; 6. 2, 3,
4; 8. 1. 2, 4; 10. 4; 15. 2, 9, 3.
8, 3. 10 sq.; 4. 8, 5. 3, 6, 9; 17.
5 sq.; 77 sq. Comp. dhamma.—
vinayadhara, S. 8. 1. 4; Pāc. 29.
3; 71; P. 6. 5, 6, 7, 8, 10; 19. 5.
2.—vinayabyākaraṇa, P. 15. 13. 2.
—vinayavatthū, P. 17. 67 sq.
vinītavatthū, P. 4. 1. 1, 4, 7, 10; 6.
5, 6, 7, 9, 10.
vipatti, P. 1. 1. 1 sqq.; 1. 3, 8, 11,
16; 2. 3, 8, 11, 16; 4. 1. 1, 11;
4. 3, 5 etc.; 8. 2. 2 sq.; 9. 1. 7 sq.;
12. 3; 13. 1 sq., 8.—vipattisaṅgaha,
19. 5. 1.
vipparivatti (comp. cīvara), N. 2. 1 sq.;
29. 1 sq.
vibbhamati, Pār. 1. 10. 22, 26; 2. 7.
49; S. 13. 1. 8; Bhñf Pār. 2. 1 sq.;
Bhñf S. 3. 5.
vibhaṅga, P. 3. 6, 9.—vibhaṅgakorīda,
P. 4. 4; 17. 75 sq.
vibhami, P. 1. 1. 1 sqq.
vivādamūla, P. 4. 1. 1, 13; 6. 6.
virūḍḍhikāraṇa, S. 8. 2; 9. 2; P. 4.
6. 1; 4. 7 sqq.; 9. 1. 1, 4 sq.
viśuddhi, P. 6. 5; 11. 5; 15. 4, 11.
vihāra, Pār. 2. 4. 1, 11; 2. 7. 6, 40;
3. 1. 1, 5. 8, 5. 12; 4. 1. 3, 6. 1 sq.;
8. 2. 1; 3. 1; 7. 1 sq.; N. 2. 3. 2,
15; Pāc. 5. 1; 15. 2; 16. 1; 17.
1 sq.; 18. 1 sq.; 19. 1 sq.; Bhñf
Pār. 1. 1; Bhñf Pāc. 30. 1; 52. 1.
—mahāvihāra, Pāc. 17. 1.—vihāra-
paribhoga, Pār. 2. 7. 43.—vihāra-

pāṭha, N. 5; 1. 2; Pāc. 42. 2.—
vihāravatthū, Pār. 2. 4. 13; 3. 5.
7; 4. 1. 3; S. 7. 1 sq.
vihesaka, Pāc. 12. 2 sq.; Bhñf S. 9.
1 sq.; 10. 1 sq.—vihesā, Pāc. 72. 1.
vutthāti, Pār. 1. 10. 6; P. 6. 2, 3, 4;
10. 1.—vutthāpeti, Bhñf Pāc. 61
sqq.—vutthāpana, S. 12. 1 sq.—
vutthāpanasammatti, Bhñf Pāc. 64;
67.—vutthāpanasammatti, Bhñf Pāc.
75 sq.; P. 6. 10.
vūpasama, P. 15. 3. 1 sq.; 17. 45 sq.
—vūpasameti, Bhñf Pāc. 45; P. 15.
10. 1 sq.—vūpasammatti, P. 9. 1.
14; 11. 4; 13. 1; 19. 5. 2.
vedanatta, Pār. 1. 8. 4, 9. 8 etc.;
Sekh. 75. 2; Bhñf Pār. 1. 2. 3;
4. 2. 2 etc.; P. 18. 29.
vedalla, Pār. 1. 3. 2 sq.
venayika, Pār. 1. 1. 3; P. 6. 2.
veyyākaraṇa, Pār. 1. 3. 2 sq.
vermaṇṇi, Bhñf Pāc. 63. 1.
aspiṇḍa, aspiṇḍa, Pār. 1. 5. 11; 1.
6, 7, 8, 6; 2. 3; Bhñf Pār. 1. 2. 1;
Bhñf Pāc. 56. 2; 58; P. 18. 1.—
aspiṇḍabbhūmi, P. 17. 15. sq.—
pāṇāsaṁvāsaka, saṁmānasaṁvāsaka,
saṁmānasaṁvāsaka, S. 10. 2; P. 6.
1, 2; 15. 4. 2, 14. 6 sq.; 18. 4.
Sakyaṇṇi, Sakyaṇṇi, comp. sa-
māga.
saṁgaha, P. 19. 5. 1.
saṁgāmahavāsa, P. 12. 1; 13. 1; 15. 2. 5.
saṁgha, P. 10. 1 sq.; 11. 4; 13. 2;
14. 4 sq., *et passim*.—Comp. ubhato-
saṁgha.
saṁghabhadda, Pāc. 9. 1; 38. 1; Bhñf
Pāc. 44. 2.
saṁghabhadda (saṁghabhaddaka), S. 10;
11; Pāc. 12. 3; 64. 2; 80. 2;
Bhñf Pār. 2. 2. 2; P. 5. 1. 17; 15.
10. 9 sq.; 15. 11, 12; 17. 17 sq.,
59 sq.; 78; 19. 1. 9. Comp. P. 6.
2.—saṁghabhadda, P. 18. 4.
saṁghacāji, Pāc. 12. 3; 64. 2; 80. 2;
Bhñf Pār. 2. 2. 2; P. 15. 10. 16.
saṁghāti, *see* Index VI.

sangghādiśesa, Pār. 1. 10. 4, 16. 23 sq.; S. 1. 1. 2, 2. 2 etc.; Pāc. 76; Bhaī S. 1 sq.; P. 8. 2. 37 etc. 'sangghamhā . . . nisāre,' P. 8. 2. 24.

sajjhāya, Pāc. 4. 2. 3; 72. 2; Bhaī Pāc. 33. 1 sq.

sañcārītasamuttāna, P. 3. 10, 26 sqq. (saññitta,) sammasaññitta, P. 5. 1. 6.—civaraaññitta, P. 5. 1. 8.

satirimaya, P. 4. 7. 6; 4. 8 sqq.; 7. 1; 9. 1. 3, 13 sq.; 19. 1. 4; vol. iv. p. 207, 351.

sattasatika, P. 5. 1. 22.

sattābhakārika, Pāc. 33. 3; 36. 2; 37. 2; 38. 2; Pāt. 1. 2; 3. 4; 4. 3; Bhaī Pāc. 54. 2.

saddhādeyya, S. 1. 1. 2; Pāc. 9. 1.

saddhivihārika (saddhivihāri), Pār. 1. 8. 2 sq.; 4. 8. 3; S. 9. 2. 3; 13. 1. 6; N. 15. 1. 1; 25. 1; Pāc. 17. 2. 3; 42. 1.—saddhivihāriṇi, Bhaī Pāc. 34. 2; 35. 2; 68. 2.

santhatasammuti, N. 14. 2.

samuttānasattika, P. 14. 6 sq.

sannābhī, P. 14. 1. 4.—sannābhikāraṇa, Pāc. 38.

sapadāna, N. 23. 1. 2, comp. Sekh. 32.—sopadānācārika, Pār. 1. 5. 4; P. 6. 5; 15. 6. 8.

sappatikāma (appatikāma), P. 6. 1; 15. 3. 4, 7. 4; 17. 11 sq.; 18. 19.

samagga (comp. sāmaggī), S. 10. 1. 3; 10. 2; 11. 1 sq.; Pāc. 21. 3; 22. 1; 81. 1 sq.; Bhaī Pār. 5. 1 sq.; Bhaī S. 4. 1 sq.; P. 18. 18.

samagga Sakyaputtiyā, Pār. 2. 1. 6, (comp. 1. 8. 2); Pāc. 34. 1. 2; 48. 1; 49. 1; Pāt. 3. 1, etc.—samasāya Sakyadhiśara, Bhaī S. 7. 1. sq.—sakyadhiśā, Bhaī Pār. 1. 2. 1; 2. 2. 1, etc.

samācākappa, P. 6. 5.

samācāhāsa, Pāc. 70. 1 sq.

samātha, P. 1. 1. 1 sqq.; 1. 6, 8, 15, 16; 2. 7, 8, 15, 16; 4. 1. 1, 18; 4. 3, 7 sqq.; 5. 1. 14; 6. 7; 8. 2. 2, 33, 35; 9. 1. 1, 8 sq., 19; 11. 3;

13. 1, 3; 15. 3. 9; 17. 75 sq.—samāthasamagga, P. 19. 5. 1.

samānubhāsanti (samanubhāsanā), S. 10. 1. 3; 10. 2, 3; 11. 1 sq.; 12. 1 sq.; 13. 1 sq.; Pāc. 68. 1 sq.; Bhaī Pār. 3. 1 sq.; Bhaī S. 1. 2; 7. 1 sq.; 8. 1 sq.; 9. 1 sq.; 10. 1 sq.; Bhaī Pāc. 36. 1 sq.; P. 9. 1. 11; 19. 1. 12.—samanubhāsanā-samuttāna, P. 3. 10, 33 sqq.

samācāra, P. 5. 1. 18.

samādāna, Bhaī Pāc. 63. 1.

samaccaya, P. 5. 1. 13.

samuttāna (samuttānti, āpattisamuttāna), P. 1. 1. 1 sqq.; 1. 5, 8, 9, 13, 16; 2. 1 etc.; 2. 5, 8, 13, 16; P. 5; P. 4. 1. 1, 12; 4. 2 sq.; 4. 4, 5. 1 etc.; 6. 5, 6; 9. 1. 8 sq.; 15. 2, 3-1; 19. 5. 1.

samūhanti, Pār. 1. 7.

samādhānāparivāsa, P. 6. 4.

samādhānamānatta, P. 6. 4.

sambhoga, Pāc. 69. 2; P. 18. 1.

sammāsaṇṇi (comp. sammatti), S. 6. 2. 2; 8. 1. 3 sq.; N. 18. 2; 22. 2; Pāc. 21. 1 sq.; Bhaī Pār. 4. 1.

sammāvatṭati, sammāvatṭanā, S. 15. 1. 8; P. 47. 49 sq.

sammukhā, P. 8. 2. 33.—sammukhākaraṇiya, P. 19. 1.—sammukhāvinaya, P. 1. 1. 1 sqq.; 1. 7, 8; 2. 7 sq.; 4. 7 sqq.; 9. 1. 6 sq., 13 sq.; 19. 4; vol. iv. p. 207, 351.

sammuti (bhikkhusammuti), S. 8. 1. 3; N. 2. 2 sq.; 14. 2 sq.; 29. 1 sq.; Pāc. 9; P. 6. 3; 7. 1; 8. 2. 9 sq.; 17. 13 sq.; 18. 31; 19. 1. 12.—sanghasammuti, P. 6. 5.—sikkhāsammuti, Bhaī Pāc. 63 sq.; 66 sq.; 72 sq.—sekkhasammuti, Pāt. 3. Comp. sammāsaṇṇi, bhikkhunovāda-sammuti, vatthāsasammuti, vatthāparasammuti, santhasammuti.

sarapa, Pār. 1. 1. 9; An. 1. 2. 1.—sarapagama, Pār. 1. 8. 1; P. 18. 21.

salakkā, P. 18. 20.—salakkāṅka, P. 6. 2, 3, 10; 15. 10. 9; 16. 11, 12.—

sālikabhāṭṭa, Pāc. 32. 9. 3; 33. 3; Pāc. 3. 4.
 savanantya, P. 6. 3; 12. 2.
 savanantika, P. 14. 6.
 sahajirint, Bhñi Pāc. 34; 68; 70.
 sahaddhammika, S. 12. 1 sq.; Pāc. 71.
 sahubbhāra, P. 14. 6 sq.
 sākaerhati, S. 8. 1. 4; P. 6. 3; 15. 8. 13 sq. Comp. vinaya.
 sātiyaḡāhāpaka, P. 7. 1; 15. 13. 12.
 sādāraṇa (asādhāraṇa), Pār. 1. 10. 6; P. 8. 2. 2, 12 sq.
 sāmaggi (comp. samagga), P. 7. 1; 11. 5; 14. 5; 15. 2. 5.—sāmaggi-uposaṭha, P. 6. 3, 5.—sāmaggiyavārappā, P. 6. 3.
 sāmapera, Pār. 1. 8. 2 sq., 9. 7; 4. 3, 9. 3; S. 1. 5. 9; N. 5. 2; Pāc. 14. 2; 15. 2; 25. 2 sq.; 59; P. 6. 10; 15. 1. 4 sq.—sāmapari, Pār. 1. 10. 25; 4. 9. 3; N. 4. 2. 3; 5. 2. 3. 3; 17. 2; Pāc. 21. 3. 3; 22. 2; 25. 2 sq.; 26. 2; 29. 3; 59; Pāt. 1. 2; 2. 2; Bhñi Pāc. 92.—sāmaparoposaka, P. 15. 13. 15.
 sāraṇiya dhamma, P. 4. 1. 1, 15.
 sāreṭi, P. 18. 24 sq.—sārapā, P. 10. 1 sq.; 12. 2.
 sāvaka, Pār. 1. 3. 2 sq.; 4. 8. 8. 13. 4. 9; S. 8. 1. 1; Pāc. 4. 2; 7. 4; 8. 1.
 sāvaṣeṇa (anavaṣeṇa), P. 6. 1, 3; 10. 3. 2. 1, 3; 9. 1. 10; 15. 1. 3, 3. 4 etc.; 18. 43.
 sikkhamāna, P. 8. 2. 50.—sikkhamānā, Pār. 1. 10. 25; 4. 9. 3; N. 4. 2. 1; 5. 2. 3. 3; 17. 2; Pāc. 21. 3; 22. 2; 45. 2 sq.; 26. 2; 59; Pār. 1. 2; 2. 2; Bhñi N. 5. 1; Bhñi Pāc. 63 sq.; 77 sq.; 91.
 sikkhā, Pār. 1. 7. 8. 1 sq., 10. 2; Sekh. 1 sq.; Bhñi S. 7. 1 sq.;

Bhñi Pāc. 63 sq.; 66 sq.; 72 sq.; Bhñi Sekh. 1 sq.; P. 3. 6. 10; 8. 2. 51; 15. 1. 5, 2. 4; 18. 4.—samusikkhātā Pār. 1. 3. 5; 2. 3; P. 8. 2. 13, 29 etc.—Comp. sikkhā-samvanti.
 sikkhāpoda, Pār. 1. 3. 2 sq., 5. 11 etc.; S. 12. 1 sq.; Pāc. 71 sq.; P. 7. 2; 8. 1. 2, 4; 8. 2. 11 sq.; 19. 2.—dassusikkhāpālikā, Bhñi Pāc. 92. 2.
 simā, Pāc. 65. 2; Bhñi S. 2. 2; 4. 2; Bhñi Pāc. 61. 2; 62. 2, etc.; P. 6. 3, 4; 19. 1. 5.—simato, P. 19. 1.—simātikkaṇṭika, P. 14. 6 sq.—simādom, P. 6. 11.—antestmāya, bahistmāya, P. 6. 4; 14. 6, 7; 15. 10. 10; 19. 1. 5.—nānāsimāya, samānāsimāya, S. 10. 2; P. 15. 4. 2.—niselmasa, Pāc. 21. 2.—niselmattha, P. 14. 3.
 sila, S. 4. 2.—silavipatti, P. 4. 5. 1; 4. 6; 8. 2. 3 sq.; 9. 1. 9 sq.; 10. 22; 11. 1.
 sutta, Pār. 1. 3. 2 sq.; Pāc. 73. 1; P. 10. 4; 12. 2; 15. 3, 10, 5. 9, etc.; vol. iv. p. 267, 351.—suttaka, P. 17. 107.—suttaddosa, P. 6. 3, 5.
 suttanta, S. 8. 1. 4; Pāc. 72. 2. 3; Bhñi Pāc. 55. 2; P. 3. 3.—suttantika, S. 8. 1. 4; Pāc. 29. 3.
 suddhantaparivāsa, P. 6. 4.
 sekha, P. 8. 2. 50.—sekhasamvanti, sekhasammata, Pāt. 3.
 sekhiya, P. 8. 2. 50.
 senāsena, Pār. 4. 1. 2. 6. 2; S. 8. 1. 9. 2. 3; 10. 1; Pāc. 14; P. 5. 1. 15.—senāsanagāha, P. 6. 3.—senāsanacūrikā, Pār. 1. 6, etc.—senāsanapāṇāpaka, S. 5. 1. 3; Pāc. 13. 2; 81. 2; P. 15. 13. 4.
 seṇānā, P. 6. 5; 15. 6. 5.

V. BRAHMANISM AND NON-BUDDHISTICAL SECTS.

Agyāgāra, Pāc. 51. 1.
acelaka, Pāc. 41. 1 sq.
asama, S. 6. 1. 3; Pāc. 51. 1.
ājīvaka, N. 6. 2; Pāc. 32. 8; 41. 1;
Bhñi S. 1. 1.—ājīvakasaṅgaha, S. 5.
1. 2 sq.—ājīvakaseyyā, Bhñi S.
1. 1.
śai, S. 6. 1. 3; Pāc. 4. 2. 1; 7. 4. 1.
cetiya, S. 5. 4. 16; N. 30. 2; Pāc.
82. 2.—cetiyaṇḍā, Bhñi Pāc. 44.
2. 2.—cetiyaṇḍakha, S. 7. 1.—Comp.
Aggūjara cetiya, Gotamaka cetiya
(Index I C).
jaṭṭha, Pāc. 51. 1.
tapasi, Pār. 1. 1. 3.
tittihāyana, Bhñi Pār. 2. 2.
tittihāya, Pār. 1. 8. 2; N. 22. 1. 2;
Pāc. 1. 1; 31. 1; 41. 1 sq.; Bhñi
S. 2. 1 sq.; P. 11. 1; 13. 8.—
tittihāyanaṇḍa, P. 17. 55 sq.—
tittihāyanaṇḍa, Pār. 1. 8. 2; P. 11.
1.—tittihāyaseyyā, Pāc. 46. 6; 85.
6; Pāt. 1. 2.
devagaha, Pār. 2. 1. 3 sq.
paribbājaka, N. 20. 1; Pāc. 41. 1 sq.;
58. 1; Bhñi S. 1. 1 sq.; Bhñi Pāc.
28; 46.—paribbājikā, S. 3. 4. 7;
Pāc. 41. 1 sq.; Bhñi Pāc. 28; 46.
—paribbājakārāma, N. 20. 1.—
paribbājakasaṅgaha, Pāc. 32. 9.
1; 41. 2.—paribbajati, Sekh. 69.
pāṇḍika, Pāc. 32. 8.

purohita, Sekh. 69.
brāhmaṇa, Pār. 1. 1; 2. 1. 4 sq.; 4.
8. 11, 9. 3; S. 2. 1; 4. 2; 6. 1. 3;
9. 2. 3; N. 5. 1. 1; 10. 1. 3, 2. 1;
Pāc. 2. 1. 2; 3. 2; 10. 1; 55. 1;
84. 1; Sekh. 51; 69; Bhñi Pāc.
1. 1; 8. 1; 9. 1; 17. 1; 54. 1;
P. 6. 3.—brāhmaṇi, S. 2. 1; 4. 2;
Bhñi Pāc. 17. 1.—brāhmaṇakula,
S. 13. 2; Pāc. 34. 2; 46. 6; Bhñi
Pāc. 17. 1.—mahābrahmā, Sekh. 69.
—brāhmaṇa, Pār. 2. 1. 6; 3. 2.—
Comp. samagabrahmaṇa.
manta, Sekh. 69; P. 6. 3.
mudagahapati, Pāc. 41. 1.
yāṇḍa, S. 1. 3. 1, 2; An. 1. 2.
saddhādeyya, see Index IV.
samaṇa, Pār. 1. 1. 2; 1. 8. 2; 2. 1.
6; S. 5. 1. 3; N. 5. 1. 1; Pāc. 6.
1; 7. 1; Bhñi S. 1. 1 sq.—samaṇa,
Pār. 1. 10. 22; 2. 7. 7, etc.—
samaṇaka, Pār. 1. 5. 11, etc.—
samaṇi, Bhñi S. 7. 1 sq.—samaṇi,
Pār. 2. 7. 6, etc.—samaṇiṇa, Pār. 1.
8. 2; 2. 1. 6; 3. 2.—samaṇakuttaka,
Pār. 3. 1.—samaṇaṇḍa, Bhñi Pāc.
28.—samaṇadhamma, S. 8. 2.—
samaṇabrahmaṇa, Pār. 2. 1. 5.—
samaṇabrahmaṇa, Pār. 1. 1. 1
sq.—samaṇabhatta, Pāc. 32. 8 sq.—
Comp. samaṇa Sakyaṇḍiyyā, sa-
maṇakappa (Index IV).

VI. SECULAR AND DAILY LIFE. MISCELLANEOUS MATTER.

Aṇḍavāḍḍaka, Pāc. 88. 2.
akāḍḍaka, Pār. 2. 3.
aggāḍḍa, Pāc. 68. 2.—aggāḍḍapana,
Pāc. 19. 1 sq.

anvāḍḍa, Pāc. 58. 2.
anvāḍḍika, Pār. 2. 3.
anvāḍḍaka, Pār. 1. 10. 11; P. 14.
3 sq.; 18. 29.

antepura, Pāc. 83.
 abhiṣitta, Pār. 2. 1. 5. Comp. ābhise-
 kika.
 asa. asamaṇḍalikā, Pār. 2. 4. 45.—
 asarūṇija, Pār. 1. 2. 1.
 ābhisekika, P. 6. 5.
 ālokaśādhī, Pār. 2. 7. 42; Pāc. 19.
 1 sq.
 āvsaṭṭhāgāra, Pār. 6. 1.
 āhacapaḍaka, Pāc. 14. 2; 18. 1 sq.;
 87. 2; 88. 2.
 itthiḍḍhana, Pār. 1. 5. 7.
 uttarisaṅga, P. 14. 3 sq., etc.
 ulakadantapoga, Pāc. 40. 2 sq.; 41. 2;
 Bhñi S. 5. 2; 6. 2.
 udakasāṭṭhikā, Bhñi Pāc. 22.
 uddosita, Bhñi S. 1. 1.
 upanāḍhi, Pār. 2. 4. 1, 20.
 uparivehāsaṭṭhi, Pāc. 18. 1 sq.
 uppalaganḍha, Pār. 1. 9. 7.
 uḷumpa, Pār. 2. 7. 30.
 ocaraka, Pār. 2. 4. 1, 27.
 opirakkha, Pār. 2. 4. 1, 28.
 kaṇḍupatichāḍhi, Pāc. 90.
 kattaraṇḍaḍa, S. 8. 1. 4.
 kattikapuṇṇamā, N. 29. 1 sq.—kattika-
 cātumāsāni, N. 29. 2.—kattikatema-
 sipuṇṇamā, N. 28. 1 sq.—kattika-
 coraka, N. 29. 1.
 kavāṭa, Pār. 2. 7. 42; S. 2. 1.
 kahāpapa, N. 18. 1 sq.; Bhñi N. 4.
 1; 5. 1; 11. 2; 12. 2.
 kāyahandhana, Pār. 4. 9. 2; N. 20.
 2; Pāc. 60. 1 sq.; 88. 2.
 kuṭi (kuṭikā), Pār. 4. 10. 5; 2. 1; S.
 6. 1 sq.; P. 18. 7 sq. Comp. Pār.
 2. 3.—tipakṇṇikā, Pār. 2. 1. 1; S.
 6. 3. 16; Pāc. 19. 2.—dārakuṭikā,
 Pār. 2. 1. 3.
 kumbhathūnika, Bhñi Pāc. 29. 1;
 46. 1.
 kulaputta, S. 6. 1. 5; N. 6. 1. 1.—
 kulitthi, kuladhīti, kulakumārī, ku-

lasaṇhā, kuladhīti, S. 2. 1; 13.
 1. 1.
 kūṭāgamaḍḍhā, Pār. 1. 4; 1. 5. 5; 3.
 1. 1; 4. 1. 1 sq.; N. 12. 1; Pāc.
 8. 1; 33. 1; 40. 1; 41. 1; Bhñi
 Pāc. 52. 1.
 koccha, Pāc. 14. 1 sq.
 gaṇaka, Pār. 2. 1. 3.
 gaṇakī, S. 5. 1. 2 sq.
 gaṇanā, Pāc. 65. 1.
 gaṇṭhika, P. 6. 11.
 gabbha, S. 2. 1; Pāc. 17. 2.
 gabbhapātana, Pār. 3. 5, 17 sq.
 gaḥapati, S. 8. 1. 6 sq.; N. 6. 1 sq.;
 7. 1 sq.; S. 1 sq.; 9. 1 sq.; 10. 1.
 3, 2. 1; 27. 1 sq., etc.—gaḥapatiṇi,
 N. 6. 1 sq.; 7-9; 27. 1 sq.
 gāma, Pār. 1. 8. 2; 2. 3, 4, 14; 4. 1.
 3; S. 13. 1. 8, 2; N. 2. 3. 2 sq.;
 23. 1. 1 sq.; Pāc. 27. 3; 28. 3. 1;
 33. 5; 38. 1; 42. 1 sq.; 46. 2;
 55; Bhñi S. 3. 5.—gāmantara, Pāc.
 27. 1 sq.; Bhñi S. 3.—gāmaḍḍhā,
 Pār. 2. 4. 21.—gāmapacāra, Pār. 2.
 3.—tirogāma, S. 5. 1. 2.
 giraggamaṇḍija, Pāc. 37. 1; Bhñi
 Pāc. 10. 1.
 guhā, S. 6. 3. 16; Pāc. 10. 2. Comp.
 Sattapanniguhā (Index I C.).
 gomaḍḍhi, Pār. 2. 3.
 gopānaḍi, Pār. 2. 7. 42; 3. 5.
 10.
 ghaṭṭikā, S. 2. 1.
 cāṇḍāla, Pāc. 2. 2; 3. 2.
 cāmmakhaṇḍa, Pāc. 14. 2; 15. 2.
 cākkhalla, Pār. 2. 1. 1.
 chapaka, Sekh. 69.
 jantāghara, Pār. 2. 7. 10; S. 1. 5. 8;
 Pāc. 56. 2 sq.
 jātarūpa, N. 18. 1 sq.
 tirokarapī, Pār. 1. 5. 6.
 thālipāka, Pār. 1. 5. 5.
 thūpa, Bhñi Pāc. 52. 1.—thūpacivara,
 P. 6. 5.

ḍantapona, Pār. 2. 4. 17.—Comp. udu-
kaḍantapona.

ḍāyaḥja, Pār. 2. 7. 46.

ḍāsa, Bhñi S. 1. 2. 1; ḍāsī, S. 8. 1.
6 sq.; ḍāsibhogga, S. 3. 1. 3.

(ḍutiyikā,) purāpadutiyikā, Pār. 1. 5. 6
sq.; 1. 10. 7, 22, 26; S. 2. 4. 2;
N. 4. 1; Pāc. 30. 1.

deva (the king), Pār. 2. 1. 4.

dharmacā, Bhñi Pāc. 49. 2.

(dhitālikā,) dāruddhitālikā, Pār. 1. 10.
10.

nagara, Pār. 2. 3; S. 13. 2; Pāc. 42.
2.—nagarapatisamphārika, Pār. 2.
1. 3 sq.—bahinagarap, S. 3. 2.

naṭṭham deti, Pār. 3. 5. 16.

nigama, Pār. 1. 8. 2; 2. 3; 4. 1. 3;
S. 13. 1. 8, 2; Pāc. 42. 1 sq.—
negama, N. 10. 1. 2.

nesāda, Pāc. 2. 2; 3. 3.

paṭṭhānaseitta, Pāc. 26. 1.

pattha, Pār. 1. 2. 1.

pabbājeti, Pār. 2. 1. 5 sq.; 2. 2 sq.;
S. 13. 1. 8, 2.

paṇakha, Pāc. 17. 2.

paribhagga, Pāc. 58. 2.

pariyāgāra, S. 2. 1.

parivra, S. 2. 1.

passāveṭṭhāna, S. 8. 1. 4.

pāda, Pār. 2. 1. 6, 3.

pādaghampani, P. 6. 3.

pāḍakā, P. 6. 3. 11.

pāmaṅga, Pār. 2. 4. 2.

piṭṭhasamphāta, Pāc. 19. 2; 43. 2.

piṭṭhivaṇṇa, Pār. 43. 2.

pīṭha, Pār. 2. 7. 42; 4. 1. 3; S. 2. 1;
8. 4; Pāc. 14. 1 sq.; 18. 1 sq.; 87
sq.—piṭṭhaka, Pār. 3. 5. 2.

pukkusa, Pāc. 2. 2; 3. 2.

pūga, N. 30. 1; Pāc. 9. 1; 31. 1;
33. 5; 36. 1; 82. 1; Bhñi S. 2. 1
sq.; Bhñi N. 8. 1.

bimbolāna, Pār. 2. 7. 42; 4. 1. 3;
S. 2. 1; 8. 4; N. 11. 2. 2; 13. 2;
14. 3; 15. 2; Pāc. 88. 2; 89. 2.

bhātapaṭha, rājabhāta, Bhñi Pāc. 8. 1.
bhīsi, Pār. 2. 7. 42; 4. 1. 3; S. 2. 1;
8. 4; N. 11. 2. 2; 13. 2; 14. 3;
15. 2; Pāc. 14. 1 sq.; 15. 2; 89.
2.—bhīsiṇchari, N. 6. 2.

bhūmmattharaṇa, N. 6. 2; 11. 2. 2;
13. 2; 14. 3; 15. 2; Pāc. 14. 2;
15. 2.

bhūtiavejjaka, Pār. 3. 5. 24.

maṇḍa, Pār. 2. 7. 42; 4. 1. 3; S. 2.
1; 8. 4; Pāc. 14. 1 sq.; 18. 1 sq.;
87 sq.—maṇḍaka, Pāc. 6. 1.

maṇḍapa, Pāc. 14. 1; 15. 2; 16. 2;
17. 2; 31. 2.

maṇḍalikā, Pār. 2. 3.

madhumeha ābādha, madhumehika,
Pāc. 2. 2.

marumba, Pāc. 10. 2.

mahāmatta, Pār. 2. 1. 4, 6; 2. 3;
N. 10. 1; 28. 1; Pāc. 19. 1; Bhñi
Pāc. 6. 1.—vohārika mahāmatta,
Bhñi S. 1. 1.—sabbatthaka mahā-
matta, N. 23. 1. 1.

mahesi, Pāc. 83. 1. 3.—agga mahesi,
Pār. 4. 9. 3.

milakkhuka, Pār. 1. 8. 4.

methunaka, Pār. 2. 7. 46.

rajata, N. 18. 1 sq.

ratthakāra, Pāc. 2. 2; 3. 2.

rājā (comp. Bāhiḍra, Pasenadi,
Index I A), Pār. 2. 1. 3 sq.; 2. 3,
4. 21; 4. 9. 3; N. 6. 3. 1; 10. 1.
3, 2. 1; Pāc. 63. 1; 67. 1; 83.
1 sq.; Sakhi. 69; Bhñi S. 2. 1 sq.
—rājakula, Bhñi Pāc. 8. 1.—rāja-
dhāni, Pār. 4. 1. 3.—rājabhāta,
Bhñi Pāc. 8. 1.—rājabbogga, N.
10. 1. 3, 2. 1.—rājavaratthu, S. 6. 2.
3.—rājāgāra, Bhñi Pāc. 41.—rājō-
rodha, Bhñi Pāc. 4. 1.—padavarājā,
Pār. 2. 3.

rūpa, Pāc. 65. 1.

rūpiya, N. 18. 1 sq.; 19. 2.—rūpi-
yamaṇvohāra, N. 19. 1 sq.

lekha, Pār. 3. 4. 4; Pāc. 2. 2; 65. 1;
Bhñi Pāc. 49. 2.—lekha, Pāc. 2. 2.

lepa, S. 6. 3. 16; N. 33. 1; Pāc.
19. 2.
lepa, P. 6. 2.
vaccakuṭi, Pāc. 5. 2.—vaccatthāna,
S. 8. 1. 4.
vanappati, Pār. 2. 4. 1, 18.
vasaṅkasaṭṭika, Pāc. 91.
vātupāma, S. 2. 1; N. 23. 1. 3.
vidha, P. 6. 11.
vepa, Pāc. 2. 2; 3. 2.
vesiṇā, Bhāi Pāc. 2. 1; 21. 1.
vohāsaṅkuṭi, Pāc. 18. 1 sq.
vohārika, Pār. 2. 1. 6.

sanketakamma, Pār. 2. 4. 1, 39; 3. 4.
10.
saṅghāṭi, Pār. 4. 9. 3; S. 13. 1. 2;
N. 29. 1; P. 14. 3 sq.; 15. 20, etc.
—saṅghāṭicāra, Bhāi Pāc. 24.
saṅghāṇi, Bhāi Pāc. 80.
saṭṭha, Pār. 2. 3; Pāc. 34. 1; 66.

sānḥata, N. 11. 1, 2. 1; 12. 1 sq.;
13. 1 sq.; 14. 1 sq.; 15. 1. 3.
sāpaleyya, Pār. 1. 6. 8 sq.; 2. 7. 46;
Pāc. 6. 1; Bhāi S. 1. 1.
sivathikā, Pār. 1. 10. 13.
suṭṭa, Pār. 2. 4. 21; Pāc. 66. 1 sq.—
suṭṭakāḥata, Pār. 2. 4. 1, 21.—
suṭṭakutthāna, Pār. 2. 7. 26.
suṭṭāgāra, Pār. 3. 1. 3; 4. 3 sq.;
Pāc. 8. 2.
suvaṇṇa, Pār. 1. 6. 6 sq.; 1. 8. 2; 2.
4. 4; N. 8. 2; 9. 2; 10. 2; 23. 1.
sūcighara, Pāc. 69. 1 sq.; 86.
saṭṭhi, Pāc. 2. 1; Pār. 1. 1.—saṭṭhi-
putta, Pār. 1. 5. 1; N. 6. 1. 1.
sepi, Bhāi S. 2. 1 sq.
sedoti, Pār. 3. 5. 14.
sena, Pāc. 48 sq.; 83. 1. 3.
sokajjhāyika, Bhāi Pāc. 28. 1; 46. 1.

hiraṇṇa, Pār. 1. 5. 6 sq.; 1. 8. 2; 2.
4. 4; N. 8. 2; 9. 2; 10. 2.

VII. VERSES.¹

Aññathā santam attānaṃ, Pār. 4.
1. 3.
adhilettaw appamañjato, Pāc. 22. 1.
ap' āhuṃ te na jānāmi, S. 6. 1. 5.
abho attānaṃ na jānāmi, Sekh. 69.
āśāvrakaṇṭhā baharo, Pār. 4. 1. 3.
gatiṃ uigānaṃ paranaṃ, P. 8. 2. 53.
chandaṃ dosaṃ bhayaṃ (hi), P. 13. 4.
channaṃ ativassati, P. 8. 2. 52.
dhir attānaṃ tvaṃ dhanāśābhavaṃ, Sekh. 69.

na tvaṃ yāco, S. 6. 1. 3.
paribhavaṃ mahābrahmac, Sekh. 69.
maudpama eva bhāseyya, Pāc. 2. 1.
mam' annapānaṃ, S. 6. 1. 3.
yaṃ laddhaṃ tena tutthabbaṃ, Bhāi
Pāc. 1. 1.
yācako appiyo hoti, S. 6. 1. 5.
sāliṇaṃ oḍḍhaṃ, Sekh. 69.
annaṃ yathā, S. 6. 1. 3.
seyyo ayogaḷo, Pār. 4. 1. 3.

¹ The verses of the Parivāra, containing enumerations or definitions of technical terms, enumerations of Theras, etc., have not been received into this index.

CORRECTIONS.

VOL. I.

- Page 21, l. 9. Read *Senāninigamo*. See *Sacred Books*, vol. xiii. p. 113, note.
- p. 102, last line. Read *kiṃ saṃghassa pubbakiccaṃ. pari-suddhiṃ*, etc.
- p. 133, l. 10. Read *sūpatitṭhitam*.
- p. 171, l. 4. For *pariyosītāya* read *apariyosītāya*.
- p. 182, l. 34. Read *saravati*.
- p. 185, ll. 15, 17. Read *asītisakaṭavāhe hiraṇṇam*.
- p. 199, ll. 7, 9. Read *dhāmanisantatagatte*.
- p. 293, l. 22. Read *cinnena*. Comp. *Bhikkhunīvibhaṅga* Pāc. 21. 1.
- p. 296, l. 5. Read *thullakacchu*.
- p. 340, l. 8. For *sandhāya* read *saddhāya*.
- p. 359, l. 27. For *ubhayassa* read *ubhay'assa*.

VOL. II.

- p. 95, l. 35. For *dhatā* read *dhātā*. Comp. vol. iv. p. 358.
- p. 109, ll. 26, 27. Read *aggiparijitaṃ satthaparijitaṃ nakha-parijitaṃ*. Comp. *Parivāra* VI. 5.
- p. 115, l. 21. For *vipāṭetvā* I think we should read *vipphā-ṭetvā* (see the *Various Readings*, p. 317, and compare *Boehtlingk-Roth* s.v. *sphaṭ*). Dr. Morris suggests *vipphāletvā*.
- p. 188, last line. Read *chavassa khelāpakussā 'ti*.
- p. 317, l. 34. For *chādanam* read *chadanam*.

VOL. III.

- p. 21, ll. 3, 4. Read dvayaṃdvayasamāpattim.
 p. 28, ll. 9, 10. Read dvayaṃdvayasamāpatti.
 p. 44, l. 13. Read saddhāya.

VOL. IV.

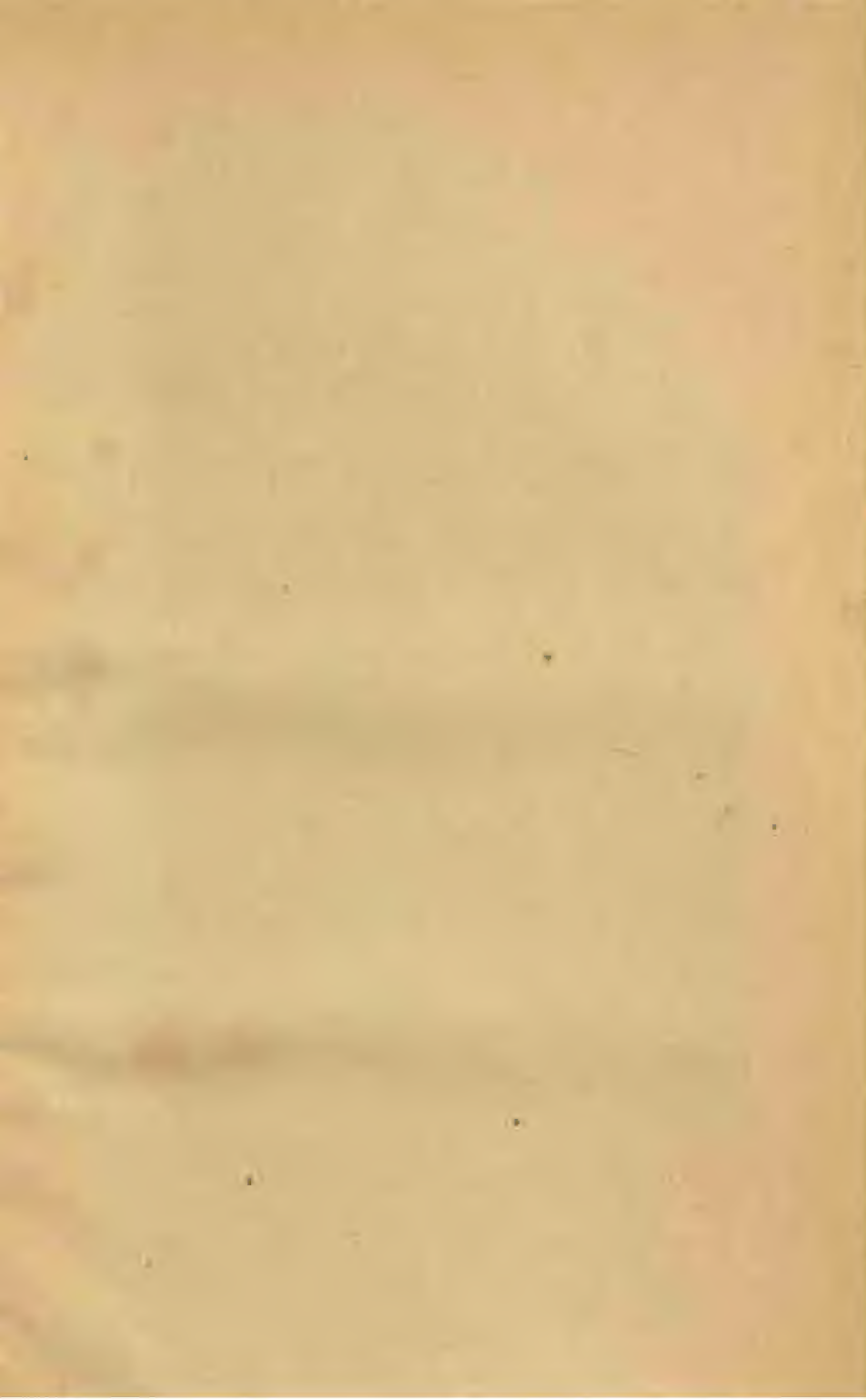
- p. 7, l. 19. Mr. Subhūti is probably right in suggesting the reading kâṭakoṭavikāya.
 p. 204, ll. 6-9. I owe the reading of the corresponding passage in the Chavaka Jātaka (Jāt. 309) to the kindness of Mr. Trenckner. It runs thus :

sabbam idaṃ carimavataṃ, ubho dhammaṃ na passanti,
 ubho pakatīyā cutā,
 yo cāyaṃ sujjhāpayati yo ca dhammaṃ adhiyati.

END OF VOL. V.

ML $\frac{\text{cost}}{20/11/77}$

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY

GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.

S. 9. 148. IV. DELHI.